

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

30'uncu Toplantı
17 Mayıs 2021 Pazartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, (2/3607) esas numaralı Kanun Teklifi'nde ülkedeki sorunları çözecek düzenlemelerin yer almadığına ve 5018 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin kanun tekliflerinde uygulanması gerektiğine ilişkin açıklaması

2.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, yakın dönemde üzerinde tartışılmadan Meclis'ten geçirilen düzenlemelerin, yaşanan sorunlardan dolayı (2/3607) esas numaralı Kanun Teklifi ile yeniden gündeme getirildiğine ve torba kanun düzenlemelerinin yanlışlığına ilişkin açıklaması

3.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Mecliste yasama süreciyle ilgili yapısal sorun olduğuna ve bununla ilgili yapısal bir çözüm bulmak için sorumluluk alma çağrısı yaptığına ilişkin açıklaması

4.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, ülkenin finansal yapısının çöktüğüne ve getirilen kanun teklifinin finansal istikrara yönelik önemli maddelerinin görüşülmesi, diğer maddelerin daha sonraya bırakılmasına ilişkin açıklaması

5.- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, Meclisin yasama kalitesini artırmak için yepyeni bir İç Tüzük'e ihtiyaç olduğuna ilişkin açıklaması

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun ve Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın yaptıkları açıklamalarında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve 64 Milletvekilinin; Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3607)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

30'uncu Toplantı

17 Mayıs 2021 Pazartesi

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 11.03'te açılarak iki oturum yaptı.

Samsun Milletvekili Erhan Usta, (2/3607) esas numaralı Kanun Teklifi'nde ülkedeki sorunları çözecek düzenlemelerin yer almadığına ve 5018 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin kanun tekliflerinde uygulanması gerektiğine ilişkin açıklama yaptı.

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, yakın dönemde üzerinde tartışılmadan Meclis'ten geçirilen düzenlemelerin, yaşanan sorunlardan dolayı (2/3607) esas numaralı Kanun Teklifi ile yeniden gündeme getirildiğine ve torba kanun düzenlemelerinin yanlışlığına ilişkin açıklama yaptı.

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, Mecliste yasama süreciyle ilgili yapısal sorun olduğuna ve bununla ilgili yapısal bir çözüm bulmak için Komisyon Başkanından sorumluluk alma çağrısı yaptığına ilişkin açıklama yaptı.

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, ülkenin finansal yapısının çöktüğüne ve getirilen kanun teklifinin finansal istikrara yönelik önemli maddelerini görüşülmesi, diğer maddelerin daha sonraya bırakılmasına ilişkin açıklama yaptı.

Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı, Meclisin yasama kalitesini artırmak için yepyeni bir İç Tüzük'e ihtiyaç olduğuna ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun ve Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın yaptıkları açıklamalarında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklama yaptı.

Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve 64 Milletvekilinin; Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3607) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 22.46'da toplantıya son verildi.

17 Mayıs 2021 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.03

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Teklif Sahibi, çok değerli milletvekillerimiz, kıymetli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 30’uncu Birleşimini açıyorum.(*)

Öncelikle, bütün Komisyon üyelerimizin ve burada bulunan hazırunun geçmiş bayramını da tebrik ediyorum.

Gündemimizde (2/3607) esas numaralı Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve 64 Milletvekilinin Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Bu teklifin görüşmelerine geçeceğiz.

Şimdi, sunumlarını yapmak üzere teklifin...

ERHAN USTA (Samsun) - Usul hakkında...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz, usul hakkında Bülent Bey’in de talebi var, Erhan Bey’in de.

Önce Erhan Bey’i gördüm, Erhan Bey’e söz veriyorum.

Buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Samsun Milletvekili Erhan Usta’nın, (2/3607) esas numaralı Kanun Teklifi’nde ülkedeki sorunları çözecek düzenlemelerin yer almadığına ve 5018 sayılı Kanun’un 14’üncü maddesinin kanun tekliflerinde uygulanması gerektiğine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bende öncelikle bütün Komisyon üyelerimizin ve bütün değerli arkadaşlarımızın, bürokratlarımızın, basın mensuplarının geçmiş bayramını kutluyorum.

Şimdi, Sayın Başkan, biliyorsunuz, 5018 sayılı Kanun’un 14’üncü maddesi var. Bu 14’üncü madde, verilen bütün kanun tekliflerinin arkasında kamu gelir ve giderlerini nasıl etkilediğine ilişkin, mali boyutuna ilişkin bilgilerin olması gerektiğini ifade ediyor. İsterseniz tam olarak bu maddeyi okuyayım: “Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yük, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanır ve tekliflere eklenir. Sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilir.” Şimdi, bu, apaçık

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

bir hüküm. Bu hüküm ne zaman konuldu? Aralık 2003'te çıktı 5018 sayılı Kanun. Şu anda 2003-2021, on sekiz yıl geçti, yani on sekiz yıldır uygulanmadı bu. Ama bugün uygulayalım artık bunu, Sayın Başkan, yani sizin Riyasetinizde, bu Komisyon en azından... Bu Meclise verilen bütün kanun teklifleri için bu geçerli ancak hiç olmazsa bu Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşeceğimiz, efendim, kanun tekliflerinde... Zaten her kanun teklifi görüşülmüyor burada, işte iktidar grubunun getirdiği kanun teklifleri görüşülüyor. Tabii, bunları bürokrasiyle birlikte bakanlıklar hazırlıyor zaten. Yani milletvekilinden böyle bir hesap yapmasını falan beklemiyoruz, o kurumsal kapasite Mecliste maalesef yok. Ama bunu artık bundan sonra işletmek lazım. Veya bu hükmü kaldıralım, 5018'le ilgili bugün değişiklikler var, "14'üncü madde kaldırılmıştır yürürlükten." diyelim. Bu, kendimize saygısızlık; bu, Meclise saygısızlık. Ha, diyorsanız ki "Biz on sekiz yıldır, yirmi yıldır bu ülkeyi yönetiyoruz. Fakat bu ülkenin kurumsal kapasitesini eskisinden daha kötü hâle getirdik. Yani bizim kurumlarımızda bir mali boyut hesap edecek bir kapasite hiçbir şekilde yok." diyorsanız onu bilelim. Ha, ben bütün yıpranmışlığa rağmen Türkiye'nin kurumlarının bu hesaplamaları yapabileceğini düşünüyorum. Hele hele, şimdi burada Maliye Bakanlığı var, Çalışma Bakanlığı var. Yani burada kanun teklifini veren milletvekili arkadaşlarımız da çoğu zaman o konuda bilgilendirilmiyor. Gelen sayın bakanlık yetkililerinden cımbızla bilgi alıyoruz. Yani "Aman, bu ne kadar etkiler, şu kadar mı etkiler?" Bir yıllık bilgiyi bize vermekten aciz duruma düşen bürokratlar oluyor burada veya kanun teklifi sahipleri oluyor. Bunu bu hâliyle bırakmamız lazım. Ne diyor bak kanun? "Üç yıllık" diyor, "Sosyal güvenliği ilgilendiren konularda yirmi yıllık" diyor, gelir ve gider etkisinin verilmesi lazım.

Sizden istirhamım, Sayın Başkan, kanunun bu maddesini işletin lütfen, yeni bir Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanısınız. Bundan sonra getirsin arkadaşlar, herkes sorumluluğunu bilsin. Yani bakanlık da buraya kanun teklifi göndermenin bir yükünün olacağını bilsin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – O yüzden, istirham ediyorum, bundan sonra bu maddeyi çalıştıralım. Bu hepimiz için iyi olacaktır. Bundan herhâlde AK PARTİ'li veya Milliyetçi Hareket Partili arkadaşlarımız da mutlu olacaktır böyle bir şeyden. Görelim önümüzü.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, kimsenin itiraz edeceğini zannetmiyorum. Ben de bir yorum yapacağım.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

ERHAN USTA (Samsun) – Peki, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Bülent Bey.

2.- *Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, yakın dönemde üzerinde tartışılmadan Meclis'ten geçirilen düzenlemelerin, yaşanan sorunlardan dolayı (2/3607) esas numaralı Kanun Teklifi ile yeniden gündeme getirildiğine ve torba kanun düzenlemelerinin yanlışlığına ilişkin açıklaması*

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, ben de geçmiş bayramınızı kutluyorum öncelikle.

Usulle ilgili söz almayı sevmiyorum ama mecbur kalıyorum her defasında. Yine bir torba kanunla karşı karşıyayız, yine diğer komisyonlarda görüşülmemiş. Bu klasik eleştirilerimi yapacağım ama onun haricinde, biz, bürokrasi ne zaman isterse ve hangi konularla ilgili toplanmamızı isterse o zaman toplanan bir Komisyon hâline geldik dikkat ederseniz. Yani buranın iradesi yok, Meclisin iradesi yok, seçilmişlerin iradesi yok; bürokrasinin keyfine göre toplanıyoruz. Ağırına gidiyor doğrusu.

Şimdi, Erhan Bey'in eleştirisine katılıyorum Sayın Başkanım, aynen katılıyorum. Tekrar etmeyeyim ama şunu söyleyeyim: Bakın, madde 1, 2016'da düzenlenmiş, madde 2 de 2016'da. Madde 3 2019'da düzenlenmiş. Madde 4, 4447 ve 5510'la ilgili olarak yakın zamanda defalarca değişiklik yapmışız, defalarca. Madde 5, yakın tarihlerde Bireysel Emeklilik Kanunu'yla ilgili defalarca değişiklik yaptık. Madde 6, aynı şekilde. Madde 7, 5518 bu, yakın zamanda OVP'yle ilgili, OVMP'yle ilgili yani orta vadeli program ve orta vadeli mali planla ilgili de burada değişiklikler yaptık, süreyi, verilmiş süresini uzattık, hatırlıyorsanız. Şimdi bu geliyor. Niçin? Yani bürokrasi yapamadığı için geliyor. Olmaz bu yani, hakikaten ağırımıza gidiyor. Bunlar doğru değil. Madde 9, 2018'de düzenleme yapmışız burada. Dalga geçiyorlar. Hakikaten ağırımıza gidiyor yani bunlara bir şey söylememiz lazım, yapmamız lazım. Yakın zamanda Bankacılık Kanunu'yla ilgili, 10'la ilgili değişiklik yaptık. Madde 11, Sigortacılık Kanunu, yakın zamanda değişti, Anayasa Mahkemesi eksik gördü. Bütün eleştirilerimiz Anayasa Mahkemesi tarafından kabul edilmiş vaziyette ama dikkate alınmadı. Madde 13, bu rezalettir, buraya bile gelmeden, biliyorsunuz emekli ikramiyeleriyle ilgili aşağıda, Genel Kurulda Komisyon toplandığında araya sıkıştırılmış bir madde Çek Kanunu. Bunun hiç sorumlusu yok mu? Türkiye'yi kilitleyen böyle bir maddeyi geçiren bürokrasinin hiç sorumluluğu yok mu? Bunu kim getirdi? Komisyondan geçmedi. Şimdi, alelacele bunu düzeltmek için toplandık. Hiç mi yok bunun sorumlusu ya? Türkiye'yi kilitledi, bir sorumlusu olması lazım, buranın buna bir hesap sorması lazım. Yani bürokrasi yapıyor kanunları anladık, biz de şeyiz, oyuncuyuz ama bu kadar da olur mu?

Madde 14 de aynı şekilde, yakın tarihte çıkmış, hepsi bu şekilde. Şimdi, torba kanunların mantığı şudur: Torba kanun, bazı eksiklikler olur, düzeltirsiniz yılda bir kere belki ya da birkaç yılda bir kere bazı kanunlardaki eksiklikleri düzeltmek üzere torba kanun yapılır ama bu tam tersine sürekli olarak yapılan yanlışlıkları düzeltmek üzere yeniden torba kanun yapıyor; tam bir rezalet yasama usulü ortaya çıktı. Bunun altından kalkılmaz.

Şimdi, bürokrasi bizi topluyor, bürokrasi ne zaman istiyorsa toplanıyoruz. Ya, bürokrasinin... Kanunların emrettiği bir şey var. Bizim SGK'yle ilgili altı ayda bir toplantı yapmamız lazım, Merkez Bankasıyla ilgili yapmamız lazım, BDDK, TMSF'yle ilgili yapmamız lazım. Bu toplantıları da yapamıyoruz, keyifleri el vermediği için, hazır olmadıkları için. Sayın Başkan, bunların olması lazım. Onlar bizi yönetmemeli; olmaz yani biz de bürokrasiden geliyoruz, kimseyi küçümsemiyorum, kimseyle ilgili değil, şahsi değil bu, kurumsal bir eleştiriden bahsediyorum ama olmaz bu şekilde. Gerçekten, bu şekilde bu yasamayı yürütmemiz çok yanlıştır. Ayrıca, en kısa zamanda bu Sosyal Güvenlik Kurumu, Merkez Bankası, özellikle TMSF, BDDK... Hangileri vardı, aklıma hepsi gelmedi şu anda, bu toplantıları da bir an önce yapmamız lazım.

Çok teşekkür ediyorum efendim, çok sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederim.

Garobey, buyurun.

3.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Mecliste yasama süreciyle ilgili yapısal sorun olduğuna ve bununla ilgili yapısal bir çözüm bulmak için sorumluluk alma çağrısı yaptığına ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de tüm Müslüman arkadaşlarımızın geçmiş Ramazan Bayramlarını tebrik ediyorum.

Değerli Başkanım, ben de altı yıla yakındır bu Komisyonda, bu sırada oturuyorum ve inanışın şunu yasayı gördüğümde her seferinde yaptığımız eleştiriyi bir kere daha yapacağız. Altı yıldır görüştüğümüz bütün yasalar burada bir kez daha görüşülüyor ve burada bir yasama kalitesi yok Sayın Başkan. Ve altı yıldır aynı şikâyetlerde bulunuyoruz, burada yapısal bir sorun var yani Meclisteki yasama süreciyle

ilgili yapısal bir sorun var ve hep çağrımız şu oldu: Sizin koltuğunuzda oturan Sayın Süreyya Bey'e ve size de aynı tabii ki aynı çağrılarımız olacak ve Lütfi Bey'e de tabii ki aynı çağrılarımız söz konusu oldu. Bu yasama süreciyle ilgili yapısal sorunu görmemiz ve bununla ilgili mutlaka yapısal bir çözüm bulmamız gerekiyor. Aksi takdirde, Bülent Bey'e de katılıyorum yoksa bürokrasi "Nasıl olsa biz hata yapsak da üç ay sonra bir yasa daha getiririz, bir torbaya daha sokarız." deyip burada bizi bir oyuncak hâline getirir; bunu ben doğru bulmuyorum Sayın Başkan. Bu açıdan, yasama kalitesi konusunda adım atmalıyız yoksa hep görüştüğümüz şeyleri tekrar tekrar görüşmeye devam ederiz.

Bu çek konusundaki düzenlemeyi de ben eleştiriyorum. Yani Komisyonla görüştüğümüz bir konu var, Komisyon görüşüyor, bunu böyle bir ihtiyacı bürokrasi görmüyor ve son dakika Genel Kurula geliyor. İnanın o şu Komisyona gelmiş olsaydı buradaki bilgi birikimi o çek düzenlemesini ihtiyaç olan şekilde düzenlerdi. Hepimiz sonuç olarak tecrübesi olan insanlarız. Ya, bunun piyasayı kilitleyeceğini, ödemeler sistemini kilitleyeceğini gördük ve bu da düzeltilirdi. Genel Kurulda son dakikada geçirildi bizlerin de haberi olmadan. Bu anlamda, bunun da doğru bir uygulama olmadığını düşünüyorum.

Sayın Başkan, ezcümle çok uzatmadan söyleyeyim. Bu yapısal sorununuz yani yasama süreciyle ilgili yapısal sorununuzu çözmek için size sorumluluk alma çağırısı yapıyorum, gerekiyorsa Meclis Başkanımızla bu konuyu görüşelim nasıl reform yapabileceğimizi... Böyle dakika başı efendim düzeltmelerle, değişikliklerle, torba yasalarla yasamanın bir kalitesinin olamayacağı konusunda şapkayı önümüzü Meclis olarak koymamız gerektiğini düşünüyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Süleyman Bey, usule ilişkin mi sizin söz talebiniz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mehmet Bey...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pardon, Sayın Bekaroğlu'nun talebi var.

Buyurun.

4.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, ülkenin finansal yapısının çöktüğüne ve getirilen kanun teklifinin finansal istikrara yönelik önemli maddelerinin görüşülmesi, diğer maddelerin daha sonraya bırakılmasına ilişkin açıklaması

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Merhaba arkadaşlar.

Ben de geçmiş bayramı tebrik ediyorum.

Şimdi, biraz evvel arkadaşlarımızın hem Sayın Usta'nın hem Bülent Bey'in, Garo Bey'in söyledikleri şunu gösteriyor: Yani işleyen sisteme o kadar anlamsız, gereksiz müdahaleler yapılıyor ki... Yani bu benzetme doğru olmaz ama benzetmeyle anlatacağım. Ülkenin, sistemin bütün bağışıklık mekanizmalarını yok ettik. Yani bu ülkenin artık, işte, finansal, esen bütün rüzgârlara karşı, herhangi bir hastalığa, ne varsa her şeye karşı ciddi bir şekilde bağışıklık sistemi çökmüş vaziyette, kurumsal yapısı çökmüş vaziyette. Bütün bunların sorumlusu da bizim değerli arkadaşlarım. "Biziz" derken Hükümeti kastediyorum, yapılanları kastediyorum.

Şimdi, Sayın Başkanım, bu kanun teklifini, bu maddeleri görüşmek üzere bizi buraya apar topar -pazar tatildi, tatilden hemen sonra- toplamanızın sebebi çok acil bir durumun olması, öyle anlaşıyor. Bize sözlü olarak ifadenizde de "Mümkün olursa salı günü Meclis Genel Kurulundan geçireceğiz." dediniz. Nedir bu şey? Ben baktım, maddeleri okudum, okudum çek geldi; 12'nci madde miydi? Çekle ilgili nasıl bir müdahale yaptınız? Genel Kurula... Komisyonlar görüşmeden, bir anda uyarıldınız filan, kimseyi dinlemediniz... Dinlemiyorsunuz, dinlemediniz. Şimdi, neyse, ben bunları eleştirmeyeyim,

yanlış yapıyorsunuz zaten ve nitekim, ifade ettim, bağıışıklık sistemini, ülkenin dengesini bozdunuz. Ama bir teklifte bulunacağım Sayın Başkan: Bu çok acilse bunu çıkaralım. Çünkü burada çok önemli... Mesela, 1'inci ve 2'nci maddeler, bunlar zorunlu trafik sigortasıyla ilgili maddeler. Finansal İstikrar Komitesiyle (FİK) ilgili madde var. İşte, primlerin İşsizlik Sigortası'na yüklenmesiyle ilgili madde var. Bunlar çok önemli konular yani. Bunları bugün nasıl konuşacağız, nasıl şey yapacağız? Daha, ayağımızın tozuyla geldik, işte, şu kadar süre yok; geldik, görüşemeyeceğiz bile, tartışmayacağız bile. Teklifim şu: Madem, çek şeyi çok önemli, bu önemli maddeleri çıkaralım. İşte, o dolgu maddeler var -onların yapılması gerekli, bizim de itiraz etmeyeceğimiz maddeler "dolgu" derken onu kastediyorum-onlar çıksın, bunları daha sonra, daha uzun bir zamanda, yeterli bir zamanda tartışalım ve çıkaralım. Yani ne oluyor bize?

Sayın Başkan, arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mustafa Bey'in de talebi var usule ilişkin.

Buyurun.

5.- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, Meclisin yasama kalitesini artırmak için yepyeni bir İç Tüzük'e ihtiyaç olduğuna ilişkin açıklaması

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlarım, ben de geçmiş Ramazan Bayramı'nızı tebrik ediyorum.

Usul konusunda etki analizi olmaması, torba düzenlemelere gidilmesi konularını hep söylüyoruz. Uzun yıllardır Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim de eleştirdiğimiz konular. E, bunun çözümü de belli aslında. Sürekli tartışıyoruz, her toplantıda tartışıyoruz, Genel Kurulda tartışıyoruz ama çözümü konusunda maalesef siyasi parti grupları olarak bir araya gelip şu Meclis İçtüzüğü'nü düzenlemiyoruz. Hâlbuki, yepyeni bir İç Tüzük'e ihtiyaç olduğu çok açık ve net. Yani hem Komisyonun çalışma usul ve esasları hem Genel Kurulun çalışma usul ve esasları hem de tekliflerin nasıl olacağı konusu, bunlar İç Tüzük'te net bir şekilde belirlenmeli. Bu şekilde biz yasama kalitesini artırabiliriz, değilse hep tartışır dururuz.

Ben bunu ifade etmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun ve Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın yaptıkları açıklamalarında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Böylece, usule ilişkin görüşleri almış olduk. Genel itibarıyla, doğrusu, benim de katıldığım görüşler. Yasama kalitesini iyileştirme hususu hepimizin ortak meselesi, birlikte bu konulara gerçekten kafa yormalıyız ve yasama kalitesini artırıcı adımları hep birlikte düşünmeliyiz ve hayata geçirmeliyiz diye düşünüyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Mevcut İç Tüzük uygulanmıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mustafa Bey’e yüzde 100 katılıyorum, bu işlerin çözümü aslında yeni bir İç Tüzük’ten geçiyor. Aslında, yeni sisteme geçildiği zaman...

CAVİT ARI (Antalya) – Ama bir şey yapmıyoruz Başkanım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Mevcudu uygulamıyoruz ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir tamamlayayım, müsaade ederseniz.

...bir mekanik uyum yapıldı, kavramsal bir uyum yapıldı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, içtihat var, içtihat.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir dinlerseniz, bir bitireyim, tamamlayalım, yine itiraz edecekseniz, edin.

...ama içerik anlamında köklü bir değişiklik yapılmadı yeni sisteme göre. Dolayısıyla, bu konuların aslında, bütün grupların katkısıyla, dünyadaki uygulamalara da bakarak yeniden ele alınmasında fayda var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ya, torba kanunun ne ilgisi var İç Tüzük’le?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, bunun sadece mevzuatla ilgili olmadığını da belirtmek isterim. Bir taraftan da Meclisimizin kurumsal kapasitesinin mutlaka daha üst düzeye çıkarılması gerekiyor. Bu konuda da Meclis bürokrasisinin daha üst seviyede bir kapasiteye ulaşması konusunda da yine hep birlikte gayret sarf etmemizin ben önemli olduğunu düşünüyorum.

Bu etki değerlendirmesi konuları gerçekten hepimizin arzu ettiği hususlar. Burada tek tek -ben de Bülent Bey’e katılıyorum- bürokratlarımızla ilgili değil söylediğimiz -ben de bürokrasiden gelen bir arkadaşınızım- ama genel anlamda bürokrasinin bu konuda daha hassas davranmasını bekliyoruz. Daha yoğun hazırlıklar ve katkılarda bulunmasını bekliyoruz ve onu da buradan, Meclis olarak talep ediyoruz. Ben arkadaşlarımıza bu anlamda katıldığımı ifade etmek istiyorum. Etki değerlendirme konuları, yine tabii, müzakereler esnasında belli bilgiler veriliyor, getiriliyor ama öncesinden daha fazla bir hazırlığın ben bu sürece katkıda bulunacağını ifade etmek istiyorum.

Torba kanunlarla ilgili husus da yine bu İç Tüzük’le ilgili hususla bağlantılı. Bilgilendirme konularında ben tekrar arkadaşlarımızdan bir not istedim, Bülent Bey size iletayım. Hangi tarihte, nereden, hangi kurumdan bilgi almışız hepsi burada kayıtlı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama Başkanım bize ulaşmamış onlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Belki gönderilmiş ama herhâlde orada bir kopukluk var, arkadaşlarımız tekrar iletinler. Burada tek tek tarihleriyle, hangi kurumdan, ne zaman bilgi aldığımız ortada.

Diğer taraftan, bu kanun teklifiyle ilgili hususları geçen pazartesi günü bütün arkadaşlarımıza ulaştırdık. Aşağı yukarı bir haftalık üzerinde bir çalışma süreci oldu, fırsatı oldu. Bugün de hem geneli üzerinde hem de maddelere geçildiğinde mutlaka değişik katkılar olacaktır diye düşünüyorum. Bütün söz alan arkadaşlarımıza da teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım bayram sürecindeydi o. Yani “Bayramda da çalışsaydınız.” diyorsanız ayrı tabii.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ne diyelim vekillerin pek bayramı olmuyor yani her süreçte çalışıyoruz ama eminim herkes bir bakmıştır veya incelemiştir diye inanıyorum.

Diğer taraftan, şu anda, tabii, teklif sahibimiz Uşak Milletvekilimiz İsmail Güneş Bey burada, aramızda. Müsaadenizle kendisine sunuşlarını yapmak üzere söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve 64 Milletvekilinin; Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3607) (**)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Değerli Başkanı, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli milletvekillerimiz, bakan yardımcılarımız, kamu, kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, sivil toplum örgütlerinin çok değerli temsilcileri ve basın mensuplarımız; öncelikle geçmiş Ramazan Bayramı’nızı tebrik eder, hepinizi saygıyla selamlarım.

2019 yılı sonunda Çin’in Wuhan kentinde başlayan ve tüm dünyaya yayılarak pandemi yapan Covid-19 enfeksiyonu sadece hayatımızı değil, aynı zamanda ekonomilerimizi de etkilemiştir. 2020 yılı G20 ülkelerinin büyüme rakamlarına baktığımız zaman; 2,3’lük büyümeyle Çin birinci sırada yer alırken, ülkemiz 1,8’lik büyümeyle ikinci sırada yer almaktadır. Dünya ülkelerinin pek çoğu, negatif büyümeyle 2020 yılını tamamlamışlardır. 1,8’lik pozitif büyüme, bütün bu olumsuz şartlara rağmen iyi de olsa aslında ülkemizin gelişmesi, büyümesi ve işsizliğin önlenmesi açısından yeterli bir rakam değildir. Avrupa ülkelerinden farklı olarak çok genç nüfusa sahip olan ülkemizde her yıl yaklaşık 1 milyon 200 bin çocuk dünyaya gelmektedir, her yıl yaklaşık 600 bin kişi iş gücüne katılmaktadır. Her yıl bu kadar gence istihdam sağlayabilmemiz için ülkemizin yaklaşık yılda yüzde 5’in üzerinde büyümesi gerekmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın salgının yarattığı yaraları sarmak ve salgın sonrası dönemin ekonomik yapılanmasına uygun, sürdürülebilir, güçlü ve kaliteli büyüme erişimine ana hedef olarak makroekonomik istikrarın tahmini, rekabetçi, üretim ve verimlilik artışlarıyla şeffaf, öngörülebilir ve hesap verilebilir bir yönetim amaçlayan 2021 Yeni Ekonomik Reform Eylem Planı’nı açıkladı. Yeni Ekonomik Reform paketi, makroekonomik politikalar ve yapısal politikalar olmak üzere iki ana başlık altında hayata geçirilmesi için belli bir takvim açıklandı. 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilmesinden itibaren Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütçe kanunu haricinde tüm kanun teklifleri sadece milletvekilleri tarafından verilmektedir. Biz milletvekilleri kanun teklifini verirken sahadan edindiğimiz tecrübeler, halkımızın bize ilettiği talepler, sivil toplum örgütlerinden gelen taleplerin yanında aynı zamanda yürütmeden gelen talepleri de dikkate alarak kanun teklifi vermekteyiz. Bu verdiğimiz kanun teklifinde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın mart ayında açıkladığı Yeni Ekonomik Reform paketinde takvime bağlanmış olan bazı değişikliklerden, kanuni düzenleme gerektirenlerden bir kısmını dikkate alarak kanun teklifi hazırlanmıştır. Bu kanun teklifiyle, yeni ekonomik reform paketindeki 7 maddeyle ilgili düzenleme yapılırken aynı zamanda bazı kanunlarda ve bir kanun hükmünde kararnamede değişiklik teklifimizi de Komisyona sunmuş bulunmaktayız.

Bu kanun teklifimizle orta vadeli mali plan, orta vadeli programla uyumlu olmak üzere gelecek üç yıla ilişkin toplam bütçe gelir gider tahminleriyle birlikte hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren ve Cumhurbaşkanı tarafından onaylanan plandır. Cumhurbaşkanlığı sisteminden önce orta vadeli program Kalkınma Bakanlığımızca hazırlanmaktaydı. Cumhurbaşkanlığı sistemiyle birlikte Kalkınma Bakanlığının kaldırılmasından sonra orta vadeli

**

(2/3607) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

program ve orta vadeli mali programın her ikisi de Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanmaktadır. Bütçe hazırlık sürecinin sadeleştirilmesi kapsamında orta vadeli programdaki bazı unsurlar orta vadeli program içine aktarılarak orta vadeli program altında birleştirilmektedir.

Bireysel tasarruf oranlarımız 2018 yılı itibarıyla yüzde 13’lerde olup bunun artırılması ve ekonomik kaynakların oluşturulması için 28/3/2001 yılında Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu çıkarılmış ve 27 Ekim 2003 tarihinde ilk emeklilik planlarının onaylanmasıyla birlikte fiilen başlamıştır. Sisteme katılım oranını artırmak için 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla yüzde 25 oranında devlet katkı payı sağlanmıştır.

Ayrıca 2017 yılında, BES’e, bireysel emeklilik sistemine otomatik katılım sisteminin getirilmesiyle beraber BES bugün itibarıyla 12 milyon 600 bin katılımcı ve 174 milyar TL ekonomik büyüklüğe erişmiştir. Sayıları 23 milyon olan on sekiz yaş altı gençlerimize ve çocuklarımıza BES sistemine geçebilme imkânı sağlıyoruz. On yılda 2,4 milyon çocuğumuzun BES sistemine girmesini ve 32 milyar TL’lik bir gelir olmasını tahmin etmekteyiz.

Vakıf ve sandıklardaki emeklilik birikimlerinin BES’e aktarılması için ikinci bir fırsat veriyoruz. İlk defa 2007 yılında başlayan ve on yıllık sürede 20 vakıf ve sandıklardan 21.760 üye geçiş yapmış ve 2,1 milyar TL birikim sağlanmıştır. Bu kanuni düzenlemeyle 50 vakıf ve sandıklara; 300 bin kişiye bu imkân yeniden sunulmakta olup ekonomik büyüklüğü 40 milyar TL’dir. 2023 yılının sonuna kadar 10 milyar TL’lik bir aktarım beklenmektedir.

Mikro ve küçük ölçekli işletmelerin likidite sıkıntılarını karşılamak ve istihdamı desteklemek için bu işletmelerin ilave olarak istihdam ettikleri sigortalılar için ödedikleri sigorta primlerinin Hazine destekli kefalet sağlanan ve kamunun doğrudan veya dolaylı olarak hâkim sermayedar olduğu bankalardan 30/6/2022 tarihine kadar kullanacakları kredilerde kredi faiz veya kâr payı bakiyesinden düşülmesine olanak tanınmaktadır. 50’nin altında çalışanı bulunan küçük ve mikro ölçekli işletmelerde yeni istihdam sağlamak veya pandemiden dolayı nakdi yardım alanların tekrar işe dönmesine fırsat vermek için çıkarılan bir kanun teklifidir. Buradan faydalananak kişi sayısı işletme başına maksimum 5 kişidir. Kişi başı aylık 1.341 TL 56 kuruştur, yıllık kişi başı 16.098 TL olup maksimum 5 kişi çalıştırıldığında elde edilebilecek tutar 80.493 TL’dir. Bu kadarlık bir meblağı kullandığında kredinin faizinden düşme imkânını sağlıyoruz. Bir işletme, yaklaşık olarak 500 bin TL’ye kadar kredi kullanabilecektir. Krediler ilk 6 ay ödemesiz olup 24 ay vadelidir. Burada yaklaşık 10 milyar TL’lik bir kaynak kullanılması ve 100 bin ilave istihdam olması beklenmektedir. Fon maliyeti de yaklaşık olarak 1,6 milyar TL olarak öngörülmektedir. Sigorta ve reasürans teminatı bulamayan riskler ve özellik arz eden riskler için daha hızlı bir çözüm üretilmesi ve ölçek ekonomimizden faydalanabilmesine imkân sağlıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, SGK’yi bir tekrar açıklama imkânınız olabilir mi? Biraz daha yavaş bir şekilde SGK’yle ilgili bölümü tekrar okursanız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Rakamları falan hep kaçırdık.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Buradan faydalananak kişi sayısı maksimum 5 kişidir. Kişi başı aylık...

ERHAN USTA (Samsun) – İşletme başı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Pardon, işletme başı maksimum 5 kişidir. Kişi başı aylık 1.341,56 TL; yıllık 16.098 TL olup maksimum 5 kişi çalıştırıldığında elde edilebilecek tutar 80.493 TL’dir. Bir işletmenin çekebileceği maksimum kredi 500 bin TL’dir yani kişi başına 100 bin TL ve krediler ilk altı ay ödemesiz olup yirmi dört ay vadelidir. Burada yaklaşık 10 milyar TL’lik bir kaynak kullanılması beklenilmekte.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nereden?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – İşsizlik...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Nereden?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Neticede kamu bankalarından...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O maddeye geldiğinde daha detaylı konuşuruz, siz genel bilgileri verin isterseniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kamu bankalarından mı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kamu, kamu, kamunun hâkimiyetinde olan veya yüzde 50’den fazla sermayedar olduğu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kredi miktarından bahsetti İsmail Bey, destek miktarı değil 10 milyar.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani Hazinesin ilerde alacağını bugünden...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sonra, maddelerde daha ayrıntılı bilgi vereceğim. Burada fon maliyeti yaklaşık 1,6 milyar TL’dir.

Sigorta ve reasürans teminatı bulunmayan riskler ve özellik arz eden riskler için daha hızlı çözüm üretilebilmesi ve ölçek ekonomisinden faydalanılabilesine imkân sağlıyoruz. Başta reel sektörün karşı karşıya kaldığı bazı riskler olmak üzere, nükleer riskler gibi özellik arz eden veya sigortalıanmasında kamu menfaati bulunabilen birtakım risklere gerek yurt içinden gerek uluslararası piyasalardan sigorta veya reasürans teminatı bulunmasında güçlük çekilebilmektedir. Bu tip riskler çoğunlukla sigorta ve reasürans havuzları kurulmak suretiyle ve çoğu zaman prim ve reasürans desteği şeklinde olmak üzere, devlet desteğiyle yönetilmektedir. Örneğin devlet destekli alacak sigortası ve maden çalışanları zorunlu ferdi kaza sigortasının uygulamaları 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu’nun 33/A maddesi uyarınca hayata geçirilmiş uygulamalardır. Maddeyle bu uygulamaların yanı sıra ilerde bu kapsamda ihtiyaç duyulacak diğer risklerin tek bir çatı altında toplanması, bu yapıya bir tüzel kişilik kazandırılması suretiyle kurumsallığın sağlanması hedeflenmektedir. Diğer bir kazanım hedefi, bu havuzlar ile DASK ve TARSİM havuzları arasında reasürans desteği mekanizmalarının kurulması suretiyle reasürans primlerinin bir bölümünün yurt içinde kalmasıdır. Örneğin, 2020 yılında TARSİM tarafından yabancı reasürörlere yaklaşık 49 milyon TL tutarında, yine aynı dönemde DASK için 257 milyon TL reasürans primi ödemesi yurt dışına yapılmıştır.

Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin yeniden yapılandırılması: Ülkemizin finansal sisteminin iktisadi büyümeyi etkin bir şekilde destekleyebilmesi adına istikrarın korunması önemlidir. Bu ilke çerçevesinde finansal sistemi gözetken farklı otoritelerin eş güdüm içerisinde çalışmaları gerekmektedir. Maddeyle, söz konusu eş güdümün sağlanabilmesi adına Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin görev ve yetkileri gözden geçirilerek daha etkin ve daha şeffaf bir kurumsal yapı oluşturulacak şekilde “Finansal İstikrar Komitesi” olarak yeniden yapılandırılması amaçlanmaktadır. Diğer taraftan, mevcut kanun metninde Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin “kalkınma” ifadesiyle öngörülen misyonunun, kurulması planlanan Ekonomik Koordinasyon Kurulu tarafından yerine getirilmesi öngörülmektedir.

29/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli ve (2019/40) esas numaralı, (2020/40) numaralı Kararı’yla 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun 90 ve 92’nci maddelerinde kısmi iptallere hükmedilmiş olup iptal gerekçesi olarak, kanunda genel bir çerçeve çizilmeksizin idarenin takdir yetkisine göre düzenlenen genel

şartlar aracılığıyla tazminat hesaplamalarına dair esasların belirlenmesinin Anayasa'ya aykırı olduğu belirtilmiştir. Anayasa Mahkemesinin kısmi iptal kararı sonrasında ortaya çıkan yasal boşluk Yargıtay içtihatları ve 11/1/2011 tarihli 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun haksız fiillere ilişkin hükümlerine göre doldurmaya çalışılmış olup ortaya çıkan son durumda tazminatlarda ortalama yüzde 53, vefat tazminatlarında ortalama yüzde 40 artış olmuştur. Her ne kadar bu durum ilk bakışta hak sahiplerinin lehine gibi görünse de bu artışların beklenen toplam muallak tazminat yükünde yüzde 28 artışa sebep olacağı ve bu muallak tazminatlardaki bu artış nedeniyle pasiflerin 5,9 milyar TL yükselmesiyle sigorta şirketlerinin öz sermayelerinin yaklaşık yüzde 26 oranında eriyeceği öngörülmektedir. Artan maliyetlerin nihai olarak vatandaşa prim artışı olarak yansıtılması kaçınılmaz olduğundan zorunlu trafik sigortası prim tutarında yaklaşık yüzde 20 oranda bir artış olacağı değerlendirilmektedir. Zorunlu mali sigorta kapsamında tazminatlardan değer kaybı tazminatı, destekten yoksun kalma ve sürekli sakatlık tazminatı hesaplamalarının nasıl yapılacağına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Bu kapsamda destekten yoksun kalma ve sürekli sakatlık tazminatı hesaplamalarında ülkemiz demografik gerçeklerini en doğru biçimde yansıtan ulusal doğum ve ölüm istatistiklerini kullanarak hazırlanan hayat tablosunun kullanılması kaçınılmazdır.

Ayrıca, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumuna Karayolları Trafik Kanunu'nun 90'ıncı maddesinin birinci fıkrasıyla düzenlenen teminat hesaplamaları kapsamında kullanılacak aktüeryal yöntemlere ilişkin diğer teknik hususları belirleme yetkisi verilmektedir. Trafik sigortası teminatı dışında kalan hâllere ilişkin düzenlemede maddeyle destekten yoksun kalan hak sahibinin ölümüne sebep olan kazadaki kusuruna karşılık gelen tazminat taleplerinin zorunlu mali sorumluluk sigortasıyla korunan hukuki menfaat, araç işletilmesi sebebiyle üçüncü kişilerin mal varlığında doğrudan meydana gelen zararlar olduğundan, doğrudan zarar niteliğinde olmayan gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi zararların araçta değer kaybı tazminatı oluşmasına sebep olmayacak kadar küçük hasarlar için değer kaybı tazminat taleplerinin, aracın trafik kazası neticesinde trafikten çekilme işlemi ya da hurdaya çıkarılma işlemi nedeniyle ilgili tazminatları ödemekle birlikte bu araçlar için artık bir piyasa değerinden bahsedilemeyeceğinden, değer kaybı tazminat taleplerinin terör eylemlerinde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların sebep olduğu terör ve sabotaj eylemlerinde yer alan kişilerin ve bu eylemlerde kullanılan araçların uğradığı zararlar sigorta sözleşmelerinde teminat altına alınan riskle bağdaşmadığından, söz konusu kişiler ve araçların uğradıkları zararların zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında bırakılması amaçlanmaktadır.

73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi vasıtasıyla bakanlıkların adlarında ve sayılarında değişiklik yapılarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak yapılandırılmıştır. Bu iki ayrı yapılanmanın mali olarak karşılığı olması için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ek (I) Sayılı Cetvel'de gerekli değişiklikler yapılmaktadır.

Finansal sektör komisyonunun kaldırılmasına, ikili yapılanmaya mahal vermemek ve daha etkin bir finansal istikrar izleme ve finansal sektör geliştirme yapısını sağlamak üzere finansal sektör komisyonuna ilişkin maddenin yürürlükten kaldırılması amaçlanmaktadır.

Çek ibraz yasağına ilişkin tereddütlerin giderilmesi ve oluşan problemler için 7226 sayılı Kanun'un geçici 3'üncü maddesinde birinci fıkrasının (a) bendiyle getirilen çek ibraz yasağına ilişkin uygulamalardan kaynaklanan tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Bölgelerin kalkınma fırsatlarını ortaya çıkarıp değerlendirerek rekabet gücünü geliştirmek ve bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak, ulusal kalkınmanın kapsayıcı ve dengeli dağılımını sağlamak amacıyla Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi’ni hayata geçirmek için, uygulamaları yerinde koordine etmek ve bu kalkınma projelerinin uygulandığı illerdeki yatırımların gerektirdiği araştırma, planlama, programlama, projelendirme, izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetlerinin yerine getirilmesi için 3/6/2011 tarihine 642 sayılı Kanunun Hükmünde Kararname’nin yayımı tarihinden itibaren beş yıllık süreyle Doğu Anadolu Projesi Kalkınma İdaresi, Doğu Karadeniz Projesi Kalkınma İdaresi, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi kurulmuştur. Bu süre Cumhurbaşkanlığı kararıyla beş yıla kadar uzatılabilir denilmekte olup bu süre Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından beş yıl uzatılmıştır. DAP, DOKAP ve KOP Bölgesi Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının görev süresi yasal olarak 8/6/2021 tarihinde sona ermektedir. Bu verdiğimiz kanun teklifiyle beş yıllık görev süresi uzatma yetkisine ek olarak Sayın Cumhurbaşkanımıza 2 defa daha beşer yıllığına uzatma yetkisi verilmiş olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanun teklifimizin hazırlık sürecinde emek veren milletvekilleri arkadaşlarımıza, çok değerli Başkanlarımıza, başta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımıza, Hazine ve Maliye Bakanlığımıza, Adalet Bakanlığımıza, Ticaret Bakanlığımıza, Bilim ve Sanayi Bakanlığımıza, Strateji ve Bütçe Bakanlığımıza, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumuna, sivil toplum örgütlerine ve bu alanda destek veren tüm arkadaşlarımıza da teşekkür ederim.

Plan ve Bütçe Komisyonumuz madde müzakerelerine geçince maddeler hakkında daha detaylı bilgi vereceğimi bildirmek isterim. Kanun teklifimize eleştiri ve görüşleriyle destek verecek olan Komisyon üyelerimize ve milletvekillerimize şimdiden teşekkür eder, Komisyonumuzdan kanun teklifimize destek vermesi temennisiyle hepinizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Güneş.

Genel görüşmelere geçmeden önce Bakan Yardımcılarımızı ve bürokratlarımızı müsaadenizle tanıyalım. Bakan yardımcılarımızdan başlıyorum.

Buyurun lütfen.

(Bürokratlar kendini tanıttı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Coronadan dolayı sayıyı olabildiğince sınırlı tutmaya çalıştık doğrusu. Bu arada tabii, Ticaret Bakanlığımızdan Bakan Yardımcımız da saat birden sonra aramızda olacak, özellikle çek maddesine geçtiğimizde kendisinden ayrıca bilgi alma imkânımız olacak.

Değerli üyeler, şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Söz taleplerini karşılayacağım.

Bülent Bey’den başlayalım.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlar ve değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum, tekrar geçmiş bayramlarınızı kutluyorum. Garo Bey’in de bayramını bu arada kutlamak istiyorum, aynı tarihlere denk geldi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, hepimiz kutluyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eyvallah, sağ olun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi millet iradesini temsil eden bir kurumdur. Kurumlar, devlet yapıları içerisinde çok önemlidir, bu yapıların devam etmesi gerekir. Bu şekilde bir yasamayla bizler, kurumsallaşmaya önemli ölçüde zarar veriyoruz; kurumsallaşmaya, dolayısıyla da devlete önemli ölçüde zarar veriyoruz, millet iradesine halel getiriyoruz bu şekilde bir yasama yapmakla. Bunu tekrar belirteyim, daha önce usulle ilgili olarak konuşmaya çalışmaya çalıştığım da bunları vurgulamıştım; hakikaten, bu şekilde bir yasama usulünün olmaması lazım, bu şekilde devam etmememiz gerekir, yanlış işler yapıyoruz. Tek tek maddelere bakarsanız, hepsinin yakın zamanlarda çıktığını, burada görüşüldüğünü ama alelacele görüşüldüğünü, o nedenle tekrar bugün buraya geldiğini görürsünüz.

İsmail Bey açıklamalarında dedi ki: “Sayın Cumhurbaşkanı...” Birkaç kere Sayın Cumhurbaşkanına atıfta bulunarak “Cumhurbaşkanının açıkladığı tedbirlere göre, pandemiyle ilgili ve ekonomik krizle ilgili...” “Ekonomik krizi” telaffuz etmediniz, ekonomik krizi kabul etmiyorsunuz galiba, Türkiye’nin bir ekonomik kriz içerisinde olduğunu. Tabii, krizi kabul etmeyince de yani teşhis koymayınca –siz doktorsunuz- tedavi olmaz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – “Ekonomik olumsuzluk” diyoruz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Zımni bir kabul var o zaman.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşhisi yanlış koyarsanız tedavi de yanlış olur. Şimdi, sadece, Türkiye’de pandemi değil, pandemiden çok öte, çok derin bir ekonomik kriz var, Cumhuriyet tarihinin belki de en önemli kriziyle karşı karşıyayız, yapısal krizi. Bu krize uygun yapısal tedbirlerin olması lazım, bunu yıllardan beri söylüyoruz.

Şimdi, siz dediniz ki: “Daha önce Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın açıkladığı tedbirlere göre bu teklif gelmiştir.” Ben, bu teklifle ilgili, bu tedbirler bağlantısını bir türlü kuramadım yani tek tek baktım, maddelerin çoğu, yakın zamanda görüştüğümüz ancak eksik görüşüldüğü için, alelacele çıkarıldığı için eksiklikleri sonradan fark edilen, Anayasa Mahkemesinden dönen, yüksek mahkemelerden dönen ya da uygulamada sıkıntısı olan konular. Mesela, Finansal İstikrar Kurulu gibi, daha yakın zamanda, 2019’da görüşmüşüz, uygulama yapılmadan, uygulamaya geçilmeden ki o tarihteki tutanaklara bakın, eleştirilerimiz neyse bugün de geçerlidir; o eleştiriler doğrultusunda tekrar gelmiş ya da diğerleri, aynı şekilde. Bu açıklanan tedbirlere paralel hiçbir şey göremedim Sayın Güneş.

Şimdi hangisinden başlayacağımı bilemiyorum ama Sayın Başkanım, özellikle sigortacılıkla ilgili, Trafik Kanunu’yla ilgili olarak gelenler çok teknik konular, bunun bir bütün içerisinde ele alınması lazım; kısa süre içerisinde burada, bunu yine yanlış değerlendireceğiz gibime geliyor, sıkıntı olacak, önümüzdeki aylarda veya yıllarda tekrar bunu görüşeceğiz. Sanki, bunu ayrıca ele almamız gerekirdi.

Şu anda, acil olarak gördüğümüz bölge kalkınma idareleriyle ilgili ve hemen değişmesini bizim de arzu ettiğimiz Çek Kanunu’yla ilgili düzenlemeleri yapalım, çıkaralım; öbürleriyle ilgili olarak oturalım, daha geniş zamanda bunları ele alalım.

Bu kadar kapsamlı, birbirinden farklı kanunların bir arada görüşülmesi, sağlıklı bir şekilde bir arada görüşülmesi sıkıntı çıkaracaktır; yine yanlışlık yapacağız ister istemez. İşte, özellikle sigortacılıkla ilgili olanlar epey sorun çıkaracaktır. Benim teklifim bu şekilde, bunu Sayın Bekaroğlu da söylemişti. Hakikaten bunu ayrı olarak ele almamız lazım.

Şimdi, Aile ve Çalışma Bakanlığı birdir. Bütçe sırasında bununla ilgili eleştirilerde bulunduk “Bu, çok devasa bir Bakanlık oldu.” dedik. “Bu şekilde çalışması doğru değil. Birbirinden çok farklı konular var, bu Bakanlığın ayrılması gerekir.” dedik çünkü bakanlıkların yapısı da Meclisten geçmedi biliyorsunuz, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle çıktı, burada tartışılmadı. Burada bir birikim

var, kurumsallaşma derken bunu kastediyorum. Buradaki birikimden istifade edilmesi lazım. Tabii, Mecliste görüşülmeden, konuşulmadan alelacele çıktı, bugün benzeri durumlar birçok bakanlık için söz konusudur. Bugün Aile ve Çalışma Bakanlığını ayırmaları sebebiyle yeni düzenlemede, biz de 5018’de paralel düzenleme yapıyoruz, bütçelerini ayırıyoruz ama benzeri durum birçok bakanlık için söz konusudur. Bunu yapıyorsak diğer bakanlıkları da ele almayı tartışmamız gerekirdi.

GAP’la, KOP’la, DOKAP’la, DAP’la ilgili olarak da çıkarttım, şu anda bulamam herhâlde ama bunların Sayın Bakanım, ödeneklerine bakın her sene bütçede 50-100 milyon lira harcanıyordu bunlarla ilgili olarak. Eleştirdik, eleştirdik, biraz ödenekleri arttı, nihayet dikkate alındı ama harcama yok. Yani o ödenekler de kullanılmıyor. Hâlbuki çok daha var, mesela GAP hâlâ bitmedi. Ya, GAP’ın bitmediği, GAP’ın ne kadar acil olduğunu, önemli olduğunu, neler getireceğini biliyoruz, aynı şekilde Doğu Anadolu ya da Konya bölge kalkınma idareleriyle ilgili olarak böyle durumlar var. Konya Ovası susuz, Erzurum yaylaları sıkıntılı, biz Kanal İstanbul yapıyoruz. Bu kadar plansız, programsız işler yapılıyor. Olacak şey değildir yani. Bütün Anadolu ondan sonra metropollere akıyor, İstanbul’a Ankara’ya, İzmir’e gidiyor. Kimseyi yerinde tutamıyorsunuz. O yaylaları, o ovaları sulamak, oralara yatırım yapmak varken özellikle devletin yatırımları şartken tutup da İstanbul’a... Bütün yatırımlara, şu anda kamu-özel işbirliği yatırımları dâhil kamunun yatırımlarına bakın -tabii, ona paralel olarak aynı şekilde özel sektör de mecburen yatırım yapıyor- yatırımların yüzde 60’ının üzerindeki bölümü İstanbul’da, Marmara Bölgesinde. İstanbul’daki yeni havaalanı, İstanbul’daki köprüler, yollar, Avrasya Tüneli, Marmaray, şu, bu falan, bakıyorsunuz Çanakkale... Yüzde 60’ı, 70’i İstanbul ve Marmara Bölgesinde. Böyle bir çarpıklık olmaz, böyle bir yanlışlık olmaz. Ondan sonra da Konya Ovası, Erzurum yaylaları... İşte geçenlerde -Ekrem Bey karşımda da onun için aklıma geldi- Patnos’u gördük. Doğu Anadolu’da önemli sıkıntılar var. Hâlbuki yatırım yapılması gereken yerler öncelikle buralar. Buralardaki, yüzyıllardır buralarda oturan, ikamet eden, çalışan, işi gücü olan, o topraklarda olan insanları oralarda doyurabilmemiz lazım. Bu kadar çarpık bir kalkınma olmaz. Göz göre göre böyle bir yanlışlık yapılmaması lazım. Bu şeyi, GAP’la ilgili, KOP’la ilgili, DAP’la, DOKAP’la ilgili değişikliği destekliyoruz ama bunun yetersiz olduğunu özellikle belirtmek istiyorum. Bunu da bir bütün olarak ele almamız lazım. Ödeneğini artırmamız lazım, yetkilerini artırmamız lazım. Sadece koordinasyon yetkisi var biliyorsunuz bunların yaptıkları. Daha planlı bir şekilde bu yatırımlara ağırlık verilmesi lazım.

Bireysel Emeklilik Kanunu’yla ilgili bir değişiklik vardı. Şimdi, 18 yaş altıyla ilgili bir düzenleme yapılıyor. Hatırladığım kadarıyla 45 yaş üstü -yanlışım varsa İsmail Bey düzeltsin- yaptırımlar ama 18 yaşın altına getiriyoruz biz bunu. Şimdi, 45 yaşın üstündeki yapamıyor emekli olamaz gerekçesiyle, 18 yaş altına getiriyoruz. Şimdi, sizin paramız varsa düşünün çocuğunuza, 10 yaşındaki çocuğunuza bireysel emeklilik sigortası yaptırır mısınız? Niye yaptırarsınız? Ne avantajı var? 56 yaşında emekli olacak.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 30 yaşında doğduğu gün yaptırarsınız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nasıl?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 30 yaşında doğduğu gün yaptırarsınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey notlarınızı alın, size genel söz vereceğim, orada cevap verirsiniz, notlarınızı alın lütfen.

Evet, ek süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada öngörüldüğü gibi bir etki analizi yoktu ama İsmail Bey kaç kişi faydalanacak? Ne görüyorsunuz? Ne para gelecek buradan? Nasıl bir...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Gençler için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey sıra geldiğinde cevap verin, notunuzu alın sorularla ilgili, başka sorular da gelecektir, çok kısa bir cevap verin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, tabii, bunlar anlatılmadığı için, ifade edilmediği için ben soracağım ve ondan sonraki bütün arkadaşlar benzeri şekilde bunları soracaklar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tekrar, tekrar olacak aslında bir kere de cevap verilse tekrardan kaçınmış oluruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Belki başka boyutları dikkate getirilebilir, hani, o açıdan söylüyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım ben açıklamamda bunu söyledim ama. 18 yaş altı işte, 23 milyon gencimiz var, bunun aşağı yukarı on yılda 2,4 milyonu geçmesini ve yaklaşık olarak da 32 milyar TL’lik bir BES’e aktarım yapılması beklenmektedir diyorum, herhâlde dikkatten kaçtı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ederiz, sağ olun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şu anda var olan bir fon, A’dan çıkıp B’ye gelince Türk ekonomisi bundan ne kazanacak?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Gençler, gençler için.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Gençler için...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bütçedeki parayı kullanacaklar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi Bülent Bey’in söz sırası, Bülent Bey devam ederse lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır bunları madde gelmeden alsak aynı eleştirileri çünkü biz de yapacağız, eleştirilerimizi yapmayız eğer daha ayrıntılı bir bilgi verilirse.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nedir sizin sorunuz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Herhâlde bu vakıf ve sandıkların BES’e geçişini...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O ayrı bir düzenleme, 2 ayrı madde var.

Evet...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, şimdi buradaki talep BES’ten gelmiyor, buradaki talep vakıf ve sandıklardan geliyor. Yaklaşık 50 civarında bu şekilde vakıf ve sandığın birikimlerini BES’te daha rantabl değerlendirebileceğini düşünerek buraya geçme istekleri var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ederim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bunların çoğu batık, ödeyemiyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi zaten burada şunu da açıklayıvereyim ben Sayın Başkanım. Buradaki bu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O maddeye gelince detaylara gireriz İsmail Bey.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Tamam, tamam Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen Bülent Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, maddeye gelince detaylarına yine girmeyeceğiz ama Sayın Başkanım devam edeyim.

Şimdi, bu SGK’yle ilgili bir madde var. 50 kişi altında işçi çalıştıran iş yerleriyle ilgili bir teşvik geliyor. Maksimum 5 kişi için 80.493 liradan bahsediyorsunuz. “500 bin lira maksimum, 10 milyar lira.” dediniz ayrıldı, 100 bin... Şimdi o 10 milyar lira nereden ayrıldı İsmail Bey? Bu İşsizlik Fonu’ndan mı ayrılacak yoksa?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kredinin miktarı...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır kamu bankaları bu krediyi verecekler ama nereden verecekler? Kendi imkânları var mı, buna bakıldı mı yoksa devlet bunlara bir aktarım mı yapacak, başka fonlardan mı karşılayacak?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bilmiyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Devlet kendi alacağından, kâr transferinden feragat ediyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Oraya gelmedik daha.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Daha sonra görev zararı kabul edip ona göre mi daha sonra aktaracak? Bunu belirtmediniz? Şimdi, bunun maliyeti ne olacak? Kaç kişi istifade eder?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 1.6.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İsmail Bey notlarınızı alın lütfen. Sonra topluca cevap verin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunun şartları ne olacak? Her isteyen, her 50’nin altında işçi çalıştıran işletme bundan istifade edebilecek mi? Her işletme istifade edebilecek mi yoksa sadece torpilli olanlar, işte size yakın olanlar mı, İsmail Güneş’e yakın olanlar mı istifade edebilecek? Yani uygulamada bunun kriteri nedir? Uygulamada bunun bu tarafını da uygulamaya, tebliğe bağlayacaksak bunların detaylı şartlarını güya uygulamacılar belirleyecekse keyfekeder olmuş demektir. Genel şartların belirlenmesi lazım, işletmeleri gerçek anlamda teşvik etmek istiyorsak işletmelerin yararlanması lazım. 100 bin istihdam sağlanacağını söylediniz, 100 bin. 100 bin istihdam sağlanabilmesi için aşağı yukarı her başvuranın bundan yararlanabilmesi lazım. Kriter ne olacaktır, uygulama kriteri ne olacaktır, onlar belli değil.

Başkanım, o kadar farklı farklı konular var ki toparlayamıyoruz tabii. Değer kaybı, tazminat hesaplamalarıyla ilgili olarak da teknik olarak hiç olmazsa bunu çıkarmayacaksak ayrıca görüşmeyeceksek doğru dürüst izahatta bulunulmasında fayda var.

Bir de, bu 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu’nun geçici 20’nci maddesi kapsamındakiler hariç olmak üzere olanlarla ilgili de siz “300 bin kişi var.” dediniz, onunla ilgili biraz daha detaylı bilgi verebilirseniz memnun olurum İsmail Bey. “10 milyar lira konuldu.” dediniz onunla ilgili olarak galiba 300 bin kişiyi ilgilendiren bir konu ama tam olarak anlaşılmadı, onu da biraz daha detaylandırırsanız memnun olurum.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Bülent Bey.

İsmail Bey, lütfen notlarınızı alın, topluca cevaplandıracaksınız.

Şimdi geneli üzerinde Garo Bey’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Garo.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar, basın değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, yeniden bir torba yasayla karşı karşıyayız ama bu torba yasanın bence şu noktası önemli. Sayın Başkan, şimdi genel gerekçeye baktığımızda genel gerekçenin başında -hani bu, herhangi bir torba olarak görülmemiş- şöyle diyor: Salgın sırasındaki dönemde ekonomik yapılanmasına uygun, sürdürülebilir, güçlü ve kaliteli büyümenin sağlanması için hazırlanan ekonomi reformları paketiyle ilgili bir torbayla karşı karşıyayız. Yani Sayın Bakan, âlâyla vâlâyla bundan iki ay kadar önce ekonomi reformlar paketini açıkladı ve bu gelen torba, ekonomi reformları paketiyle ilgili.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İlk dilimi, tamamı değil de ilk dilimi diyebiliriz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, ben de onu söylüyorum, ilk düğme yani gömleğin ilk düğmesini ilikleyeceğiz Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, arkadaşlar, dinleyelim Garo Bey’i.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, gömleğin ilk düğmesini ilikleyeceğiz ve böyle bir torbayla karşı karşıyayız ve İsmail Bey az önce sunumunu yaptı yani gerçekten tarihi bir torba yasayla belki karşı karşıyayız. Asla, sakın yanlış anlamasın İsmail Bey yani bu kadar çeşitli bir konuda bir hekim olarak her konuda ihtisas sahibi olmamız tabii ki mümkün değil. Yani Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesini yeniden yapılandırıyoruz. Hani iki yıl önce Berat Albayrak’ın önceki Bakanın âlâyla vâlâyla gönderdiği önce FİKKO’yu toplayıp yani Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesini toplayıp “Ben toplantısını yaptım.” diye “tweet” atıp daha sonra bu “tweet”ten sonra da yasayı buraya gönderdiğini çok iyi hatırlıyoruz, öyle değil mi? Önce toplantıyı yaptı, sonra “tweet”ini attı, sonra yasa buraya geldi. Biz toplantılar yapıldıktan, görüşüldükten sonra bunun yasasını çıkardık. Çok iyi bir şey olacağı söylenmişti Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin, ülkeye istikrar getireceğini, finansal istikrar sağlayacağını anlatmışlardı. Yasası burada görüşüldü büyük tartışmalarla. Biz dedik ki: “Yapmayın bunu, bakın, bu istikrar mistikrar getirmez. Tam tersine Tayyip Erdoğan’ın damadı olan Berat Albayrak’ı bütün ekonomi alanında tek adam olmayı getirir. Bütün dengeleyici ve denetleyici kurumları hegemonyası altına alır ve onların frenleme mekanizmalarını yok eder ve istikrarı yok eder.” Sonuçta ne oldu? Bizim dediğiniz çıktı. Merkez Bankasını FİKKO’nun içine koydu ve aynen şöyle geçti yasada Sayın Başkan diyor ki: Olağanüstü hallerde bu komitenin –efendim- alacağı kararlarla ilgili bütün yetki ve sorumluluklar çerçevesinde Cumhurbaşkanı yetkili olup ilgili bütün kurum ve kuruluşlar belirlenen bu tedbirleri derhâl uygulamakla yetkiyle sorumludur, diye geçti bu yasa. Yani “Bütün kurumlar, Merkez Bankası dâhil, BDDK dâhil, SPK dâhil bütün kuruluşlar Cumhurbaşkanımız veya Berat Bey, -tabii o günlerde- neyi olağanüstü görüyorsa bir saldırı var, bilmem ne var, şu var, bu var Merkez Bankasına, SPK’ye, BDDK’ye ne diyorsa o olacak.” dedik burada. Yapmayın, bakın, bu yanlıştır.” dedik. “Merkez Bankasına emir talimatla iş yaptırılır.” dedik, siz buna yol verdiniz. Sonuçta ne oldu? 128 milyar dolar uçtu gitti, Merkez Bankasına talimat verildi, faizler düşük tutuldu, baskılandı ve sonuç olarak hem faizi hem kuru yönetmeye çalıştı damat Bakan. Sonuç, ülkemiz derin bir ekonomik kriz yaşadı arkadaşlar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – “Uçtu gitti.” diyor, nereye gitti bu paralar?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nereye gitti?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uçtu, nerede, para nerede? “La Casa De Papel Türkiye”yi çekiyorlarmış; oldu çekildi işte, bitti. Soyduklar Merkez Bankasını, uçtu gitti paralar, uçtu paralar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Nasıl “Soydular.” Ya?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Nasıl “Soydular.” Ya? Bu, doğru değil.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz söyleyin o zaman nerede olduğunu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uçtu paralar, para nerede, para nerede?

CAVİT ARI (Antalya) – Ya, siz söyleyin o zaman nerede olduğunu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım, sıra geldiğinde cevap verirsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Para nerede arkadaşlar, para nerede?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen karşılıklı konuşmayalım, sırası geldiğinde siz de görüşlerinizi ifade edersiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 6,5’tan sattı doları, 8,5 oldu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır, doların yükselmesi farklı bir olay, uçtu gitti farklı bir olay.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – E, 8,5 oldu. Uçtu işte, satıldı, eridi, eritildi.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Eridi, buhar oldu, buhar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım, sırası geldiğinde cevabınızı verirsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Merkez Bankası bunu şeffaf bir şekilde yapar arkadaşlar, ihale açıklar.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Eridi, buhar oldu gitti.

SALİH CORA (Trabzon) – Sen iyice saçmaladın, iyice saçmaladın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Merkez Bankası Başkanımız burada, nasıl yapıyordu? İhaleyi açıklıyordu “Ben doları satacağım arkadaş.” diyordu, açıklıyordu, resmi olarak yapıyordu, şeffaf olarak yapıyordu. Şeffaf olarak mı satıldı? Hayır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, lütfen...

Sırası geldiğinde siz de görüşlerinizi ifade edersiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Merkez Bankası Başkanları, 3 Başkan, buraya geldi, eridi, bitti; bak, 3 Başkan gitti.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ya, arkadaşlar, Allah rızası için bu konuda lütfen susun; hiç olmazsa, başka zarar vermeyin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) –Merkez Bankasında para uçabilir mi ya? Böyle bir şey olabilir mi?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Buhar oldu, buhar.

CAVİT ARI (Antalya) – Nerede olduğunu söyleyin madem biliyorsanız.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Başka yerde para, olması gereken yerde değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gören de millet de doğru söylediğini zannedecek inanacak. Yazık, milleti yanlış yönlendiriyorsunuz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yalan söyleyen sizsiniz ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım ve teklifle ilgili konuşalım.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Doğruları söyleyin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, bakın, şu anda...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Millete hesap verin, hesap verin millete, hesap.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Hesabını verin, hesabını. Demokrasilerde hesap verilir, hesap.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz yapmayın lütfen ya, lütfen siz yapmayın.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Millete hesabını verin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, lütfen rica ediyorum...

Değerli arkadaşlar, ya, böyle bir usulümüz yok, karşılıklı konuşma usulümüz yok.

Ayrıca, lütfen teklif üzerinde görüşlerimizi ifade edelim.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan, karşı taraf başlattı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, FİKKO... Bakın, yasa burada, madde burada...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım “Paralar uçtu gitti.” demesi büyük hakaret.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, itiraz ettiniz, yeter artık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, bakın, iki yıl önce de damat bey, Berat Albayrak bu yasayı getirdiğinde “Arkadaşlar, bakın, buna yol vermeyin, bu büyük tahribat yaratır.” dedik; siz yol verdiniz, siz ellerinizi kaldırdınız. Bu, karşıda oturan bütün milletvekili arkadaşlarımız ellerini kaldırdı, yol verdi buna, dedi ki: “Cumhurbaşkanı ne derse o olacak.” Yani Merkez Bankasına, Cumhurbaşkanı ki “O dönem FİKKO’nun başına geçen Berat Albayrak ne derse onu yapacak.” dediniz, kabul ettiniz bunu. Ne oldu sonuçta? Aha, derin bir ekonomik kriz yaşıyoruz; faizler uçmuş gitmiş, işsizlik derinleşmiş, dolarlar yok olmuş gitmiş.

SALİH CORA (Trabzon) – Dünya hepsi yükseldi, Türkiye’de düştü, öyle mi? Allah’ını seversen ya, salgınla mücadele var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şu anda, işsizlikte dünya ilk sıralardayız, enflasyonda ilk sıradayız, faizlerde en yüksek faizleri veriyoruz. Hani faize karşıydınız siz?

SALİH CORA (Trabzon) – Fransa’da istihdam mı arttı? Almanya’da enflasyon mu düştü? Amerika’da ihracat mı arttı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım lütfen. Böyle bir usulümüz yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onlar vatandaşına sahip çıktılar.

SALİH CORA (Trabzon) – Allah’ını seversen ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkes sırası geldiğinde görüşünü ifade etsin.

Salih Bey...

Böyle devam edemeyiz arkadaşlar, böyle devam edemeyiz, tamamlayamayız bu görüşmelerimizi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neyse arkadaşlar...

SALİH CORA (Trabzon) – Bu mudur ekonomi politikaları?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Salih Bey, lütfen, rica ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sonuç olarak şimdi söyleyeceğim şu: İki yıl önce buna yol verdiğiniz için yani ekonomideki fren mekanizmalarını yok ettiğiniz için Merkez Bankası vesayet altında bütün emir ve talimatları yaptı, BDDK yaptı, SPK yaptı ve arkadaşlar, bunun sonucunda derin bir ekonomik kriz yaşadık. Hem varlıklarımız, kamu kaynaklarımız yok oldu, Merkez Bankasının rezervleri uçtu gitti, faizler yükseldi, işsizlik yükseldi.

Sayın Başkan, şimdi, bu anlamda, çok önemli, bence bu torbanın en önemli maddesi bu FİKKO maddesidir. Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin yanlış olduğunun ikrarıdır bu madde. Şimdi, “Ben kalkınmayı çıkarıyorum, başka bir kurula veriyorum. ‘Finansal İstikrar Komitesi’ olarak devam edeceğim.” diyor bu madde.

Şimdi, Sayın Bakan Yardımcımız burada, hayırlı olsun, görevinde de başarılar diliyorum ama bence Sayın Bakanımızın burada olması gerekiyor Sayın Başkan. Yani niçin böyle bir yol çizdiğinin -bilmiyorum, Sayın Bakan Yardımcımız da mutlaka açıklama yapacaktır ama- niçin bu durumdan vazgeçtiğinin bir öz eleştirisinin yapılması lazım ve neden burada, hâlâ Cumhurbaşkanına... “Olağanüstü” diyor, her şey olağanüstü sayılabilir, bütün kurumlara yani buraya bağlı bütün kurumlara herhangi bir emir talimatın devam edeceğini, ettiğini bize izah etmesi gerekir, neden bunu çıkarmadığını. Yani bütün Merkez Bankasını, BDDK’yi, SPK’yi vesayet altında tutma ve tren görevi gördürmeme meselesini bize izah etmesi gerekir diye düşünüyorum Sayın Başkan; bunu burada bırakayım.

Sayın Başkan, diğer bir mesele: Biz, sigortacılığın kamu uhdesinde olması gerektiğini düşünüyoruz, özellikle bu emeklilik meselesiyle ilgili ve emeklilik meselesinde Bireysel Emeklilik Sistemi’ne geçilmesi boyutuyla tabii ki tercihler söz konusu olabilir ama kamunun mutlaka vatandaşına, gelecekteki hayatını düzgün bir şekilde sürdürebilecek bir emekli maaşını sağlaması gerekir diye düşünüyoruz. Bu açıdan da bunun daha fazla genişletilmesinin teşvik edilmesinden ziyade -yani 18 yaş altına da yayılmasından ziyade- vatandaşların kamunun kendi emeklilik sistemine güvenmesi ve buradaki sistemin güçlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu açıdan da bu 18 yaş altına da bu meselenin yaygınlaşmasına karşıyız. Bu, belli ki sektörün talepleri doğrultusunda oluşmuş, ki biz de burada büyük oranda sermayenin talepleri doğrultusunda yürüyoruz. Oysa, artık arkadaşlar, bu bireysel emeklilik sistemi meselesi de tartışılır durumda. Yani, kamunun bu alanda daha etkin olmasını... Çünkü arkadaşlar, eskiden bir insan emekli olduğunda kamunun bağladığı emekli maaşıyla geçimini de sağlayabileceğini bildirir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama şu anda bunu sağlayamayacağını bildiği için, yani 1.500 lira, 1.600 lira, 1.300 lira maaşlarla geçinemeyeceğini bildiği için çocuklarına da bireysel emeklilik yapma ihtiyacı duyuyor. Oysa yapmamız gereken kamunun emeklilik sistemini güçlendirmektir arkadaşlar. Vatandaşlarımıza gelecekte de yani çocuklarının da geleceğinde alacakları emekli maaşıyla geçimlerini sağlayabilecekleri umudunu verebilirsek arkadaşlar, o zaman bireysel emeklilik sistemine gitmek zorunda kalmaz. Ama biz ne yapıyoruz? “Kamu eliyle ben sana yeterli maaş veremeyeceğim, çocuğuna hiç veremeyeceğim.” diyoruz, “Sen git, özel emeklilik şirketlerine prim yatır.” diyoruz, bunu kesinlikle doğru bulmuyoruz arkadaşlar ve dünyanın gidişatına da ters bir durumla karşı karşıyayız. Ya, dünya bu meseleyi, bireysel emeklilik sistemini kırk-elli yıl önce başlattı, şimdi tıkanmaya doğru gidiyor o sistem. Yeniden kamucu anlayışın, yani kamusal emeklilik anlayışının tartışıldığı Batı dünyasında böyle bir dönemdeyiz, onlar bunu tartışıyorlar, biz ise onların vazgeçmeye çalıştığı yolda bireysel emeklilik sistemini teşvik ediyoruz; bunu doğru bulmuyoruz arkadaşlar.

Sayın Başkan, bu Doğu Anadolu Kalkınma Projesi, Doğu Karadeniz Kalkınma Projesi ve Konya Kalkınma Projesi konusunun çok önemli olduğunu düşünüyorum ama Komisyonumuzun da yürütmenin de bu konuya gerekli önemi vermediğini düşünüyorum, yani Meclisimizin de yürütmenin de. Bu konuyu böyle bir torba yasada değil -Sayın Başkan da burada- gerçekten özel bir oturumda bir reform şeklinde tartışmamız gerektiğini düşünüyorum. Yani beş yıl daha yetki vermişiz, on yıl daha yetki vermişiz mesele bu değil ki. Ne yapıyorsunuz? Ne kadar etkilisiniz? Kurumlar sizi ne kadar

ciddiye alıyor? Siz ne kadar koordine edebiliyorsunuz? Ne kadar raporluyorsunuz? Bakanlar sizi ne kadar ciddiye alıyor? Bakanlıklar sizi ne kadar ciddiye alıyor? Ya, bütün kurumları siz koordine edebiliyor musunuz? Mesele bu.

SALİH CORA (Trabzon) – Projeler...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya neye laf atıyorsun ben anlamadım, iyi bir şey söylüyorum Doğu Karadeniz’le ilgili.

SALİH CORA (Trabzon) – Çok önemli işler yapıyorlar ama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya hayır, ben onu küçümsemiyorum, ben de bunu söylüyorum.

Bakın, ben daha...

SALİH CORA (Trabzon) – Yaptıklarını takip etmiyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Cora, Doğu Karadeniz’de ne kadar etkililer?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eğer siz böyle karşılıklı konuşursanız hızlı gidemeyiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakanlıklar onu ne kadar ciddiye alıyor?

Ya, Allah’ını seversen Cengiz, Karadeniz’in yaylalarına girdiğinde acaba DOKAP orada ne kadar var?

SALİH CORA (Trabzon) – Onunla ne alakası var?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Çok alakası var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çok alakası var işte, çok alakası var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Salih Bey, rica ediyorum. Rica ediyorum usulümüze uyalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne kadar kontrol edebiliyor? Cengiz Holdingin İkizdere’nin yaylalarına girmesine acaba DOKAP rıza vermiş midir? “Bu, Doğu Karadeniz’in hayırınadır.” demiş midir?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Devlet, Cengiz’in emrinde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cengiz’e vermişsiniz yaylarımızı, bütün kamusal alanları, istediği yere yarıp giriyor. Acaba burada bir kamu yararı var mı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, süreyi epey bir aştınız. Yani maddelerle ilgili detayları maddelerde tartışalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – On dakika...

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama arkadaşlar, böyle yaparsanız hakikaten hızlı gidemeyiz. Takdirinize sunuyorum, lütfen. Bak, defalardır uyarıyorum, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, mesele şu, arkadaşlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım lütfen, olmayan bir şirket ismi kullanması normal mi arkadaşımızın?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşte, devam edin o zaman Uğur Bey, karşılıklı tartışın bugün. Kusura bakmayın ama size sıra geldiğinde söyleyin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye kullanmayayım ya? Devleti vermişsin Cengiz’e, niye kullanmayayım ya? Vermişsin Cengiz’e, Kolin’e, Limak’a ya. Yok mu başka müteahhit memlekette?

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Niye rahatsız oluyorsunuz ki?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, rica ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Her tarafa onlar koyuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle devam edersek arkadaşlar, bu tartışmaları bitiremeyiz. Herkes görüşünü ifade ediyor, siz de ettiniz, kayıtlara da geçti, artık uzatmanın bir anlamı yok, lütfen.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, yani önemli olan... Benim buradaki meramım Doğu Karadeniz Projesi'nin de, Güneydoğu Anadolu Projesi'nin de, Konya Projesi'nin de, Doğu Anadolu Projesi'nin de daha etkin olması ve siz bunun Bakanlığını yaptınız. Bu meseleleri koordine etmesi, raporlaması ve bütün kamu kuruluşlarının da bu koordinasyona bir şekilde uyum sağlaması lazım. Çünkü bu konuda arkadaşlar, bakın, kalkınma dediğiniz mesele -şu açıdan söyledim- yani diyelim ki Karadeniz'in bir yaylasının doğasının yok edilmesi memleketin hayrına mıdır, değil midir, gerçekten oradaki insanın hayrına mıdır, değil midir? Bunu sağlayacak olan şey, gerçekten böyle bir koordinatör yapının olmasıdır yani her şey şirketlerin kâr mantığına bırakılamaz. Kamu yararı dediğiniz şeyi işte böyle kuruluşlar yaparsa olur ama şirketlerin mantığına bırakırsanız, şirketler kâr odaklı bakar. Orada yayla mı var, tarım mı yapılıyor, doğa mı var, insan mı var buna bakmaz. O açıdan böyle kuruluşlar çok önemli ve bu kuruluşların önemini artırmamız lazım diyorum.

Son olarak Sayın Başkan bir konuya daha vurgu yapıp bitireyim. Diğer konulara ve maddelere de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Rica ediyorum, epey aştınız sürenizi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, on dakikasını laf atmayla geçti, kusura bakmayın, özür diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, bakın, beş yıldır ben Komisyon üyesiyim, burada beş yıldır... İsmail Bey, siz de iki yıldır buradasınız.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Altı yıldır üyesiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Altı yıl oldu, evet.

Altı yıldır burada istihdamı teşvik etmek için gerçekten bir patronların sırtına masaj yapmadığımız kaldı. Dedik ki: "Size sigorta bizden, SGK bizden, muhtasarınız bizden, maaşınız bile bizden yeter ki işçi al." Kaç tane yasa çıkardık -Sayın Başkan, siz burada yoktunuz- Süreyya Bey zamanında, Lütfi Bey zamanında en az 20-30 tane böyle yasa çıkardık, on milyarlarca liralık kamu kaynağını aktardık ki büyük çoğunluğu da İşsizlik Sigortası Fonu'na aktarıldı. Sonuç ne? Beş yıl önce 30 milyon olan istihdamın eğer bunlar doğru yapılmış olsaydı 35-36 milyonda olması lazımdı, şu anda 26-27 milyonda. Sonuç bu arkadaşlar. Yani bu yaptığımız politikalar eğer doğru olsaydı, teşvik ederek daha çok istihdam sağlanmış olsaydı -yani bu işçi yüklerini eğer ki azaltarak- şu anda daha çok istihdamımız olmuş olurdu ama şu anda 3-4 milyon daha az istihdamımız var. Demek ki yanlış bir şey yapıyoruz. Sorun patronlara teşvik vermekte değil arkadaşlar, çözüm orada değil, çözüm başka bir yerde. İsmail Bey yine ben de Bülent Ağabey gibi bu meseleyi size bir hekim olarak söyleyeyim: Teşhis yanlış, teşhis. Siz bu torbada da teşhisi yanlış yapmışsınız, tedaviyi de yanlış uyguluyorsunuz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Teşhis yapılabilmesi için veri olması lazım. Veri yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, elinde veri yok çünkü MR'ye sokamıyorsun şeyi, hasta...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel müzakerede genel değerlendirmeler yapıp maddelere bırakabilirsek sevinirim, çok uzadı çünkü.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

O açıdan bu işçiye teşvik meselesinin bu konuda da işe yaramayacağına eminim.

Arkadaşlar, demokrasi krizi ekonomik kriz yaratmıştır. Demokrasi krizini çözemediğimiz sürece, emin olun, patronlara “Her işçi aldığımızda üstüne para vereceğim.” bile deseniz, yani “Bütün maaşını, sigortasını, muhtasarını ben karşılıyorum, üstüne de para vereceğim.” deseniz istihdamı artıramazsınız.

Saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Erhan Bey’e söz veriyorum.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli basın mensupları, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlarım; tekrar bayramınızı tebrik ediyorum.

Şimdi, tabii, Türkiye uzun süredir ekonomik kriz içerisinde. Aslında artık “kriz” kelimesi bile Türkiye’nin ekonomisini anlatırken yetersiz kalıyor, ciddi bir yapısal tıkanma içerisinde. Şimdi, tabii, yapısal tıkanmayı aşabilmek ancak yapısal müdahalelerle olur. Hükümet, Sayın Cumhurbaşkanı her ne kadar, çok çok yetersiz bulsak da bir ekonomik program paketi açıkladı, sonra Sayın Hazine Bakanı onun eylem planını açıkladı. Son derece yetersiz ama önümüze gelen kanun teklifleri onlardan çok çok daha yetersiz.

Şimdi, geçen seferinde de söylemiştim. Yani eylem planından sonra hemen bir kanun teklifi geldi. Hepimiz bekliyoruz ki işte o eylem planındaki bir kısım meseleler hayata geçirilecek diye. O gün en kuvvetli maddesi kurumlar vergisi oranı artışı maddesiydi, o da eylem planında yoktu zaten. Yani, şimdi, böyle bir durum var. Bunu anlamak, bunu izah etmek mümkün değil. Arkadaşlar, Türkiye’nin sorunlarını, bu şekilde getirilen içi boş, içinde çok fazla bir şey olmayan kanun teklifleriyle... Yani, işte bir gün Çek Kanunu çıkar, ertesi gün gel, burada düzelt... Önemsiz değil, önemli olabilir ama işte ancak bozduğunuzun bir kısmını düzelttiğiniz bir şey. Ama Türkiye’nin yapısal tıkanmasını, yapısal sorunlarını aşacak herhangi bir şey maalesef bu kanun tekliflerinde yok ama toplum bunu bekliyor, Türkiye bunu bekliyor.

Şimdi, Türkiye’ye makroekonomik olarak bakalım, dünyanın en yüksek enflasyon oranı bizde, neredeyse dünyanın en yüksek -bir iki tane ülke var, onları saymıyorum, herhâlde onlarla kendimizi mukayese etmek istemeyiz, Türkiye Cumhuriyeti devletini Venezuela’yla mukayese etmeyi kimse istemez- faizi bizde. Arkadaşlar, G20 ülkeleri içerisinde bizden sonraki 2’nci sırada faiz yüzde 4. Her yerde “G20” filan diyoruz da böyle bir şey olabilir mi?

Şimdi, cari açığımız yüksek, yapısal bütçe açığımız yüksek. Bütçe açığımız belki o kadar yüksek değil. Bütün dünyada şu anda, bütçe açıkları yükseliyor ama dünya, vatandaşına destek veriyor, biz vatandaşı açığa mahkûm ettik, esnafı zekâta muhtaç hâle getirdik, elbette bütçe açığımız çok fazla yükselmez. Bilmiyorum anlatabiliyor muyum ne demek istediğimi? Bizim yapısal bütçe açığımız yüksek, pandemi öncesinde yüksekti, yüksekliğini koruyor. Dünyada konjonktürel olarak bütçe açıkları yükseliyor çünkü vatandaşına destek veriyor, siz vatandaşınıza destek vermezseniz konjonktürel olarak...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Biz de veriyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Verilenler belli arkadaşlar.

Komik duruma düşmeyin, bunlar tek tek bildiğimiz rakamlar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, siz komik duruma düşüyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – “Veriliyor.” derken 1 lira mı harcamayacaktınız, Allah aşkına 1 lira mı harcamayacaktınız? Allah aşkına rakamla konuşun arkadaşlar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Şahsileştirmeyin olayı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, sıra geldiğinde konuşun lütfen...

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, 1,9 milyar lira olarak verdiğimiz destek...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Konuşurken hep aynı dili kullanıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama böyle yürüyemeyiz yani çalışmalarımızı sürdüremeyiz. Lütfen...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ama Sayın Başkan, konuşurken hep...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Sıra geldiğinde siz de görüşlerinizi ifade edin.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, şunu mu anlıyorsunuz: Destek verirken 5 kuruş mu harcanmayacaktınız, onu mu anlıyorsunuz? Yani onu anlıyorsanız evet, o zaman yanlış konuşuyorum. G20 diyoruz değil mi, her yerde G20’yle, OECD’yle falan mukayese ediyorsunuz Türkiye Cumhuriyeti devletini. Arkadaşlar, bakın, G20 ülkelerinin, bizim haricimizdeki G20 ülkelerinin verdiği desteğin milli gelire oranları yüzde 8,1. Bizde yüzde 1,9 ve yüzde 1,9’un da çok önemli kısmı işsizlerin kendi parası, sonra İşsizlik Sigortası Fonu’ndan veriyoruz; bu realiteyi inkâr mı ediyorsunuz? Yani dörtte 1’inden daha azız. Bakın, Amerika’nın milli gelirinin yüzde 25 olduğunu filan söylemiyorum, G20 ortalamasını söylüyorum. Destekler konusunda bizden kötü Meksika var, ondan sonra G20 ülkeleri içinde sondan 2’ciyiz. O yüzden, Türkiye şu anda bu pandemiyi iliklerine kadar hissediyor. Vatandaşın içerisine girmeye yüzünüz olmadığı için bunları görmüyorsunuz, gidin bir bakın bakalım esnafın durumuna. Bir gidin bakın bakalım esnafın durumuna, arkadaşlar, bu ülkede esnaf zekâta muhtaç hâle geldi.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ayıp ya, on dokuz yıldan beri iktidarız, bizi vatandaş getirdi.

ERHAN USTA (Samsun) – Ayıp filan değil, vallahi bizim Samsun milletvekilleri öyle, sizi bilmiyorum, muhtemelen siz de aynısınız.

SALİH CORA (Trabzon) – Bu, yaptığımız çalışmalara haksızlık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, değerli arkadaşlar...

Erhan Bey, teklif üzerinde konuşursak çok sevinirim.

ERHAN USTA (Samsun) – Tam tersi işte, tam da teklif üzerinde konuşuyoruz Sayın Başkan yani bu teklifte beklediğimiz şeyi konuşuyorum. Niye arkadaşlar rahatsız oluyor bundan?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bizi vatandaş seçiyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sandığı koyun!

ERHAN USTA (Samsun) – Bu sefer göreceğiz.

Şimdi, gelir dağılımı, Sayın Başkan, bunu ben sık gündeme getiriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hatibi dinleyelim lütfen, değerli arkadaşlar.

Lütfen dinleyelim hatibi, sonra söz isteyin siz de görüşlerinizi ifade edin.

ERHAN USTA (Samsun) – Gelir dağılımı ciddi ölçüde bozuluyor bakın, zaten Türkiye’de gelir dağılımı son derece bozuktur. Cumhurbaşkanlığı 2021 Yılı Programı’nın verisini söylüyorum arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde geçen veriyi söylüyorum çünkü biliyorsunuz farklı farklı yoksulluk oranları var ama Cumhurbaşkanlığı Programı’nın esas aldığı bir yoksulluk oranı var, medyan gelirin yüzde 60’ı. 2019 yılında Türkiye’de yoksulluk oranı Cumhurbaşkanlığı 2021 Yılı Programı’na göre yüzde 21,3. Şu anda, bunun yüzde 30’ları aştığı tahmin ediliyor, henüz yeni verisi çıkmadı. Dolayısıyla, biliyorsunuz, en son Dünya Bankasının bir açıklaması çıktı, son iki yılda mutlak yoksul sayısı Türkiye’de 3,2 milyon arttı. Bunları niye söylüyorum? Sayın Başkan, biz bu kanun teklifinde bunları bekliyoruz yani sayın milletvekillerinin verdiği, kurumların hazırladığı... Yani kurumların bir gün önce bozup iki gün sonra tamir ettiği, tadil ettiği meselelerle Türkiye’nin vaktini kimse geçirmesin arkadaşlar. Buna bir itirazınız var mı? Türkiye’nin ciddi sorunları var ve bu sorunları çözecek 1 tane madde yok şurada, Allah aşkına. Geçen seferki de öyleydi, ondan önceki de öyleydi yani bunun aksini söyleyebilecek bir arkadaşımız var mı? Talep ettiğimiz şey budur. Hiç olmazsa kamu mali yönetimi burada, onun verdiği maddeler var, en azından kamu mali yönetimiyle ilgili burada hangi maddelerin olmasını beklerdik? Bakın, yapıcı muhalefetin bir gereği olarak önerilerimizi sıralayacağım ama bunlar olsun artık gelecek seferki kanun tekliflerinde. Dolayısıyla, şimdi şöyle bir şey oluyor bazen, işte geçenki kanun teklifinde karşılaştık, bu sefer de ya işte “Muhalefetin itiraz ettiği çok fazla bir şey yok, hemen geçirelim.” Ya itiraz ettiğimiz bir şey yok, çünkü kayda değer bir şey yok içinde, içinde bir şey olmayan şeyin neyine itiraz edeceksin? Ha burada birkaç tane maddenin çıkarılması yönünde benim tekliflerim olacak, o ayrı bir konu ama içinde kayda değer bir şey olmayınca hakikaten böyle çok keskin bir şekilde itiraz edecek bir şey de maalesef olmuyor.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti devletini yönetenler 2003 yılında çıkan yani AK PARTİ hükümetleri döneminde çıkan –hazırlıkları ondan önceki safhadaydı ama- 5018 sayılı Kanun’un ruhundan Türkiye her geçen gün uzaklaşıyor. Şimdi, bütçe sürecine bakıyoruz, bununla ilgili çok önemseyişim bir önergemiz de olacak, birazdan onun detaylarını da vermeye çalışacağım sürem el verdiği sürece. 5018 sayılı Kanun, bütçe sürecini erkene alarak sürecin daha sıhhatli işlenmesini amaçlıyordu yani mayıs ayında orta vadeli programın çıkmasıyla bütçe sürecini başlatıyordu. Sonra şu oldu, bu oldu, bu eylemler geciktirildi orta vadeli programın çıkartılması. Mesela şu anda, bunun çok hassas ve önemli bir konu olmuş olmasına rağmen onunla ilgili burada bir madde yok. Bir defa bunu çok önemsiyoruz, bunun detaylarına geleceğim.

Bakınız, önceden bütçe nasıl yapılıyordu Türkiye’de biliyor musunuz? Kurumlar kendilerine verilen ödenek isterse 50 lira olsun, 1.000 lira para talep ediyordu. Türkiye’nin öyle bir imkânı yok, bütün kurumlara istediği parayı vermiş olan yaptığınız bütçenin 3 katı, 5 katı olması gerekiyor. O yüzden bütün dünyadaki uygulamalara paralel olarak 5018 sayılı Kanun’la şu yapılmaya çalışılmıştı: Biz bütçelere bir perspektif verelim, hükümetin perspektifi nedir, politikaları nedir, hükümetin onay verebileceği maksimum ödenek limiti nedir, ödenek denklik tavanları dediğimiz mesele? Hükümetin gelecek üç yıla ilişkin makro politikaları, hedefleri işte bunların hepsini önceden kurumlara verelim, kurumlar bu politikaları, hedefleri ve kendilerinin alabileceği kabaca ödenek limitlerini bilerek bütçe tekliflerini kendileri versin ve kendi önceliklendirmesini kendi yapsın. Şimdi, yıllarca bütçe yapmış, hem global olarak Türkiye bütçesini hem de kurumların tek tek bütçesinde söz sahibi olmuş bir kurumun üst düzey yöneticiliğini yapmış birisi olarak konuşuyorum, burada ne yapıyordu o zaman Maliye Bakanlığı Devlet Planlama Teşkilatı –Hazine Müsteşarlığı kısmen- kurum 1.000 istediye onun ödeneğini kendi önceliklerine göre 50’ye düşürüyordu. 50 alabilir çünkü en fazla bu bütçe çerçevesinde. Ama “Bu 50’ye siz kendiniz düşürün, kendi önceliğinizi kendiniz belirleyin, hükümetin öncelikleri çerçevesinde.”

demmişti. Türkiye şimdi bundan tekrar uzaklaştı yani yirmi yıl önceki bütçe yapış tarzına Türkiye tekrar geriye dönüyor arkadaşlar. Bunlardan uzaklaşmamız lazım, 5018'in bu anlamdaki ruhuna dönmemiz gerekiyor.

Denetim, şimdi, 5018 sayılı Kanun bir defa bir iç denetim sistemi getiriyordu, iç denetim sistemi falan yaklaşık 2006 yılıydı zannediyorum Türkiye'de tam teşekküllü olarak devreye girdi, işte 2021'e kadar on beş yıl olmuş, on yıl da Koordinasyon Kurulu üyeliği yaptım, çok da emek verdik, fakat sürekli ayağına prangalar vuruldu, birileri engel oldu ve... Bürokratik engeller, siyasi engeller değil, orada hükümeti suçlamıyorum ama hükümeti şundan dolayı suçlayabiliriz: Madem kanunu çıkardın, uygulamasını gözetle. Yani hükümete defalarca götürmemize rağmen onlar da kulak arkası yaptılar. Dolayısıyla, iç denetim sisteminin sağlıklı bir şekilde çalışması lazım eğer biz bu reformlardan beklediğimiz sonuçları almak istiyorsak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ek süre veriyorum, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Şimdi, onun dışında, önerilerime geleyim Sayın Başkan. Mesela burada, biliyorsunuz 5018 sayılı Kanun kurumlar arası ve kurum içi ödenek aktarmalarına bir limit getirmişti, orayı düzeltici bir iş yapmıştı. Kurumlar arası aktarmayı aslında tamamen yasaklamıştı, kurum içi aktarmalarda da ödeneklerin yüzde 5'iyle sınırlandırılmıştı. Daha sonra, hükümet eski iş yapma alışkanlıklarını terk edemediği için kurumlar arası aktarmayı yüzde 10'a çıkardı, kurum içini de yüzde 20'ye çıkardı. Fakat bu limitlere dahi uyulmuyor, bugün ne yapılıyor? Mesela ek bütçeyi de bununla birlikte konuşmamız lazım, Türkiye'de Meclisin vermediği bütçeyi kullanan bir hükümet var. 2020 yılı için en son söylüyorum, 1 trilyon 95 milyar lira Meclisten çıkan ödenek, toplam harcama 1,202; Meclisin verdiği ödeneğin üzerinde 110 milyar lira Meclisin verdiği ödeneğin üzerinde bir harcama var. Bunun normal şartlarda yapılmaması lazım 5018 sayılı Kanun'a göre fakat kanun tamamen baypas edilmiş durumda yani yüzde 10 Meclisin verdiği ödeneğin üzerinde bütçe harcıyor Hükümet. Bu, sadece 2020'de değil 2019 da böyle, 2018 de böyle, hatta 2018'de yüzde 13 fazlasını harcamış. Şimdi, bunları düzeltmezsek mali disiplini sağlayamayız ki biz. Yani bir OVP ile OVMP'yi yani program ile mali planı -ki ben bunu önermiştim, bunu çok ciddi olarak önerdik ama başka şeyleri birlikte önerdik, şimdi önerdiğimiz bir kısmı yapılıyor, diğeri yapılmıyor- bu 2 tane dokümanı birleştirmek mali disiplin açısından bize bir şey getirmez, sadece bir kısım bürokrasiyi, kafa karışıklığını engeller. Ama eğer biz mali disiplini sağlamak istiyorsak veya kaynaklarımızın verimli kullanılmasını istiyorsak bütçenin vermediği, daha doğrusu, Meclisin vermediği bütçe ödeneklerinin kullanılmasına -kurumların- engel olmamız lazım. Orada ne yapılıyor? Millî Eğitim Bakanlığının, biliyorsunuz, personel gideri çok yüksek olduğu için ödenekleri yedek ödeneye çekiliyor, yedek ödenekten kurumlara istenildiği kadar aktarılıyor yani böyle bir mekanizma. Hırsız içeride olunca kapı kilit tutmuyor. Yani bu işi Maliye Bakanlığı veya şimdi uzantısı Strateji yapınca yani kanunu baypas etme işini çünkü normalde personel giderinden bir başka yere aktarma olmaz ama personel giderini yedeğe alıyor, yedekten istediği yere aktaran bir mekanizma var. Eğer biz mali disiplini sağlamak istiyorsak bunların olmaması lazım.

Şimdi, Meclis bilgilendirmeleri; Bülent Bey de bunu gündeme getirdi, bunlar da mali disiplin açısından son derece önemli. Kurumlar buraya gelip -Sosyal Güvenlik Kurumu, Merkez Bankası, Hazine Müsteşarlığı- hesap vereceğini bilirlerse kendi iş ve işlemlerine çekidüzen veriyorlar. Bu bilgilendirmelerin zamanında yapılması lazım, bunlar zaten kanunların öngördüğü şeyler. Yani bütün istediğimiz kanunların uygulanması esasında, bunlar kanunlarda zaten söyleniyor.

Rapor içeriklerinin güçlü olması gerekiyor arkadaşlar. Yani 5018 sayılı Kanun bir kısım raporların düzenlenmesini, kurumların üretmesini talep etmişti ama rapor içeriklerinde hiçbir şey yok yani tamamen bir tablo, çok sığ bilgiler veriliyor ve o bilgileri, o tabloyu konuşturan aşağıda metinler var, onu zaten biz tablodan anlıyoruz; işte “Şu kadar arttı, bu kadar eksildi.” meselesini.

Şimdi, Maliye Bakan Yardımcısı burada. Ben bunu Sayın Maliye Bakanına da söyledim, Şakir Bey, bakın, size de buradan söylüyorum. Allah aşkına, şu aylık bütçe raporlarınıza bir bakın ya. Bakıyor musunuz, bilmiyorum.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Bakıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani eğer raporlara bakıp hâlâ o raporlara “Bakıyoruz.” diyebiliyorsanız zaten cesaretinizden dolayı tebrik ederim. Şakir Bey, okul arkadaşım aynı zamanda benim. Yani içerisinde hiçbir şey yok, hiçbir şey olmayan bir tane rapor açıklanır mı? 2 tane rakam yazılmış, alt tarafta sadece rakamı konuşturuyor. Ya, kardeşim, tabloyu konuşturmayı marifet saymayın. Yani bunun içerisinde bir bütçe aşımı varsa bu bütçe aşımını hiç olmazsa gerekçelendir yani hiç olmazsa bir mazeret bul veya bu uygulamaya yönelik bir şeydir... Yani oradaki mantık, rapor yazmaktaki mantık o rakamlar nasıl hayata geçti, ne oldu, neler aksadı, ne tür mazeretler var veya ne tür fırsatlar, ne tür tehditler, riskler var, bunları söylemektir yoksa önce tabloyu yaz, arkasında... Yani insan okumaya usanıyor zaten tabloda ben çok rahat görüyorum yüzde kaç arttığını; 10 olan 15’e çıkmıştır, yüzde 50 artmıştır, bilmem ne olmuştur filan. Bunları böyle rapor filan diye yayınlamayın lütfen veya bu raporlara biraz çekidüzen vermeniz gerekiyor.

Kurumların bilgileri doğru ve zamanında yayımlamıyor. Bakın, bunların çok detayları var ama şu anda söyleyecek durumum yok. Kamu hesapları bülteninde uzman yardımcısı olarak çalıştığımız 1990’lı yılların başındaki bilgiler dâhil bir kısım rakamları dahi bugün Maliye Bakanlığı bu kadar gelişmişliğe rağmen yayımlanmıyor; hem Gelir İdaresi, hem de Maliye Bakanlığı. Bakın, ne diyorum. 1990 yılındaki o gri kamu hesapları bültenindeki bilgiler dâhil bugün bir kısmı yok yani millettten bilgi kıskanmanın bir gereği yok, bunları yapmadığımız sürece mali disiplini uygulama imkânımız yok.

Etki analizi meselesini usul tartışmalarında söylemiştim. Etki analiziyle ilgili hususlarda da mutlak surette buraya etki analizi çalışmasıyla gelmemiz lazım. Bu, hem bizim bilgilenmemiz açısından önemlidir hem de bürokrasinin ve bakanlıklarımızın kendisine çekidüzen vermesi açısından önemlidir. Bir de neye imza atıyoruz, neyi geçiriyoruz, bunu herkes görsün, bunu Hükûmet de görsün. Daha sonra bir kısım yaptığımız işleri geriye doğru almanın temelinde bu var çünkü bilinmiyor ne yapılacağı, nasıl bir mali etki doğuracağı bilinmeden işler yapılırsa ondan sonra...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Usta, süreyi epeyce aştık, toparlayabilerseniz sevinirim.

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, şimdi, Teftiş Kurulu meselesi önemlidir. Bakın, iç denetim çıktı, teftiş kurulları uzun süre Türkiye’de eleman almadı fakat ne iç denetimi gereği gibi hayata geçirebildik ne de teftiş kurullarının moral ve motivasyon bozukluğunu giderebildik. Sayıştay yok, teftiş kurulları yok, iç denetim yok. Kaç milyon oldu şu anda kamu görevlisi, bilmiyorum yani diyelim ki 4 milyon kamu görevlisiyle çalışıyoruz, şimdi bu kadar insanın çalıştığı bir yerde denetim birimlerinin düzgün çalışmamasını düşünebilir miyiz? Yani başka türlü nasıl kamu kaynaklarının etkin kullanımını sağlayacağız, bunları sağlama imkânımız yok, mutlaka bu denetim meselesine de çekidüzen verilmesi lazım.

Kara delikler var, özel hesaplarla ilgili eylem planında bir hüküm var, mesela onu bekliyoruz. Özel hesaplar hangileri? Bunların tespiti yapılınsın. Bu kanun teklifinde keşke onlar olsaydı, şu hesapların gereksiz olanları kapatılacaktır diye. Fonlar, özel hesaplar... Bakın, bunlar 2000-2002 sürecinde reform

diye biz bunların önemli bir kısmını kapatmıştık, daha sonraki on sekiz-yirmi yıllık dönemde tekrar tekrar açıldı. Yapılan yanlışın şu anda, en azından Hazine ve Maliye Bakanı farkına vardı ve “Bunları kapatacağım.” diyor ama bunların bir an evvel gelmesini bekliyoruz. En önemlisi Varlık Fonudur, tabii siz hiç kapatmaya yanaşmadınız, varlık fonunun da inşallah tasfiyesine ilişkin bir hükmün burada olmasını bekliyoruz. Şimdi diğer Finansal İstikrar Komitesidir, efendim orta vadeli programların birleştirilmesi meselesi, finansal sektör komisyonu meselesi... Bunların her biri maddelerde.... Şu anda vakit yetişemediği için şey yapamayacağım veya bireysel emeklilik meselesi, çek meselesini maddelerde konuşacağız arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi geneli üzerinde Mustafa Bey’e söz veriyorum.

Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlarım, ben de kısaca ekonomide neler oluyor, bunlar hakkında görüşlerimi ifade edeceğim ama biz tamamen istatistiki verilere, makro ekonomik verilere uygun bir şekilde.

Pandemi tüm dünyayı, tüm ülkeleri gerçekten çok olumsuz etkilemiştir. Yani, küresel ekonomi, IMF verilerine göre 2020 yılında yüzde 3,3 daralmıştır, buna karşın Türk ekonomisi bu zorlu şartlarda yüzde 1,8 büyümeyi başaran ender ülkelerden birisi olmuştur. Ben, niye rahatsız olunuyor bilmiyorum, ben de ifade edeceğim. G20 ülkeleri arasında ve OECD ülkeleri arasında büyüme performansı gösteren 2’nci ülke olmuştur Türkiye. Baktığımız zaman sanayi üretimi artıyor, yatırımlar artıyor, 2020 yılında sabit sermaye yatırımları yüzde 10,3 artmış, makine ve teçhizat yatırımları ise yüzde 21 oranında artmış. Değerli arkadaşlar, son on yılın en olumlu verisi. 2010’un ikinci çeyreğinden itibaren en yüksek veri 2020’nin dördüncü çeyreğinde elde edildi: Yüzde 38,7 makine ve teçhizat yatırımlarında artış söz konusu.

ERHAN USTA (Samsun) – Baz etkisi Mustafa...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Baz etkisi değil. Bakın, bakarak söylüyorum zaten. Sanayicimiz, ihracatçımız da tarih yazıyor. Ben, hamasete dayalı değil rakamlara göre konuşuyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – İşte rakamları doğru kullanmak lazım...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Senden başka bilen yok mu?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ben senin kadar bilmiyorum, sen her şeyi biliyorsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, hatibe müdahale etmeyelim, dinleyelim lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Her konuda şeyin var. Ya veriler ortada... Sanayicimiz, ihracatçımız tarih yazıyor, yani bunu nasıl göremeyiz? Yani baktığımız zaman aylık ihracat rakamlarında Cumhuriyet tarihinin rekorları kırılıyor, yani bu olumlu tarafları da görelim.

Pozitif... Yani Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin aylık ihracat rakamlarından haberi yoksa yani bunu yadırgarım. Yani aylık ihracat rakamlarını takip etmiyorsa bunu yadırgarım.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen karşılıklı konuşma usulümüz yok, lütfen hatibi dinleyelim, Mustafa Bey’i dinleyelim lütfen. Sıra geldiğinde görüşlerinizi ifade edin, rica ediyorum ama karşılıklı görüşme usulümüz yok, size sıra geldiğinde görüşlerinizi ifade edersiniz.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Erhan, çok ayıp ediyorsun, yani ağır konuşacağım ayıp ediyorsun. Yani görüşlerini ifade et, yani ben de rakamlara dayalı, makro ekonomik verilere dayalı görüşlerimi ifade ediyorum. Bugün dört aylık bütçe gerçekleşmesi açıklandı. Geçen yıl ilk dört ayda 72 küsur milyar açık vardı, bu yılın ilk dört ayında 5 milyar üzerinde fazla var, yani bütçe tarafında da olumlu gelişmeler var. Cari açık da kısmen düşmeye başladı, inşallah bu turizm sezonu ile birlikte bu düşüş daha da hızlanacak. Bu kanun teklifinde de herhalde bir madde ilavesi gelecek, turizm sektörümüzün sorunlarını çözmek için. O konu da mutlaka, şu anda sıkıntı çeken turizm sektöründeki insanımıza önemli katkı sağlayacak.

İstihdama baktığımız zaman, geçen yıl nisan-mayıs aylarında 2,5 milyon üzerinde daralan istihdamın tekrar eski seviyesine geldiğini görüyoruz, yani verilerden görüyoruz, bu inşallah daha da artacak. Yine, bu kanun teklifinde getirilen ek istihdama teşvikin de istihdama mutlaka olumlu katkıları olacak. Yani hiç kaygılanılmasın, enflasyon ve faizler de düşecek, bunun başka da bir yolu yok.

Peki, bütün bu veriler üretim artışı, yatırım artışı neticede nereye yansiyabilir? Şimdi, sorun yaşayan insanımız yok mu? Var. Özellikle turizm sektörü, konaklama sektörü, yiyecek sektörü, nakliye sektöründe sıkıntı çeken esnafımız var ve bunlara dönük de peyderpey tedbirler alınıyor, destekler veriliyor ama hâlen ulaşamayan kesim var mı dersiniz var. Yani, bu konuda ben Hükümetimizin alınabilecek kararlar konusunda gerekeni yaptığını düşünüyorum ama ulaşma konusunda, esnafımızın sıkıntılarını giderme konusunda, özellikle on dört aydır, on beş aydır iş yerini hiç açamayan kahveci gibi, kafe gibi, lokanta gibi esnafımızdan hâlen bu desteklere ulaşamayan varsa bu mutlaka tespit edilip -ki ben var olduğunu düşünüyorum- bu esnafımızın ayakta kalabilmesi mutlaka sağlanmalıdır.

Kanun teklifiyle ilgili de bir madde üzerinde birkaç husus söyleyeceğim: KOP, DAP ve DOKAP Bölge Kalkınma İdareleri, malumunuz 2011 yılında beş yıllığına kurulmuştu ve beş yıl süre uzatma yetkisi verilmişti Sayın Cumhurbaşkanımıza, bu süre de doldu. Tabii, çok önemli projeler. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak özellikle bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının giderilmesi konusunda bu projelerin çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Getirilen düzenlemeyle -beş yıl, beş yıl- bir on yıl daha uzatma yetkisi veriliyor, biz destekliyoruz. Bu konuda şunu ifade edeceğim; bazı sorunlar var bölge kalkınma idarelerinde, bütçe görüşmelerinde de hep ifade ettik. Yani, bir kurumsallaşma maalesef sağlanamadı, kadro tutmakta zorlanıyor bölge kalkınma idareleri, bu şubat ayında yeni nesil eylem planları açıklandı, bu planların uygulanması açısından, hem kadro, özlük hakları hem de kurumsallaşma açısından mutlaka gerekli tedbirler alınmalı diyorum.

Son olarak şunu ifade edeceğim, tabii bu, aynı zamanda Bölge Kalkınma İdaremizin de görev alanına giren bir konu, çok feci bir kuraklık yaşıyoruz. Özellikle seçim bölgem olan Konya'dan bahsedeceğim, ülkenin değişik illerinde bu yaşanıyor, ekinler yandı değerli arkadaşlar, yani kuraklık nedeniyle ekinler yandı şu anda da yeşil sebzelere sirayet etmeye başladı. Cenab-ı Allah'a dua ediyoruz, bir an önce yağış gelmesi açısından ama bizim de yapacaklarımız var. Konya Ovası açısından şunu söyleyeyim: Elbette yüz yıllık proje, KOP projesinin uygulamaya geçmiş olması, Bağbaşı, Bozkır, Afşar Barajlarının yapılmış olması, Mavi Tünel'in yapılmış olması çok önemli ama yetmiyor değerli arkadaşlar çünkü Konya Ovası'nın su ihtiyacının ancak yüzde 10'unu karşılayabiliyor Mavi Tünel'den gelecek su. Bu anlamda dış havzalardan mutlaka Konya Ovası'na su getirecek projeleri uygulamaya koymamız lazım. Yakından takip ediyorum, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzün bu konuda çalışmaları var benim bildiğim kadarıyla 5 ayrı proje söz konusu; gerek Toroslardan, Ermenek Barajı'ndan olsun, Manavgat Çayı'ndan olsun gerekse de Kızılırmak'tan, diğer dış havzalardaki su kaynaklarından su getirilmesi konusunda çalışmalar var. Bu çalışmaların hızlandırılmasını bekliyoruz çünkü ova iyice çölleşme riski altında ki "obruk" tabirlerini hepimiz duyuyorsunuz yer yer göçmeler meydana geliyor. Bu konunun

çok önemli olduğunu -Konya tahıl ambarı, ülkenin önemli bir kısmını besleyen bir vilayetimiz- bunun sürdürülmesi açısından su ihtiyacının ivedilikle tamamlanması, dış havzalardan su getirecek projelerin uygulamaya konulması gerekir.

Bir de burada Doğal Afet Sigortaları Kurumunun temsilcisi de var herhâlde, yani bu kuraklık nedeniyle çiftçilerimizin yanan ekinleri konusunda sigortadan herhangi bir para alma imkânları var mı? Bir de sigorta yaptırmayan küçük çiftçilerimiz var yani bunlara da bir el uzatmak gerektiğini düşünüyorum. Devletimizin bu mağdur olan çiftçimize yönelik mutlaka gerekli tedbirleri alacağını düşünüyorum. Bu konuda Komisyon olarak bize düşen bir şey varsa burada gerekli düzenlemeyi yapalım ilgili bürokrat arkadaşlarımız gerekli bilgiyi verirse çünkü benim bildiğim, zarar tazminiyle ilgili tüm mamelekinin belli bir kısmını kaybederse, hasara uğrarsa öyle yardım alabiliyor. Yani o konuda falan bir düzenleme gerekiyorsa bu düzenlemenin de ivedilikle yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Diğer maddelere maddelerde gerektiğinde görüşlerimizi ifade edelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kalaycı’ya çok teşekkür ediyorum.

Şimdi AK PARTİ Grubundan Sayın Uğur Aydemir’e geneli üzerinde söz veriyorum.

Buyurun Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli bürokratlarımız, basınımızın çok değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Geçmiş Ramazan Bayramı’nızı tekrar tebrik ediyorum.

Sözlerime başlarken terör devleti İsrail’i bir kez daha buradan kınamak istiyorum, lanetlemek istiyorum. Sadece İsrail’i mi? Hayır. Onun bu hakikaten teröristçe davranışlarına, katliamlarına göz yuman, sessiz kalan ve âdeta sessiz kalarak İsrail’i destekleyen başta ülkeler olmak üzere kuruluşları da lanetliyorum.

İsmail Bey’in bugünkü kanun teklifi 8 kanun, 1 kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapılmasını öngörüyor.

Sayın Başkanım, Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’miz üzerine söz aldım. Bu vesileyle tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifte Karayolları Trafik Kanunu’nda motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminat hesaplamalarında düzenleme yapmayı amaçlıyoruz. Buna göre, bu tazminatlardan değer kaybı tazminatında aracın piyasa değeri, kullanılmışlık düzeyi, hasara uğrayan parçaları ile hasar tutarı dikkate alınacak. Destekten yoksun kalma tazminatı, ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosu ve zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilen iskonto oranı esas alınarak hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun olarak hesaplanacaktır. Sürekli sakatlık tazminatı hesaplanmasında da aynı esaslar geçerli olacak, sürekli sakatlık oranı esas alınarak hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun olarak hesaplama yapılacaktır.

Teklifte tazminat dışında kalan hâllere ilişkin de bir düzenleme yapıyoruz. Tazminat dışında kalan zararlar sigorta sözleşmesinde teminat altına alınan riskle bağdaşmadığından söz konusu kişiler ve araçların uğradıkları zararların zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında bırakılmasını da

amaçlıyoruz. Böylece hiçbir sigortalının ve hak sahibinin mağduriyetine sebebiyet vermeden, bilimsel yöntemlere göre hesaplanan tazminatın doğru kişiye en hızlı sürede ödenmesi için zorunlu trafik sigortası tazminat hesaplamalarında tekdüzeliği sağlamayı amaçlıyoruz.

Teklifimizde yer alan bir diğer maddeyle Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin adını “Finansal İstikrar Komitesi” olarak değiştirerek yeniden yapılandırıyoruz. Komite, Hazine ve Maliye Bakanının Başkanlığında, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı, Strateji ve Bütçe Başkanı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Başkanından oluşacaktır. Komitenin çalışma usul ve esasları üyesi bulunan kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecektir. Böylece finansal sistemi gözeten farklı otoritelerin eş güdüm içerisinde çalışmasını da amaçlıyoruz.

4’üncü maddemizde mikro ve küçük ölçekli işletmelerin likidite sıkıntısını karşılamak ve istihdamı desteklemek için ilave olarak istihdam ettikleri sigortalılar için ödemeleri gereken sigorta primlerini 30 Haziran 2022 tarihine kadar kullandıkları kredi faiz veya kâr payı bakiyesinden düşürebilmelerine imkân tanıyoruz. Bu kapsamda kredi garanti kurumlarınca kredi faiz veya kâr payı bakiyesinden düşülen tutar fondan karşılanacaktır. Sağlanan kredi faiz veya kâr payı desteği, destek kapsamına giren sigortalılar için on iki ay süreyle uygulanacak. Bu madde kapsamına giren iş yerleri, ilave olarak işe aldığı en fazla 5 sigortalı için bu destekten de yararlanacaktır.

İş yeriyile ilgili muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin yasal süresinde verilmemesi, primlerin yasal süresinde ödenmemesi ve SGK’ye prim, idari para cezası, bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı borcu bulunması ya da mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği yani kaçak işçi çalıştırdığı bilinen kişilerde bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığının tespiti hâlinde bu desteklerden yararlanma imkânlarını kaldırıyoruz ancak SGK’ye olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını tecil ettiren, taksitlendiren veya yapılandıran işverenler bu taksitlendirme ve yapılandırma devam ettiği sürece bu imkândan da yararlanmaya devam edecektir. Belirtilen şartların sağlanması kaydıyla, yararlanma süresini aşmamak üzere, destekten yararlanılmış olan sigortalının destek süresini tamamlamadan işten ayrılıp yeniden işe başlaması hâlinde, söz konusu sigortalıdan dolayı yeniden işe başladığı tarihteki durumu dikkate alınarak bu destekten kalan süre kadar yararlanmaya da devam edecektir.

Kanun teklifimiz, Ekonomik Reform Programı’nda açıklanan bazı düzenlemelerini yasal ayağını da oluşturuyor.

Teklifte yer alan 5’inci maddeyle 18 yaş altının bireysel emeklilik sistemi kapsamına alınmasına ilişkin yasal düzenlemeyi getiriyoruz. Biliyorsunuz, 18 yaşına kadardı bu düzenleme, şimdi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İsmail Bey okumuştunuz zaten.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kanun teklifini beraber hazırladık da ondan, benim de imzam var orada.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ha, tamam.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sakıncası var mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, estağfurullah.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Doğru tek zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii, bir daha anlayalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama istersen 128 milyara da gireyim yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir daha anlayalım, bir daha anlayalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz devam edin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Üyelerine veya çalışanlarına yönelik emekliliğe yönelik taahhütte bulunan dernek, vakfı, sandıklar 31 Aralık 2023 tarihine kadar kısmen veya tamamen bireysel emeklilik sistemine dâhil olabileceklerdir.

Aktarım yapan üyeler, aktarım tarihinden itibaren üç yıl içinde maluliyet ve ölüm haricindeki bir nedenle sistemden ayrılamayacak; bireysel emeklilik sistemine aktarılan tutarlar gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince daha önce gider kaydedilmemişse aktarıldığı yılın ticari kazancının tespitinde dikkate alınacaktır.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Garo Bey mobbing yapıyor ya, konuşmanın içeriğine de müdahale ediyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, estağfurullah.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Vallahi mobbing yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, beş saat bağırmanız bana oradan Allah'ınızı severseniz, bir tane cümle ettim sadece.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama biz kanun teklifi üzerinde konuşuyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Konuşmam boyunca bağırmanız ya.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – İçerğini anlatıyor, ona da müdahale ediyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, hatibe müdahale etmeyelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Garo Bey, biz kanun teklifi üzerinde, madde üzerinde konuşuyoruz ama siz ne yaptınız?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben neyle ilgili konuştum?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz, canlı yayın yaptığınızdan herhâlde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne canlı yayını ya, ne canlı yayını?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – ...kendi kendinize şirketlerden girdiniz, 128 milyardan çıktınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, tam da burada işte: FİKKO.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, devam edelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, burada işte: FİKKO.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Partinizin Ekonomiden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı olarak “Merkez Bankasından 128 milyar uçtu.” diyecek kadar da ekonomiden ne kadar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uçtu zaten, uçmadı mı? Uğur Bey, nerede, para nerede?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, devam edelim. Siz ne güzel maddelerle ilgili konuşuyorsunuz, devam edelim lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Para nerede Uğur Bey, sen onu söyle.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, beni daha çok siyaset alanına çekerek uzmanlık alanıma çekmeye çalışıyor. Kendin gol yersin bu şekilde yaparsan, kendine zarar verirsin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – At bakalım golü de görelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam atacağım, bitsin şunlar.

Maddemizde, yine bireysel emeklilik sistemi kapsamında üyelerin hak ve menfaatlerinin korunması, birikimlerinin profesyonel uzmanlarca değerlendirilmesi ve BES'teki birikim tutarının artırılmasına yönelik düzenleme yapıyoruz.

7'nci ve 8'inci maddelerimizde orta vadeli mali plan ve orta vadeli program belgelerinin "orta vadeli program" adı altında tek bir belge olarak düzenlenmesine olanak sağlıyoruz.

13'üncü maddemizde, 25 Martta Resmî Gazete'de yayınlanan ve Mayıs ayı boyunca, karşılığı olsun olmasın, her türlü çekin bankaya ibrazını yasaklayan maddeyi değiştiriyoruz. Buna göre, ibra süresi 30 Nisan ile 31 Mayıs olan çekler 31 Mayıs'a kadar ibraz edilemeyecekti ancak bu çeklerin ibraz edilmesi ve karşılığının bulunması hâlinde ödeme yapılabilecek. Karşılığının bulunmaması veya kısmen bulunması hâlinde ise "karşılıksızdır" işlemine kaşe vurulmayacak. Bu tarihler arasında ibraz edilemeyen veya ibraz edildiği hâlde "karşılıksızdır" işlemi yapılmayan çekler 1 Haziran 2021'den itibaren süreleri içinde ibraz edilebilecek. Kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce ibraz, ödeme ve işlemler sebebiyle ilgililerin hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmayacaktır.

14'üncü maddemizde DAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının 8 Haziran 2021 tarihinde sona erecek görev sürelerinin Cumhurbaşkanı tarafından, 3 defayla sınırlı olmak üzere, beşer yılığına uzatılmasına imkân sağlıyoruz.

Evet Başkanım, artık biz Plan ve Bütçe Komisyonunda kanun tekliflerinin geneli üzerinde görüşmeler yaptığımızda, kanun teklifinin belki 1 maddesini baz alarak arkadaşlarımız, bazı arkadaşlarımız en azından, âdetâ "Burada Hükûmete nasıl vurabiliriz? Hükûmeti nasıl eleştirebiliriz? Hükûmeti, Tayyip Erdoğan'ı nasıl vurabiliriz?" diye burayı arenaya çeviriyorlar. Bence bu sistemden vazgeçmek lazım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Doğruyu söylemek bizim vazifemiz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tabii, doğru söylemek herkes için şart; hele hele vekiller için tamamen şart diyelim çünkü milletin vekiliyiz, doğru söylemek gibi bir vecibemiz var burada, milleti doğru aydınlatmak lazım. Merkez Bankasından paralar -nereye, nasıl uçabileceğini- uçar mı uçmaz mı, siz Merkez Bankası Başkanı olarak Sayın Yılmaz, beraber, aynı taraftasınız Garo Paylan'a bilgi verirsiniz biz de bu noktada seviniriz, en azından vaktimiz boşa harcanmamış olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Uğur Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, sürem bitmedi herhâlde.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bilançoda bir varlık...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Eğer Sayın Başkan izin verirse ben size Merkez Bankasından paranın nasıl uçtuğunu izah ederim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başka bir varlık geldiğinde haberleri...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Yılmaz, Garo Bey de bildiğim kadarıyla mali müşavir.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Başkanım, izin verirsiniz ben paranın nasıl uçtuğunu anlatayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size sıra geldiğinde izah edersiniz.

Teşekkür ediyorum. Sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Para nerede? Para nerede?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, toparlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, bilançoda veya bir muhasebede bir çıktı olduğu zaman karşılığında bir şeyin girmesi lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 6,5’tan dolar sattınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir şey direkt uçarak bilançodan en azından çıkmaz, muhasebe kayıtlarında böyle bir şey söz konusu değildir. O gün dolar kuru kaç paraysa Merkez Bankası o dolar kurundan o parayı sattı mı satmadı mı ona bakmak lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaçtan sattı sen biliyor musun?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O gün kaç paraydı rayiç bedel?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet değerli arkadaşlar, görüşlerimizi ifade ettik.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakın arkadaşlar, lütfen, sizi algı oluşturmaya değil milleti doğru bilgilendirmeye davet ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sen biliyor musun? 6’dan sattınız doları; 8,5.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 128 milyar dolar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hadi bizi dinlemiyorsunuz, en azından zahmet edip İlhan Kesici’yi dinleseniz iki dakikada bilgi sahibi olabilirsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yanlış algı yaratıyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 6’dan sattınız; 8,5.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – O zaman 128 milyar dolar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, biliyorsunuz, hatip Uğur Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bence zerre kadar muhasebe bilgisi olan, zerre kadar ekonomi bilgisi olan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ucuzdan sattın, ucuzdan.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Merkez Bankasından hiçbir şeyin uçup gitmediğini çok iyi biliyorsunuz ama “Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından yüzde 1’ini de kandırsak kâr.” diye düşünüyorsunuz ama bu sizin uzun vadede zararınızdır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şeffaf satmadın, ucuzdan sattın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Milleti kandırarak bir yere varamazsınız, ancak doğruları söyleyerek bir yere varabilirsiniz. Bence taktik değiştirin, doğruları söyleyin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 128 milyar dolar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaçtan sattınız Uğur Bey?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Garo Bey; rica ediyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bir ekonomist olarak...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Döviz ihtiyacı var ülkenin, niye satıyorsun döviz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, teşekkür ediyoruz, görüşlerinizi ifade etmiştiniz. Lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arka kapıdan niye satıyorsunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Zor şartlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, görüşlerinizi detaylı ifade ettiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – On beş dakika bağışdılar Sayın Başkan, ben de bir dakika bağırayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen ama eleştirdiğiniz şeyin aynısını siz de yapıyorsunuz; olmaz böyle.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Garo Bey, ekonomiden sorumlu Başkan Yardımcısısınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, rica ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi yemek arası verebiliriz veya genel görüşmelere devam edebiliriz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ara verelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir buçukta tekrar toplanmak üzere yarım saat yemek arası verelim, yemekten sonra devam edeceğiz.

Kapanma Saati: 12.59

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 13.32****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 30’uncu Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Kanun teklifinin geneli üzerinde söz taleplerimiz var, bu talepleri karşılamaya devam edeceğiz.

Kamil Sındır Bey, hazırsa kendisine söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, aynı zamanda aramızda bulunan bürokrat arkadaşlarımız ve basınımızın değerli temsilcileri ve kıymetli misafirler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine bir torba kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Ben de şöyle bir incelediğimde tam 9 ayrı kanunda değişiklik öngörüyor. Bunlar arasında Karayolları Trafik Kanunu, finansal istikrarla ilgili kanun, İşsizlik Sigortası Kanunu, bireysel emeklilik, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Bankacılık, Sigortacılık Kanunları, başka bir torba kanun var ve bir de kanun hükmünde kararname üzerinde değişiklik öngörüyor.

Tabii, bu konudaki eleştirilerimizi her zaman dile getirdiğimiz için aynı tekrarı yapmayacağım ancak yine bunu doğru bulmadığımı belirtmek istiyorum.

Tali komisyonlardan herhangi bir görüş geldi mi bilmiyorum ama tali komisyonların da bu konuda, böyle önemli bir konuda görüş bildirmeleri yararlı olabilirdi. Ayrıca, Sayın Kalaycı burada yoklar, onun söylemi üzerine, turizmle ilgili bir ihdas maddesi gelecek dendi, bilmiyoruz. Galiba başka bir madde daha gelecekmış bilmiyoruz, herkes biliyor biz bilmiyoruz. Bunu da ayrı bir eleştiri konusu olarak sizlere iletmek isterim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, kanunun 1’inci ve 2’nci maddeleri trafik sigortasıyla ilgili bir düzenleme. Tabii, burada, 1’inci ve 2’nci maddesinde, özellikle bu 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun 90’ıncı maddesinde ve 92’nci maddesindeki bazı ifadeler üzerinde yapılan, mahkemelerden giden konular üzerine Anayasa Mahkemesine yapılan itirazlar sonucunda Anayasa Mahkemesinin verdiği bir karar var. Yani, bu Anayasa Mahkemesi kararı -elimde o da onu da çıkardım- açık ve net olarak söylüyor: 90’ıncı maddesinin birinci cümlesinde yer alan “bu kanun ve bu kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda öngörülen usul ve esaslara tabidir.” bölümü ile ikinci cümlesinde yer alan “genel şartlarda” ifadesini Anayasa Mahkemesi iptal etmiş. İptal nedenine de “Sigorta şirketinin zorunlu mali sorumluluk sigortası sözleşmesinden doğacak borcu, idare tarafından her zaman değiştirilebilir nitelikteki kurallara olan genel şartlara göre belirlenecektir. Borcun kapsamının tespiti hususunda temel çerçeve ve ilkelerin kanunda belirlenmediği, idareye geniş bir takdir yetkisinin tanındığı anlaşılmaktadır. Bu itibarla sözleşmenin içeriğine yönelik sınırlama öngören kurallara kanunilik ölçütü yönünden Anayasa’nın 13. ve 48. maddelerine aykırıdır.” diyor. Aynı aykırılık... Tabii, Anayasa’nın 5’inci, 13’üncü, 17’nci, 35’inci ve 48’inci maddelerine de aykırılık olduğu da ifade ediliyor ki “...itiraz konusu kurallarda

atf yapılan genel şartlara göre belirlenmektedir. Bu, zarar gören üçüncü kişi ve işleten aleyhine sigorta şirketi lehine menfaat dengesinin bozulmasına yol açabileceği gibi aksi durum da söz konusu olabilecektir.” gibi daha bir çok gerekçeyle bunu iptal ediyor. Oysa bu gelen kanun teklifinde sanki Anayasa Mahkemesinin bu kararına direnen bir teklif hükmü var.

Zira, trafik kazası sebebiyle meydana gelen daimi iş gücü kaybı oranı, Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği hükümlerine göre belirlendiğinde gerçek duruma uygun çıkmaktayken, Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik’e göre belirlendiğinde gerçek iş gücü kaybı oranının 4’te birine kadar düşebildiği, ilgili yönetmeliklerin tazminat miktarlarını büyük ölçüde etkilemekte olduğu, hukuken de daimi maluliyete ilişkin düzenlenen raporlarda Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik hükümlerinin esas alınmaması gerektiği, bu genel şartların esas alınarak yapılan düzenlemelerin Anayasa’nın ilgili maddelerine aykırı olduğu ifade ediliyor. Ki Anayasa Mahkemesinin iptal kararının ardından yapılan kanun değişikliği teklifinde bu genel şartlar düzenlemelerinin yeniden uygulama alanı bulacağı düzenleniyor. Dolayısıyla, mahkemenin iptal kararına rağmen kanun teklifinde yine genel şartlara atf yapılması, bu iptal kararını etkisiz hâle getirmekte ve zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatlarda idarenin takdir yetkisine göre düzenlenen genel şartların uygulanacağı sonucu ortaya çıkıyor.

Bir başka konu, gene Trafik Kanunu’nun 92’nci maddesine yapılan eklemelerle zorunlu mali sorumluluk sigortası dışında kalan taleplerin kapsamı genişletilerek burada örneğin gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mağduriyeti gibi dolaylı zararlar kapsam dışına alınıyor. Peki bu zararlar ne olacak? Yani bunun bir karşılığı yok mu? Olmayacak mı? Önemsenmiyor mu? Bu ayrı bir tartışma konusu.

Destekten yoksun kalan hak sahibinin destek şansı olan sigortalının kusuruna denk gelen tazminat talepleri... Aracın piyasa değerini etkilemeyecek ve basit onarımla giderilebilecek hasarlar için değer kaybı tazminat talepleri... Basit onarımdan kastedilen nedir? Hangi oranda bir onarımdan bahsediliyor? Görece muallak bir tanım, bir kavram olarak ifade etmek isterim. Dolayısıyla binlerce kişinin bu nedenle mağduriyetine yol açacak ve burada az önce bahsettiğim dolaylı talep olarak adlandırılmış ve dolaylı talepleri sınırlı olarak sayılmamış bir ifade üzerinden bu mağduriyetler söz konusu olacaktır. Üçüncü kişi ve işleten aleyhine buna karşılık sigorta şirketi lehine menfaat dengesinin bozulmasına yol açabileceği de Anayasa Mahkemesinin içtihadı olarak ortada, bunu da belirtmek isterim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii bu torba kanunda çok farklı, değişik konularda, kanunlarda az önce sıraladığım düzenlemeler var. Örneğin FİKKO. FİKKO’nun adı “FİKO” olacak. Yani kısaca, reel sektör ile koordinasyon kavramı bu kapsamdan neden çıkartılıyor? Bu istişare neden düşünülüyor, istenmiyor? Gerekçede kurulması planlanan Ekonomi Koordinasyon Kurulundan bahsediliyor. Kurulması planlanan bir kurul daha henüz ortada yokken -aslında var, ona da geleceğim ama- siz bunu kanun teklifiyle bu kapsamdan dışarı atıyorsunuz. Peki, bu alan ne olacak? Yani henüz kurulmadan böyle bir koordinasyon kurulunu... Aslında Ekonomik ve Sosyal Konsey var 4641 sayılı Kanun’la kurulmuş. Bunu toplamıyorsunuz “Ekonomik Koordinasyon Kurulu kuracağız.” diyorsunuz, “Planlıyoruz.” diyorsunuz ve bu Koordinasyon Kurulunun kuruluş amaç, ilke ve hedefleri öngörülerek onu kapsam dışında alıyorsunuz, uygulamada böyle de bir boşluk yaratıyorsunuz.

İşsizlik Sigortası Fonu’na yine bir el atma var her zaman olduğu gibi. Bu noktada detayına girmeyeceğim ama İşsizlik Sigortası Fonu gerçekten artık işverenin destekleme fonuna dönüştü ama diğer yandan Kod 29’la işten çıkarmalar üzerinde herhangi bir düzenleme gelmiyor, o son hız devam ediyor.

Şimdi, bir başka konu -asında bu benim üzerinde ısrarla durmak istediğim konuydu- 14'üncü maddeyle ilgili bu DAP, DOKAP ve KOP'un görev süresinin uzatılması hakkında. Şimdi, İsmail Bey burada, dikkatle dinliyor biliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamil Bey, toparlarsanız memnun olurum. Gruplara müsamaha gösteriyoruz ama üyelerimiz vakte dikkat ederlerse çok sevinirim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Toparlıyorum Sayın Başkanım. Önemli olduğu için bunun üzerinde biraz detaylı duracağım.

DAP, DOKAP ve KOP'un görev süresinin uzatılmasıyla ilgili düzenleme. Bakın, madde gerekçesinde şöyle bir ifade var: “Bu bağlamda, bölge kalkınma idarelerince hazırlanan ve 2021-2023 dönemini kapsayan yeni nesil eylem planı niteliğindeki Bölge Kalkınma Programları, 19 Şubat 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.” Kim hazırlamış bunları? Bölge kalkınma idareleri. Biz görev süresini şimdi uzatıyoruz. Madem görev süresinin dışındaki bir süre için bölge kalkınma planlarını, programlarını nasıl hazırlıyorlar, hangi yetkiyle? Yani biz uzatmasak ne olacak görev sürelerini? Bu bir. İkincisi, bu 642 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 8/8/2011 tarihinde çıkmış bir kanun hükmünde kararname ve geçerlilik süresi beş yıllık süre için çıkartılmış. Dolayısıyla, 8/8/2016'da bitmiş olan bir kararname. Bölge idare...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Cumhurbaşkanı uzatmış.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Uzatılmamış, şimdi uzatıyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yok yok, daha önce 1 kez Cumhurbaşkanımız uzatmış.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hayır bakın, daha önce uzatılmış olsa burada olur. KHK'nin üzerinde uzatıldığına dair bir metin olur, hiçbir ibare yok. Bakın, hatta siz diyorsunuz ki -yani burada aldatici bir ifade olarak bunu ben tabir ediyorum- “Bu değişiklik ile 2016-2021 döneminde kullanılan ilave beş yıllık görev süresi uzatma yetkisine ek olarak iki defa daha beşer yıllığına uzatma yetkisi verilmiş olacaktır.” Yaptığınız ek... “Başkanlıkların görev sürelerini üç defa ile sınırlı olmak üzere beşer yıllığına uzatmaya Cumhurbaşkanını yetkilidir.” diye bir ek koyuyoruz buraya, “üç defa” bunun ilk beş yılı geçmişteki beş yılı tanımlıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Evet...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi çıkarıyoruz bunun kanununu.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – “Önceden, bir kereye mahsus uzatılabilir.” deniliyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hayır efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, rica ediyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bakın, “önceden” diye bir şey yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamil Bey, tamamlarsanız sevinirim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, ama geriye yönelik önemli bir şey yapıyor. Uzatma aleyhte olur mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama ifade ettiniz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani şöyle çok önemli: Bizim Komisyonumuzu doğrudan ilgilendiriyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bir sonraki torba kanunda gelebilir böyle geçerse.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Şimdi, bakın, 1’inci maddenin son bendi: “Başkanlıklar, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden itibaren beş yıllık süre için kurulmuştur.” “Beş yıllık uzatma” diye bir şey yok. Biz buraya yaptığımız eklentiyle, ibare eklemesiyle 3 kez olmak üzere beşer yıllığına uzatmaya Cumhurbaşkanına yetki veriyoruz. Onun ilk beş yıllık dönemi aslında 2016-2021 yılı ve bunu siz burada ifade etmişsiniz. 2016-2021 döneminde kullanılan ilave beş yıllık görev süresi uzatma yetkisine ek olarak 2 defa daha beşer yıllığına uzatma yetkisi verilmiş olacaktır. Ya böyle bir şey olabilir mi, böyle bir yasama olur mu? Yani şunu sormak istiyorum: 8/8/2011’den itibaren, beş yıl sonra 8/8/2016’da bu idarelerin görev süresi bitmiştir. Uzatılmadığı için de bugüne kadar bu idareler hangi yasaya dayalı olarak görev, yetki ve sorumluluklarını yerine getirmiştir? Bugün, geriye dönük beş yıllık uzatma yapma...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İlk yasada da uzatma yetkisi var. Ben o yasada Bakan olduğum için... İlk yasada da uzatma yetkisi var Kamil Bey.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Anladım. Sayın Bakanım, ben baktım, ya ben göremedim ama görmedim, yoktu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlardan rica edelim vekilimizi bilgilendiren bir notu iletelim.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Lütfen, varsa çıkarsınlar.

O zaman şunu ekleriz buraya... Niye bu ekleniyor? Başkanlıkların görev sürelerini 3 defayla sınırlamak üzere. O zaman 2 defayla sınırlamak üzere ekleyelim buraya, o varsa; o yok, yok değerli arkadaşlar. Sayın Başkan, yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Vekilimize lütfen bir bilgi notu hazırlayalım ve gösterelim.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Hayır efendim, biz şu anda yaptığımız işlemle 8/8/2016’dan 8/8/2021 tarihine kadarki beş yıllık görev süresini de bu kanun teklifiyle geriye dönük uzatmış pozisyonuna düşüyoruz yani bu da gerçekten doğru bir uygulama değil. Kaldı ki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir yanlış anlaşılma var orada, düzeltsinler, bilgi notu hazırlasınlar Sayın Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Efendim, düzeltsinler.

Ben o zaman şunu soruyorum, tekrar soruyorum: Bu geride kalan beş yıllık dönem içerisinde görev, yetki ve sorumlulukları olmayan bu idareler Sayıştay denetimlerinden nasıl geçti? Bu idareler nasıl harcama yaptılar, hangi yetkiyle, hangi sorumlulukla?

Bu bölge kalkınma idarelerinin kuruluş amaçları arasında her bölgenin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız çok aştık süremizi.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Son cümle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gruplara müsamaha gösteriyorum ama herkes böyle yaparsa takdir edersiniz ki...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Başkan, ama kimse yoktu buraya ben geldiğimde, direkt verdiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama beş dakikayı aştı, lütfen.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Belki de konuşmayacaktım bunları bu kadar.

Her bölgenin kendi şart ve imkânlarına duyarlı, yerel düzeyde yapısal dönüşüm hedeflerine odaklı ve çok yönlü bir bölgesel gelişme, nispi olarak zayıf kalan bölgelerimizi hızlı kalkındırmak, bölgelerimizin kalkınma ve rekabet dinamiklerinin güçlendirilmesi, bölgeler arası farklılıkları azaltmak, bölgelerin rekabet gücünü öne çıkarmak. Bu hedeflere ne oranda ulaşıldığını ben merak ediyorum. Şimdi, bu hedeflere ne oranda ulaşıldığı sorusunun yanıtı, bu idarelerin görevini yerine getirip getirmediikleri, uzatmanın gerekli olup olmadığının da bir açıklaması olacaktır. Bu konuda da mevcut durum üzerine bir şey belirtilmemiş ama şunu gayet iyi biliyorum ki, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının tarımsal sulama yatırımlarına yönelik projelerin tamamlanma oranı yüzde 34-35 civarında. Yüzde 60'ın üzerinde bir oran hâlen sulama yatırımı bekliyor. Nereye kadar bu süreç böyle devam edecek?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Maddeler üzerinde yine bu görüşmelerimiz devam edecek. Genelini konuşuyoruz şu anda.

Sayın Mehmet Bekaroğlu'na geneli üzerinde söz veriyorum.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu torba yasa teklifi her zaman olduğu gibi aceleyle ve üzerinde çok fazla... Bu yasa teklifini buraya getirenler üzerinde çok fazla çalışmadan getiriyorlar. Aslında bu üzerinde çok fazla getirmeme... Bir suçlama yapıyorum hem siyasete yani iktidara hem de bürokrasiye. Nereden çıkardım bunu? Çünkü buna benzer çok sayıda düzenleme getiriyorsunuz. Daha evvel de burada usul yönünde de tartıştık, bir süre sonra “Aa, yanlış yaptık.” filan, tekrar tekrar getiriyorsunuz. Bu, gerçekten bu kadar emeğin boşa gitmesi anlamına geliyor. İkincisi de, yani demokrasi, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Plan Bütçe Komisyonu işte, sizin birtakım yanlışlıklarınızı düzeltmenizin şeyi değil. Bir de ödenen bedeller var, bunları kim şey yapacak? Yani çekle ilgili yapmış olduğunuz düzenlemede ortaya çıkan kaos. Bunun maddi manevi bedellerini kim tazmin edecek arkadaşlar ya, soruyorum. Ya, basit bir iş yapmıyorsunuz sayın iktidar partisinin milletvekilleri, değerli arkadaşlar yani saygıyla selamlıyorum sizi. Yaptığınız iş insanları ilgilendiriyor, insanların ceplerini ilgilendiriyor, gönüllerini ilgilendiriyor, zihinlerini ilgilendiriyor, çocuklarını ilgilendiriyor, insanların zengin olanlarını fakir olanlarını herkesi ilgilendiriyor. Sizin bir el kaldırmamız, indirmemiz nice insanlara şey yapıyor; evler yapıp, evler yıkabilir. Dolayısıyla, düşünmeniz gerekiyor arkadaşlar, çalışmanız gerekir, size söylenen her şeyi yapmamanız gerekir.

Şimdi, bir de “hukuk” diye bir şey var arkadaşlar. Hani, biz, evet, Türkiye Büyük Millet Meclisinde... Demokrasilerde insanların, idarenin nasıl yönetileceğine, neler yapılacağına yasama meclisi karar veriyor, meclis çok önemlidir ama meclis bile her şeyi yapamaz değerli arkadaşlarım. Meclis bir şey yaparken yine aynı prosedürle çıkan genel kanuna yani Anayasa'ya uygun bir şekilde davranmak zorunda. Yani “Ben yaptım, ettim”le olmuyor. Zaten bu rejimin “demokrasi” dediğimiz rejimin yani ortak aklı harekete geçiren bu rejimin diğerlerinden en önemli farkı budur. Yani sizi sınırlar bir şey, siz o sınırlar içinde hareket edersiniz. Sizin o sınırlar içinde hareket edip etmediğiniz de yine hukuk tarafından denetlenir. Nitekim daha evvel yapmış olduğunuz, düşünmeden yapmış olduğunuz bir yanlış Anayasa Mahkemesi tarafından bozulmuş yani bu teklifin 1'inci ve 2'nci maddesi, Karayolları Trafik Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair düzenlemeler içermekte. Niye? Daha evvel burada birkaç kere yapıldı, tartıştık, konuştuk. Lobicilik aldı yürüdü, sigorta şirketleri buraya geldiler,

o zaman çok tartıştık, hatırlarsanız “Toplumsal diğer kesimlerinin temsilcileri nerede?” dedik. Yani sigorta şirketlerinin temsilcileri buradaydı onların istediği şekilde düzenleme yaptınız. Dertleri neydi? Diyorlardı ki: “Biz iflas ediyoruz, çok kazanamıyoruz dolayısıyla bu şekilde sürdüremeyiz, çıkarız.” Çünkü sigorta şirketlerinin büyük çoğunluğu daha evvel yaptığınız yanlış politikalar dolayısıyla yabancıların eline geçti. Öyle olunca geldiler burada baskı yaptılar, onların istediği şekilde kanunlar çıkardınız ve tazminatlar ödenirken ortaya koymuş olduğunuz genel şartlar düzenlemelerini Anayasa Mahkemesi “Böyle bir şey olmaz, bunun sınırları belli değil.” dedi, bunu kaldırdı.

Şimdi ne yapıyorsunuz? Aynı şeyi tekrar getiriyorsunuz farklı kelimelerle. Hep bunu yapıyorsunuz değerli arkadaşlar. Sigorta şirketleri derhâl gene feryadı bastı. Yani bir kaza oluyor işte, bir gariban adamın -o gönderdiğim örnekte- tıp fakültesinde okuyan oğlu sakat kalıyor işte, zihinsel şey oluyor, okuyamıyor; işsiz kalıyor ve tazminat alacak, hayat boyu tazminat alacak, siz burada el kaldırma indirmele bunu engelliyorsunuz. Kul hakkı aynı zamanda değerli arkadaşlar, kul hakkı aynı zamanda yaptığınız. Çünkü sizin yaptığınız şey asıyor kesiyor yani öyle kolay bir şey değil ki; kanun, kanun yapıyorsunuz.

Şimdi, burada, tekrar arkadan dolanarak getiriyorsunuz, aynı şeyler olacak. Başka şeyler de olacak. Mesela, başka muafiyetler de getiriliyor. Destekten yoksun kalan hak sahibinin, destek şahsı olan sigortalının kusuruna denk gelen tazminat talepleri, gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi dolaylı zararlar filan. Bunlar devre dışı bırakılıyor arkadaşlar, bunların hepsinin muhatabı insan.

Değerli arkadaşlarım, bütün maddelerle ilgili konuşacak değilim. İkinci önemli konu da, üzerinde durmak istediğim önemli konu da FİKKO arkadaşlar. “FİKKO” deyip geçmeyin. Bu madde burada daha evvel çıktı ve tartıştık. Tabii, bu madde, burada tartışılan bu madde çok daha önce 1994’te çıkan bir kanunun devamı şeklinde konuşuluyor. Finansal istikrar nasıl sağlanacak? Yani finansal istikrar sağlanırken elbette siyasetin ağırlığı önemlidir. Yani işte, birtakım düzenleyici kurullar vardır ama siyaset esas kararı verir ama siyaset esas kararı verirken ona hatırlatmada bulunacak olan kurumlardır. Burada öyle bir düzenleme yapıyorsunuz ki öyle bir kurum oluşturuyorsunuz ki hani derler ya “Davul filanın boynunda, tokmak filanın elinde.” yani tokmağı gene tek bir insan alıyor. Orada kurmuş olduğunuz sizin siyasi mekanizmanız da tekleştirdi değerli arkadaşlarım. Bir kişi karar verir sizin siyasi mekanizmanızda. Ya o bir kişi karar veriyor, ya o bir kişinin yetkilendirdiği insan karar veriyor.

Şimdi, bir komisyon kuruyorsunuz, finansal istikrar komisyonu, FİKKO; kalkınmayı kaldırıyor ama başka şeyler de yapıyoruz. En çok tartıştığımız konuyu hatırlıyor musunuz değerli arkadaşlarım? Olağanüstü hâl yani finansal olağanüstü hâller. Yani sizin için her şey finansal olağanüstü hâl. Sizin yanlışınızdan dolayı bir problem ortaya çıkıyor, diyorsunuz ki “Saldırıya uğradık.” neredeyse pandemiye bile “Saldırıya uğradık.” diyeceksiniz, bu şekilde gidiyor.

Öyle değil ama değerli arkadaşlarım. Burada tek bir insana havale ettiniz ve bugün tartıştığımız -biraz evvel çok kızdınız- “128 milyar ne oldu, uçtu mu?” konusu da geliyor buraya dayanıyor, orada o protokol falan hepsi buraya dayanıyor değerli arkadaşlarım. Orada yani siyaseti uyaracak, siyaseti dengeleyecek mekanizmaları, mesela bağımsız Merkez Bankasını emir altına alıyorsunuz. Niye? İşte, burada finansal olağanüstü hâl kararı veriyor bu komite ve finansal olağanüstü hâl durumunda Cumhurbaşkanı inisiyatifli alıyor ve karar... Orada bir cümle koyduk, gereksiz bir cümle koyduk “ilgili kurumlar hariç” ama öyle bir son cümle koyduk ki bu olağanüstü hâlde karar verildi mi, Cumhurbaşkanı karar verdi mi herkes, Merkez Bankası da Bankacılık Denetleme Kurulu da buna uymak zorunda. Nitekim 128 milyar dolarla ilgili tartıştığımız şey buradan kaynaklanıyor. Merkez Bankasını devre dışı bıraktınız, Merkez Bankasının kurallarını devre dışı bıraktınız. “Ne oldu bu para?” diyor, işte

“Duruyor.” filan. Ya arkadaşlar, zaten bu parayı alıp filana filana dağıttınız... Dağıtma da var yani orada ortaya çıkan kârlar, kim paylaştı kim paylaşmadı, o var ama esasen değerli arkadaşlarım, siz -Cumhurbaşkanı diyor ki “Pandemi çıktı, istikrarı sağlamak için bu paraları kullandık.” filan değil- bir kör inat uğruna milletin 128 milyar dolar rezervini...

Arkadaşlar, bu rezerv çok önemli bir şey yani sizin rezerviniz varsa sizin kredi maliyetiniz ona göre belirleniyor, size borç ona göre veriyorlar, sizinle anlaşmaları ona göre yapıyorlar. Yani siz şimdi dünyanın en yüksek faizini vererek borç para bulamıyorsanız bunun temeli de rezervlerinizin olmaması, gelişigüzel kullanılmasıdır. Tabii, rezervi olağanüstü durumlarda ortaya çıkaracaksınız ama pandemi olmadan evvel de bu rezervin 70 milyar doları zaten gitmişti, dağıtmıştınız siz. Niye dağıtmıştınız? Kör bir inat var, neydi? Erdoğanizm, Erdoğan’ın bir tezi yani, faiz-enflasyon; efendim “Faizdir enflasyonun sebebi, enflasyon değildir faizin.” Bunu ispatlama uğruna, neyse damat orada kararları veriyor, Merkez Bankası gibi hareket ediyor, dünya kadar milyar dolarlardı, çıkardı, artısı gitti, eksisi gitti ve şu anda eksi şeydeyiz. Burada sizin yaptığınız düzenlemelerle bunlara şey veriliyor.

Süre kalmıyor, azalıyor, çok daha uzatmayacağım ama 128 milyar dolardan asla vazgeçmeyeceğiz değerli arkadaşlarım. Sizin yanlışlarınızdan kaynaklanan, inadınızdan kaynaklanan bu 128 milyar doların bedelini öyle sanıyorum ki daha yıllarca bu ülkenin çocukları ödeyecek. Bakın ne oldu, 128 milyar dolar gitti, Cumhurbaşkanının teorisi de çöktü; hani, faiz-enflasyon ilişkisi teorisi çöktü. Başka ne oldu? Dolar yine yüksek, dolar filan hiç de kontrol edilemedi, 8,5 lira neredeyse, orada da herhangi bir şey olmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Başka bir konu, küçük bir konuyla ilgili...

Arkadaşlar, yine bu Komisyonunda sigortaların babasını kurduk. Ne idi? Reasürans. Dilim dönmüyor çok fazla yani ekonomiyle şeyim uzaktan, psikiyatriden atlayarak geldim buraya. Şimdi, nedir o? Yani sigorta şirketlerini sigortalayan, sigortaların babası. E, gerekçeyi getirdiniz buraya, dediniz ki: “Dışarıdan büyük maliyetle para ödüyoruz gereksiz yere, biz şimdi bunu burada kuracağız.” Her şeyi biz kuruyoruz ya; biz her şeyi kuruyoruz canım, biz yapıyoruz, öyleymiş! Şimdi ben merak ediyorum, İsmail Bey, ne kadar şey yaptınız, kim bu şirketinizi muhatap kabul ediyor, ne kadar sigortalanan büyük işi sigortaladınız? Çok merak ediyorum yani burada yapılan büyük işler gerçekten sigortalandı mı, ne oldu, çok merak ediyorum.

Şimdi, başka bir şey daha getiriyorsunuz, yuvarlak bir şey daha getirip kuruyorsunuz oraya, onun içine başka bir mekanizma daha yerleştiriyorsunuz. Değerli arkadaşlarım, bütün bunları yaparken ne olacak yani bu sonuçta ne olacak? Gerçekten bu kurmuş olduğunuz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Mehmet Bey.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir son cümle, izin vermeyeceksiniz, özet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümle olsun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Arkadaşlar, hukuk olmadıkça... Ha şu anlamda söylemiyorum yani “Hukuk yoksa bize güvenmezler, demokrasinin, hukukun işlemediği yerde borç maliyetleri artar.” bunlar doğru ama vicdanen gerçekten işlerin düzgün yürümesi, hepsinin, kuralların önceden belli olmasıyla ilgilidir.

Bugün, değerli arkadaşlarım, burada yaptığınız işi her yerde yapıyorsunuz, bakın, sizin burada yaptığınız şeyi, burada Cumhurbaşkanının yaptığı şeyi Rize’de İkizdere Vadisi’nde Vali yapıyor. Vali olağanüstü hâl ilan etti değerli arkadaşlarım, Rize’de öksürmek bile -İkizdere’de- yasaklandı. Böyle olmaz değerli arkadaşlar. Hukuk vardır ve hepimiz için vardır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, çok teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bugün hukuka uymayanlar yarın hukuk ararlar, ayrıca da hukukun önünde hesap verirler Sayın Bakanım.

Saygılarımla.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Kamil Bey’in küçük bir düzeltmesi var zannediyorum, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, evet, şöyle bir düzeltme yapmak istiyorum: Kanun’da yazıyor, beş yıl süreyle uzatma yetkisinin Cumhurbaşkanında olduğuna dair ancak bu işlenmiş metindeki usulen kırmızıyla yazılıp çizilip yerine yeni cümlelerin eklenmesi doğru olurdu.

Bir ikincisi, uzatma işlemi, Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın uzatma işlemi Aralık ayı, 2 Aralık ya da 1 Aralık 2020 tarihinde yapılmış, her hâlükârda 2016’dan Aralık 2020’ye kadar süre uzatılması yapılmadan geçirilmiş beş seneye yakın, dört buçuk seneye yakın bir süre olduğuna da kayıtlara geçmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teknik açıklamayı alalım sizden, bu konu önemli.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız Kalkınma Ajansları Genel Müdürü Barış Bey, buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Sayın Başkanım, sayın vekilleri, kıymetli hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, orijinal metinde 2011 yılı itibarıyla kurulduğunda beş yıllığına kuruluyor ve ilave olarak Sayın Cumhurbaşkanımıza beş yıla kadar uzatma yetkisi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir defa uzatma yetkisi, evet.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Evet, o iki parça kullanıldı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 2011’de kurulmuştu, dolayısıyla 2021 yılına kadar...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama ne zaman uzadı? Cumhurbaşkanlığı karar tarihi nedir?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – 2016’da ilk süre bittiğinde 1 kez kullanıldı.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Tamam, karar tarihi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ne zamana kadar uzamış oldu?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Uzatma üç, üç buçuk yıl gibi kullanıldı GAP’la beraber senkronize etmek için. GAP’ta öyle bir süre şeyi olmadığı için, diğer 3 idareimizi GAP’la beraber senkronize etmek üzere üç yıl kadar kullanıldı daha sonra kalan süre 2021 Haziranına kadar 2’nci kez Sayın Cumhurbaşkanımızca kullanıldı, o da 8 Haziran itibarıyla son buluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 2 karar var anladığım kadarıyla.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Beş yıl için 2 karar alınmış durumda. Biri...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Cumhurbaşkanlığı Kararı Resmî Gazete tarihlerini söyler misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onları bir çıkarın, yanlış bilgi vermemiş olalım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Notu hazırladık Sayın Başkanım. 30921 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan 1664 sayılı Cumhurbaşkanî Kararı’yla 31/12/2020 tarihine kadar, 2/12/2020 tarihli ve 31322 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan 3245 sayılı Cumhurbaşkanî Kararı’yla da 8/6/2021 tarihine kadar toplamda beş yıl uzatılmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, devam edelim geneli üzerindeki...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 2 Aralık 2020’de Cumhurbaşkanî Kararı’yla 8 Haziran 2020’ye kadar uzatılmıştır.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Evet, beş yıllık zaman dilimini 2 kararnameyle kullanmak tercih edildi.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Nasıl oluyor, anlamadım?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Şimdi, “beş yıla kadar” diyor ya ilk ifadede...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Beş yıl uzatma yetkisi var; o, 2 ayrı kararla, parça parça kullanılmış anladığım kadarıyla.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Beş yılı geçmemek üzere kullanılır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben onların notlarını alabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur, tamam.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Tabii, tabii, hazırlıyoruz Sayın Başkanım, aktaracağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Durmuş Yılmaz, hazırsanız size söz vereyim.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Ben Türk Reasüransın Genel Müdürüyüm. Bununla ilgili bir görüş var, hem ona bir cevap vermek...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddelere geçtiğimizde, olur mu? Sizinle ilgili madde geldiğinde cevap verirsiniz. Şimdi genelini görüşüyoruz; genelini tamamlayalım, sizinle ilgili maddeye geldiğinde lütfen söz isteyin, size söz vereyim, tamam mı?

Buyurun Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben de, benden önceki arkadaşlarım gibi, hepinizin geçmiş bayramlarını kutluyor ve saygılar sunuyorum.

Şu anda öyle bir torba yasa içerisinde kanun teklifi görüşüyoruz ki eğer bu, bu hâliyle gerçekleşirse, yasalarsa önümüzdeki belki iki yılı, üç yılı değil, önümüzdeki en azından beş on yılı kesinlikle etkileyecek ve dolayısıyla da çoluğumuzun çocuğumuzun, torunlarımızın geleceğini etkileyecek bir yasa teklifi üzerinde tartışıyoruz. Bu hiçbir zaman hafife alınmamalı, son derece önemli bir yasa teklifi var burada.

Buradaki perspektifte, özellikle AK PARTİ iktidarının 2012’den sonraki dönemde ortaya çıkan ekonomi politik uygulamalarına baktığımızda, bir mikroyaklaşım söz konusu. Ekonomi politikalarının etkin hâle gelebilmesi... Ki bu etkinlik de, siyasi iktidarın milletten aldığı yetki çerçevesinde ortaya

koyduğu ekonomik tercihleri çerçevesinde, en üstte o beş yıllık kalkınma planı, onun altında orta vadeli program, o orta vadeli programın ortaya koyduğu hedeflere ulaşabilmek için finansal kaynakların ne olacağı, orta vadeli finansman programı ve onun arkasından da yıllık programlar çerçevesinde yapılıyordu. Bu perspektif kesinlikle kayboldu. Şu anda makro bir yaklaşım söz konusu değil, makro bir perspektif söz konusu değil; günübirlik, mikroyaklaşım söz konusu. Ortaya bir sorun çıkıyor, o soruna “on the spot” hemen, nasıl tepki verilebilirse veriliyor. Bunun öncesine, sağına, soluna, üstüne, altına, diğer değişkenlere nasıl tepki yapacağı konusunda herhangi bir inceleme, analiz, araştırma, vesaire yok. Bu tepki verildikten sonra uygulamaya giriyor; iki ay, üç ay, altı ay uygulama yapılıyor. Görülüyor ki bu yürümüyor; tekrar başa dönüyoruz, tekrar bir yasa yapıyoruz.

Şu anda bu yasa teklifinde en önemli husus, Türkiye Cumhuriyeti ekonomisinin anayasası olan 5018 sayılı Yasa’da yapılan değişiklikler. Bu, bizim şu anda düşündüğümüzün de çok ötesinde sonuçlar verecek bir yasal değişiklik.

Orta vadeli program, toplum ile siyasetçi arasında, siyasi kurum arasında bir toplumsal sözleşmedir. Ona “Ben önümüzdeki üç yıl vadede şunları, şunları, şunları hedefliyorum ve bu hedeflere ulaşabilmek için de şu, şu, şu araçları kullanarak şunları şöyle yapacağım.” diyor ve bir perspektif veriyor ve diyor ki mesajda: “Bu bir iletişimdir; dolayısıyla, kararlarını alırken benim bu ortaya koyduğum perspektifi dikkate al.” İlgili de -istihdam yaratacak olan, iş ve aş yaratacak olan- buna güvenerek risk alıyor, elini taşın altına koyuyor ve yatırım yapıyor, eylemde bulunuyor. Şu anda bu perspektif tamamen ortadan kayboldu. Maalesef şu yasadaki bütün düzenlemelerin baştan sona, “on the spot” hiçbir perspektifi yok, orta vadeli bir makroçerçevesi yok. Yasa teklifini sunan sayın arkadaşımız üç beş kez “Cumhurbaşkanının direktifleriyle vesaire” dedi; elli kere desin, beni ilgilendirmesin. Beni ilgilendiren tarafı şu: Burada öngörülen değişiklikler, yapılmak istenilenler bizim şu anda yürürlükte olan beş yıllık On Birinci Kalkınma Planı’nın hangi perspektifinin altına oturuyor? Ve oradan hareketle, şu anda yürürlükte olan -ki öyle bir şey yok ama yazı üzerinde var- orta vadeli programın neresinde? Ve bu orta vadeli programın finansman kaynaklarını düzenleyen mali planın neresinde? Hangi çerçeveye oturuyor, bunu bize bir söyler misiniz? Böyle bir şey söz konusu değil.

Sayın Başkan, siz bu işin içinden geldiniz, böyle bir şey söz konusu değil. Dolayısıyla, şu yaptığımız işler inanin şunu yapacaktır: Biz, bugün, ortaya çıkan bu sorunlara verdiğimiz tepkiyle bir sonraki dönemin sorunlarının tohumunu ekiyoruz; bundan hiç şüpheniz olmasın. Nedir? Üstelik bu iktidar gerçekten kurala dayalı bir ekonomi kurmak için... Ki iktidara geldiğinde elinde bir program vardı, o program çerçevesinde Türkiye’de olmayan kuralları yerleştirmeye çalıştı ve o kurallar çerçevesinde işlemler yapılmaya çalışıldı. Fakat bugün geldiğimiz noktada kuralsızlığı tekrar umde kabul ederek, iktidara geldiği dönemde devraldığı sistemin de gerisine düşerek bir kuralsızlıklar sistemine doğru gidiyor ve bu bize yüksek faiz, yüksek enflasyon, yüksek CDS ve fakirleşme olarak geri dönüyor. Dolayısıyla, şu anda yaptığımız şey: Biz bir sonraki dönemin sorunlarının tohumlarını ekiyoruz.

Finansal İstikrar Kuruluyla ilgili olarak bir düzenleme yapıldı, bunun üzerine bir de “kalkınma” diye bir şey ilave edildi -benden önce konuşan arkadaşlarım da söyledi, benden sonrakiler de elbette söyleyecekler- yani kalkınma ile finansal istikrar nasıl bir araya gelecek? Kalkınma harcamayı gerektirir, kaynak tahsisini gerektirir. Gün gelir finansal istikrar öyle bir noktaya gelebilir ki ekonomiyi daraltmanızı, frene basmanızı gerektirebilir. Fiyat istikrarını sağlayacak olan faiz seviyesiyle finansal istikrarı sağlayacak olan faiz seviyesi taban tabana zıttır. Finansal istikrarsızlık varsa, orada yapılması gereken şey krediyi ucuzlatmak, bankaları rahatlatmak, faizi düşürmektir. Ama fiyat istikrarı gibi problemin varsa, bu, faizi artırmaktır.

Sizin geçmişte altı yedi yıllık bir deneyiminiz, tecrübeniz var. Bu tecrübe çerçevesinde bir kültür oluştu, o kültür çerçevesinde, yazılı olmadan kurumlar bir etkin yetkin siyasetçi tarafından zaman zaman bir araya getirildi ve bu çerçevede ne yapılabileceği konusunda tartışıldı ve dolayısıyla da buralardan mesajlar alındı, bu mesajlar çerçevesinde işlemler yapıldı. Siz şu anda, olmayacak, elinde enstrümanı olmayan kararlar alacak bir hukuki yapı oluşturdunuz; onun da tekrar çalışmayacağını gördünüz, tekrar düzenlemeye gidiyorsunuz. İşte, şu anda, inanın 128 milyar doların -ortadan kaybolması demeyeyim, buharlaşması da dememeyim ama- olması gereken yerde olmayan bu kaynağın çarçur edilmesinin ana nedeni budur. Dolayısıyla, şu anda yaptığınız düzenleme sizi kesinlikle ve kesinle bir yere götürmeyecektir çünkü “Finansal İstikrar Kurulu” dediğiniz Kurulun içinde, kanununda finansal istikrarın ne olduğu tanımlanan Merkez Bankası var, görev verilen SPK’si var, BDDK’si var, Hazinesi var, vesairesi var. Şimdi, bunları sıkı bir yasal çerçeveye bağlayıp... Çünkü bunların her birinin görev alanları ve görevleriyle ilgili yapmak istedikleri birbirleriyle zaman içerisinde çelişen unsurlar. Burada bilim de var fakat asıl ortaya çıkması gereken şey: Akli başında, aklıselim, işini bilen bir sanatkârın, eliyle bu işi yönetmesi lazım. Bu 128 milyar dolar aslında bu Finansal İstikrar Kurulunun işini yapmaması, tersinden yapmasından dolayı çarçur edildi.

Başkanım, üç dakika verin de şu paranın çarçurunu bir açıklayayım.

Şu elimde gördüğünüz Türk lirasının üzerinde 2 tane imza var. Bu 2 imza, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu’na göre A imzası olan Başkan, Başkan Yardımcılarının imzaları. Bu, herhangi bir şirkette olduğu gibi bu kâğıdı muteber kılan 2 imza. Sizler de geçmişte ve bugün -ortada pek fazla kalmadı ama- senetle mobilya satın almış olabilirsiniz, araba satın almış olabilirsiniz. Ne yapıyordunuz? Senedi imzalıyordunuz, üstüne de bir pul yapıştırıyordunuz, satıcıya veriyordunuz, satıcı da bunu götürüp bankaya koyuyordu, günü geldiğinde siz bankaya gidip senette yazılan parayı veriyordunuz, senedinizi alıp en azından üstündeki pulu yırtıyordunuz veyahü da bunu yırtıp atıp çöpe atıyordunuz. İşte bu paranın, üzerinde 2 imzası olan bu paranın buharlaşması demek bunun karşılığında bir şey almanız demektir. Bu sizin ulusal hükümrânlık hakkınız altında bastığınız bir para, kâğıdınız, mürekkebiniz olduğu sürece bunu basarsınız ama bunun karşılığında verdiğiniz şey döviz, yabancının parası. Bu yabancının parası üzerinde sizin herhangi bir hükümrânlık hakkınız yok, bunu istediğiniz gibi manipüle edemezsiniz. Dolayısıyla döviz piyasasına sonsuza kadar yabancının parasıyla müdahale etmeniz mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ek süre veriyorum, tamamlayın lütfen.

Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Döviz piyasasına müdahalenin anlamı, Merkez Bankasının olandan bitenden, ekonominin makroperspektifi çerçevesinde mutlu olmadığının, gidişat seviyesinin yanlış olduğunun, dolayısıyla gerekirse tedbir alabileceğinin sinyali vermek. Dolayısıyla, Merkez Bankası, o sinyali, başını kaldırır siperden, 2 kere ateş eder, ondan sonra geri çekilir, eğer arkasında kredibilitesi varsa, inandırıcılığı varsa piyasa da der ki: “Bunlar ciddi.” Dolayısıyla, ayağını ona göre uzatır. Ama siz bunu yapmadınız, siz piyasaya yirmi ay boyunca sürekli müdahale ettiniz. Döviz satıldığında bu parayı piyasadan çektiniz -biraz önce senet örneğinde verdiğim gibi- yırtıp çöpe... Buharlaştıran kısım burasıdır. Fakat siz gerçek parayı, döviz verdiniz, o döviz yabancının eline geçti. Bunun 22-23 milyar doları hisse senedi piyasasından ve kamu kâğıdı piyasasından, geriye kalanı da yabancılarla yapılan swap’tan geldi; yabancı yine aldı, çıktı, gitti. Bir kısmı bankalar tarafından veyahü da 3 kamu bankası tarafından bu satıldı. Burası son derece önemli, bu kesinlikle Yüce Divanlık bir iş. Bu nasıl satıldı bilmiyoruz, yerleşik Merkez Bankası kuralları atlanılarak, baypas edilerek onun

dışına çıkarıldı ve dolayısıyla reel sektörün borcu ödendi, o da 25-30 milyar dolar aşağıya geldi, para da onların elinde, onlar da belki yurt dışına çıkardı. Geriye kalanda da siz ekonomiyi düzgün yönetmediğiniz için, ekonomiyi doğru yönetmediğiniz için bu paraya olan güveni sıfırladınız. Nasıl siz herhangi bir şirketin 2 imzalı senedine, o imza sahiplerine güvenmiyorsunuz, onların senetlerini, çeklerini kabul etmiyorsanız... Enflasyon önlenemediği için vatandaş da, bunun üstünde imzası olan 2 kişiye, Hükûmete inanmıyor, dolayısıyla kendini buradan korumanın yolları olarak altına ve dövize yöneldi. Üstelik siz bir de şunu yaptınız: Bedava, ucuz kredi vererek gerçek pandemide hakkı olan, harcayacak olan insanların cebine para koymadınız, bunu tuzu kuru olanların cebine koydunuz, onlar da gittiler, döviz aldılar, altın aldılar ve üstelik -üzgünüm- bu altını da yatırımdan saydınız, sabit sermaye artırımını olarak bunu istatistiklere geçtiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Lütfen...

Ne yaptınız? Bunun karşılığında, verdiğiniz dövizin karşılığında piyasadan 600 milyar TL para çektiniz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bana konuşuyor ama ben yapmadım bunları.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Efendim, gruba konuşuyorum, ne olduğunu söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsak çok sevinirim, epeyce aştık.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Onu kıyma makinesinde kıydınız, evet, bu buharlaştı ama karşılığındaki döviz buharlaşmadı. Dediğim gibi, piyasadan çektiniz 600 milyarla piyasayı eksiye düşürdünüz, piyasada nakit sıkıntısı çıktı. Merkez Bankası API'den döviz karşılığı çektiği parayı yüksek faizden borç verdi insanlara, onların kârlarını Merkez Bankasına aktardı, onu da Türkiye Cumhuriyeti hazinesine kâr olarak ilave etti. Yani kabahat bir değil, iki değil, üç değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Durmuş, tamamlarsanız bir iki cümleyle çok sevinirim, epey aştınız.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sonuç olarak söyleyeceğim şey şu: Bu yasa, şu anda görüşmekte olduğumuz yasa bundan sonraki gelecek dönemde karşımıza çıkacak. Nasıl 2001 krizine giden yerde tohumlar ekilip 2001'de meyve veriyse şu anda siz gelecek dönemin problemlerinin tohumunu ekiyorsunuz; bu, son derece tehlikeli. Orta vadeli programla ilgili lütfen oynamayın. Siz güzel işler yaptınız, bu güzel işleri kurnalsızlıkla –nedendir bilmiyorum- hepsini geriye çeviriyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Lütfen bundan vazgeçin ve 128 milyar dolarla ilgili olarak da artık siz lütfen hiç konuşmayın ve savunmayın. Bu para... Ben şu metaforla konuşacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Durmuş Bey, çok müsamaha ettim; artık tamamla hadi.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Çanakkale Savaşı'nda 57'nci Alayın elinde olması gereken dolarlar onun elinde değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Emine Gülizar Emecan Hanım'a geneli üzerinde söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

Maddeler gelecek, maddelerle ilgili ayrıca görüşmelerimiz var. Geneli üzerinde söz veriyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, değerli Komisyon üyesi STK'lerin temsilcileri, değerli basın mensuplarımız; hepiniz hoş geldiniz. Öncelikle geçmiş Ramazan Bayramınızı kutlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Usulle ilgili ben küçük bir not düşmek istiyorum. Tabii, Komisyon Başkanımız hâliyle görevi icabı sürelerin aşılmaması için burada bir mücadele veriyor ancak...

Komisyon Başkanımız da duyamıyor ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ne söylemişsiniz?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sıkıntı yok.

Diyorum, siz konuşmaların süresi içerisinde olmasıyla ilgili bir mücadele veriyorsunuz ancak şimdi, usule baktığımız zaman bu kanun teklifinin getirilmiş olması bile usule aykırı: Baktığımızda, böyle alelacele bir şekilde bir hatayı gidermek üzerine bugün burada toplandık. Bildiğim kadarıyla yarın belki de muhalefet şerhini bile yazmaya fırsat bulamadan Genel Kurulda bu kanun teklifi görüşülecek. Bu kadar acele getirilen, bu kadar usule, teamüllere aykırı; yazılı kurallara aykırı getirilen kanun teklifinin görüşülmesinde müsaade edin biz de zamanı biraz aşalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İç Tüzük'e aykırı bir uygulamamız yoktur. Hem İç Tüzük'e hem de yerleşik usullere uygun işlem yapıyoruz. Süresi içinde çalışmamız da Komisyonumuzun verimliliği açısından önem taşıyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben aşmamaya çalışacağım ama açıkçası bunu da not olarak düşmek istedim Sayın Başkanım.

Şimdi, ne dedik? Bir hatayı gidermek üzerine getirilmiş bir kanun teklifi. Tam kapanmaya giderken yine, Komisyonumuzda görüşülen bir torba kanuna gece eklenen Çek Kanunu'yla ilgili, aceleyle eklenen Çek Kanunu, aceleyle eklendiği için hata yapılan Çek Kanunu'nun bugün düzeltilmesini görüşeceğiz. Sayın İsmail Güneş ve 64 milletvekili arkadaşımızın 8 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede değişiklik içeren kanun teklifini görüşüyoruz. Teşekkür ediyoruz çalışmanızdan dolayı.

Ancak, tabii, maalesef bu Komisyon biraz yapboz üzerine getirilen kanun tekliflerinin görüşüldüğü bir komisyon hâline geldi artık. Yani etki tepki yasası üzerine çalışıyoruz biz. Bir şeyi alelacele... Bir kanun teklifi hiç üzerinde çalışılmadan, çok bariz şekilde görülebilecekken yapılan hatalarla getiriliyor, ondan sonra tekrar Komisyona düzeltme için getiriliyor. Yine, kanun teklifinin içinde biraz daha uzun vadeli hatalar da var tabii, şimdi değineceğim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu getirilenler kesinlikle de şu anda içinde yaşadığımız, ülkenin içinde yaşadığımız sorunların hiçbirine de ilaç olmuyor. Ülkeyi kapattık ama aşılama yapamadık, dünya geneline baktığımızda çok gerideyiz, yüzde 12-15'lerdeyiz bildiğim kadarıyla ve ekonomide Covid kaynaklı yaşanan sıkıntılarla ilgili daha çok bu Komisyonda yeni kanunlar getirirsiniz, yeni düzeltmeler yaparsınız, üzerinde yine çok konuşuruz maalesef. Çünkü yapısal düzeltmeler yerine palyatif, günü kurtarıcı, düzeltici önerilerle geliyorsunuz hep. Hâlbuki yapılacak çok daha farklı şeyler var, biraz bizi dinleseniz aslında bir şeyler toparlanacak.

Şimdi, ülkenin şu anda içinde bulunduğu duruma baktığımız zaman da... Mesela, 1 Ocak-14 Mayıs arası icra iflas dairelerine toplam 2 milyondan fazla, 2 milyon 754 bin 482 adet dosya gelmiş değerli arkadaşlar. Durum bu kadar kötü; alım gücü, enflasyon ve döviz karşısında, döviz kurları karşısında hızla eriyor. Bugün esnaf perişan durumda, işte getirdiğiniz maddenin üzerinde şimdi konuşacağız ama hiçbir derde deva, ilaç olmuyor bunlar. Çalışan birçok kurum kapalı şu anda. Alınan kararlar hem eksik hem yanlış. O nedenle de ne oluyor? Dolarizasyon sürekli artıyor. Baktığımızda, dolarizasyon oranı yüzde 55 olmuş. Gerçek kişilerin yani vatandaşların hesaplarına bakıldığında yüzde 56'yı geçmiş. CDS

primimiz yani ülkenin borçlarını ödeme riski 400 puanın üzerine çıkmış, bu çok yüksek bir puan ve hâlâ lideriz. Biz burada şimdi konuşacağız, neleri konuşuyoruz? Bugün konuşacağımız maddelerin hiçbirisi bu sorunları çözmeye yönelik değil. Şimdi, bunları say, say bitmez, sürem de kısıtlı olduğu için tabii, ben kanun teklifine gelmek istiyorum.

Sayın Kalaycı –kendisi burada değil ama- turizm sektörüyle ilgili bir madde getirileceğini söyledi. Umarım, bu da çek maddesine benzemez, kabul edebileceğimiz bir şey olur çünkü ülkenin turizm gelirlerine muhtaç hâle gelmesine sebep oldu yanlış uygulamalar maalesef. Ülkenin itibarını zedeleyici, turizm gelirleriyle ilgili yanlış birçok adım atılıyor. Bunların yapılmaması için düzgün hazırlanmış kanun tekliflerinin burada görüşülmesi gerekiyor.

Şimdi, hızlıca kanun teklifinin maddeleriyle ilgili birkaç şey söyleyeceğim, detaylarına maddelerde gireceğim.

Ama önemli, özellikle, getirilen ilk 2 maddede zorunlu mali sorumluluk sigortasıyla ilgili yapılan düzenlemede -detaylarına daha sonra gireceğim- daha önce Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir durumu görüşeceğiz. Aslında, Anayasa Mahkemesi vatandaşların aleyhine olduğu için iptal etmişti bu kanunu. Neydi oradaki durum? Önce, ben, Anayasa Mahkemesi açısından çok kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum. “Yasama organı Anayasa Mahkemesinin iptal kararına aykırı kanun çıkaramaz.” diyor. Bu durumda, şu anda yapılan bu işlem Anayasa Mahkemesi kararını yok sayarak iptal edilen yasanın aynısını veya benzerini yürürlüğe koymak şeklinde görülüyor yani bu getirilen madde bunu getiriyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orada iptal edilen yasa söz konusu değil, yasayla düzenlenmesi gereken bir hususun ikincil düzenleme konusu olması Anayasa Mahkemesinin itiraz gerekçesini oluşturuyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Gerekçesinde genel şartlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz şeyden sonra teknik bir arkadaştan bu konuyla ilgili bilgi isteyebiliriz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Başkanım, Anayasa Mahkemesi kararı öyle demiyor ama Anayasa Mahkemesi kararı farklı.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Verirlerse iyi olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir bilgi isteyelim arkadaşlardan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – “Anayasa Mahkemesi neden iptal etmişti bu kanun teklifini?” diye baktığımızda –detaylarını konuşuruz ama- özellikle zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki idarenin takdir yetkisinde olan genel şartların uygulanmasını uygun görmediği için. Kanun teklifinin düzenleniş şekline baktığımızda, yine bu genel şartlara atıf yapılarak bunların kanunileştirilmiş hâlini görüyoruz yani yapılan yanlışların da düzeltilildiğini görmüyoruz. O nedenle, kanun teklifi üzerinde detaylı görüşürken, burada sektör temsilcileri de var herhâlde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu hususu açıklığa kavuşturmak önemli. Anayasa’ya aykırı bir şey yapmak istemeyiz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sektör temsilcilerinin görüşlerini de alırsak kanun teklifinin maddeleri görüşürken çok iyi olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeye geldiğimizde alırsız.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Diğer maddelerle ilgili: Örneğin, İşsizlik Sigortası Kanunu'nda bir değişikliğe gidiyoruz, ilave istihdam, faiz desteği veriyoruz. Burada yine İşsizlik Sigortası Fonu'nun kullanımı ön plana çıkıyor. Ama baktığımızda, Aralık 2019 itibarıyla 131,5 milyar lira düzeyinde olan İşsizlik Sigortası Fonu 9 Nisan 2021 tarihi itibarıyla 91,3 milyar liraya gerilemiş durumda. Sürekli gerileyen, giderleri gelirlerinin üzerinde olan bir işsizlik fonundan sürekli destekleri vermeye, aykırı bir şekilde, devam ediyoruz. Yine, burada, aslında, Anayasa Mahkemesinin kararları var, bunlara da aykırı. Yine, mesela, İŞKUR'un Nisan 2020-Nisan 2021 arasında salgın kapsamında işçileri 11,4 milyar TL nakdi ücret desteği ödemesi, işverenlere ise 22,6 milyar TL teşvik ve destek ödemesi yaptığı ortaya çıkıyor. Biz, ısrarla, işsizlik sigortasının amaç dışı kullanıldığını söylüyoruz, sizler de ısrarla olmadığını söylüyorsunuz ama ben şu soruyu sormak istiyorum: Bunun sonu nereye kadar gidecek yani İşsizlik Sigortası Fonu hangi değere düşene kadar bu Fonu harcamaya devam edeceğiz? Bunun da bir risk değeri, bir sınırı vardır, değil mi? Sürekli eritiyoruz şu anda ve eritmeye devam ediyoruz. Ekonomi böyle giderse ve biz İşsizlik Sigortası Fonu'nu bu şekilde kullanmaya devam edersek önümüzdeki süreçte elimizde harcayacak, kullanacak bir İşsizlik Sigortası Fonu'muz kalmayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Vekilim, süreniz doldu. Lütfen çok kısa alırsam...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – O nedenle, yapılan destekler, tamam, önemli ama bunun nereden karşılandığı da çok çok önemli ülke ekonomisi açısından.

Maddeler üzerinde diğer konularla ilgili görüşlerimi belirtirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz. Sağ olun.

Usulle ilgili söylediğiniz için sadece bir konuda hani... Komisyonumuz mevcut İç Tüzük'e, mevcut yerleşik uygulamalara uygun çalışmaktadır. Onu tekrarlamak isterim.

Elbette bunları beğenmeyebilirsiniz, eleştirebilirsiniz, değiştirilmesini teklif edebilirsiniz ama bu usuller yerleşik usuller ve İç Tüzük'ümüze uygun usullerdir, Komisyonumuz usulsüz bir işlem yapmamaktadır.

Sürelerle ilgili hassasiyet de bütün Komisyon üyelerimizin daha verimli bir ortamda çalışmasına dönük bir hassasiyettir. Yoksa herkese istediği görüşü ifade etmesi için vakit sağlıyoruz. Onu da ifade etmek isterim.

Şimdi, bir husus vardı yalnız. Sigortacılıkla, zorunlu mali sorumluluk sigortasıyla ilgili Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini bütün Komisyon üyelerimizin bilgilendirilmesi açısından önemsiyorum doğrusu.

Teknik olarak bu konuya cevap verebilecek bir arkadaşımız var mı acaba?

ALPAY ANTMEN (Mersin) – İsterseniz ben izah edebilirim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumumuzun Başkanına söz verelim.

Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi hakkında Komisyonumuzu bilgilendirin lütfen.

Buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Komisyonumuzu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, Anayasa Mahkemesinin verdiği karar Karayolları Trafik Kanunu’nda genel şartlara yapılan atfın iptali niteliğinde yani genel şartlarda yapılan düzenlemenin esasına yönelik bir iptal kararı değil. Esasen kanunda yapılması gereken bir düzenlemenin idarenin takdir yetkisinde olan, genel şartlarda yapılmış olmasından kaynaklanan bir iptal kararı. Gerekçesinde de bunu açıkça ifade etmiş bulunuyor, ilgili kararın gerekçesinde. Dolayısıyla bu konunun bu kanunla düzenlenmesi gerekiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir şey söyleyebilir miyim Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Bülent Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, şimdi “genel şartlara yapılan atfın iptali” dediniz, “Anayasa Mahkemesi kararı böyle çıktı.” Genel şartlara yapılan atfın ilgili şeyde yapılması lazım. Sadece o “genel şartlar”ı orada zikretmek yeterli oluyor mu? Genel şartlara yapılan zaten aynı şey yani buraya o şartları lafız olarak almak ile genel şartlara atıfta bulunmak arasında bir fark var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Anayasa Mahkemesinin itirazını böylece karşılamış oluyoruz biz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Olmuyor işte, onu diyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O soruyu soralım.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Olmuyor. Onu, o şartları açıklamak, detaylı olarak açıklamak lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu yaptığımız düzenleme Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini ortadan kaldırıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Genel olarak şu şartlar vardır.” diyor ilgili kanunda. Burada da bu maddede de diyor ki: “ O şartlara atıf yapıyor. Bu şartlar uygulanır.” Siz, o şartları buraya alıyorsunuz, genel şartları buraya koyuyorsunuz, “Sorunu çözdük.” diyorsunuz. Olur mu bu kadar? Aynı şey çünkü. Daha spesifik, daha detaylı bir düzenleme gerekir. Bu, Anayasa Mahkemesi kararına uygun değil. Bizim düşüncemiz böyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Efendim, genel şartlara atıf yapıldığı zaman bu, idarenin takdir yetkisine bırakıldığı anlamına geliyor dolayısıyla Anayasa Mahkemesinin eleştiri konusu da bu takdir yetkisinin sınırlarının çerçevesinin çizilmemiş olmasından kaynaklanıyor. Dolayısıyla, bu çerçevenin sınırlarının kanunda çizilmesi gerektiğine dair bir gerekçesi var kararın. Bugün burada teklif edilen kanun teklifi de idarenin takdir yetkisinin sınırlarını çizen yani Anayasa Mahkemesinin öngördüğü şekilde o sınırları kanunda çizen, idareye bırakmayan kanun maddeleri bugün burada sunuldu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, maddeye geldiğimizde yine konuşacağız detayını. Bu kadar... Geneli üzerinde konuşuyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, bir şey daha söyleyeyim. Başkanım, girdik de bir şey daha söyleyeyim o zaman.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son bir şey olursa, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, genel şartlar çerçevesinin en geniş şekilde tanımlanması bir yerde; bu, her şey için geçerli. Siz, spesifik olarak o genel çerçeve içerisinde olmanız gereken, bağlı olduğunuz koşulları da ayrıca belirtmek durumundasınız. Siz, genel şartları tekrar zikrederek genel şartlara uymuş olmuyorsunuz ya da Anayasa Mahkemesi kararına uymuyorsunuz; o genel çerçeve içerisinde spesifik bir tanım daha yapmak zorundasınız, Anayasa Mahkemesi onu istiyor. Genel şartları tekrar etmenin bir anlamı kalmıyor o zaman.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz. Bülent Bey görüşlerini ifade etmiş oldu. Şimdi, geneli üzerindeki...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sadece bir cümle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, son söz demiştim. Artık madde geldiği zaman maddeyle ilgili yine...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Gereğenden bir şey okuyabilir miyim? Sadece bir dakika, çok sürmeyecek, izin vererseniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, çok ısrar ettiniz.

Buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Nezaketiniz için teşekkür ederim Sayın Başkan.

Anayasa Mahkemesinin (2020/40) sayılı Kararı’nda çok açık ve net diyor ki: “Sigortacıya farklı hükümler uygulanması trafik kazalarından zarar görenler ile işleten aleyhine buna karşılık sigorta şirketi lehine menfaat dengesini bozucu bir durum yaratacaktır.” Bu nedenle Anayasa’ya aykırı buluyor.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bu konuyla ilgili yorumunuzu alalım.

Buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Efendim, Anayasa Mahkemesi o konuda idarenin takdir yetkisinin geniş bırakıldığı, dolayısıyla bunun hem sigorta şirketi aleyhine hem de vatandaş aleyhine sonuçlar doğurabilecek derecede geniş olduğunu açıklamak için bu gerekçeyi söylüyor. Dolayısıyla burada durum sadece sigorta şirketinin lehine değil aleyhine de gelişebilir, bu takdir yetkisi geniştir, bunun çerçevesinin kanunla çizilmesi gerekir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Hem şirketlerin hem vatandaşın lehine veya aleyhine bu kadar geniş yetkisi olmaz idarenin.” diyor.

Evet, burada noktalayacağız lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Soru soracağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, bakın, normal usulümüz olmadığı hâlde yaptık ama artık istismara girer bundan sonrası.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama soruyu kime soracağız sonra?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddelere geldiğimizde sorarsanız sorularınızı.

Şimdi, Abdülatif Şener Bey’e geneli üzerinde söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, genel gerekçeye baktığımız zaman ekonomik reformlar paketiyle bağlantılı bir düzenleme olduğunu vurgulamaktadır ve “makroekonomik istikrarın temini, rekabetçi üretim ve verimlilik artışları, şeffaf ve öngörülebilir ve hesap verebilir yönetim hedefleri doğrultusunda hazırlanmış bir kanun teklifi” olarak ifade ediliyor. Gerçekten böyle sözleri iddialı bir şekilde peş peşe sıralamak gayet kolaydır ama yaptığınız işin bu iddialı hedeflerle bir ilgisi var mı, bir bağlantısı var mı? Maddelere bakıyorum, bu maddelerin hiçbirinde bu söylediğiniz hedefleri gerçekleştirmeye yarayacak hiçbir şey yoktur; hatta rekabetçi üretim ve verimlilik artışını sağlamaya yönelik de bir şey yok, şeffaflık ve öngörülebilirlikle de ilgili hiçbir şey yok, makroekonomik istikrarla da ilgili bir şey yok. Bu tam da tersi yani şeffaflığı bile zayıflatan ifadeler var. Dolayısıyla eğer bir genel gerekçede bir hedef koyduysanız ve iddialı sözler söylüyorsanız bunu kapsayacak bir paketin buraya gelmiş olması lazımdır.

Bir kere, ekonomi reformları paketi... Yani bu Hükümetin veya bu iktidarın diyeyim, canı sıkıldıkça bir ekonomi reform paketinden bahsetmesinden yani vatandaş da bıkmıştır ben de bıktım. “Ekonomi reform paketi” dediğiniz, işte, “eylem paketi” dediğiniz şeyler gününbirlik, ikide birde ortaya dökülecek metinler değildir; üzerinde kırk kere düşüneceksiniz, bir kere ilan edeceksiniz. Yani son yıllarda o kadar çok bu reformdan bahsediliyor ki reform kelimesi dejenere oldu. Belki bu iktidar döneminde 20’den fazla reform ve eylem paketi var. Yani lütfen kavramları yıpratmayın, kavramları yıprattığınız zaman yaptığınız işe kimse inanmaz, yaptığınız işin de ekonomi üzerinde, toplum üzerinde hiçbir etkisi olmaz. Zaten bu ekonomi reformları paketiyle ilgili olarak Sayın Cumhurbaşkanı ilk yaptığı açıklamada uzun uzun “Şunu yapacağız, bunu yapacağız, böyle bir iddialı paket çıkarıyoruz ortaya.” diye konuşma yapmıştı. O konuşmaya baktım, esnaf yok pakette, çiftçi yok pakette, hele hele “Fiyat istikrarını bir tarafa bırakıyoruz.” diyor. Ya, fiyat istikrarını bir tarafa bırakarak, enflasyonu bir tarafa atarak bir ekonomi reformundan söz edilebilir mi? Neyse, daha sonra ilgili bakanlık bu ekonomi reform paketinde neler olup olmadığıyla ilgili daha ayrıntılı bir metin açıkladı, bir eylem planı ortaya koydu, çoğu çok da işe yarar maddeler değildi ama belki işe yarama ihtimalleri olan bazı maddeler de vardı, bazı ifadeler de vardı ama gördüğümüz şey şu ki: Bu ekonomi reform paketine dayalı olarak getirilen bu ilk paket, ekonomi reformuyla hiçbir ilgisi olmayan, rastgele, tıkanan, işlemez, daha önce buradan geçirilen ve işlemez hâle gelen maddeleri yeniden düzeltmeye yönelik maddelerden oluşmuş; tekrar, yani yazboz tahtası. Plan ve Bütçe Komisyonu yazboz tahtasına dönmüş ve buradan geçtikten sonra da Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu yazboz tahtasına dönmüştür. Ülke böyle idare edilmez, yasama faaliyeti de bu şekilde yapılmaz.

Onun için -diğer arkadaşlar da söylediler- yasama faaliyetlerinin nasıl olması gerektiği, kanunların nasıl düzenlenmesi gerektiği, iddialara göre metinlerin ortaya nasıl çıkması gerektiğiyle ilgili yeniden, iktidar partisi milletvekillerinin -en azından Komisyon üyelerimizin- kendi aralarında Sayın Başkanın da nezaretinde toplanarak bir çeki düzen vermeleri lazım ya, gerçekten bıktık usandık. Yani ben bunun üzerinde konuşayım mı konuşmayayım mı, konuşmaya değer mi değmez mi onu düşünüyorum ama siz konuşsanız da konuşmasanız da Meclisten geçtiği an 84 milyon insanın hayatını etkiliyor bu maddeler. O hâlde ne yapacağız?

“Aman efendim, iktidarı devamlı eleştiriyorsunuz.” Ya, güzel bir şey yapın da eleştirmeyelim, methedelim Allah aşkına ya! Yok öyle bir şey, hâlâ iddia ediyorsunuz burada, hayretler içerisindeyim. “128 milyar dolara hiçbir şey olmadı.” Yerde mi duruyor? Ya, Merkez Bankası Başkanı, görevden alınan Başkan, daha önce geldi, kaç milletvekili sordu “Sayın Başkan, yeni geldiniz, hassasiyetinizi biliyoruz, yeni oturdunuz ama şu net döviz rezervlerinin ne kadar olduğunu rakamsal olarak bize söyleyin.” Kaç kişi bastırmasına rağmen hatta nezaketen 128 milyar doları da sormadık, sonunda Garo dayanamadı, “Ya, şu 128 milyar dolar ne oldu? Onu bir söyle.” dedi. Dedi ki: “Ben bunları araştıracağım,

sonra paylaşacağım.” Araştırırken kıyamet koptu. Bir kere “128 milyar dolar önemli bir mesele değil; o normal, usulüne göre harcanmıştır.” diyemezsiniz. Bu 128 milyar dolar yüzünden Merkez Bankası bir buçuk, iki senedir deprem yaşıyor, deprem. 4 başkan değişti ya, 4; altında bu var. Siz hâlâ diyorsunuz ki: “Hiçbir şey olmadı.” Büyük iş oldu. Kanun diyor ki: “Bir Merkez Bankası Başkanı atanınca dört yıl görevden alınmaz.” Buna rağmen 4 başkanı iki yılda değiştiriyorsunuz, orada deprem var. Hele Naci Ağbal, Cumhurbaşkanının en muteber, en mutemet bürokratlarından biriydi; milletvekilliği yaptı uzunca dönem, bakanlık yaptı, Cumhurbaşkanlığı Strateji Başkanlığı yaptı, en güvenilir elemanı olarak getirdi, oturturdu. Muhtemelen 128 milyar doları kurcaladığı için o kadar ilişkiyi de bir tarafa bırakarak görevden aldı ama depremi sadece Merkez Bankası yaşamadı ki Hazine ve Maliye Bakanlığı da yaşadı. En muteber, ülkedeki bütün parayı emanet ettiği, üstelik damat olan Bakanı görevden aldı veya istifası etmek zorunda kaldı ve istifasını kabul etti. Hazine ve Maliye Bakanlığında da deprem yaşandı. Bu iktidar iki büyük merkezde iki büyük deprem yaşıyor, hâlâ diyor ki: “Efendim, bir şey yoktur onda, o usulü dairesinde gitmiştir.” Ne biçim usulü dairesinde kullanmadır bu? Nereye gittiği belli değil. İki yıldır bastırıyor piyasa “Ne oldu?” diye... İki yıl sonra, bakın, iki yıl sonra...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Eski Maliye Bakanlığı yapmışsınız, bakın, bir şey demeyeyim diyorum ama dayanamıyoruz ya! Yani eskiden bakanlık yapmışsınız bari böyle iri iri söylemeyin bunu ya, böyle midir yani ya! Bakanlık yapmışsınız siz ya...

CAVİT ARI (Antalya) – Nasıl söylemesi lazım?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yani işleyişi bilen insansınız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bakın iri iri söylüyoruz ki siz direnesiniz diye.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Biz de sükût edelim siz söyleyin biz de burada... Yani bir yere geliyor dayanamıyoruz ya!

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – E konuş kardeşim, konuş ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Böyle olmaz ya! Burada söyledi arkadaşlarım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya ne söyledi? Ne söyledi? E şimdi diyorsunuz ki bakın...

SALİH CORA (Trabzon) – 2001 yılında 5 milyar dolar sattınız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya arkadaşlar...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – “En muteber adam.” diyorsunuz siz de bizim en muteber isimlerdendiniz. Ne var bunda? Yani yeri gelir değişim yaşanır, ne var bunda?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kardeşim nasıl değişim yaşanır?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ama böyle dediğiniz zaman hepimiz...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Üç ayda en muteber Merkez Bankası Başkanı görevden alınıyorsa, ondan önce de 3 kişi alınıyorsa, yeni gelen de sorulduğu zaman “Ya, işte bu ‘drone’lar uçuyor, mermiler atılıyor, bunların masrafı nereden...” diye... Ya, Merkez Bankası Başkanı böyle mi konuşur ya? Yeni gelen de öyle konuşuyor. Çünkü işiyle ilgili konuşsa, işiyle ilgili iş yapmaya kalksa o da görevden alınacak. Mecburen başka şeyler konuşuyor. Bu bir deprem değil de nedir? 128 milyar dolar, bakın...

SALİH CORA (Trabzon) – Ne olmuş 128 milyar dolara?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yirmi ayda sizin dediğiniz gibi piyasaya “usulü dairesinde” aktarılmış olsa dolar kuru 5,3’ten -o yirmi ayın başlangıcına bakın- 7,8’e çıkmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, süreniz tamamlandı, toparlarsanız çok sevinirim.

SALİH CORA (Trabzon) – Saldırı var.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ne saldırısı ya!

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani 250 kuruş artmıştır. Ya, 128 milyar dolara boğsanız piyasayı, piyasada dolar böylesine bollaşsa 250 kuruş artar mı ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Görüşlerinizi ifade ettiniz, toparlarsanız çok sevinirim. Daha epeyce söz isteyen arkadaşımız var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hem dolar artmış hem faiz. Hem faizi hem kuru böylesine patlatan bir Merkez Bankası yönetimi olamaz, bir iktidar olamaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ne söyledik de hemen teşekkür ediyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz tamamlandı.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Önümde bir harita var dünyadaki faiz oranlarıyla ilgili. Ya, Arjantin dışında dünyanın en yüksek faizi Türkiye. Böyle bir şey olur mu? Bu kadar piyasaya enjekte ediyorsun, bir taraftan kur tavan yapıyor, bir taraftan faiz tavan yapıyor, bir taraftan enflasyon tavan yapıyor, bir taraftan işsizlik tavan yapıyor. Böyle bir ekonomi yönetimi olur mu ya! Böyle bir ekonomi yönetimi nerede olsa o gün bırakır gider ya! Parlamente demokrasi olsa bu Hükümetin bir seçim ayakta duracak hâli yoktur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Şener, sağ olun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ve şu paketi de getiriyorsunuz ekonomik reform paketinin bir parçası olarak. Ya güleyim mi ağlayayım mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, ifade ettiniz görüşlerinizi, çok teşekkür ediyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hele İsmail Bey...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Açıklayayım ben.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Komisyon üyelerimiz bu tip şeyleri getirmesin arkadaşlar, imza atmayın şunlara ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi, Sayın Süleyman Girgin Bey’e söz veriyorum geneli üzerinde. Maddeleri, maddeler geldiğinde konuşalım lütfen.

Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum, geçmiş Ramazan Bayramı’nızı da kutluyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Değerli arkadaşlar, kanun teklifinin genel gerekçesinde salgın sonrası dönemin ekonomik yapılanmasına uygun, sürdürülebilir, güçlü ve kaliteli büyümenin sağlanabilmesinin hedeflendiği söylenmektedir. Hazırlanan ekonomi reformları paketiyle makroekonomik istikrarın temini, rekabetçi üretim ve verimlilik artışları ve şeffaf, öngörülebilir ve hesap verilebilir yönetişimin amaçlandığı ileri sürülmektedir.

Arkadaşlar, genel gerekçede bunları alt alta sıralayanlar hangi ülkede yaşıyor önce sormak lazım. Salgın sonrası hangi ekonomik yapılanma, hangi güçlü ve kaliteli büyüme, hangi makro ekonomik istikrar sağlandı? Uluslararası Para Fonu bile pandemi döneminde bütçesinden sosyal korumaya dönük en az pay ayıran 3 ülke arasında Türkiye'ye yer verdi. Hangi şeffaf, hangi hesap verilebilir yönetim sormak lazım. İktidar pandemi yardımlarını neredeyse kalem kalem açıklıyor, yardım ettiği vatandaşların adlarını yayınlayacak neredeyse; o zaman sormak lazım, bir kez daha soruyoruz: 128 milyar dolar ne oldu, kime hangi kur üzerinden satıldı? Merkez Bankası Başkanlığına getirdiğiniz kişiyi ne oldu da alelacele görevden aldınız? Şeffaflık ve hesap verilebilirlikmiş... Siz hesap vermeyi helalleşmek olarak mı biliyorsunuz? Er veya geç bu halka evrensel hukuk kuralları içerisinde hesap vereceksiniz. Ülke gerçeklerinden, yaşanan gelişmelerden bu kadar kopuk bir iktidardan bir an önce demokratik bir seçim sonucuyla kurtulmak gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, Yakup Kadri'nin "Hüküm Gecesi" romanında roman kahramanı Ahmet Kerim, Kırklareli'nin de işgal edilmesi üzerine iç sesiyle: "Bir mağlubiyetin arifesinde miyiz yoksa bir bozgunun ertesinde miyiz?" diye soruyor. Şurası çok açık ki iktidar kendi yaşadığı bozgunun ertesinde, şimdi bu bozgunun bedellerini topluma ödetiyor. Bozgun ne midir? Bozgun, hiçbir inandırıcılığı kalmamış, kendini saraya kapamış, günübürlük genelgelerle ülkeyi yönetmeye çalışıp eli ayağına dolanan, suç örgütlerinin ve bağlantılarının ülke gündemini işgal ettiği, uluslararası basında uyuşturucu sevkıyatıyla anılan, tutarlı bir dış politika izlemekten yoksun bir durumda olmaktır. Tek adam rejiminin ülkeyi getirdiği nokta budur yani bozgun.

Elimizdeki teklif de bu dağılma görüntüsünün bir uzantısı; birbirinden kopuk, alelacele, toplumsal kesimlerin onayı alınmadan yapılmış bir torba.

Değerli arkadaşlar, 1 ve 2'nci maddelerde zorunlu taşıt sigortası yaptıran araç sahiplerini mağdur edecek, sigorta şirketlerinin karını artıracak bir düzenleme getiriliyor. Düzenlemeden taksici, dolmuşçu, esnaf da zarar görecektir. Anayasa Mahkemesi, vatandaşın aleyhine, sigorta şirketlerinin lehine olduğu için daha önceki zorunlu taşıt sigortasının birçok maddesini iptal etmişti. Teklif, zorunlu taşıt sigortası yaptıran araç sahipleri ile kazalarda zarar gören 3'üncü kişilere sigorta şirketlerinin ödeyeceği tazminatların miktarı ve kapsamını daraltmakta. Teklif bu şekliyle yasalaşırsa, parasını ödeyip aracına zorunlu sigorta yaptıran vatandaş mağdur olacak, daha az tazminat ödeyecekleri için sigorta şirketlerinin kasası dolacak. Taksici, dolmuşçu, otobüsçü, binlerce esnafın trafikte uğrayacağı zararları sigorta şirketleri artık karşılamayacak. Bu düzenlemenin hedefi, trafik sigortası yapan şirketlerin araç sahiplerini daha çok soymasının, maalesef, önünü açmaktır.

3'üncü maddeyle, Finansal İstikrar Komitesinin görev ve yetkileri değiştiriliyor. Belli ki kamu kuruluşlarının yanı sıra sektör temsilcilerinin de yer aldığı Finansal İstikrar Komisyonunun görev ve işlevini Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı Finansal İstikrar Komitesi üstlenecek. Bu düzenleme, siyasetten bağımsız karar alması beklenen BDDK'nin bankacılık ve finansal piyasalarla ilgili bazı yetkilerinin Hazine ve Maliye Bakanlığına devredilmek istendiğini gösteriyor. Bu düzenleme Hazineden 128 milyar doları buharlaştıran mantığın devam ettiğini ve giderek her yere sirayet ettiğini göstermekte; daha doğrusu, tek adama bütün yapıyı bağlayarak ekonomik sorunları çözeceğini zanneden anlayışın bedelini ne yazık ki bütün halkımız ödüyor. Bu tekelleşme aynı zamanda sorumluluğun da yok olmasını getiriyor, "Ben yaptım, oldu." anlayışını da iyice yerleştiriyor.

Değerli arkadaşlar, 4'üncü maddeyle, yağmala yağmala bitiremediğiniz İşsizlik Fonu'na bir yük daha getiriyorsunuz. İşçiler için mi? Hayır. İşsizler için mi? Hayır. Mikro ve küçük işletmelere ilave istihdama faiz desteği getiriliyor. Yapılmasın mı? Elbette yapılsın. Ama niye İşsizlik Fonu, bu ülkenin bütçesi yok mudur?

5'inci maddedeki düzenlemeyle 18 yaşından küçükler de bireysel emeklilik sistemine girebilecek. Çalışanlar değil sermaye aslında -tırnak içinde söylüyorum- beslenmeye devam ediyor. Kapsam iyice genişletiliyor. Hedef, emeklilik taahhüdünde bulunan sigorta şirketlerine yeni kaynak yaratmak için 18 yaşından küçük çalışanlardan da BES primi kesmektir.

Madde 7 ve 8'le orta vadeli mali plan bütçe hazırlık sürecinden çıkarılmaktadır. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda makro-ekonomik hedeflerle ilgili öngörüler orta vadeli programda, bütçeyle ilgili öngörüler ise orta vadeli mali planda yer almaktadır. Bu iki raporun birleştirilmesiyle kamu bütçesinin geleceğine dair beklentileri içeren mali planın önem seviyesi azaltılmıştır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle bütçe süreci demokratik bir süreç olmaktan çıkıp Cumhurbaşkanlığının tek başına hazırladığı belgenin Meclisten geçirilmesi hâlini almıştır. Bu sürecin parçası olarak orta vadeli mali plan da ortadan kaldırılarak bütçe süreci iyice önemsiz hâle getirilmektedir.

13'üncü maddedeki düzenleme, iktidarın Meclisi ve komisyonları nasıl işlettiğinin açık bir göstergesidir. Aceleye getirilmiş, toplumsal kesimlerden görüş alınmadan oluşturulmuş taslaklar çoğunluğa dayanarak kanunlaştırılıyor, çeklerle ilgili düzenleme de böyle oldu. Kapanma öncesinde, son dakikada Genel Kurulda kanuna eklenen düzenlemeyle yapılan değişiklikler işlemedi, şimdi onu düzeltiyoruz. Bu madde vesilesiyle tekrar hatırlatmak isteriz ki zamanında borcunu ödeyemeyen ve kara liste sorunu yüzünden krediye ulaşamayan esnaf ve sanatkarlarımız için sicil affı acilen getirilmeli, esnaf destekleri sigortası hayata geçirilmelidir.

Borçlar hep faizli olarak ertelendi, şimdi, bu saatten sonra esnafın yarasına merhem olacak şekilde karşılıksız hibe desteği ve tüm borçların faizsiz olarak ertelenmesi kaçınılmaz oldu çünkü bu yükü esnafımız artık kaldıracak durumda değil.

Değerli arkadaşlar, sosyal devlet, toplumun sosyal ve ekonomik krizlerle mücadelesinde en önemli faktördür. Devlet, uygulayacağı çeşitli sosyal politikalarla toplumun sosyal refahını yükseltmek ya da toplumun kriz dönemlerini en az zararlı atlatması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Eğri oturup doğru konuşalım; iktidar, pandemi sürecinde işini kaybeden işçiye, iş yerini açamayan esnafa, geçinemeyen emeklilere, iş bulamayan gençlerimize, borç batağındaki çiftçimize, maaşları zamlarla erimiş memurlarımıza, pandemi sürecini göğüslemesini sağlayacak düzenli bir yardımda bulunmamıştır. Yapılan yardımlar, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yapılan dişe kovuğa yetmeyecek yardımlardır. Son genelgeyle de "Desteksiz kapanmaya devam." denildi. İçişleri Bakanlığı genelgesiyle AVM'ler açıldı, kahveci, esnaf yine desteksiz olarak kaldı. On beş ay esnafa "Sabredin." dediniz, şimdi, yine "Sabredin." diyorsunuz. Turiste verilen değer binde 1'i esnafa verilseydi, bugün ekonomi daha güçlü olacaktı.

Son sözüm, eğer hesabı verilemeyen 128 milyar dolar hazineye olsaydı, bu pandemi sürecinde vatandaşlarımıza rahat nefes aldırabilirdik. Halkımızın parasının peşini bırakmayacağız. Tekrar soruyoruz: 128 milyar dolar nerede?

Saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum. Süreniz içinde konuşmanızı bitirdiğiniz için ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Değerli Başkanım ve Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli katılımcılar ve basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi, bayramın hemen ertesinde -bu arada bayramınızı da kutlamak istiyorum- getirilmiş bulunan bir torba yasa düzenlemesi... Bu torba yasa düzenlemesinin hemen bayramdan, böyle on yedi günlük bir ara verme döneminden sonra -her ne kadar Sayın Başkanın “Her şey usule uygun.” cümlesini tabii ki süreler yönüyle baktığımızda usule uygun olarak görmekte birlikte- ülkenin özellikle esnafı başta olmak üzere, çok sayıda kesiminin sorunlar yaşadığı bugünlerde daha gerçekçi ve vatandaşımızın, esnafımızın, işçimizin, işsizimizin, öğrencimizin, emeklimizin yani kısacası gündelik hayatta bulunan herkesin sorunlarını çözebilir nitelikte olan teklifleri içermesini beklerdik.

İlk bölümde Sayın Başkanımız Bülent Kuşoğlu'nun da ifade ettiği gibi burada aciliyet taşıyan bir kanun değişikliğini göremiyoruz. Yani hangisi bu kadar acele, mutlaka görüşülmesi gereken bir madde? Sadece bir tanesi. O da şöyle: Bakın, birçok düzenlemenizi bu süreçlerde böyle alelacele birtakım değerlendirmeleri ve hesapları yapmadan bu düzenlemenin veya alınacak kararın getireceği, götüreceği sonuçları hiç tartışmadan yapılan düzenlemeleri sonradan değiştirmek zorunda kaldığınızı hep yaşadık ve görüyoruz. Yaklaşık bu sıralarda üç yıldır varız ve üç yıldır önemli gördüğümüz birçok düzenlemeyi sonradan değiştirmek zorunda kaldınız. Muhalefet olarak biz doğruları söylemek ve iktidara doğru şeyleri yapmalarını önermek zorundayız ve bu görevimizi de yaptığımızı düşünüyorum. Defalarca doğru önerilerde bulunduk, vatandaşın sorunlarının çözülmesi konusunda doğru ve yerinde önerilerde bulunduk ancak her nedense bu önerilerimize kesinlikle ve kesinlikle kulak tıkanmakta ve yok sayılarak kendi bildiğini yapmaya çalışmaktasınız ama sonuçta da çuvallamaktasınız.

Bakın, iki hafta önce...

Başkanım, bu ses düzeninde bir şey var herhâlde, zaman zaman kesiliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biz kesintisiz duyuyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, iki hafta önce 30 Nisan itibarıyla 31 Mayıs'a kadar çeklerin bakın ibrazı yasaklandı, ibrazı. Burada görüşülmedi, Genel Kurulda getirilen bir önergeyle üzerinde hiç mi değerlendirme yapılmaz? Bu kanun teklifini yazan, çizen, getiren, uzmansa o uzman kişi, bir milletvekiliyse milletvekili yani sonuçta imzayı atan çok önemli isimlerdi, milletvekili anlamında söylüyorum. Şimdi, siz çekleri “30 Nisan 2021 ila 31 Mayıs 2021 -bu tarihler dâhil- arasında isabet eden çekler bu tarihler arasında ibraz edilemez.” diye bir hüküm getirdiniz. Bu üç dört kelimelik bu cümlelinin ticari hayata faturası ağır oldu arkadaşlar. Yani siz bunu dahi öngöremez vaziyettesiniz, kusura bakmayın, bunları söylemek zorundayız.

Şimdi, ne oldu ertesi gün? Akşam saat yedide, sekizde kanun çıktı, ertesi gün çekini tahsil edip gerek kendisine olan ihtiyacı gerekse borçlarını ödeyecek olan kişiler elindeki çekle bankaya gitti, bankacı “Kusura bakmayın, ben bu çeki alamam.” dedi çünkü siz ibraz yasağı getirdiniz, ibraz. İyi niyetli ve parasını ödemek isteyen kişi bankaya parasını yatırmış ama o yatırılan parayı dahi çekemez hâle getirdiniz. Ne oldu? Daha saat 19.00 sıralarında getirdiğiniz kanunu, bakın ertesi gün yani cuma günü 13.00-14.00 gibi bu getirdiğiniz kanuna aykırı bir genelgeyle; bakın, kanuna aykırı genelgeyle düzeltmek zorunda kaldınız. Daha üzerinden yirmi dört saat geçmeyen bir kanun düzenlemesini yirmi dört saat dahi dolmadan, on iki saat belki dolmadan ne yaptınız? Genelgeyle kanuna aykırı bir düzenleme getirdiniz. Kendi getirdiğiniz kanuna aykırı genelgeyi yaparak normalleşmeyi sağladınız. Şimdi, işte, yine bunu burada düzeltme görevi. Yani burası bir adına yapboz mu deriz, yoksa boz yap mı deriz o hâle geldi değerli arkadaşlar. Türkiye Büyük Millet Meclisinin böyle bir karar alırken aylarca, yıllarca uygulanacak bir kanun düzenlemesi yapan kurum hâlinde olması gerekir. Şimdi, zaman zaman bunları yaşadığımızı ifade ettik, ediyoruz da.

Daha bakın, on yedi günlük kapanma kararı alındı. Bu kapanma kararı alınırken bazı esnafın açık, bazı esnafın kapalı olmasına karar verildi genelgelerle, hıfzıssıhha kurulu kararlarıyla. Şimdi, esnafı kapatıyorsunuz ama bir AVM’de veya süpermarkette aynı ürünü satan süpermarketler açık. Ne zamanki bunun üzerine ısrarla gidildi, efendim esnaf aylardır, yıllardır kapalı; aynı esnaf kapalıyken yan taraftaki süpermarkette aynı ürün satılıyor “Hiç olmazsa bunun önüne geçin.” denildi. Bakın, kamuoyu baskısı yaratıldı ancak kapatılabildi. Yani, bir süpermarkette temizlik ve gıda dışındaki diğer reyonlar ancak kapatılabildi. Onda da bir gün önce kapanma kararı alındı, ertesi gün tekrar açılma kararı alındı, neyse ki tekraren, yeniden bir ortak uygulamaya geçildi. Şimdi esnafın, hiç olmazsa kapalı olan esnafın bu şekilde mağduriyetinin önüne geçilmeye çalışıldı. Hangi iş kolunun hangi mantıkla kapalı olduğu veya hangi mantıkla diğerinin açık olduğu belli değil.

Bakın, neredeyse bir yılı geçkindir kapalı olan esnafımız var ve bunlar can çekişiyor, isyanda; gerekli destek alamadı. Şimdi, bu ay da alırsa esnafımızın belli bir kısmı 4 çarpy 1.000 TL karşılıksız destek alacak değerli arkadaşlar. Yine aynı esnafın 750 TL -ki kira sözleşmesini resmîyette 750 TL gösterdiğini de varsayarak çünkü birçok kişi bunun altında kira gösterdiği için onu alamayan da çok sayıda esnaf var- aldığını kabul edersek 4 çarpy 750, 3 bin yani en iyi karşılıksız destek alan bir esnafın on dört aydır aldığı para, bu ayla beraber 7 bin lira olacak. Siz bir esnafı bir seneyi geçkindir kapatacaksınız, tam tamına bu parayı alabilirse 7 bin lira parayla “Bir sene geçin kardeşim.” diyeceksiniz. İşte, siz bu yönlerle tamamen bu pandemi süreci içerisinde sınıfta kaldınız değerli arkadaşlar. Bakın, şöyle bir kafanızı kaldırın esnafın Anadolu’da neler çektiğini görün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz doldu, son cümlelerinizi alalım. Çok uzadı genel görüşme.

Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum Başkanım.

Kapanma sürecinde pazarları kapattınız, haller açık. Bütün ürünler hale toplandı, getirildi; halde tüccar yok, halde tüccar olsa da alacağı, göndereceği pazar yok; pazarcı var, ürün almak istiyor ama götürüp açacağı pazar yok ve ürünler dökülmek zorunda kaldı. O domatesler, salatalıklar, biberler sokağa döküldü ve sizlere bu uyarıldı, söylendi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ari, son cümlelerinizi alalım demiştik, lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum Başkanım.

Söylendi, uyarıldı. Bakın, sezon itibarıyla en yüksek rekoltede ürün yetişecek bir dönemdeyiz. Bunu, doğru bir şekilde açık pazarları planlayın dedik beceremediniz, ürünler hallerde sokağa döküldü ancak cumartesi den cumartesiye, iki güne pazar koyabildiniz, onda da yine insanlar mağdur edildi.

Yani kısa, öz: Şu an ülke yönetiminde ve kanun çıkarmada öngörüsüzlükleriniz devam ediyor, yaptığınız her işi sonradan düzeltmek zorunda kalıyorsunuz, onu da düzeltirken yeniden bozuyorsunuz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum Sayın Ari.

Komisyonumuzun üyesi olmayan arkadaşımız Sibel Hanım’ın söz talebi var. Genelî üzerinde beş dakika söz verebiliyorum.

Buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Ben de kısıtlı sürem dâhilinde görüşlerimi paylaşmak istiyorum sizlerle. Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Evet, gerçekçeyle başlayacak olursak, baktığımız zaman son dönemde gelen birçok kanun teklifinde -hep vurgu- şeffaf, öngörülebilir ve hesap verilebilir bir yönetim sistemi kurmaya çalışılıyor ama uygulamaya dönük yapılan çalışmalarda ise, uygulamalarda ise bunların hiçbirinin karşılığını görmüyoruz. Şimdi bunu da detaylandıracağım. Birincisi, evet, burada kanunun usulü, geliş şekli, tartışılması ve ilgili komisyonlarda görüşülmemesi. Bu da bir yöntem hâline geldi. İşte, İç Tüzük tartışması... İç Tüzük yapılması gerekiyor. Bunun ben İç Tüzük’le ilişkili olduğunu düşünmüyorum. Burada zaten İç Tüzük’ümüz var, 2 tane tali komisyona gönderilmiş ve çalışma alanını, hayatını ilgilendiren, emekliliği, sigortayı ilgilendiren, birçok alanda... Çek Kanunu işte keza öyle. Birçok komisyon var ve bu komisyonlarda görüşülüyor, o komisyon üyelerinin haberleri, bilgileri de yok. Ben, Meclis Başkanlığına sürekli soruyorum: Bu yasaların ne kadarını tali komisyona gönderiyorsunuz? Bakın, son verdiğim soru önergemde, 12 Nisan 2021 tarihi itibarıyla 3.563 kanun teklifinin 2.684’ü tali komisyonlara gönderilmiş değerli milletvekilleri ama sadece 1 tane komisyon toplanabilmiş. Bu, aslında, kaliteli ve nitelikli yasa yapmadan ne kadar uzaklaştığımızı ve 2018 Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte Meclisteki yasama faaliyetinin niteliği ve kalitesinin giderek uzaklaştığı... İşte bu kanun da bunun “case”i, örneği zaten.

Bakın, Plan Bütçe Komisyonuna gelen birçok kanun teklifini dikkatle takip ediyorum, hepsi yeniden yeniden düzenleme. İşte finansal istikrar, kalkınma... “FİKKO” dediğimiz kısaca... Kuruluş sürecini biliyoruz, hikâyesini biliyoruz. Bir bakanın getirdiği, kurduğu, içindeki parasal kaynakların bir şekilde hazine aracılığıyla kullanıldığı... Sonra da ne oldu? Hiç hesap veren yok, sorgulayan yok. Şimdi hesap veren bir bakan yokken bu “hesap vermek” diye bir reformdan bahsetmek ne anlama geliyor? Ben soruyorum buradaki bütün katılımcılara. Bu konuyu dikkatlerinize tekrar tekrar sunuyorum, Meclisin yasama kalitesinin... Bunun İç Tüzük düzenlemesiyle bir ilgisi yok, tamamen keyfi bir şekilde, hızlı... “Yarın görüşülecek, hızlı şekilde gelecek...” Elbette bürokrasinin talepleri olabilir ama bürokrasinin talepleri zaten teknik ve katılımcılıkla geçiyor. Buna değinmek istedim.

Birçok kanun var Anayasa’ya aykırı. Bu da bir gelenek hâline geldi. 2018 Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle beraber Anayasa’ya aykırı düzenlemeler tekrar getiriliyor, burada tekrar düzeltiyoruz. Kanunlara atf, işte ithaf ediliyor. Tekrar ne yaptık şimdi? Genel ilkeleri koyduk maddeye. Ne olacak şimdi, Anayasa Mahkemesi ne karar verecek? O sektörün temsilcileri, sigorta şirketlerinin talepleri var, söyledikleri var ama bunları biz bir şekilde bu sürece dâhil etmediğimiz sürece, ben inanıyorum, kısa bir süre içerisinde tekrar gündeme gelecek.

Tasarrufla, bireysel emeklilikle ilgili düzenlemeler var. Tasarruf sistemi gelişmiş ekonomiler açısından gerçekten önemli bir sistem ve Türkiye’de ciddi bir tasarruf sıkıntısı var ve bireysel emeklilik sisteminde torba kanunlara eklenen maddelerle bunu düzenlemeye çalışıyorsunuz. Bunun da hiçbir karşılığı olmayacak. Tasarrufları artırmanın en önemli kaynağı gelir dağılımının adaletli olması ve gelirin artmasıdır. Türkiye’de, gayrisafi millî hasılamızda, yurt içi hasılada ciddi bir düşüş var. Gelir adaletsizliğinde ciddi bir sorun varken, ciddi bir işsizlik varken nasıl olacak tasarruf sistemini artıracak? İşte, şimdi, “18 yaş altı”nı diyorsunuz. Yoksulluk sınırı, açlık sınırı rakamlarına ve asgari ücrete; 4 kişilik bir ailedeki yapıya baktığımız zaman, kadın istihdamına baktığımız zaman 18 yaş altı çocuklar için kim yapacak bu tasarrufu? Ebeveynleri yapacak. Nasıl yapacaklar? Ben bunu sormak istiyorum. Ciddi bir şekilde gelişmiş ekonomilerin sistemleri var, evet, 18 yaş altı için birikim sistemleri var ama bunun ciddi bir şekilde tartışılması ve çok kapsamlı bir tasarruf sisteminin oluşturulması gerekiyor. Peki, sistemden çıkanların rakamlarına baktınız mı? Son veriye bakıyorum, Mayıs 2021’de

100 bin sözleşme yapılmış, 95 bin çıkış olmuş. Neden çıkıyor insanlar bu sistemden? Neden çıkıyor bu sistemden? Çünkü pandemiyle beraber ağırlaşan ekonomik kriz, işsizlik ve fonlarını ödeyemiyorlar primlerini. Bunları konuşmamız gerekirken biz “Yeni yeni katılım, hazineye kaynak yaratacağız.” Bunların hepsi kaynak yaratmak için getirilen kurumlar.

Şunu söyleyeyim...

Sürem çok az kaldı. Bir dakika lütfen Sayın Başkan.

Bakın, şeffaflık, hesap bilirlik ve öngörülebilirlik. Bu 3 veriden, bu 3 ilkeden ekonomimiz hızla uzaklaşıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii ki, elbette Başkanım.

Evet, ekonomik veriler var zaten -burada zamanım olmadığı için söylemiyorum, söyledi değerli arkadaşlarımız- CDS’ler, borçlanma imkânımız, kırılganlık. Bir ülkenin itibarını, şeffaflığını, ülkenin ekonomik olarak güçlü olmasını gösteren sadece Sayın Kalaycı’nın söylediği sanayi verisinin artması değil; parasının değeri, enflasyon, faiz oranı, ülke vatandaşlarının refah seviyesi, kalkınma standartları, eğitimi, teknolojiyi üretmesi, pazarlaması, gelir adaleti ama en önemlisi burada yaptığımız ve giderek uzaklaştığımız, bu kanunda da bunu yapıyoruz, şu an kurduğumuz Finansal İstikrar Komitesiyle bütün o bağımsız ve düzenleyici, denetleyici, ekonominin bel kemiği olan kurumları Hazine ve Maliye Bakanlığına devrediyoruz. Güçlü, bağımsız, özerk kurumlar, denge-denetleme, kuvvetler ayrılığı, hukukun üstünlüğü, bu evrensel ilkeler zaten G20 içinde, AB içinde tartışılan bu ilkelerden biz hızla uzaklaşıyoruz ve yaptığımız her kanunda da bundan tekrar uzaklaşıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ek bir dakika süre de verdim, o da bitti.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Lütfen Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen son cümlelerinizi alalım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Kişiye özel yasalar yaptıkça ve Ticaret Bakanı, Hazine ve Maliye Bakanlıkları, değişen Merkez Bankası başkanları hesap vermediği sürece bizim yapmış olduğumuz -aynen hukuk reformunun nasıl bir karşılığı yoksa- ekonomi reformlarının da, o paketlerin de bir karşılığının olmadığını gösteren kanun metinleri bunlar. Biz bağımsız ve düzenleyici, denetleyici kurumlarımızı lağvediyoruz ve bunun temel sebebi de tek kişilik hükümet olan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle bir kişinin inisiyatifine ve atadığı bakanın inisiyatifine bırakıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sibel Hanım, sağ olun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, normalde son konuşmacıydınız ama bir konuşma talebi daha geldi şimdi.

Alpay Antmen Vekilimize söz veriyorum.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, burada ben teknik olarak, bir Adalet Komisyonu üyesi olarak şunu söylemek istiyorum: Özellikle 1’inci ve 2’nci maddeler tazminat hukukuyla ilgili ve bunun Anayasa Mahkemesinden geçmesi yanında Anayasa’ya aykırılık iddiası da var ve Anayasa’ya aykırı

olduğunu da düşünüyorum ama bu kanun maddelerinin Adalet Komisyonunda görüşülmesi gerekiyor çünkü özellikle sigorta yaptıranlar ve zarar görenler ile sigorta şirketi arasındaki yarar dengesi bozulup hem sigorta ettirenler tazminat ödediği zaman zarar görecektir hem de sigorta şirketleri bundan büyük kâr elde edecek ama söyleyeceğim maddenin kendisi konuşulurken anlatırım ama özellikle bu maddelerin, bu tip maddelerin Adalet Komisyonunda görüşülmesi lazım.

Bunun dışında, 6'ncı madde sosyal güvenlikle ilgili bir hüküm getiriyor. Maddenin üzerinde çok tutarsız ama daha önce SGK'ye, eski SSK'ye bağlanan banka sandıkları vardı, onlardan SSK çok büyük zarar görmüştür. Bununla ilgili olarak da teknik çalışan arkadaşlarımızın dikkatli olması gerekiyor, bu yine maliyeye büyük bir yük getirebilecek.

13'üncü maddeyle çek düzenlemesi. Şimdi, çekin ibrazını yasaklıyoruz ama kambiyo senetlerinden diğer bono protesto edilebiliyor, o da ihtiyati haciz alınarak icraya verilebilir. Yani çek, ticaret bunun en önemli enstrümanlarından biri, onun da kanunlarıyla ilgili olarak Adalet Komisyonundan geçmesi lazım. Ben diyorum ki böyle torba kanunlar Roma hukukundan beri yasakken biz hep torba kanunlarla kanun yapmaya çalışıyoruz fakat Türk hukuk kodeksine ciddi anlamda zararlar veriyoruz. Sözümü uzatmayayım Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum, iyi çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sürenizi vaktinden önce tamamladığınız için çok teşekkür ediyorum ayrıca.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Daha önce hiçbir komisyondan geçmemiş çek kanunu, Alpay Bey diyor ki: “Adalet Komisyonundan geçsin.” Nerde, keşke.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi teklifin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklif sahibi Sayın İsmail Güneş'e söz vermek istiyorum geneliyle ilgili değerlendirmelerde bulunmak üzere.

Buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tabii, geneli üzerine katkıda bulunan, eleştiren değerli Komisyon üyelerimize, değerli milletvekillerimize ben teşekkür ederim.

Tabii, bizim buradaki teklifimiz bir ekonomik paket değil, tabii ki bu, Sayın Cumhurbaşkanımızın yeni ekonomik reform eylem planında hayata geçirmeyi planladığı, oradaki 7 tane madde burada yer almakta ama ana bir ekonomik reform paketi olarak biz bunu değerlendirmiyoruz. İleriki dönemlerde tabii ki bu yönde çalışmalar olacaktır diye ben düşünüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gerekçe öyle değerlendiriyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Adı da öyle değil zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sen yazmışsın.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, tabii ki oradaki hedeflerimizi dile getirerek hedeflerimizden bir kısmını hayata geçirmeye ilgili daha çok...

Burada daha önce bazı milletvekilleri “Bu teşvik yasasını uyguluyorsunuz ama zannedersem, herhâlde 19 tane teşvik paketi çıktı, şimdiye kadar bunun faydasını gördük mü?” dediler. Burada 2020 Ocak ile 2021 Nisan dönemi arasında tam 1 milyon 192 bin 467 kişi işe yerleştirilmiştir bu teşviklerle demek istiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç kişi çıktı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diğer taraftan, mutlaka yani bu salgın...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hangi tarihler dediniz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 2020 Ocak ile 2021 Nisan dönemi arasında.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç kişi çıktı?

CAVİT ARI (Antalya) – Her taraf işsiz kaynıyor, kim girmiş bu işe?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, tabii ki ben onları açıklayayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse, değerli arkadaşlar, ikili konuşmayalım, maddeler üzerinde tekrar görüşme imkânımız var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, neticede, diğer taraftan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, siz bütün Komisyona bakarak görüşlerinizi ifade edin lütfen, ikili konuşmalara girmeyin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, ben tabii ki maddeler üzerinde daha detaylı bilgi vereceğim ama sadece, Bülent Bey bu 18 yaş altı bireysel emeklilik sistemine girişte 46 yaş üzerinde bir yasak olduğu gibi bir şey sordu. 2017 yılında hayata geçen otomatik katılım sistemine onlar sadece dâhil edilmedi. Onun haricindekilere, diyelim ki 46 yaş altındakiler, hatta 18 yaş altındakiler eğer bir kişi bir işe sigortalı olarak başlıyorsa otomatik olarak bireysel emeklilik sistemine geçebiliyor, oradan istediği zaman çıkıyor. Burada da Sibel Hanım'ın “Şu kadar kişi girmiş, bunlar çıkmış.” dedikleri o. Ve diğer taraftan buna...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 45 yaşın üstündekiler İsmail Bey, altındakiler değil, üstündekiler.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yok yok, üstündekiler, isteğe bağlı bireysel emeklilik sisteminde yaş sınırımız yok, yaş sınırımız yok orada. Burada kişi istediği zaman girebilir, istediği zaman da çıkabilir. Diyelim ki üç yıldan önce çıkarsanız bunun, elde ettiğiniz gelirin stopajı farklıdır, altı yıla kadar durursanız stopajı farklıdır, on yıla kadar durursanız stopajı farklıdır. Diğer taraftan, aynı şekilde, 2013 yılında sağlanan yüzde 25 devlet katkısının da tamamını alabilmeniz için on yılı doldurmanız ve 56 yaşını tamamlamanız lazım. Buradan da daha erken çıkarsanız bundan yararlanma oranınız azalmaktadır diye ben söylüyorum.

Diğer taraftan, burada GAP...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O da teşvik değil İsmail Bey, onu söyledim. Yani o kadar kesinti yapılıyorsa, gelir vergisi kesintisi vesaire yapılıyorsa, devlet katkısı ilaveten kesiliyorsa teşvik olmuyor, bir anlamı kalmıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yani bu, isteğe bağlı, biz insanlara bir fırsat veriyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İstek kalmıyor, “Teşvik yok.” diyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ama Sayın Vekilim, şimdiye kadar 12 milyon 600 bin kişi bu sisteme girmiş, 174 milyar TL de bir mevduat burada toplanmış.

Diğer taraftan, burada Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), ondan sonra DOKAP, ondan sonra KOP ve Doğu Anadolu Projesi... Bunlara da şimdiye kadar ne kadar para ayrılmış dersenez aşağı yukarı 5 milyar 531 milyon TL -küsüratı da var- bir para ayrılmış. Bunların bu yılki bütçesi de 418 milyon TL.

Ben kısaca bunlardan bahsetmek istiyorum Başkanım. Yani buradaki maddelere geçtiğimiz zaman daha detaylı bilgi vereceğim diyorum.

Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, teklifin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, biz konuşurken dedik ki: “Herkesin sorularını alsın, öyle cevaplasın.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru, doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Üç dakikada bitti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama maddelerle ilgili “Maddelere geçince cevap vereceğim.” dedi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Maddelerde de cevap verilmeyecektir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok yok, verilecektir.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, bir şeyi daha...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, buraya bakmadınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tekrarlıyorum, madem itiraz ettiniz.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

**SİGORTACILIK İLE DİĞER BAZI ALANLARA İLİŞKİN KANUNLARDA VE
BİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE I- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ıncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kanun” ibareleri “Kanunda” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu tazminatlardan;

a)Değer kaybı tazminatı, aracın; piyasa değeri, kullanılmışlık düzeyi, hasara uğayan parçaları ile hasar tutarı dikkate alınarak,

b)Destekten yoksun kalma tazminatı, ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosu ve zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilen iskonto oranı esas alınarak hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun olarak,

c)Sürekli sakatlık tazminatı, ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosu, zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilen iskonto oranı ve sürekli sakatlık oranı esas alınarak hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun olarak, hesaplanır. Sürekli sakatlık oranının tespitinde esas alınacak mevzuat zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilir. Bu madde kapsamında kullanılacak teknik ve aktüeryal yöntemlere ilişkin diğer usul ve esaslar Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenir.

“

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeleri daha sonra okuturuz.

Maddeyle ilgili izahatta bulunmak üzere teklif sahibine söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, şimdi, burada, zorunlu mali sigorta, neticede üçüncü şahısların zararlarını karşılamak için kurgulanmış bir sigorta yani kişilerin kendi zararlarını karşılamak için kurgulanmamış bir sigorta ve dolayısıyla da bu sigortada hangi zararların ödeneceği, hangilerinin ödenemeyeceği daha önce Hazine Müsteşarlığına bağlı olan Sigortacılık Genel Müdürlüğü tarafından 2003 yılında çıkarılan genel şartlarla 2015 yılına kadar gelmiş ve dolayısıyla da 2015 yılında bu genel şartlar Genel Müdürlük tarafından tekrar düzenlenmiş.

Yine, işlemler aynı şekilde devam etmiş ve 2016 yılında, biz bu genel şartlara kanuni dayanak olsun diye bir düzenleme yapmışız ve burada da tabii, işin ayrıntısına girilmemiş, o günkü verilen 26 Nisan 2016 tarihli, 6704 no.lu Kanun’un 3’üncü maddesinde “Zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatlar bu Kanun ve bu Kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda öngörülen usul ve esaslara tabidir.” demişiz. Tabii ki kanunların bir soyut norm denetimi var, bir de somut norm denetimi var. Neticede, mahkemeler somut norm denetimi neticesinde Anayasa Mahkemesine gitmişler, Anayasa Mahkemesinde de bu kanun genel çerçevesi çizilmediği nedeniyle iptal edilmiş ve bundan sonra ne olmuş derseniz, tabii ki bundan sonra şöyle bir yasal boşluk doğmuş ve burada, neye göre ödeneceğini bazı mahkemeler eskiden olan içtihatlarla göre yaparken bazı mahkemeler de Borçlar Kanunu’nun haksız fiillere ilişkin hükümlerine göre bu boşluğu doldurmaya çalışmış. Bunun neticesinde, tabii, ortaya çıkan tazminatlarda ortalama yüzde 53, vefat tazminatlarında ortalama yüzde 40 artış olmuş ve diğer taraftan da toplam muallak tazminat yükünde de yüzde 28 oranında bir artışa sebep olmuş ve sigorta şirketlerinin pasifinde de 5,9 milyar TL yükselmeye neden olmuş. Tabii, burada, eğer bu şekilde devam edersek biz, herhangi bir kanuni düzenleme yapmazsak neticede zorunlu trafik sigortalarına ödeyeceğimiz primlerin aşağı yukarı yüzde 22 oranında artma ihtimali var. Yanılmıyorsam şimdi yaklaşık 800 küsur lira ortalaması, yani aşağısı da var, yukarısı da var, bunu ödüyoruz biz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ortalaması mı 800 küsur?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ortalaması 800 küsur lira.

Neticede, buradaki esas şey, burada biz, işte, değer kaybı tazminatı ödüyoruz, destekten yoksun kalma tazminatı ödüyoruz, sürekli sakatlık tazminatı ödüyoruz. Yani şimdiki bu maddeyle bunları biz getiriyoruz.

Başkanım, aslında bunu 2’nci maddeyle birlikte görüşsek biraz daha...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde madde gidiyoruz, diğer maddeye geldiğinde o konulara girersiniz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Tamam.

Şimdi, burada, tabii ki bu bir tercih meselesi, kazaya uğramış üçüncü şahısların tamiratlarında belki diğer kanuna göre kayıplar olabiliyordur ama bu, toplumun genelini ilgilendiren bir mesele olduğu için eğer primleri yüksek tutarsanız aynı yerinde kalabilir. Bu, tabii ki, aşağı yukarı 24 milyona yakın araç var, bu araç sahiplerinin ödediği tazminatların artmaması için, yerinde kalması için yapılan bir uygulama. Biz burada sadece bu tazminatları saymakla kalmıyoruz, aynı zamanda, diyoruz ki: Mesela, değer kaybı tazminatında aracın piyasa değerini alırken kullanılmışlık düzeyini, hasara uğrayan parçaların hasar tutarlarını dikkate alıyoruz. Diğer taraftan, destekten yoksun kalma tazminatlarının, sürekli sakatlık tazminatlarının hesaplamasında da değişiklik yapıyoruz. Yani şöyle bir şey: Eskiden, 2010 yılına kadar daha çok Fransa ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanmışız biz. 2010 yılında Marmara Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve bir özel şirketin beraber hazırladığı “TRH-2010” isimli ulusal bir doğum ve ölüm istatistikleri kullanmaya başlamışız. Bunun kullanılacağı ifade edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayalım lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hangisinin kullanılacağını ifade ettiniz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – TRH-2010.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türkiye içinde hazırlanan hayat tablosu.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diğer taraftan da şimdi, buradaki sigortada kişi herhangi bir nedenden dolayı öldüğü zaman, işte, bunun ne kadar yaşayacağı, ne kadar para alacağı, bunun nerede değerlendirileceğine dair bir hesaplama yapılıyor, bunun günlük nakde çevrilmesi konusunda da bir iskonto uygulaması yapılarak ve buradaki hesaplama yöntemleriyle hesaplanıyor. Burada da biz Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumuna bir yetki veriyoruz. Buradaki yetki de şudur efendim: Normalde, burada özürllülük ölçütleri zamanla değişebiliyor. Diyelim ki SGK'nin uyguladığı özürllülük ölçütlüğü ile Sağlık Bakanlığının uyguladığı özürllülük ölçütleri değiştiği zaman bunlara kolay adapte olması bakımından burada bir yetki verilmesidir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuda gelmiş bir önerge de var. Şu anki hâliyle sınırsız bir yetki var, ona sınır getiren bir önergemiz de var, onu takdirlerinize sunacağız.

Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, bürokrasi de bilgi verebilir mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizin sorularınızı alıp yönlendirsek daha sağlıklı olur belki, hangi konuya ne cevap vereceklerini daha net görmüş olurlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani maddeyle ilgili bir açıklama yaparsa onlar da biz de ona göre soru sorarız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeyle ilgili mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çok güzel açıkladı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey'in açıklaması yetersiz mi kaldı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Her 2 maddeyle ilgili olarak da bir açıklama yapılırsa daha iyi olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

O zaman sigortacılıkla ilgili kim açıklama yapabilir?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu 2 maddeyle ilgili ortak bir açıklama olursa iyi olur.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 2'sini birleştirirsek o yönden daha mantıklı olurdu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Düzenleme Kurumumuzun Başkanı, buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Sayın Başkanım, Anayasa Mahkemesi kararı gereğince, tazminatın nasıl hesaplanacağına ilişkin temel hususlara kanunda yer verilmesi gerektiği öngörüldüğünden bu maddede yapılan şey, tazminatın hesabına temel teşkil edecek parametrelerin kanun metnine alınması.

(a) bendinde, değer kaybı tazminatına ilişkin temel parametreler sayılıyor ve aracın piyasa değeri, kullanılmışlık düzeyi, hasara uğrayan parçaları ile hasar tutarı dikkate alınarak hesaplanacak bu hesaplama. Zaten böyle yapılıyordu ve bu hesaplama tarzı Danıştayın denetiminde de geçmişti.

Yine (b) ve (c) bentlerinde, destekten yoksun kalma tazminatı ile sürekli sakatlık tazminatının hesaplanmasına ilişkin temel parametreler sayılıyor. Örneğin, ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosunun kullanılacağını öngörülüyor. Az önce de sayın vekilimiz ifade ettiler, burada, çok eski, 1930’lu yıllardan kalma, Fransa’ya ait bir hayat tablosu kullanılıyordu oysa bunun yerine Türkiye’nin gerçek verilerinden hareketle düzenlenmiş olan TRH-2010 tablosu kullanılıyor olacak. Yine, bu da Yargıtayca benimsenmiş olan tablodur.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu TRH-2010 tablosu Yargıtayca mı benimsenmiş? Yani Meclisten mi geçmiş ya da geçirilmesi gereken herhangi bir yer tarafından, resmî bir kurum tarafından kabul edilmiş mi?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Sayın Vekilim, bu, Yargıtay tarafından benimsenmiş olan hayat tablosu: TRH-2010.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne demek yani “Yargıtay tarafından benimsenmiş.” demek?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Yargıtayın içtihatlarında “Destekten yoksun kalma tazminatı ve sürekli sakatlık tazminatı hesaplanırken esas alınması gerekir.” denen tablo TRH-2010 tablosu güncel olarak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu bir resmî kurumun tablosu mu, yoksa -demin de ifade etti İsmail Bey- sanki bir şirket tarafından hazırlanmış gibi?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Sayın Vekilim, bu dönemin Hazine Müsteşarlığının girişimiyle 3 üniversitemiz tarafından ortaklaşa yürütülen bir proje kapsamında hazırlanmış bir istatistik tablosudur.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, bu, Hazine tarafından mı sonuçlanmış, Hazinenin açıkladığı bir tablo mu?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Evet, evet. Genel şartlarda da yer aldığı için genel işlem şartı niteliğinde geçerliliği olan bir tablo.

SALİH CORA (Trabzon) – Uygulamada itibar gören işlem.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır da yani bir kurum tarafından hazırlanır, bir resmî kurum tarafından hazırlanır, o benimsenir.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Evet, Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanmış, genel şartlarda yer verilmiş olan tablo.

Son bölümde ise SEDDK’ye, yani Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumuna verilen yetkiden bahsediliyor. Burada verilen yetki ise yine bu tazminat hesaplamalarında kullanılacak olan iskonto oranı, sakatlık oranının tespitinde esas alınacak olan mevzuattan ibaret bir yetki burada SEDDK’ye bırakılmış oluyor. Dolayısıyla, idarenin yetki alanı sınırlanmış oluyor, çerçevesi çizilmiş oluyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İsmail Bey konuşması sırasında “Borçlar Kanunu’na göre de hesaplanıyor.” dedi. Bundan sonra, bu düzenlemeyle Borçlar Kanunu’na göre bir hesaplama yapılmayacak mı artık, doğru mu?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Efendim, Borçlar Kanunu’nda tazminatın nasıl hesaplanacağına dair herhangi bir düzenleme yok. Genel ilkelerden hareketle hesaplanıyordu. “Eğer özel kanunlarda bir düzenleme yoksa genel hükümlere tabidir.” denilerek Borçlar Kanunu’nun genel hükümlerine göre hesaplanıyordu fakat Borçlar Kanunu’nda da hesaplamanın yapılmasına ilişkin bir düzenleme yoktu. Dolayısıyla, bu kanun teklifinde trafik kazalarından doğan zararlara ilişkin tazminatın hesaplanmasına bir düzenleme getirilmiş oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ederiz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bülent Kuşoğlu Vekilimizin söylediği şu: Burada bizim saydığımız üç madde var. Değer kaybı ve tazminatı, destekten yoksun kalma tazminatı, sürekli sakatlık tazminatı. Bunları biz, bu kanuna göre ödüyoruz ama bunların haricinde kişinin bir hak talep etmesi varsa onu da -maddenin devamında var zaten- Borçlar Kanunu’na göre ödüyor zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ederiz.

Alpay Bey, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, şimdi, kanunun 1’inci maddesine baktığımızda burada açıkça Anayasa’ya bir aykırılık var. Anayasa’ya aykırılık zaten daha önce Anayasa Mahkemesinin (2019/40) esas, (2020/40) sayılı Karar ilamıyla belirlenmiş.

Şimdi, Anayasa’mızın 153 maddesinin altıncı fıkrası Anayasa Mahkemesinin kararlarının herkes için bağlayıcı olduğunu söylüyor. Yani buradaki değişikliğin yapılması Anayasa Mahkemesi kararının arkasından dolaşılması anlamına gelecek ve bu yönden de Anayasa’ya aykırı olacak ve bu kanun çıkarsa Anayasa Mahkemesi belki de içeriğe hiç bakmadan sadece 153/6’ya göre bunu iptal edecek.

Niye böyle söylüyoruz? Şimdi, ben bir hukukçuyum, otuz yıl avukatlık yaptım ve tazminat hukukuyla uğraştım. Biz, burada, birincisi; sayma metoduyla, kazuistik metotla tazminatın nasıl belirleneceğini kanunlaştırmaya çalışıyoruz ama sadece trafik kazalarından doğan tazminatları. Türk hukukunda, Türk hukuk sistemimizde tazminatlar Türk Borçlar Kanunu’nun 53, 54 ve 55’inci maddelerine göre belirlenir ve hesaplanır. Biz, Türk Borçlar Kanunu’nun 53, 54 ve 55’e böyle bir istisna getirdiğimiz takdirde haksız fiiller arasında ayırım yapmış olacağız. Destekten yoksun kalma tazminatı hesaplanırken, aktüerya hesabı yapılırken zorunlu mali mesuliyetten kaynaklanan tazminatlar için ayrı bir hesaplama yapılacak, diğer haksız fiillerden yapılan olaylarda ayrı bir hesaplama yapılacak. Bu kesinlikle Anayasa’ya aykırı olacak, burada Anayasa’ya aykırılığa dikkat edilmesi gerekiyor.

Bir de özellikle Anayasa Mahkemesi kararı açıkça şunu diyor, iptal kararının gerekçesinde yazıyor. Bu düzenleme sigortacıya farklı hükümler uygulanmasını, trafik kazasında zarar görenler ve işletenler aleyhinde buna karşılık sigorta şirketi lehine menfaat dengesi getirecek ve hem sigorta ettirenler hem de kazada zarar görenler bundan zarar görecek. Yani, biz, burada trafik sigorta primlerini düşürmek için

sigorta şirketlerinin daha az tazminat ödemesini kanunlaştırmaya çalışıyoruz. Sigorta şirketleri daha az kâr ederlerse primlerinin de daha fazla yükselmesine gerek kalmaz ama kanun koyucu burada eşitliği bozduğu takdirde Türk tazminat hukukunu tamamen bozacaksınız.

Bakın, özellikle Anayasa Mahkemesi iptal kararlarından sonra yasama organının hemen o konuda bir boşluk var ise bir kanun yapması gerekir fakat burada ortada bir boşluk yok, zaten Türk Borçlar Kanunu'na göre tazminatlar hesaplanıyor. Bu nedenle de bu değişikliğin yapılması elzem değil.

Size şöyle bir örnek anlatayım: Bir trafik kazasında, bir kişi vefat ettikten sonra yakınları asliye hukuk mahkemesinde veya asliye ticaret mahkemesinde destekten yoksun kalma tazminatı açtıkları takdirde bu kanuna göre sigorta şirketine Karayolları Trafik Kanunu hükümlerine göre tazminat hesaplanacak, eğer zarar Borçlar Kanunu'na göre hesaplıysaydı arada fark olacak gibiyse vatandaşlar gidip zarar veren sigortalıdan bu tazminatı isteyebilecek duruma da gelebilecek yani aynı kazadan dolayı iki farklı tazminat hesaplanması söz konusu olabilecektir. Bunun dışında, iş kazasında ölen bir işçinin ailesine hesaplanan destekten yoksun kalma tazminatı ile trafik kazasında ölen bir kişinin ailesine hesaplanacak tazminat farklı olacak yani 25 yaşında, asgari ücretle çalışan bir işçi iş kazasında ölür ise tazminatı farkı olacak, trafik kazasında ölürse tazminat farklı olacak. Bu, açıkça Anayasa'ya aykırı bir hüküm. Ben, bu nedenle, bu teklifin maddesinin teklif metninden çıkarılmasının Anayasa'ya uygun olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederim.

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, “yasama kalitesi” dedik. Alpay Bey sağ olsun, uzmanlığı sonuç olarak, bize bu yasama kalitesinin ne şekilde olması gerektiğini gösterdi. Yani bu şekilde de değerli arkadaşlar, Sayın Başkan; bu maddenin kesinlikle Adalet Komisyonunda görüşülmesi gerektiğini bir kez daha size hatırlatıyorum ve bu konuda bu maddenin geri çekilmesini tekrar talep ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlarımız katılmıyorlar bu görüşe.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, olabilir ama ben sonuçta Alpay Bey'in de uzmanlığını bu konuda gördükten sonra bu konunun bir kez daha -eğer ki Anayasa Mahkemesinin bozacak ve altı ay sonra, bir sene sonra karşımıza getireceğini- ilgili komisyonda, ihtisas komisyonunda görüşülüp sonuç olarak Anayasa Mahkemesinin kararına da uygun bir şekilde düzenlemesinin daha doğru olacağını düşünüyorum ama bu konuda devam edelim diyorsanız ben de görüşlerimi söyleyeyim Sayın Başkan

Şimdi, sonuç olarak bu işin bir yanında uzmanı, siz de sonuç olarak hekimsiniz, o konuda uzmanız yani her işin bir uzmanı var. O anlamda, onu, bu meseleyi de işin uzmanlarına bırakmanın daha doğru olacağını düşünüyorum İsmail Bey. Umarım siz de katılıyorsunuzdur.

Şimdi, değerli arkadaşlar, böyle bir düzenlemeyi biz bir iki yıl önce gine yaptık, Anayasa Mahkemesinden döndü. Şimdi, niye yaptık o düzenlemeyi? İlgili kurum o zaman daha kurulmamıştı sanıyorum, düzenleme kurumu. O yasa, ondan sonra kuruldunuz sanıyorum siz. Şimdi geldiğinizde de gördüm ki... Yani burada sonuç olarak 24 milyon araç sahibi var ve yalnızca 24 milyon araç sahibini değil -bu araçlar bir vatandaşımıza da çarpabilir, başka bir insanın da hayatını karartabilir- 84 milyonu ilgilendiren düzenlemeyle karşı karşıyayız ve yani sürekli ülkemizde kazalar söz konusu oluyor, mağduriyetler söz konusu oluyor.

Çok önemli düzenleme yapıyoruz arkadaşlar. Yani bir insanın hayatını karartabilecek ve o hayatını kararttığımız insanı tazmin edecek bir düzenlemeyle karşı karşıyayız ve bununla ilgili bir sınırlama yapıyoruz. “Ya, şirketler zor durumda, primler düşük, primleri artırmayalım, hasarlarda yüksek, bununla ilgili kısıtlım.” diyoruz ama neyi kısıtığımızı ben tam anlamadım. Yani ne siz ne kurum temsilcisi orada genelgeçer açıklamalar yapıyor, oysa Alpay Bey bir örnek verdi, keşke örneklerle açıklasaydınız. Şimdi, düşünün ki bir araba bir vatandaşımıza çarptı ve sürekli sakatlık hâline getirdi vatandaşımızı. Bununla ilgili biz ne kadar kısıyoruz? Yani onun gelirinin ne kadarını karşılayacak, ne olacak, neyi kısıyoruz, şirketlere ne avantajı sağlıyoruz? Bunu bilmek istiyorum, bir.

İkincisi, şirketler niye zor durumda? Yani siz primler konusunda bir baskı... Yani anlıyorum ki artmaması için mücadele veriyorsunuz ama şirketler muhtemel olayları tazmin edemeyecek durumdalarsa bununla ilgili de genel bir reforma ihtiyaç vardır. Tabii ki Adalet Komisyonunun meselesi ama bir yandan da olayın mağduru olan vatandaşlarımızın mağduriyetlerini gideremeyecek durumda olmaması gerekiyor bu yapılanmanın yani bir insanın hayatını karartıyorsanız, onu sürekli sakat hâline getiriyorsanız o insanın mutlaka tazminatını sağlayacaksınız veya aracıyla ilgili de gerekli hasarların karşılanmasını sağlamamız gerekiyor. Neyi sıkıştığınızı lütfen bana izah edin, ben anlamadım bu izahatınızdan. Örnekler üzerinden izah edin yani bir iki kaza oldu, üçüncü şahıslar zarar gördü, ne kadar kısıyoruz; ne kadarlık bir zararını karşılıyorduk, şimdi neyi kısıyoruz ki daha az zarar karşılayacaksınız?

Sektördeki durumu da anlamadım. Yani şimdi, şirketler bu zorunlu trafik sigortasından ne kadarlık prim elde ediyorlar Sayın Başkan ve İsmail Bey, ne kadarlık hasar ödüyorlar? Yani şirketler zarar mı ediyorlar şu anda? Ne kadar zarar ediyorlar? Niye zarar ediyorlar? Bununla ilgili bir etki analizine ihtiyacımız var yani niye zarar ediyorlar? Siz bunları kısıtığınızda ne kadarlık bir zararı karşılayacaksınız ve kısmak doğru mu acaba arkadaşlar yani insanların hayatlarını karartmak pahasına? Sonuç olarak biz yurttaşlardan yanayız, vatandaşlarımızdan yanayız. Tabii ki sektör de batmasın, hani sektörü de batırmayacak ama yurttaşlarımızın da mağduriyetine yol açmayacak bir yol bulmamız gerekiyor Sayın Başkan burada. Bu konuda daha önemli, ciddi bir izahata ihtiyaç vardır diye düşünüyorum.

Sonra, primlerin yükselmemesini hepimiz istiyoruz ama Sayın Başkan, sağlık sektöründe primler 2 kat, 3 kat arttı. Yani sağlık primlerini takip ediyor musunuz? Özellikle özel sağlıkta korkunç rakamlar var. Yani insanlar on yıldır sağlık sigortası almış, bir anda bakıyor, 5 bin lira öderken 10 bin lira, 10 bin lira öderken 20 bin lira primlerle karşı karşıya kalıyor. Yani ne yapıyorsunuz, nasıl düzenliyorsunuz? Bir tek trafik sigortasıyla uğraşıyorsunuz, tamam, düşük kalsın diye; onun da düşük kalması ne pahasına olacak? Vatandaşlarımızın tazminatlarının eksik giderilmesi pahasına olacak ama öbür konularda sigorta sektörü korkunç artışlar yapıyor. Diğer sigortalarda, sağlık sigortalarında, özel sağlık sigortalarında korkunç artışlar yapıyor ama bununla ilgili hiçbir şey yapmıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Garo Bey, sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sürem bitti mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bitti süreniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son cümlelerimi edebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O açıdan, Sayın Başkan, o zaman şöyle bitireyim: Ben daha etkin bir izahat rica ediyorum, olayı anlayabileceğimiz, neyi kısıtıklarını, sektörün durumunu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha detaylı bir izahat istiyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani böyle izahat olmaz. Sektörün durumunu, ne kadar prim topluyor, zarar ediyor, niye zarar ediyor burada... Diğer kalemler de biliyorsunuz sübvans ediyor. Yani trafik sigortası hiçbir zaman kâr etmeyen bir şeydir zaten yani bununla müşteri toplar sigortacılar -biliriz yani bunu- trafik sigortasını yapar, öbür taraftan hayat sigortası satar, ondan kâr eder; bu iş böyledir. Yani market ekmek satar, ondan kâr etmez ama deterjandan kâr eder; böyledir bu iş. Yani bunu bu kadar kısarsanız da doğru mu yani buradaki primleri düşük tutmaya çalışırken vatandaşın tazminatını gidermemeniz? Bu soruların cevabını merak ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim, sağ olun.

Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan

Şimdi, ben aslında doğrudan bu maddeye ilişkin değil ancak trafik sigortasıyla ilgili önemli gördüğüm bir hususu ifade etmek istiyorum. Malum, bir pandemi dönemi yaşıyoruz, araç mobilizasyonu önemli ölçüde azaldı, durdu belki kimi zamanlar -özellikle 2020 yılını hatırlarsak- fakat bu dönemlerde bu, zorunlu trafik sigortasında ve kasko sigortada şirketler aslında bu süreçte, bana göre, görevli olarak yani geçmişteki durumlarına göre kârlı hâle geldiler. Yani araç mobilizasyonu durunca trafik kazaları azaldı, ödedikleri tazminatların da normal şartlarda azalmış olması gerekiyor. Buna ilişkin farklı bir düşünce varsa bize bilgi versin arkadaşlar. Dolayısıyla, bu durumda ve bu pandemide herkesin durumunda birtakım sıkıntılar oldu, vatandaş zaten çok sıkıntıda, şirketlerimiz önemli ölçüde sıkıntı çekti ancak sigorta firmaları bu işten kârlı çıktı; pandemiden bunlar kârlı çıktı. Ben bunu daha önce de sosyal medya hesaplarımdan 1-2 defa paylaşmıştım ancak belki çok fazla kabul görmedi. Burada şunu öneriyorum: Yani bunu Hükümet tarafının, iktidar grubunun mutlaka bir düşünmesi gerekir bence; vatandaşa biraz nefes aldirmek açısından en azından üç aylığına hem zorunlu trafik sigortasında hem de kaskoda primsiz olarak sürelerin uzatılması gerekir. Yani bu kârı bu şekilde sigorta şirketlerinin cebine bırakmayalım. Vatandaşın zaten alım gücü düştü, vatandaş sıkıntıda; bence böyle bir şeyin yapılması gerekir. Yani herkes her yerde bir bedel ödedi, sigorta şirketleri bu işten kârlı çıktı, üstelik yüzde 70-75'i de yabancı bu şirketlerin; kârını da alıyor, yurt dışına götürüyor. Bunun yapılmasının ben çok önemli olduğunu düşünüyorum, arkadaşların bu konu üzerinde düşünmelerinde fayda var.

Şimdi, diğer bir husus da Sayın Başkan, bu, araç kiralamalarında bir sıkıntı var. Ben bunu daha önce bütçe görüşmelerinde de dile getirmiştım o zaman Sayın Maliye Bakanları da oradayken. Şimdi, kısa süreli araç kiralamalarında özellikle... Şöyle bir örnek üzerinden gidelim: Sizin burada, Bahçelievler'de küçük bir araç kiralama şirketiniz var diyelim ki işte 50-60 tane aracınız var, bunları insanlara günü birlik kiralyorsunuz. Şimdi, aracı siz kiraladınız, tamamen usullere uygun, o bir sistem var, KABİS mi ne bir sistem üzerinden yapıyorsunuz. Yani adam ehliyetini getiriyor, kredi kartı var, bilmem neyi var, alıyor sizden tamamen yasal bir şekilde kiralyorsunuz fakat sizin aracı kiraladığınız kişi -sizin tabii hiç kontrolünüzün dışında bir şekilde- aracı diyelim ki bir başkasına veriyor ve o da kaza yapıyor. Şimdi, burada özellikle aracı verdiği kişinin de 3 durumda bu şey söz konusu: Kaza yaptı olay yerini terk etti veya alkollü araç kullanarak kaza yaptı veya ehliyetsiz araç kullanarak kaza yaptı. Bu durumda sigorta şirketi tabii ki hiçbir şey ödemiyor ve bu durum... Yani aracı kiralayana da gelmiyor, onunla birlikte müteselsilen kusursuz bir şekilde araç kiralayan firmanın üzerine geliyor. Burada firmaların da hepsi küçük firmalar, yerli firmalar, bunlar çok zor ve sıkıntılı durumda. Anlatabiliyor muyum? Yani hiçbir kusuru yok, aracı kiralamış, almış bir başkası... Nereden bilsin o vatandaş? Yani usulüne uygun, devletin sistemine girmiş, kredi kartını almış, ehliyeti var, her şeyini almış ama o gitmiş bir başkasının aracını beş dakikalığına, on dakikalığına veya bir günlüğüne veya belki de hani "sublease" şeklinde bir şey yaptı, o da kiraladı oraya... Burada araç firmasının üzerindeki bu yükün kurtarılması, buradaki

kusursuz sorumluluğun kesilmesi gerekiyor. Uzun süreli kiralamada bu sorun yok ama kısa süreli kiralamada bu sorun var. Bu da ne oluyor? Bu şirketleri, dürüst olanları ciddi şekilde cezalandırıyor, dürüst olmayanları da varlıklarını... Bu tür tazminatlarla karşı karşıya kalmamak için bir başka şirketin üzerine gidiyor ve hileye itiyor insanları. Bu sıkıntıların giderilmesi gerekiyor Sayın Başkan. Yani kurum Başkanımız da burada, bu konuların önümüzdeki günlerde yaptığımız kanunlarda dikkate alınmasının toplumumuz açısından faydalı olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Bülent Bey...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şirketler atmaca gibi zaten, atmaca gibi sigorta şirketleri.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle şimdi burada biz, üçüncü tarafları, yani bir kazadaki üçüncü tarafla ilgili tazminatları değerlendiriyoruz değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Zorunlu sigorta, evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onları temsil eden kimse de yok. Daha önceden de bu konu tartışılırken sigorta şirketleri lehine bir düzenleme yapılmaya... Çünkü zarar ediyorlardı, yapıldı, öyle hatırlıyorum, tabii ki tutanaklara da bakabiliriz.

Başkanı dinledik, teklif sahibini de dinledik ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz notlarınızı alın, söz verdiğimde cevap verirsiniz, notunuzu alın.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sigorta şirketlerinin temsilcileri de varsa onları da dinleyelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Var mı burada sigorta şirketi temsilcisi?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz isteyen arkadaşımız, tamam size de söz vereyim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ancak burada bir şey daha belirtmek istiyorum: Şimdi, 90'ncı maddede hani ben “Borçlar Kanunu hükümleri uygulanmayacak mı?” diye söyledim, İsmail Bey de “Yok.” dedi ama 90'ncı maddede söz konusu tazminatlar ve manevi tazminata ilişkin olarak “Bu kanunda düzenlenmeyen hususlar hakkında Borçlar Kanunu haksız fiillere ilişkin hükümler uygulanır.” diyor, hâlâ diyor. Bu durumda neden uygulanamaz dediniz? Yani Borçlar Kanunu hükümleri...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Uygulanabilir dedim Sayın Vekilim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey sonra...

Artık böyle ikili şey yapmayalım, kısaca bir şey söyleyin.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sadece şu maddede bu kanun hükümleri uygulanır, onun haricindeki talepleri de Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır dedik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Uygulanır.” dedi, evet.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Uygulanabilir.” dedi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben sordum da tekrar Borçlar Kanunu hükümleriyle ilgili bir çelişki söz konusu olmayacak mı? “Olmayacak.” dediniz, uygulanmayacak anlamında aldım ben de onu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Meslek kuruluşlarını da dinleyelim o zaman uygun görürseniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet ama epeyce söz isteyen vekilimiz var, onlara da söz verelim, not etsinler, topluca bir değerlendirme yapsınlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Belki dinlersek eleştiriler de azalır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi diyorsunuz? Peki, dinleyelim madem öyle istiyorsanız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkana da bir daha söz verirsiniz Başkanım...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama söz isteyen arkadaşlarımız var, onların soruları olabilir, sadece siz sormuyorsunuz Garo Bey.

Ama sektör temsilcisinin görüşünü alalım. İki partimizden de böyle bir talep geldi.

Buyurun, kendinizi de tanıtır lütfen.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Ben Atilla Oksay, Türkiye Sigorta Birliğini temsilen katılıyorum. Sözlerime başlamadan önce Sayın Başkanı ve bütün milletvekillerini şahsım ve kurumum adına saygıyla selamlıyorum.

Bizim trafik sigortasındaki problemimiz aslında ne biliyor musunuz? Aslında öngörülemezlik. Çünkü herhangi bir kanunda, Borçlar Kanunu dâhil, Trafik Kanunu dâhil herhangi bir kanunda tazminatın nasıl hesaplanacağına dair bir düzenleme yok. Oysa mevzuattan beklenen -bu ister kanun olsun, ister ikincil düzenlemeler olsun, ikincil mevzuat olsun- nedir? Bu düzenlemelerin duraksamaya, kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açık olması, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, keyfi uygulamalara karşı koruyucu hükümler içermesi ve böylelikle de hukuki güvenliğin sağlanmasıdır. Ancak, özellikle 2011 yılından itibaren tüm bu saydığım unsurların hiçbirisi gerçekleşmedi. Neden gerçekleşmedi? Çünkü herhangi bir düzenlemede, gerek kanunda, gerek ikincil düzenlemelerde tazminatın nasıl hesaplanacağı, hangi kriterlerin kullanılacağına ilişkin bir düzenleme, bir netlik, bir kriter yok. Bu kriterin olmaması neyi gerektiriyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kurum Başkanımız bunu da not etsin, cevaplandırın lütfen.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Bu neyi gerektiriyor? Yani böyle olduğu zaman ne oluyor? Kanunun veya mevzuatın doldurmadığı alanları başkaları dolduruyor, başka şekillerde dolduruluyor. İşte örnekleri verildi. Şimdi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu düzenlemeyle ilgili görüşünüz nedir, bu maddeyle ilgili?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Bu düzenlemeyle ilgili görüşüm... Ben, önce sayın vekillerin bir konuya dikkatini çekmek istiyorum. Bu konuda Anayasa Mahkemesinin kararına ilişkin 1990 yılında yapılan düzenlemede şöyle bir cümle eklendi: “Bu kanun ve bu kanuna göre çıkarılmış genel şartlarda belirtilen usul ve esaslara tabidir.” Anayasa Mahkemesi “bu kanun” tarafını iptal etmedi, “bu kanun” lafı duruyor. Sadece, “genel şart” kısmını iptal etti, genel şart kısmını da niye iptal etti? Çünkü ilk çıkan düzenlemede çok geniş bir yetki olarak tanımladı bunu. Bunun çerçevesini çiz, çerçevesini çizdikten sonra sınırlı bir yetki verdi.

Şimdi, bunları sadece biz yaşamıyoruz, bunları İspanya da yaşamış, 1995 yılında aynı tartışmalar olmuş. Şu an nereye geldi biliyor musunuz İspanya? “Baremo” diye bir sistem oluşturdular; oluşturulmaya çalışılan sistem kriterlerinin belirlenmesi ve hiçbir kuşkuyla yer vermemesi. Şu anda, Baremo sistemini artık insanlar İspanya’da cep telefonlarını indiriyorlar, mağdurlar kazaya ilişkin ve kendilerine ilişkin oraya, sisteme bilgileri girdikten sonra otomatik olarak çıkıyor; hiçbir aracıya, hiçbir kuruma, hiçbir şeye ihtiyaçları yok. Yargıya niye başvurursunuz, alternatif uyuşmazlık çözümü tahkime veya arabulucuya niye başvurursunuz? Bir konuda uyuşmazlığa düşmeniz lazım. Ama bizim 2015 yılında yapılan düzenleme öncesinde -ilk genel şartlarla yapıldı bu düzenleme- bedeni tazminatların çözümlenme oranı neydi biliyor musunuz? Yüzde 70 yargıda çözümleniyordu. Bu ne demek? Bir kere hasara aracı kurumlar ortaya çıktı, bunlar yüzde 20,25,30’a varan oranlarda vekâletle aldılar. Vatandaş mağdur değil mi? Bir kere alacağı tazminatın yüzde 25’i gitti. Bazı vatandaşlar ne kadar para alacağını bilmiyor çünkü standartlar belli değil, kriterler belli değil. Siz ister PMF-31’i kullanarak hesaplama yaparsınız bir tazminat çıkar, isterseniz Amerikan CSO tablosunu kullanırsınız bir tazminat çıkar ama dünyanın her ülkesinde, her ülke kendi nüfus ve demografik yapılarına uygun mortalite tablosunu kullanır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sigorta şirketleri lehine kullanmamış mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, bu yeni gelen tablo çözümü mu bu meseleyi?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Şimdi, TRH tablosu çözüyor çünkü TRH tablosu ülkenin kendi nüfus ve demografik özelliklerine göre hazırlanmış, üstelik de Hacettepe Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi Aktüerya Bilimleri tarafından hazırlanmış bir tablo. Onun dışında siz eğer bir kritere bağlamazsanız, mesela nedir destekten yoksun kalma veyahahut...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, toparlayın lütfen artık görüşünüzü, aynı şeyi tekrarlamayın.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Yani sonuç itibarıyla burada önemli olan öngörülebilirliğin artırılması.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Sayın Vekilimiz de söyledi, bu bir sorumluluk sigortası. Üçüncü şahısların zararını karşılıyor, tazminatı öderken de buna dikkat etmek lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu düzenlemeyi destekliyor musunuz?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Kriterlerin belirlenmesini istiyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu yeterli mi sizin için?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Kriterler belli olsun, öngörülebilir olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, tekrar mı söz istiyorsunuz? Epey söz isteyen arkadaşımız var, onlara dönüp sonra mı gelelim?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sormuştum ya devam ettirerseniz memnun olurum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; baştan da söylediğim gibi yani genel şartları buraya almamızın bir anlamı yok, kriterlerin belirlenmesi gerekiyor. Bu maddeyi bırakalım ya da birkaç gün üzerinde tartışalım hiç mahsuru yok ama bu şekilde çıkmaması lazım, bu şekilde yanlış olacak dediğim gibi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mevcut uygulamayı, iyileştiriyoruz ama elbette geleceğe dönük farklı şeyler yine tartışacağız, ona engel bir durum yok tabii.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İyileştirme de yok, çözmüyoruz biz konuyu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu hayat tabloları geliyor burada yeni bir unsur olarak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok gelmiyor, burada zikretmiyoruz bütün bunları, bunları zikretmiyoruz.

Bakın, Atilla Bey’in söylediği gibi, dünyada bu kriterler bellidir, insanlar cep telefonundan bile bunu, ne tazminat alabileceğini biliyor.

Burada genel şartları buraya almışız, hâlbuki, bir çerçeve çiziyorsun, onun için özel kriterleri de koymak lazım bu üçüncü taraflar için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Müsaade ederseniz Kurum Başkanına bu soruyu yönlendirelim.

Bu eleştiriye veya öneriye ne diyorsunuz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani şöyle: Şimdi, Atilla Bey’in açıklamaları güzel oldu, aydınlatıcı oldu, bundan rahatsız olmamıza gerek yok yani bu bir şeyse acelesi yok; bu, çözülmesi gereken bir konu. Bakın, çözmemişiz 2011’den beri. 2016’da da tartıştık biz bu konuyu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu kanunlaştırmamız yeni önerilerin önünü kapatmıyor yani başka düzenlemeleri ileride yine yapabiliriz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yeni kanun, önerilerin önünü kapatıyor Sayın Başkanım, işi uzatıyor. On sene olmuş, bir on sene daha...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ortada bir kanuni boşluk var, onu gidermemiz gerekiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yarım yamalak dolduracağız yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başkanım, buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Başkanım, şöyle hızlıca Anayasa Mahkemesi kararının gerekçesinden 2 bölüm aktararak başlayacağım cevaplarıma, müsaadenizle.

“Böylece, sigorta şirketinin zorunlu mali sorumluluk sigortası sözleşmesinden doğacak borcu, idare tarafından her zaman değiştirilebilir nitelikteki kurallar olan genel şartlara göre belirlenecektir. Borcun kapsamının tespiti hususunda temel çerçeve ve ilkelerin kanunda belirlenmediği, idareye geniş bir takdir yetkisinin tanındığı anlaşılmaktadır. Bu sebeple, kanunilik ölçütü yönünden aykırıdır.” diyor. Hemen devamındaki başka bir paragrafta ise “Bu da zarar gören üçüncü kişi ve işleten aleyhine, buna karşılık sigorta şirketi lehine menfaat dengesinin bozulmasına yol açabileceği gibi, aksi durum da söz konusu olabilecektir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İki tarafta...

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Bu, iki tarafta da olabilir.

Şimdi, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun birinci varlık sebebi, sigortalıların hak ve menfaatini korumaktır. Sayın vekilimiz az önce “Burada zarar gören üçüncü kişileri temsilen kimse yok.” diye bahsettiler. O, biziz, sigortalıları korumakla mükellef olan kurum ve kuruluş biziz. Dolayısıyla, şu an burada yapmaya çalıştığımız düzenleme, sigortalıların menfaatine olan, onları korumak amaçlı yapılan bir düzenlemedir.

Özellikle bu madde kapsamında söyleyecek olursam, herhangi bir kısıtlama getirmiyoruz Sayın Vekilim, bu tazminatlar, tazminatın hesaplanmasına ilişkin en ufak bir kısıtlama getiriliyor değil. Her iki tazminatta, gerek destekten yoksun kalma tazminatı olsun...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kriter getirmiyoruz, onun için sorun var.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Hemen arz edeyim Sayın Vekilim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Tazminatı hesaplamada net kriterler, öngörülebilir kriterler yok.” şeklinde bir eleştiri var.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – İki tane tazminat sayıyoruz; destekten yoksun kalma ve sürekli sakatlık. Her iki tazminatta da temel parametreyi burada koyuyoruz. Nedir o? Bir tanesi mortalite tablosu, ikincisi iskonto oranı. Bunların her ikisi de Yargıtay tarafından benimsenmiş uygulamalar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok ki Sayın Gürsoy, maddede yok bunlar.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Efendim, tazminatın hesaplanması, genel şartların ekinde 8 sayfa tutuyor yani o detayı kanuna koymamız mümkün değil takdir edersiniz. Dolayısıyla, burada idarenin...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani hiç olmazsa başlık olarak o kriteri koyalım.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Şimdi “ulusal doğum ve yaşam istatistiklerine dayanan tablo” diyoruz, “TRH-2010” demiyoruz çünkü TRH-2010 tablosu da değişecek eninde sonunda. Yani önemli olan, ulusal istatistiğe dayanması.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Biz kriterleri bu kadar geniş bir şekilde değil de kriter olarak ifade edelim.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Efendim, en temel iki kriter var; biri mortalite tablosu, diğer iskonto oranı. Emin olun, her ikisi de Yargıtayın benimsenmiş, yerleşmiş içtihatlarına uygun bir şekilde yapılıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz de onaylıyorsunuz, az önce yok diyordunuz.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Hayır hayır, yok demedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Az önce “Kriterler yok.” dediniz ya.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Kriterler 2011’den 2015’e kadar yok dedim.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – “Öncesinde yoktu.” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öncesinde 2011... Yanlış anlaşıldı ama “Şu anki düzenlemede yok.” şeklinde anlaşıldı.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Öncesinde yoktu diyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu söyleyin değerli kardeşim yani yanılmayın Komisyonumuzu ya! Geçmişi niye bu kadar... Şu anki düzenlemede kriterler var mı yok mu size göre?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Var.”

Peki, teşekkür ediyorum, sağ olun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Efendim, değer kaybı tazminatı da 3’üncü tazminat. O da Danıştayın yine onayladığı bir formüle dayanarak hesaplanacak, o formülün temel parametleri de burada sayılıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biz burada tarihî analiz yapmıyoruz; mevcut düzenlemeyle ilgili görüşünüzü söyleyin lütfen, akademik bir çalışma değil bu.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Sayın Başkanım, onu da arz etmeye çalışayım, çok kısa bir ifade.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, sert sormayın Atilla Bey’e, çok sert soruyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama yanlış algılandı yani sanki kriter yokmuş gibi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sizin sorduğunuz soru şöyle: “Bu bunu karşılıyor mu?” diye sordunuz. Dedi ki: “Hayır, kriterlerin belirlenmesi gerekir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama şimdi de diyor ki: “Var.”

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Kriterlerin belirlenmesi gerekir.” dedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size göre bu kriterler var mı yok mu şu anki düzenleme için?

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – “Yok.” dedi.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Hayır, yok değil kesinlikle var. 2 tane ana unsur var; birisi mortalite tablosu birisi iskonto oranı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onlar var mı şu anki düzenlemede?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Var. Bir önceki uygulamada olmayan şeyler de var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Var diyorsun. Tamam, peki.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Peki, bu düzenleme yeterli mi Atilla Bey? Siz tamam mı diyorsunuz buna?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI MEHMET ATILLA OKSAY – Ya, Sayın Vekilim, bize göre tamam, evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakın, işte.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Sayın Başkanım, bir küçük ilave yapabilir miyim vaktiniz olursa?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli kardeşim, bu Komisyonun vaktini niye böyle alıyoruz?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Sayın Başkanım, müsaadeniz olur mu, bir cümle ifade edebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun, tamamlayın lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben bile korktum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani görüşünüzü en özgür şekilde ifade edin. Benim soruş biçimimden dolayı böyle bir yanlış... Aman aman öyle şey olur mu yani.

Evet, buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Efendim, bu düzenlemenin sigorta şirketleri lehine olabileceğine dair eleştiriler oldu. Efendim, bu düzenleme genel şartlarda 2015 yılında yapıldı. Karayolları Trafik Kanunu’nda ise 2016 yılında yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Dolayısıyla o tarihten beri yürürlükteydi, iptale kadar. Bu süre zarfında sigorta şirketleri trafik branşında kâr etmediler, her yıl ortalama yaklaşık 1 milyar lira tutarında zarar ettiler. Dolayısıyla bu düzenleme sigorta şirketleri lehine bir düzenleme olsaydı ondan öncesi ve sonrası arasında mali tablolarında lehlerinde bir gelişme görmemiz gerekirdi. Bu vaki değildir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama İsmail Bey “Bunu yapmazsak 2 milyar lira yük binecek.” dedi.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Efendim, bunu yapmazsak primlerin artacağı kesine yakın bir öngörümüzdür çünkü çok yüksektir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ederim.

Söz isteyen arkadaşımız varsa tekrar döneriz gerekirse.

Şimdi, Emine Hanıma söz veriyorum.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben Sayın Güneş’e öncelikle sormak istiyorum ama Kurum Başkanımız da tabii cevap verirse... Ya, 2 tane yönetmelik var; bunlardan bir tanesi Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği, diğeri de Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik. Şimdi, mevcut durumda, bu genel şartlarda Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik, tazminat bedelleri hesaplanırken uygulanıyor sanırım, doğru mu? Yani bu uygulanıyor zannedersem. Şimdi, mesela Sayın Güneş’in konuşmasında bahsettiği sigorta primlerinde yüzde 22 artış, işte, tazminatlarda çok yüksek artış, sizin bu bahsettiğiniz sigorta şirketleri zarar ediyor dedğiniz... Şimdi, burada benim aldığım bilgiler doğrultusunda söylüyorum size. Şimdi, iki yönetmeliğin uyguladığı sistem arasında dörtte 1’e kadar tazminat oranlarının hesaplanmasında bir fark var. Yani, iş gücü kaybı oranının dörtte 1’ine kadar düşebiliyor özürlülere verilecek sağlık kurulu raporuna göre ve iş gücü kaybı oranı ile özürlülük oranı kavramları farklı kavramlar birbirinden. Şimdi, bu sağlık kurulu raporu hakkında yönetmelik gereğince kişinin sadece özür oranının belirlenebileceği, iş gücü kaybı oranının ise bu yönetmeliğe göre

belirlenemeyeceğiyle ilgili de yani bunu belirten mahkeme kararları da var. Şimdi, son durumda, son tahlilde bir tanesi yüksekte hesaplıyor, bir tanesi düşüktü hesaplıyor, bir tanesi sigorta şirketlerinin lehine diğeri müşterinin yani sigortalının lehine görülüyor. Şimdi, son durum nedir? Ya, burada bir çelişki var. Hangisi uygulanacak? Şimdi, biz ne sigorta şirketleri batsın isteriz, zarar etsin isteriz ne de sigortalı, ki hepimiz sigortalıyız burada yani trafik sigortalısıyız hepimiz, bu anlamda. Bizler de vatandaşımız da onlar da mağdur olsun –kaza sonucunda açıkçası- istemeyiz. Burada bir çözüm getirilmiyor anladığım kadarıyla bu kanuni düzenlemeyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Buradaki düzenleme sigorta şirketleri lehine bir düzenleme getiriyor yine. Yani eski uygulamaya dönüyor, doğru mudur?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, notlarınızı alın, bunları topluca cevaplayın.

Sayın Kamil Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet, teşekkür ediyorum.

Tabii, Anayasa Mahkemesi kararına atıflarda bulunuldu. Aslında bu ilk inceleme başlığı altında şöyle diyor Anayasa Mahkemesi: “2918 sayılı Kanun’un 93’üncü maddesinin birinci fıkrasında zorunlu mali sorumluluk sigortasına ilişkin özel bir düzenleme öngörülmüş ve zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarının Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlıkça tespit edileceği ve Resmî Gazete’de yayımlanacağı kurala bağlanmıştır. Zorunlu mali sorumluluk sigortası sözleşmesinin ana muhtevası niteliğinde olan bu genel şartlar idarenin düzenleyici işlemleri niteliğinde olup kanuna nazaran ikincil nitelik taşımaktadır.” diyor ve bunu sizler de ifade ettiniz ama kanunun 1’inci maddesine bakıyorsunuz, söz konusu maddede eklenen (b), (c) ve diğer fıkralarda sürekli genel şartlar yeniden aranıyor ve bunu özellikle belirtmek istedim, bir.

İkincisi, şöyle bir endişe var: Bunun, bu sorunun ve bu endişenin de açıklığa çıkması, aydınlığa kavuşturulması gerekir diye düşünüyorum. Örneğin, taksicilerin, dolmuşcuların, otobüsçülerin, bunlar gibi binlerce esnafın trafikte uğrayacağı zararları sigorta şirketlerinin artık karşılamayacağı çünkü 2’nci maddede öngörülen gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi dolaylı zararlar kapsam dışına alınıyor.

Aynı zamanda şöyle bir endişe de var: Kaza yapan araç sahipleri araçları tamirdeyken geçici araç artık talep edemeyecekler, sigorta şirketleri de kazalı araca merdiven altı birtakım parçalar takabilecekler. Bir de bu “değer kaybı tazminatı” içerisinde yer alan “aracın piyasa değeri, kullanılmışlık düzeyi” yani kullanılmışlık düzeyini hangi kriterlere göre belirleyeceksiniz? Aracın kilometresine göre mi, aracın çalışma süresine göre mi veya buna bağlı olarak ya da modeline göre mi? Yani buna bağlı olarak gerektiğinde bir çıkma, ikinci el satılan bir parça mı takılacak kullanılmış düzeyine bağlı bir düzenleme getirirseniz? Yani bu kriterlerle ilgili ben buradan genel olarak sigortacılık mesleğiyle ilgilenenlerin bu endişelerini de belirtmek istedim. Dolayısıyla bu konulara da açıklık getirilmesini talep ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Sındır.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Şu ana kadar yapılan tartışmalardan anladığım kadarıyla bu son derece önemli bir konu ve ekonomik bir alanı hukuken düzenlemeye çalışıyoruz.

Benim sorum hem kanun teklifini yapan İsmail Bey'e hem de muhalefete hem de iktidarın hukukçu arkadaşlarına. Şimdi bizim hukukumuzda sözleşme özgürlüğü, hürriyeti var. Dolayısıyla Borçlar Kanunu'nda tüketici haklarını korumak için genel şartlar vesaireler var. Şimdi biz bunları yasal madde hâline getirerek acaba hukukta var olan esnekliği çok katı hâle mi getiriyoruz, ileride başka türlü sorunlarla karşılaşabilir miyiz? O nedenle ben de arkadaşımın dediği gibi bu konunun Adalet Komisyonunda görüşülmesinin daha doğru olacağını düşünüyorum ama böyle bir görüş de ortada yok gibi görünüyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, şimdi, bir araç sahibinin 2 tane sigorta yaptırma imkânı var. Bunlardan biri keyfi olan, ihtiyari olan, ister yaptırır ister yaptırmaz, parası varsa yaptırır, arabası yeniyse yaptırır, krediyle almışsa kredinin bir koşulu olarak yaptırılan “kasko sigortası”. Diğeri ise her araç sahibinin kanun gereği yaptırmaması gereken “zorunlu mali trafik sigortası”. Zorunlu mali trafik sigortasının malum kullanış, uygulama şekli de şudur: Zorunlu mali trafik sigortası, sigortayı yaptıran araç sahibinin zararını karşılamaz, bir kaza meydana gelmiş ise karşıdaki kişinin zararını karşılar, o nedenle zorunludur. Şimdi, A şahsının arabasıyla B şahsına çarpıldığında B şahsının zararı A şahsının aracının zorunlu mali trafik sigortasından karşılanır. O nedendir ki, bu zorunluluk nedeniyledir ki eğer zorunlu mali trafik sigortası yoksa o araç trafikten geçici olarak men dahi edilebilir, böyle bir önemi var.

Şimdi, bir kaza sonrasında ölümlü ya da bedenî bir zarar meydana geldiğini varsayalım, yargılamaya intikal etti. Yargılamaya intikal ettiğinde mahkemeler aktüerya hesabı yapan kişilere dosyayı gönderir yani bilirkişilere dosyayı gönderir. Burada davada, davacı B şahsı demiştik, davalı A şahsı ve sigorta şirketi S diyelim. Şimdi, bilirkişi dosyada bir hesaplama yapacak, bu hesaplamada genel hükümlere göre zarar gören yönünden, bu düzenleme yönünden de sigorta şirketi yönünden hesaplama yapmak zorunda kalacak, pratik sonucu bu olacak. Uygulamada dosyada sigorta şirketinin sorumluluk limiti belli olacağı için sorumluluk limiti belli, üstünde de zarar görenin zarar miktarı ortaya çıkan bir durum olacak. Yani bir dosyada 2 tane tazminat yükümlüsü ve 2 tane tazminat miktarı olacak. Yani miktar bir olsa da tazminatla ödeme yükümlülük limitleri farklı olmuş olacak. O nedenle uygulamada şu karşımıza çıkacak değerli arkadaşlar: Bakın, zarar gören belli bir limitini sigorta şirketinden alacak, üste kalan rakam var ise -ki genel hükümlere göre yapılacak olan bir tazminat değerlendirmesi olacağı için- üste kalan kısmı da aracın sahibine karşı şahsî talebindeki hak kazanmış olduğu rakam yönünden devam ettirecek. Sigorta şirketinin burada garanti bir şekilde parayı ödeyecek olan bir kurum olarak karşımızda var olduğunu düşünelim ama diğer kişi yönünden baktığımızda parayı belki de ödeyemeyecek durumda olan bir zarar verenle karşı karşıya bulunabiliriz. Böylelikle zarar gören sigortadan belli bir limitini garanti kapsamında karşılayabilirken üstünü alıp alamayacağı belli olmayan bir zararlıyla karşılaşmaktayız. Bununla neden karşılaşıyoruz? Sigorta şirketlerinin sorumluluklarını burada sınırlandırarak veya limitini belli ederek böyle bir durumla karşılaşma durumu olacak.

Şimdi, Anayasa Mahkemesinin kararının değerlendirilmesi yönüyle baktığımızda Anayasa Mahkemesinin kararının da ben burada yapılan düzenlemeyle örtüşmediğini, düzenlemenin Anayasa Mahkemesi kararına aykırılık teşkil edeceğini düşünenlerdenim. Yani yapılan birçok işte olduğu gibi hani “Göç yolda düzülür.” dedik ya biraz önce aynı mantığı sürdürüyoruz.

Bakın, geçen ay 16 maddelik burada bir teklif hazırlandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süremiz doldu, son cümlelerinizi alalım.

CAVİT ARI (Antalya) – Tamam Başkanım.

16 maddelik bir teklif hazırlandı, Genel Kurula ininceye kadar 3 tanesi geri çekildi. Ya, 16’da 3 ihtimalle çalışıyorsunuz.

Bakın, şimdi 1’inci maddeyi hazırladığınız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, lütfen maddeyle ilgili... Süremizi aştık.

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum Başkanım.

1’inci maddeyi hazırlamışsınız, daha madde görüşülmeden bir düzeltmeyle, bir önergeyle geliyorsunuz. Ya, hiç olmazsa şunlara bir çalışın da derli toplu şuraya bir kanun teklifi getirin, daha görüşülmeden...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuz da düzeltme yapmasın mı? Komisyon elbette...

CAVİT ARI (Antalya) – Efendim, teklifi hazırlayan önce bir doğru düzgün getirsin. Teklifi hazırlayan bir doğru düzgün getirsin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman bu mantıkla Komisyonumuzda hiçbir değişiklik olmasın, usul açısından söylüyorsunuz.

CAVİT ARI (Antalya) – Efendim, usul açısından tabii ki önerileri görüştüğümüzde yapabiliriz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuz bunun için var yani önergelerle düzeltmek için.

CAVİT ARI (Antalya) – Daha bu teklif görüşülmeden geldi Sayın Başkanım, bilgilerinize sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi değerlendirmelere cevap vermek üzere teklif sahibine söz veriyorum.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, bizim buradaki, maddedeki amacımız tazminatları düşürmek değil. Burada yanlış anlaşılan nokta şu: Buradaki maksadımız eğer biz bu düzenlemeyi yapmazsak bu Borçlar Kanunu haksız fiile göre ödeme yapılacak, esas burada bir muallaklık var. Diyelim ki tazminatlar arasında çok büyük farklılıklar var ve dolayısıyla da bu muallaklığı ortadan kaldırıyoruz. Sigorta şirketleri de önünü görmek istiyor yani “Biz burada ne kadar tazminat ödeyeceğimizi bilmek istiyoruz.” diyor. Yoksa burada tazminatların azaltılması yok.

Diğer taraftan, burada Cavit Bey’in dediği -mesela siz bu konuyu hiç dile getirmediniz- iskonto oranlarını -şimdi uygulama 1,8- Maliye Bakanlığımız tespit etmiş, bu daha önce 3’müş. Diyelim ki Sosyal Sigortalar Kurumu bunu 5 olarak uyguluyor. Biz Sayın Başkanımızla da görüşürken “Bu sınırsız bir şey olmasın, ileride kullanılmasın diye bir üst sınır koyalım.” dedik, yani kanunlara uygun olsun diye; yoksa biz onu da öngörüyoruz. Yani burada... Bir de bu oranı kim koyacak, kim tespit edecek? Sigortacılık ve Özel Emeklilik Denetleme Kurumu. Neticede bu Kurum da hem tüm vatandaşların hem de diğer tarafın haklarını, hukukunu gözetken bir Kurum. Yani biz bu oranı hiç koymasak bile neticede makul bir oran yapacak zaten, şimdi de yapıyor zaten. Bunu bu konuda eleştirmek... Biz kanuni açıdan bunu yapıyoruz diyelim Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Kurum Başkanımız da sorulara lütfen cevap verirse.

Buyurun.

SİGORTACILIK ve ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME ve DENETLEME KURUMU BAŞKANI
TÜRKER GÜRSOY – Efendim, soruları not aldım, hızlıca cevaplayacağım.

Birincisi: Sayın Vekilim bahsettiler, evet, özürlülüğe ilişkin 2 tane yönetmelik var; biri meslekte kazanç kaybı, diğeri ise özürlülük değerlendirme kriteri. Bizim bugüne kadar yaptığımız hesaplamalara, değerlendirmelere göre SGK'nin esas aldığı Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Yönetmeliği, Sağlık Bakanlığının esas aldığı Engellilik Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre sadece meslekteki kazanma gücü kaybını esas aldığı için daha düşük sonuçlar veriyor. Sağlık Bakanlığının engelliğin değerlendirilmesine yönelik yönetmeliği ise kişinin bütün hayatına tesir eden bir engel durumunu tespit ettiği için bizim kanaatimize göre o daha sağlıklı sonuç veriyor. Biz, burada bu 2 yönetmelikten -şu an 2 tane var- bunlardan birini tespit etme yetkisini istiyoruz. Bizim kanaatimize göre sigortalının lehine olan ve doğru olan, onun bütün hayatına tesir eden engellilik durumudur, bizim kanaatimiz bu yönde. Eğer yetkiyi alırsak bu yönde kullanacağız, bunu ifade edeyim.

Bir diğeri, ticari araçlara ilişkin en ufak bir kısıtlama yok, bir değişiklik yok, uygulamada ticari araçlara ilişkin en ufak bir değişiklik yok. Mevcut uygulama ne ise kapsam bakımından yine öyle devam edecek çünkü gelir kaybı gibi, kâr kaybı gibi dolaylı zararlar hiçbir zaman zorunlu sigorta kapsamında zaten olmadı, zaten yoktu, dolayısıyla bugün çıkarılıyor değil. Zorunlu sigortaların mantığında hiçbir zaman dolaylı zararlar olmaz, zorunlu deprem sigortasında da yoktur dikkat ederseniz. Bu, herkesin maruz kaldığı ortak temel riski korumayı amaçlayan bir teminat türüdür, dolayısıyla prim düzeyi de buna göre belirlenir. Dolayısıyla ticari araç işletenler ihtiyaç duydukları bu tip teminatları ihtiyari mali mesuliyet yani tercihe bağlı bir teminat olarak satın alabilirler, bu mümkündür, zaten böyle oluyor. Dolayısıyla uygulamada en ufak bir değişiklik yok.

Sayın Başkanım, özellikle bu yaptığımız düzenlemelerin amacının vatandaşımızın -Sayın Vekilim de kaza olduğunda mahkemeye gidiyor, bilirkişiye veriliyor diye ifade ettiler, biz de zaten tam bunu engellemek istiyoruz- mahkemelerde uzun sürelerde mağdur olmasını engellemek için standart, tekdüze, yeknesak bir uygulama ortaya koymaya çalışıyoruz ve bu uygulamanın da yargı kararlarıyla bire bir uyumlu olmasına azami ölçüde dikkat ediyoruz.

Bir cümleyle bitirmek isterim. Ben uzun yıllar sigorta şirketlerine kamu adına denetim yaptım. Hazine Müsteşarlığında denetim görevlisi olarak bulundum, sigorta şirketlerini denetledim. Bu konuyla ilgili orada önemli bir anım var: 2 çocuk sahibi bir baba trafik kazasında vefat etmiş, eşi çalışmıyor. Aynı Vekilimin söylediği gibi, bilirkişiye gönderilmiş, bir hesap yapılmış; bundan on sene önce 200 bin liralık bir tazminat hesaplanmış. Hasar dosyasının üzerinde bir not var, sigorta şirketinin yöneticisi not düşmüş: “Bu çok yüksek görünüyor, bir de başka bilirkişiye gönderelim.” Başka bir bilirkişiye gönderilmiş, gelen sonuç sıfır, tazminat hakkı yok. Şimdi, bu çok içler acısı bir durum. Vatandaş mahkemeye gitmek zorunda, o tazminatını bilirkişiler ile mahkemede en az iki yıl süren süreçler sonunda o dul kalan kadın 2 çocuğuyla birlikte bu tazminatı beklemek zorunda.

Bunları tecrübe ederek geldiğimiz noktada bu düzenlemeyi takdir ederseniz yapmayı arzu ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Başkanım 2 sorum var, sorabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, bir sonraki maddede soralım çünkü o da yine sigortacılıkla ilgili.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama bununla ilgili, buradaki şeyle ilgili, onunla ilgili değil.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Orada da cevap veririz, bir şey fark etmez.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, öncelikle Kurum Başkanımızın söylediği yani benim elimdeki bilgiye göre, özrlülere verilecek sağlık kurulu raporları hakkındaki yönetmelik diğer yönetmeliğe göre dörtte 1 oranında daha düşük hesaplıyor, siz sanki tam tersini söylediniz.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY - Evet, Sayın Vekilim, tam tersi. Çünkü diğer yönetmeliğin kapsamı daha geniş, arz etmeye çalıştığım gibi, vatandaşın bütün hayatına tesir eden engellilik durumunu dikkate alıyor. Diğer ise sadece meslekteki kazanç kaybını dikkate alıyor, daha dar kapsamlı.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ters söylediniz ama.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY - Dar kapsamlı ama.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben onu tekrar dinleyeceğim.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY - Evet, yani yaptığımız hesaplamalarda dosya üzerinde görmüş olduğunuzun tam tersi.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Başka bir soru: Hemen şimdi yine bu kanun teklifinde, biraz önce dediniz ya “Amacımız zaten bilirkişilere, mahkemelere gitmemesi vatandaşın, bunun önüne geçmek.” Burada da kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun olarak tazminatların belirlenmesi. Şimdi, ben kanun teklifini incelerken merak ettiğim için de bir araştırma yaptım. Üniversitelerin aktüerya bölümleri var, yaklaşık 9 üniversitede gördüğüm kadarıyla ve buranın mezunları var ancak bu hesaplamaları yapan bilirkişilerin hepsi aktüerya bölümlerinden mezun olanlar değil anladığım kadarıyla. Şimdi, mesela bunu zorunlu hâle ya da işte, o arkadaşlarımızın bu işleri yapması, bu işin uzmanları tarafından yapılmasıyla ilgili de belki bir düzenleme getirilmesi gerekmez mi? Yani, burada öyle bir düzeltme, burada öyle bir şey görmüyorum, sadece kurallar yazılmış çünkü.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, kısaca bir cevap alalım.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Efendim, biz aktüeryal usullerin nasıl belirleneceğine, nasıl uygulanacağına dair bir düzenleme yaptığımızda aktüer olsun olmasın bu tazminatı yapacak olan herkes bu düzenlemeye tabi olacağı için bu söylediğiniz sorun da dolaylı olarak ortadan kalkmış olacak, herkes tabi olacak o şartlara.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3607) esas no.lu Kanun Teklifi'nin çerçeve 1'inci maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 90'ıncı maddesinin birinci fıkrasına eklenmesi öngörülen (b) ve (c) bentlerinde yer alan “belirtilen” ibarelerinin “yüzde 5'i geçmemek üzere belirlenen” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Salih Cora

Ahmet Kılıç

Giresun

Trabzon

Bursa

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey, gerekçeyi mi okutalım?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun:

Gerekçe:

Önergeyle, diğer ülke uygulamaları da göz önüne alınarak idareye verilen iskonto oranı belirleme yetkisine üst sınır getirilmek suretiyle idarenin kullanacağı takdir yetkisinin çerçevesi belirgin hâle getirilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, önerge üzerinde söz talepleri vardır.

Bülent Bey, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Değerli arkadaşlar, Sayın Başkanım...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Önerge üzerinde önerge sahibi konuşur ya.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Konuşmadığı için soru soracağız, konuşmuyoruz yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Şimdi, burada “Zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilen iskonto oranı esas alınarak hayat aniütelere ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun olarak...” diyor. Bunu, bu önergeyle genel şartlarında belirtilene yüzde 5 olarak üst sınır getiriyorsunuz. Şimdi, hakikaten bilmiyorum, daha önceki genel şartlarda belirtilen iskonto oranı neydi, genel olarak neydi? Burada yüzde 5 çok düşük bir oran olmuyor mu? Nedir gerekçesi, neden yüzde 5 oldu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1,38 miydi? 1,18.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yüzde 90 deseydiniz de bilmiyorum bu konuyu. Bak, bilmeden geçiyorum. Bir daha soruyorum onun için, neden yüzde 5, Yüzde 90 değil, yüzde 50 değil? Nedir bu, neye göre tespit edildi, neden ihtiyaç duyuldu buna?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz Kurum Başkanımıza söz verelim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben de bir şey soracağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bir saniye... Garo Bey de sorsun.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Diğer ülke uygulamaları” demişsiniz, hangi ülke uygulamaları yani nasıl uygulanıyor? Onlarla ilgili bilgi verirsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Evet, buyurun lütfen.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Sayın Başkanım, mevcut genel şartların ekinde bu oran yüzde 1,8 olarak belirlenmişti. Bu, 2015 yılında yapılan bir hesaplama dayanıyor. Bu esasında bir teknik faiz oranı. Temel kriterleri de reel ücret artışları ve reel getiriler. Dolayısıyla vefat eden vatandaşın muhtemel ömrü süresince elde edeceği gelirlerin reel getirileri ve gelirlerindeki reel artışlar dikkate alınarak, onlar iskonto edilerek bugüne indiriliyor. Bu iskonto oranı o tarihte 1,8 olarak belirlenmiş. Bu

değişken bir oran netice itibarıyla, ekonomik koşulların değişmesine bağlı olarak değişebilir, mümkün olduğu kadar sabit kalması istenir; yüzde 1,8'i belirleme yetkisin SDDK'ya alıyoruz ki bu değişken şartlarda en uygun, en doğru, en güncel şartı belirleyebilelim.

Farklı ülke uygulamaları; tabii, hepsinin ekonomik koşulları birbirinden farklı, örneğin; İngiltere'de bu çok uzun yıllar yüzde 2,5 olarak uygulanmış, en son yüzde 0,25'e kadar düşmüş, hatta bir ara eksiye kadar düşmüş, eksi olmuş. İspanya'da yüzde 3,5 uygulanmış, Japonya'da çok uzun yıllardır yüzde 5 olarak uygulanıyor ki orada da yine negatif faiz oranları var. Yine, benzer, komşu Hong Kong'da yüzde 4,5 uygulanıyor. Amerika'nın bazı eyaletlerinde yüzde 5, bazı eyaletlerinde kaza anında yeniden hesaplanarak uygulanıyor. Dolayısıyla, biz, kabaca yüzde 0,5 ile 5 aralığında değişen oranlar olabileceğini öngördüğümüz için bir yüzde 5 sınırı koyarak -bu arada SGK'nin da uyguladığı oran 5- o aralıkta doğru oranı tespit edip yayınlamayı hedefliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2-2918 sayılı Kanunun 92 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“j) Destekten yoksun kalan hak sahibinin, destek şahsı olan sigortalının kusuruna denk gelen tazminat talepleri,

k) Gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi dolaylı zararlar,

l) Aracın piyasa değerini etkilemeyecek ve basit onarımla giderilebilecek hasarlar için değer kaybı tazminatı talepleri ile hasar sebebiyle trafikten çekme veya hurdaya çıkarılma işlemi görmüş araçların değer kaybı tazminatı talepleri,

m) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki terör eylemlerinde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların neden olduğu ve sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri ile aracın terör eylemlerinde kullanıldığını veya kullanılacağını bilerek binen kişilerin ve terör ve sabotaj eyleminde yer alan kişilerin uğradıkları zararlara ilişkin talepler.”

“31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılan gelir kaybına ilişkin ödemelerde, 5510 sayılı Kanunun 21 inci maddesi uyarınca sigortalının Sosyal Güvenlik Kurumuna karşı sorumluluğu varsa, sigortalının kendi sigortalısının kusuru oranında devam eder.”

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Madde üzerinde kısa bir açıklama alalım.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, burada, 1'inci maddede olduğu gibi, normalde 2016 yılında bir düzenleme yapılmış. Bu düzenlemede de normalde Karayolları Kanunu'nun 92'nci maddesi, bu madde normalde istisnaları yani tazminat dışı kalan istisnaları belirliyor. Burada da bu kanun çerçevesinde hazırlanan zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartları ve ekleriyle tanımlanan “teminat içeriği dışında kalan taleplerdir” diye genel şartlara atıfta bulunduğu için Anayasa Mahkemesi bunu iptal etmiş. Aynı şekilde burada da bu iptalden sonra tazminatlarda öngörülemez bir artış beklenmekte. Normalde, tabii ki zorunlu trafik sigortasında, burada, eğer biz bu düzenlemeyi yapmazsak dolaylı zararların teminat kapsamı içerisinde değerlendirilmesi hâlinde dolaylı zararların sigortacılık

sektörüne yaklaşık 2,1 milyar TL ilave maliyet yaratacağı, bu maliyetlerin ise sigortalara yansıtılması sonucunda primlerin yüzde 30 ile 44 aralığında bir artışa sebebiyet vereceği öngörülmektedir. Örneğin, ortalama primi 8.635 TL olan otobüs araç grubunun primi 12.200 TL'ye yükselecektir. Burada şunu biz yapıyoruz: Normalde “j” bendinde, eğer bir kişi trafik kazasında vefat ettiyse, bunun yakınlarına, destekten yoksun kalan hak sahiplerine normalde biz tazminat ödüyoruz ama diyoruz ki: “Senin burada kusurun varsa o kısmını biz ödemeyiz.” Diyelim ki yüzde 10 kişi kusurlu ve dolayısıyla biz buna farz edelim 100 bin liralık tazminat ödeyeceğiz, diyoruz biz bunun 90 binini öderiz, kişinin kusuru oranında. Bunu şöyle düşünün siz: Diyelim ki adam kara yollarında yaya geçidi olmayan yerde otobana atladı, gitti ve dolayısıyla araba buna çarptı. Kusur yüzde 100 ondaysa tazminat alamayacak, geçmemesi gereken yerden geçti gibi anlaşılabilir.

Diğer taraftan, esas (k) maddesinde de zorunlu trafik sigortasındaki temel amaç, doğrudan kayıpları telafi etmek yani dolaylı kayıpları telafi etme gibi bir sorumluluğu yok. Gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması, kira mahrumiyeti gibi dolaylı zararları burada yine biz ödemiyoruz çünkü bunları ödediğiniz zaman sigorta primleri yine artacaktır ve öngörülemeyen bir maliyetle karşılaşacağız.

Diğer taraftan, aracın piyasa değerini etkilemeyecek, basit onarımla giderilecek hasarlar... Burada tabii ki “Küçük hasardan kastınız ne?” diyebilirsiniz. Tabii ki bunlara ileride Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu ne kadarlık bir hasarın küçük hasar içine gireceğine açıklık getirecektir.

Diğer taraftan, mesela araç hurdaya ayrılmışsa, trafikten ayrılmışsa zaten burada piyasa değer kaybindan bahsetmek mümkün değildir.

Diğer taraftan “3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki terör eylemlerinde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların neden olduğu ve sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri ile aracın terör eylemlerinde kullanıldığını veya kullanılacağını bilerek binen kişilerin ve terör ve sabotaj eyleminde yer alan kişilerin uğradıkları zararlara ilişkin taleplerde ödenmez.” diyor. Yani diyelim ki bir terörist bir aracın içine bindi ve araç da başkasının veya başkaları da bindi, gitti, öldülerse “Ben bunu ödemem.” diyor yani burada anlatılmak istenen bu.

Son paragrafta da diyelim ki bir işçi bir şoför bir aracı kullanıyor, burada hayatını kaybetti, burada da kişinin tazminatını Sosyal Sigortalar ödüyor, burada sigortaya düşen kısmını da sigortadan temin ediyor.

Teşekkür ederim Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sağ ol Sayın Vekilim.

Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Şimdi, Sayın Başkanım, biraz önceki yüzde 5 konusunda ben söz talep etmişim ama söz alamadım. Şimdi, “Yüzde 5 ibaresini getirdik.” diye söyledi ilgili arkadaşımız. Bu yüzde 5’lik oran daha önce 1,8 olarak uygulanmaktaydı, değil mi?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Evet.

CAVİT ARI (Antalya) – Biraz önceki maddeyle ilgili söylüyorum. Yüzde 5’lik bir orana çıkarılması uygulamada vatandaşın yani zarar görenin aleyhine olabilecek bir durumdur. O nedenle, ben, yüzde 5’lik kısmın doğru olmadığının en azından kayıtlarda geçmesi gerektiğini ifade ederek söylüyorum. Zaten bunu şöyle düşünüyorum değerli arkadaşlar: Bakın, bir kazadan dolayı diyelim ki bir tazminat hesabı yapıldı ve bir tazminat rakamı ortaya çıktı. Daha önce 1,8 oranı üzerinden çarpılıp iskonto yapılmaktaydı; şimdi, yüzde 5 oranı bir iskonto oranıdır sonuç itibarıyla. Dolayısıyla da zarar görenin

aleyhine bir karar alındı biraz önce, yüzde 5, zarar görenin aleyhine olan bir orandır, daha yerleşik uygulama olan 1,8 oranına göre baktığımızda bundan sonra zarar görenin aleyhine bir durumdur. Bunun kayıtlarda geçmesi için söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması, kira mahrumiyeti meselesi. Şimdi, sektör diyor ki: “Biz zaten bunu hiçbir zaman karşılamıyorduk, bunu burada açıkça yazdık.” Ancak biz sektörü de gözeteceğiz ama mademki halkın yararına yasalar çıkarıyorsak şimdi, bununla ilgili neden bir düzenleme yapmayalım? Bunu da tartıştınız mı kurul olarak, size soruyorum. Çünkü düşünün ki esnaftan bahsediyoruz, taksi esnafı, efendim, minibüs esnafı, kamyon esnafı, otobüs işletmecileri, şoförleri, bunlar bir kaza yaptıklarında o tamir süreçlerinde uzun süreli iş kayıplarına neden oluyor bu durum, gelir kayıplarına yol açıyor. Şimdi, diyeceksiniz ki: “Bu konuda artı bir sigorta satın alabilir.” ama çoğu almıyor, bunu biliyoruz yani geleneksel olarak, buna baktığımızda çoğu şeyde herkes zorunlu yapıyor, çünkü zaten zor durumda esnaf. Bu anlamda bunu da kapsama alma durumu söz konusu olsa ve primler konusunda da sektörle bu konuda bir uzlaşa sağlansa daha doğru bir adım atmış olmaz mıyız? Çünkü o dönemde o esnaf mağdur oluyor ve geliri çok düşük olan esnaf bunlara baktığımızda, taksi, minibüs şoförleri, kamyon şoförleri, otobüs şoförleri için -şirketlerden bahsetmiyorum, belki şirketlerden bu işi yapanlar başka türlü sigorta satın alıyorlardı- bunu düşünmediniz mi diye ben soruyorum. Bunları kapsama alsak diye soracağım. Bununla ilgili İsmail Bey diyor ki: “2 milyar lira ilave yük gelecek ve primlerin artışı söz konusu olacak.” Ama bunlar da önemli kapsamlar yani kapsama alınması gereken konular olarak düşünüyorum bunları.

Diğer bir mesele, şimdi, şu da var arkadaşlar: Dediniz ya “Bir kişi yaya geçidinden geçmedi de normal yerden geçti, öldü. Bu yüzde 100 hasarlı, yüzde 100 sorumlu ve beş kuruş para vermem.” Ya, burada da bir sorun görmüyor musunuz İsmail Bey? Çok rahat söylüyorsunuz bunları ama geride kalanlar sonuç olarak ailesi yani insan yanlış bir yerden geçmiş olabilir ama geride kalan bir ailesi var, sonuç olarak onlar bu tazminatı alacaklar. Tabii ki sigortacılık mantığının dışında bir şeyler söylediğimin farkındayım ama sonuç olarak burada da asgari düzeyde bir güvence sağlanmasını düşünemez miyiz Türkiye’nin vicdanlı milletvekilleri olarak? Yani yaya geçidinden geçmedi de 100 metre öteden geçti, öldü, hayatını kaybetti ama geride kalan bir ailesi var; bunların da sonuç olarak bir tazminat elde etmesi söz konusu olabilir yani bunları da güvence altına almayı düşünemez miyiz? Mesela kişi kusurlu olsa dahi, tabii ki yüzde 100 boyutuyla değil ama en azından bir alt düzeyde, asgari düzeyde bir tazminat elde etmesini, sonuç olarak ölen bir hata yapmış belki ama geride kalanların bir tazminat elde etmesini düşünemez miyiz sosyal devlet ilkesini savunan bir ülkenin milletvekilleri ve yurttaşları olarak? Bunu soruyorum, hem size Sayın İsmail Bey bir vekil olarak hem de düzenleyici kurum yani vatandaşın yana olduğunuzu söylüyorsunuz ya o anlamda söylüyorum, o noktada bir düzenleme düşünemez miydik bu çalışma yapılırken, asgari düzeyde en azından bir tazminat elde etmesi, alt düzeyde yani bir üst sınırdan belirlenerek yani diyelim ki hasarın yüzde 10’u, yüzde 20’si, hani yüzde 100’ü değil belki ama o noktada bir alt düzey belirlenemez miydi? Yani sektör de bu anlamda belki adım atılabilir.

Diğer bir boyutu, ben size tekrar soruyorum Sayın Başkan, size tekrar izah ettim yani sektör bu trafik sigortasından biliyoruz ki kâr etmiyor ama diğer kanallarda çok kâr ediyor. Yani trafik sigortası sattığı bir insana sağlık sigortası da satıyor, ev sigortası da satıyor, başka sigortalar da satıyor, yangın sigortası satıyor, satıyor da satıyor, bunlardan kâr ediyor. Şimdi, sektörün bütününe baktığımızda gayet kârlı duruma geçmiş durumda. Evet, geçtiğimiz yıllarda bazı sıkıntılar yaşamış olabilir ama şu

anda kârda ve primlerini çok ciddi oranda artırdı, sağlıkta diğer boyutlarıyla baktığımızda. Bütün bu meseleleri de dengeleyerek, buradaki prim artışlarını da belli bir sınırdaki, İsmail Bey’in söylediği gibi yüzde 30, yüzde 40 değil de yüzde 10’da sınırlayıp bunları da kapsama alıp diğer boyutta elde ettiği kârları da belli oranda sınırlayarak yani bu... Ben şunu soruyorum size...

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Paylan, toparlayın lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sürem var.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Yirmi saniye kaldı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle mi? Peki, hemen bitiriyorum o zaman.

Şunu söylüyorum Sayın Başkan: Yani nasıl bir sektör, sigorta primini on yıl boyunca ödemiş bir insana bir anda yüzde 100 zam yapabilir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl buna engel olmuyorsunuz, nasıl buna bir düzenleme getirmiyorsunuz? Düşünün ki on yıl boyunca müşterisi o insanın ve bir anda yüzde 100 zam yapıyor, “Hayır arkadaş, durum böyle, benim kâr etmem lazım.” diyor. “Bununla ilgili niye üst sınırlar getirmiyorsunuz prim artışlarında?” diye size net bir soru soruyorum, umarım bu sefer cevabını alırım.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Paylan.

Sayın Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, trafik kazası nedeniyle yani burada getirilen muafiyetlere baktığımız zaman, zarara uğrayan kimselerin gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi bedensel zararlarının zorunlu mali sorumluluk sigortası tarafından karşılanmayacağı, bunun öngörülmesi trafik kazası sebebiyle zarar gören binlerce kişinin de mağdur olmasına sebep olacaktır. Yani bu getirilen muafiyeti doğru bulmadığımı belirtmek istiyorum. Burada yine sadece şirketler yönünden düşünüldüğüne bu getirilmiş.

Bir de sorum olacak. Şimdi, burada “hurdaya çıkarılma işlemi görmüş araçlar” diye bir tabir var; “trafikten çekme veya hurdaya çıkarılma işlemi görmüş” bir de “çekme belgeli araçlar” kavramı var. Bu çekme belgeli araçlar ile hurda araçlar arasındaki farkı bir açıklarsanız sevinirim. Çekme belgeli araçları kapsıyor mu bu kanun teklifi? Yani direkt burada belirtilmemiş ama birbirinden farklı olduğunu biliyorum. Çekme belgesi alıp tamir gören bir araç değer kaybı tazminatı almaya hak kazanamaz mı, neden kazanamaz? Bunun gerekçesini de bir açıklarsanız -siz ya da kurum başkanı- sevinirim.

Bunun dışında, Anayasa’ya aykırılığını zaten konuştuk, tekrar o konuya girmeyeceğim. O konu da zaten gerekçe de aslında belirtilmiş.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, biz teşekkür ederiz.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 2016 yılının Mart ayında bununla ilgili görüştük. Tam bulamadım ama sonuçta şöyle bir ifadem var bakın: “Evet, işte kara yolları zorunlu trafik sigortasıyla ilgili olan konular görüşüldü ama tümünü maalesef görüşememiş olduk, aşağı yukarı yarısı eksik kalmış oldu.” O tarihte. “Bunlar arasında bazı önerilerimiz oldu, dün dikkate alınmayan ama bugün için dikkate alınmasının gerekli olduğunu düşündüğümüz bu kara yolları zorunlu

trafik sigortasıyla ilgili olarak sigorta yaptırmanın kusurunu kapsam dışı bırakıyoruz ama özellikle dünkü metnin 4'üncü bendinde 'sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri' diye bir ifade var, bu ifadenin yersiz olduğunu düşünüyoruz, yetersiz olduğunu düşünüyoruz, bu hukuk metninde, bir kanun metninde olmaması gerektiği şekilde ele alınmış." diyoruz. Bakın, bugün bu gündeme geldi. "Sonuçta şu kanaate vardık sigorta sektörüyle ilgili olarak bir genel çalışma yapılması lazım çünkü sigorta sektörünün aktarıldığına göre epey sorunu var, sıkıntısı var." diyorum. Bunlar dikkate alınmadı, bugün tekrar bunları görüşüyoruz ve bu arada da bir yığın mağduriyet yaşandı. Bugün yine aynı şekilde, konuyu dört başı mamur bir şekilde ele almıyoruz, geçiştiriyoruz, yarın yine sorun olacak, vatandaşımız sıkıntıları yaşamaya devam edecek. Böyle bir usul olmaz gerçekten de. Bununla ilgili detay şeyleri de çıkarırım biraz sonra isterseniz. Hakikaten yanlış yapıyoruz Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL - Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Alpay Bey, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben mi bilmiyorum yoksa... Şimdi, bakın, 2'nci maddede Karayolları Trafik Kanunu'nun 92'nci maddesine (j) bendinin (j) fıkrasını getiriyoruz ama bu zaten tazminat hukukunun genelinde var yani Türk Borçlar Kanunu'ndan da ayrılmayan bir hüküm. Niye buraya fazladan yazılmış, onu anlamadım. Fakat (k) bendinde ise bir kısıtlama geliyor yani zorunlu mali mesuliyet sigortasının kapsamı daraltılıyor; trafik kazası nedeniyle gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması, kira mahrumiyeti gibi üçüncü kişilerin uğrayacağı zararı artık sigorta şirketleri ödemeyecek. Yani bir taksiciye gelip bir araba çarptığı zaman adam on gün iş yapamazsa bunun gelir kaybını veya iş durması gibi, kira mahrumiyeti gibi hiçbir parayı sigorta şirketinden isteyemeyecek.

Bir de Sayın Emecan da bahsetti; bir araç trafikten çekilmiş, hurdaya çıkarılmış ama daha sonra tamir edilerek, tekrar izin alarak trafiğe çıkıyorsa bunun uğrayacağı zararları ödememek de bence doğru değil ya da yapılacak iş o zaman, pert olan araçları, trafikten çekilen araçları, hurdaya ayrılan araçları trafikten men edelim, bu daha iyi olur.

Yine (m) bendinde bir araç sabotajda, terör olayında kullanıldığı zaman o araçla verilen zararlar da bu kapsamdan çıkacak, sigorta şirketi bunu ödemeyecek. Peki, zarar gören üçüncü kişinin bundan günahı ne? Bu konularda bir şeyler yapılması gerekiyor. Yani işte demin dediğim gibi bu 1'inci ve 2'nci madde de aslında Adalet Komisyonunda enine boyuna görüşülmesi lazım. Fakat anlamadım, sayın teklif sahibi, gerçekten anlamadım. Bu (m)'den sonra başka bir bent var, numarası da yok ve bu maddeyle de ilişkisi yok, Sosyal Güvenlik Kurumunun rücu davalarıyla ilgili bir şey. 92'inci maddede, zorunlu meslek sigortasının kapsamında olmayan hususlar (m)'ye kadar sayılmış ama "31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılan gelir kaybına ilişkin ödemelerde -yani rücu tazminat davaları- 5510 sayılı Kanunun 21 inci maddesi uyarınca sigortacının Sosyal Güvenlik Kurumuna karşı sorumluluğu varsa, sigortacının kendi sigortalısının kusuru oranında devam eder." Bu zaten böyle. Tazminat hukukunun temeli kusurdur ve yeri de doğru değil. Eğer illa bu fıkranın kalmasını istiyorsanız, bari ayrı bir bent olarak ya da ayrı bir fıkra olarak yazın ki daha sonra karışıklığa yol açmasın.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sağ ol Sayın Vekilim.

Sayın Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Burada sayın vekilimizin dediği konuda bir düzeltme olabilir yani bir (m) bendinden sonra bir şey... Tabii o konuda haklı.

Diğer taraftan Cavit Vekilimizin normalde dediği bu iskonto oranlarında... Biz burada bir üst sınır belirledik, zaten burada normalde 1,8 uygulanıyor. Aynı iskontoyu diyelim ki SGK 5 uyguluyor ve dolayısıyla burada dedik ki biz, normalde sınırsız bir yetki verirsek, bu 10 olur, 20 olur, 30 olur... Olmaz bu ama gene de burada bir sınır koyalım. O bizim 5 koyduğumuz sınır, üst sınır. Yani onun uygulanacağı anlamına gelmiyor, uygulansa bile en fazla çıkabileceği yer 5. Yani gönül ister ki bunun...

CAVİT ARI (Antalya) – 1,8'den 5'e çıkarmış oluyorsunuz...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yok, hayır, yani isterseniz o zaman, yani o önergeyi vermeden olduğu gibi kalsaydı...

CAVİT ARI (Antalya) – Teklifi de getiren sizsiniz, o yanlışlığı tümüyle yapan da sizsiniz...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, burada biz....

CAVİT ARI (Antalya) – Önerge vererek yüzde 5'e çekmiş oluyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Üst sınırı belirlemiş oluyoruz biz burada.

CAVİT ARI (Antalya) – Sınırsız da getiren sizsiniz zaten, onu demek istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Cavit Bey, müsaade edin bir bitirsin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Tamam, sınırsızlık ettik, orada sınır getirdik. Normalde bu oranı belirleyecek olan Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu yani neticede devletin bir kurumu ve dolayısıyla da sadece biz üst sınır getirdik. Diğer taraftan, diğer soruları da Sayın Başkanımız...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben size bu gelir kaybıyla ilgili bir şey soracağım. Elini vicdanına koy İsmail Bey...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Haklısınız ama...

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Paylan, lütfen müsaade edin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kanuni olarak tabii ki bunu düzenlemek de nasıl olacak onu bilmiyorum tabii doğrusu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Elinde ferman, sen yazmışsın işte.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yani, bir de şöyle bir şey, bu sadece trafik kazalarında değil ki, diyelim ki kişi kendi kusurundan başka yerlerde de vefat ederse buna herhangi bir destekte bulunuyor muyuz? Bulunmuyoruz. Onlarda da aynı şey.

Teşekkür ederim Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Güneş, teşekkür ederiz.

Sayın Gürsoy...

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRİSOY – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Vekilim, öncelikle iskonto oranından başlayabilirim. İskonto oranını yüzde 5 olarak uygulamıyoruz, yüzde 5'i bir üst sınır olarak getiriyoruz. Bu yapılan düzenleme idareye yine çok geniş, sınırsız bir yetki alanı tanıyor gibi bir itiraza konu olmaması bakımından bir üst sınır getirilmesi

yerindedir bizce de. Yüzde 5 sadece bir üst sınırdır, biz şu an ülkemizin güncel ekonomik koşullarında bu oran yeniden hesaplandığında 1,8'in de bir miktar altında çıkabileceğini tahmin ediyoruz, onu belirtmiş olayım.

Dolaylı zararlar kapsama alınamaz mı? Zorunlu sigortaların mantığında arz etmeye çalıştığım gibi daha önce dolaylı zararlar hiç bir zaman kapsama alınmaz çünkü dolaylı zararlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dünyada örneği yok mu bunun?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Dünyada da örneği yok çünkü bir adaletsizliğe sebep oluyor. Şöyle ki: Bir kısım insanın maruz kaldığı bir riskin primini bütün sigortalılar ödemek zorunda kalıyorlar; halbuki bunun daha adaletli olanı o riske maruz kalan vatandaşların gidip o risk için ayrıca prim ödeyerek teminatını almalarıdır. Yani o noktada, Sayın Vekilim, biz bilinçlendirmeye çalışıyoruz birçok kampanyayla, iş birliği hâlinde Sigorta Şirketleri Birliğiyle ve diğer kuruluşlarla elimizden geleni yapıyoruz.

Bir diğer konu, yüzde 100 kusurlu olan bir vatandaş trafik kazasında vefat ederse bir şey hak edebilir mi? Bu sigorta hukukuna ilişkin bir konu değil Sayın Vekilim. Mantık şu sigorta hukukunda: Sigortalı ne kadar kusurluysa sigorta şirketi de o kadar kusurlu sayılır ve o kusuru tazmin etmekle yükümlü olur. Eğer sigortalı hiçbir şekilde kusurlu değilse hukuken, sigorta şirketini de sorumlu tutmamız mümkün olmuyor. Dolayısıyla, bu, sorumluluk hukukuna ilişkin bir konu, burada düzenlenmesi gerekiyor, bizim alanımızın dışında kalıyor maalesef.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir tarafta dev bir şirket, bir tarafta birey. Şirket ve birey hukukunda...

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Yani sigorta hukuku açısından söyleyebileceğim, Sayın Vekilim, bu kadar. Sorumluluk hukuku konusu, orada bir düzenleme yapılırsa otomatikman o sorumluluk sigorta şirketine de yansıyacaktır.

Sigorta şirketlerinin kârları konusu... Sigorta şirketlerimiz bir yerden kâr ediyorlar, bir yerden zarar ediyorlar. Trafikten zarar ediyorlar ama trafikteki zararı diğer kârlarını götürüyor, bundan emin olabilirsiniz. Sigorta şirketleri, mali kârlarla telafi edebiliyorlar ancak bu kayıplarını, mali kârlar olmadığı takdirde teknik sonuçlar dediğimiz sigortacılık faaliyet sonuçlarından zarar ediyorlar. Türkiye'deki durum böyle, bu zararın en büyük kaynağı da trafik sigortalarında yaşanan zararlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir yılda yüzde 100 artışlara ne diyorsunuz sağlıkta?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Sağlık tarafındaki konu apayrı bir konu arzu ederseniz ayrıca bilgilendirelim sizi. Özel şartlarda prim artışlarına birtakım sınırlamalar getiriliyor fakat zorunlu sigorta değil takdir edersiniz ki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Bir düzenleme getiremiyor musunuz?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY - Orada bizim sözleşmeye müdahil olmamızın önü zorunlu sigortalar kadar açık değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama sınırsız bir artış yapabilirsiniz.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Sınırsız değil, bunu sınırlıyoruz, özel şartlara sınırlar getiriliyor, ömür boyu yenileme garantileri var. Ömür boyu yenileme garantilerinin daha adil ve hakkaniyetli uygulanması yönünde düzenleme yapıyoruz şu an. Bu konular hakkında sizi de ayrıca bilgilendireyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Primin de yüzde 100 artırılmaması gerekiyor yani bir anda.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Piyasadaki rekabet şartları otomatikman bu düzeltmeyi çoğu zaman yapıyor ama biz özel şartlarda bu tür artış oranlarına sınır getiren düzenleme olup olmadığını daha sıkı kontrol ediyor olacağız. Ama özel hukuka ilişkin olduğu için bizim orada müdahale şansımız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çok şikâyet var Sayın Başkanım.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Hepsini not aldım Sayın Vekilim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Ayrıca vekilimizle arada da görüşürseniz iyi olur detaylarla ilgili. Teşekkür ediyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Finansal İstikrar ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun I inci maddesinin başlığı “Finansal İstikrar Komitesi” şeklinde, birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde, üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkranın (a) bendine “risklerin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve kırılganlıkların” ibaresi eklenmiş, bentte yer alan “alınabilecek tedbirlerin” ibaresi “gerekli yöntemlerin oluşturulması ve politika önerilerinin” şeklinde, (b) bendi aşağıdaki şekilde, (c) bendinde yer alan “sektörün” ibaresi “sektörün, sürdürülebilir büyümeyi ve finansal istikrarı destekleyecek şekilde” şeklinde, dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi” ibaresi “Komite” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş ve beşinci fıkrasında yer alan “Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi” ibaresi “Komite” şeklinde değiştirilmiştir.

“(1) Finansal sistemin sürdürülebilir ekonomik büyümeyi sağlıklı bir şekilde desteklemesi ve piyasalarda güvenin korunması için kırılganlıkların belirlenmesi ve sistemik risklerin yönetilmesinde ilgili kurumlar arasında işbirliği ve eşgüdümün sağlanması amacıyla Finansal İstikrar Komitesi kurulmuştur.

(2) Komite; Hazine ve Maliye Bakanının başkanlığında, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı, Strateji ve Bütçe Başkanı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Başkanından oluşur. Komitenin çalışma usul ve esasları üyesi bulunan kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir. Komitenin sekretarya faaliyetleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yürütülür.”

“Komite aşağıda sayılan hususlarda Komitede temsil edilen kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve eşgüdümü tesis eder:”

“b) Finansal düzenlemelerin hazırlanması, uygulanması ve etkilerinin değerlendirilmesi. “

“Kamu kurum ve kuruluşları, talep edilen veri ve bilgiyi Komitenin belirleyeceği şekil ve süreler içerisinde vermekle yükümlüdür.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir izahat alalım teklif sahibinden.

Buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, burada, tabii, Finansal İstikrar Komitesi ilk defa 4059 sayılı Kanun’a ek madde 4’le 2011 yılında kurulmuştu. Buradaki temel amaç da finansal istikrarın sağlanması için bu komite kimlerden oluşur, görevleri nelerdir, bunlar tanımlanmış ve burada “Komite toplantılarının sonuçları ve komite tarafından alınan kararlar hakkında bakan tarafından Bakanlar Kuruluna bilgi sunulur.” denmiş. 2012 yılında yapılan düzenlemeyle bir fıkra daha eklenmiş, burada “Finansal sistemin bütününe sirayet edebilecek ölçüde olumsuz bir gelişmenin ortaya çıkması ve bu durumun Finansal İstikrar Komitesi tarafından tespiti hâlinde, alınacak tedbirleri belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili olup, ilgili bütün kurum ve kuruluşlar belirlenen bu tedbirleri derhâl uygulamakla yetkili ve sorumludur.” denmiş. Daha sonra, Cumhurbaşkanlığı sistemine geçildikten sonra bu komitelerin bir kısmı kanun hükmünde kararnameyle kaldırılmış. Burada da (1)’inci fıkrası çıkarılmış, diğer taraftan da “Bakanlar Kurulu” yerine de “Cumhurbaşkanı” getirilmiş ek fıkra. Burada sonra bir boşluk olduğu için, 2019 yılında, diğer taraftan da kalkınmayla ilgili komite kalktığı için ikisini birden yürütme adına Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi hâline getirilmiş. Tabii, kalkınma kısmını başka bir kurula havale edeceğimiz Cumhurbaşkanımız tarafından kurulacak. Burada temel amaç finansal istikrarı sağlamak. Bununla ilgili 2019’da yapılan tartışmalarda daha çok buradaki Cumhurbaşkanımızın yetkisine itirazlar olmuş, o dönemde de kendi yetki alanıyla ilgili yetkileri kullanması şartıyla bir önerge getirmişiz ve muhalefet milletvekillerimiz de o dönemde zannedersen buna katılmış. Ben o dönemdeki tutanakların da hepsini çıkardım ve dolayısıyla da burada sadeleşme adına...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neye katılmışız?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Katılma yok, katılma yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yani itirazlarınızı bir nebze olsun geri almışsınız diyeyim yani çünkü o dönemdeki tutanaklar var ve dolayısıyla da burada tamamen bir sadeleşme var. O dönemde mesela itiraz etmişsiniz “Bu komite kimlerden oluşacak?” kısmına. Bu kanun teklifiyle yeniden açıklık getiriyoruz, daha sadeleştiriyoruz diye ben sözlerimi bitirmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nerede tutanakta ya?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yalnız, Başkanım, “Geri almışsınız.” kısmı izaha muhtaç. Daha önceki görüşmelerde muhalefet olarak itirazlarımızı geri aldığımızı söyledi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu bir açıklığa kavuşturalım. Var mı öyle bir şey?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, şöyle bir şey: Orada sanki Cumhurbaşkanımız işte bu tüm kurumlara istediği emri verebilecekmiş gibi bir hava oluştuğu için...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, verdi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bir dakika...

Daha sonra burada kendi görev ve yetki alanıyla ilgili bir önerge getirilerek daha sınırlı hâle getirildiği için burada muhalefet bunu daha makul görmüş diyeyim ben yani olay bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O kadar emin olmayın, ona muhalefet karar versin önce.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Makul görmedik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse, ona artık arkadaşlarımız kendileri karar versinler. Siz bir eleştiriye karşılık verildi anlamında söylüyorsunuz ama yeterli gördüler mi, görmediler mi, tabii, kendi takdirleri.

Şimdi, söz veriyorum ben.

Sayın Abdüllatif Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin bu 3’üncü maddesinde Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin isminden “kalkınma” çıkarılıyor ve bu kalkınmayla ilgili konuların daha sonra kurulması planlanan Ekonomi Koordinasyon Kuruluna verileceği ifade ediliyor. Şimdi, burada bazı sorunlar var. Nedir bu sorunlar? Birincisi, şimdi, bu Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi zaten başlangıçta “kalkınma” ismini taşııyordu, “Finansal İstikrar Komitesi” idi 2011’de. Daha sonra, 2019’da “Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi” olarak “kalkınma” kelimesi ismine ilave edildi. Şimdi tekrar başa dönüyoruz ve bu “Finansal İstikrar Komitesi” olacak diyoruz yani bu, iktidarın ne kadar yazboz içinde olduğunu gösteriyor. Önce sadece “Finansal İstikrar Komitesi” diyor, sonra “Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi” diyor; yok, o da olmadı, şimdi yine tekrar “Finansal İstikrar Komitesi” diyor yani bu, buranın, yasama kurumunun ne kadar istiskal edildiğini gösteriyor.

İkincisi “Kurulması planlanan Ekonomi Koordinasyon Kuruluna bu kalkınmayla ilgili olarak görev verilecek.” deniliyor, “Henüz kurulmadı.” deniliyor; hâlbuki 2002-2005 arasında Ekonomi Koordinasyon Kurulu vardı, Kurulun Başkanlığını da ben yürütüyordum, muhtemelen Erhan Bey, Cevdet Bey de o Kurul toplantılarına katılıyordu, ekonomiyi gözden geçiriyorduk. Bu Kurul ne zaman kaldırılmış?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 2018 yılındaki o kanun hükmündeki kararnamelerle kaldırdı.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kaldırıldı, tekrar kuruyorsunuz. Bak, orada da nasıl yazboz yaptığımız görülyor yani ben zaten yazbozları göstermeye çalışıyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Bilmedikleri her şeye düşman oldukları için kaldırıyorlar, sonra yeniden kuruyorlar. Bu yüzden Türkiye yirmi yıl kaybetti.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, bir karar verin İsmail Bey, bir karar verin. Bu “Finansal İstikrar ve Kalkınma” mı olacak, yoksa sadece “Finansal İstikrar” mı olacak? Ekonomi Koordinasyon Kurulu var olacak mı, yoksa kalkacak mı? Bir karar verin ya, devleti yazboza çevirdiniz. Bunu söylüyorsunuz “Kalkınmayla ilgili görevi Ekonomi Koordinasyon Kuruluna veriyoruz.” diye. Şimdi, maddenin (b) fıkrasında sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eski metindeki görevlendirmeyi çiziyorsunuz ama altında (c) fıkrasına tekrar ilave ediyorsunuz. “Finansal sektörün sürdürülebilir büyümeyi ve finansal istikrarı destekleyecek şekilde” diye görev veriyorsunuz tekrar. Hani kalkınmayla ilgili görev Ekonomi Koordinasyon Kurulunun olacaktı? Bu maviyle ilave ettiğiniz sürdürülebilir büyüme ile finansal istikrarı destekleme niye veriliyor (c)’de? Madem kaldırdınız kalkınmayı, vereceksiniz Ekonomi Koordinasyon Kuruluna, buraya tekrar niye koyuyorsunuz? Yani amaçladığınız şey ile burada yaptığımız düzenleme birbiriyle çelişkili.

Başka bir nokta var, şimdi bu Finansal İstikrar Komitesinin üyeleri kimlerden oluşuyor, hangi kurumlardan oluşuyor? Tabii, Hazine ve Maliye Bakanlığı var, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası... Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası bağımsız bir kuruluştur, hiçbir bakanlığa bağılı değildir. Biz ona “ilgili kuruluş” diyoruz. Sadece koordinasyon nedeniyle bir bakanla, bir bakanlıkla ilgisi kurulabilir. Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı bu Komitenin üyelerinden biri de. E, Sermaye Piyasası da bağımsız

bir kuruldur. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu da bağımsız bir kurul, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu yine aynı şekilde. Yani bağımsız kurulları bir çatı altında yasayla düzenliyorsunuz, sonra bunun sekreteryası görevini Hazineye veriyorsunuz. Çalışma usul ve esaslarını hazineden sorumlu bakanın düzenleyeceğini belirtiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayın lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Burada bir terslik var. Nedir o terslik? Yani şunu makul görüyorum: “Alınacak tedbirlerle ilgili koordinasyon” diye bir ifade var, bir düzenleme var. Tamam, koordinasyon olabilir ama bunu da aşmışsınız, diyorsunuz ki: “Finansal istikrar ve güvenliği tehdit edebilecek sistemik risklerin ve kırılganlıkların belirlenmesi...” Bu bağımsız kurullar bunu kendi yasalarından kaynaklanan sorumlulukları nedeniyle izliyorlar zaten. İlgili diğer kurumların kanunlarındaki ifadelerle bunu düzenli hâle getirdiniz mi, çelişki teşkil eder mi, etmez mi? Mesela Merkez Bankası Kanunu’nda veya SPK’yle ilgili kanunda veya BDDK’nin kanununda, Bankacılık Kanunu’nda ne diyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – “Etkin bir şekilde izlenmesi ve yönetilmesi için gerekli yöntemlerin oluşturulması ve politika önerilerinin tespit edilmesi...” Yani siz Merkez Bankasının görevini elinden alıyorsunuz, BDDK’nin görevini elinden alıyorsunuz, TMSF’nin görevini elinden alıyorsunuz, SPK’nin görevini elinden alıyorsunuz ve bir bakanın başkanlığında toplanan bir kurula bunu veriyorsunuz. Şunu açık ve net söyleyin... Nedir o açık ve netlik? Türkiye’de bağımsız kurullar kalmamıştır. Bunu ilan edin o zaman, bilelim; zaten fiilen bağımsız değil de “Merkez Bankası da bağımsız değildir, BDDK de bağımsız değildir, SPK de bağımsız değildir.” diye ilan edin veya bunu yasal hâle getirin, onların kanunlarındaki ilgili ifadeleri de değiştirin, o daha dürüst bir şey olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Şener, sağ olun; sürenizi epeyce aştınız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ama karman çorman bir şey çıkmış ortaya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Önce Erol Bey’e söz verebilir misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, buyurun Erol Bey.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, gerçekten, özellikle, bu tasarının en önemli maddesi galiba bu çünkü bu madde bir düzeltme yapma ihtiyacı üzerinden oluşmuş belli ki. Geçen seneydi yanılmıyorsa ya da 2018’di, hatırlamıyorum ama bu konuyu burada konuştuk ve bu konuyu konuşurken “Ya, bu ‘kalkınma’ lafını buraya koymamızın anlamı yok. Finansal istikrar ve kalkınma, bunlar ayrı işlerdir ve ayrı sorumlulukları olması lazımdır.” demiştik, ben öyle hatırlıyorum, Durmuş Bey’in konuştuğunu hatırlıyorum. Fakat öyle yapmadınız her zaman olduğu gibi ve o günün tercihleri doğrultusunda, bu yapının içine, benim anladığım kadarıyla Bankalar Birliği, TİM, TOBB, TESK, borsa başkanlığı vesaire gibi bir sürü kurum başkanını dâhil ederek çalışması son derece zor, finansal istikrar amacıyla olan bir kurum oluşturduunuz. Öyle anlaşıyor ki ekonomiden sorumlu Hazine ve Maliye Bakanımız -affedersiniz- bu saçmalığı gördü ve bunun bir şekilde ayrılması gerektiğini düşündü ve bu öneriyi getirmiş.

Bu öneride kendi başına baktığımızda bir sıkıntı yok belki fakat “Kimler dâhil?” diye baktığımızda -Abdüllatif Şener’in şimdi söylediği şeylere tümüyle katılıyorum, ben de notlarımı öyle almıştım- bu kuruluşların yani bu komiteye dâhil olan kuruluşların neredeyse hemen hemen tamamı bağımsız kurumlar yani kanunlarında bağımsız oldukları söylenen kurumlar. Biz biliyoruz ki siz 2011’den beri bu bağımsızlığı takmıyorsunuz. Sayın Cumhurbaşkanının “Davul benim boynumda, topuz onların elinde olmaz.” dediği ama o dediği zaman da esasında mevcut kapitalist dünyanın kabul etmediği bir tercihi dile getirmişti ve o sırada onu yapmıştınız. Dolayısıyla da özellikle Merkez Bankasının bu işin içinde olması, neredeyse “SPK olmasa da olur.” diyeceğim ama Merkez Bankasının burada olması kesinlikle kabul edilebilir bir şey değil bence. Bunun sebeplerini uzun uzun anlatmak lazım ama gerek yok, hepimiz aşağı yukarı bunların niçin böyle olduğunu biliyoruz artık.

İkinci olarak benim dikkatimi çeken konulardan bir tanesi -ki bunu yine biz 2018’de konuşmuşuz- değerli arkadaşlar, olağanüstü durumlarda bu komitenin -eğer olağanüstü bir durum olduğu kararı verilmişse- alacağı kararı Cumhurbaşkanı kendisi alabilir hâle geliyor. Değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanımız, biliyorsunuz, iktisatçı olduğunu söylüyor fakat benim gördüğüm kadarıyla iktisattan da pek anlamıyor. Dolayısıyla da şimdi tutup da çok rahatlıkla “İşte, olağanüstü bir durum var.” diyerek bu komiteye büyük bir etki yaparak... Mesela faizlerin düşürülmesi olabilir, faizlerin artırılması olabilir veya buna benzer, ekonomide finansal istikrarı bence bozabilme ihtimali olan işlere yönelik adımlar atabilir ve biz burada bu kanunu geçirerek bu yetkiyi kendisine vermiş oluyoruz. “Ya, siz şunu anlamıyorsunuz, sistem değişti, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi zaten böyledir.” diyeceksiniz biliyorum, burada söylenecek bir şey yok. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, açıkçası, bize göre -ben kendi partimi işaret ederek söylemiş olayım- toplum tarafından alınması gereken yani her bir bireyin kendi tercihleri doğrultusunda oluşması gereken kararları çok az sayıda insanın alabildiği bir sistem oluşturmuş durumda. Bu, zaten, ekonominin niye çöktüğünün işaretidir, açıklamasıdır bence çünkü 80 küsur milyon insanın tercihlerini, taleplerini, ihtiyaçlarını dikkate alan az sayıda insanın oluşturduğu bir sistem olamaz. Bunu tarih gösteriyor yani Sovyetler Birliği’nin kapitalizm karşısında neden başarısız kaldığıyla ilgili bir soruyu cevaplamaya kalkarsanız ilk göreceğimiz şey, oradaki sistemin de bir anlamda böyle büyük bir iddiayla, gros plan yapan çok az sayıda bürokratin bütün Sovyetler Birliği’nin insanların ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir sorumluluk altında çalışması biçimindeki modelin esasında tıkanmasıyla ilgili bir meseleydi. Dolayısıyla da yani ben, bu yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ– Tamamlayın lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) –ve bu bağımsız kurumların, bizim eğer bir serbest piyasa ekonomisi diye bir şeyimiz varsa -ki biz olduğunu anlıyoruz, Sayın Cumhurbaşkanı işine geldiği zaman bunu böyle söylüyor- eğer böyle bir duyarlılık varsa o zaman bu kurumların kanunlarında yazıldığı biçimde bağımsız kararlar verebilir hâle getirilmesi lazım ki bu Finansal İstikrar Komitesine dâhil edilerek bu kuruluşların hepsinin bağımsızlıkları yok ediliyor. Dolayısıyla da az sayıda insanın, çok sayıda insanın hayatını etkileyecek kararlar verebilme anlamında bir modeli teşvik ediyor ve bu model de benim gördüğüm kadarıyla verimsiz bir modeldir ve amaçlanan şeyleri gerçekleştirmeye müsait değildir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Durmuş Bey, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Söyleyeceğim sözleri lütfen laf olsun diye söylediğimi anlamayın veyahut da herhangi birisinin üzerinde bir puan kazanmak vesaire gibi niyetim de yok. Yani söyleyeceğim sözleri damarlarımın tamamında hissederek söylüyorum ve bunu da vatanımı, milletimi sevdiğim için söylüyorum, böyle anlaşılın.

Bu düzenleme, finansal istikrarla ilgili olarak bu düzenleme bana göre kara mizahtan başka bir şey değil. Şimdi, fiyat istikrarı dediğimizde, bu elle tutulur, gözle görülebilir, rakamlarla sayılaştırılabilir bir şeydir. Hükûmet ile Merkez Bankası bir araya gelir, der ki: “Enflasyon yüzde 5 olacaktır.” Bir hedef koyar. Bu, elle tutulur, gözle görülür, kontrol edilebilir fakat finansal istikrar denilen şey, varlığında hissedilmeyen ancak yokluğunda hissedilebilen bir şeydir. Eğer ortada bir şey yoksa ve işler kötüye gidiyorsa siz o zaman bunu hissetmeye başlarsınız. Ne demek istiyorum: Ortada bir ekonomik aktivite var, ekonomik koşullar var, herkes ürettiği otomobili, buzdolabını, çamaşır makinesini harıl harıl satıyor; efendim, toplam talep istediğimiz şekilde geliyor, herkes alımından satımından memnun, konutlar alınıyor satılıyor, bankalar kredi veriyor, otomobil kredisi alınıyor vesaire. Böyle bir durumda bunun gideceği bir yer var. Bunun gideceği yer acaba ileride bir ters tepmeye sebep olur ve dolayısıyla finansal istikrarsızlığa sebep olur mu diye soru sormaya başladığınız zaman, o zaman bir yerde elinizde toplu iğneyle balonu patlatmanız lazım.

Şimdi, işlerin düzgün gittiği, otomobilin satıldığı, buzdolabının satıldığı, herkesin harıl harıl kredi aldığı, konutların satıldığı bir ortamda siz, ileriye yönelik olarak, üç yıl sonra bu hızla giderse ekonomi şu noktaya gelir, dolayısıyla finansal istikrarı bozar, bugünden tedbir alıp, frene basıp balonu patlattığınız zaman toplum genel olarak şunu söyler: “Bu politika yapıcılar deli mi divane mi?” Herkesin bakışı bu yıl gayet iyiydi, herkes alıyordu, satıyordu, kâr ediyordu vesaire fakat finansal istikrarla uğraşan kişi bugünü değil, ileriye görür. Onu göremezse o zaman işte 2008’deki gibi, şu anda olduğu gibi, bizim 2017’de bizim Kredi Garanti Fonu’ndan dağıttığımız kredilerin olumsuz etkilerini şu anda yaşadığımız gibi o ortamı da yaşatacağız. Dolayısıyla, fiyat istikrarı elle tutulur, gözle görülür, sayılaştırılabilir ama finansal istikrar ancak yokluğunda hissedilir. Yani, balığa “Su ne?” diye sormak gibi bir şey yok, balık suyun içinde yaşıyor, onun “su” diye bir kavramı yok; finansal istikrar da böyle bir şey fakat şu anda geldiğimiz nokta itibarıyla sizin -yani sizin derken AK PARTİ iktidarına söylüyorum- bir birikiminiz var, bir tecrübeniz vardı. Finansal istikrar dün bulunmadı, bugün yeni icat edilmedi; finansal sistem olduğu günden beri var. 2002’de iktidara geldiniz, 2007-2008’de bir tane dünyada global kriz çıktı, o krizlerin yönetiminden vesaire edinilmiş birtakım birikimler ve tecrübeler var.

O zaman, arkadaşlarımızın biraz önce söylediği gibi, bunları yazılı hâle getirirseniz ve bürokratik bir kurum ortaya çıkarırsanız ve bu kurumun, bürokratik yeni yapının içerisinde yer alan kurumların kendi görev alanları ile yasalarındaki görevlerini tekrar başka bir kuruma bir şekilde verirsiniz bunları doğru yapmaktan ziyade yanlış yapma ihtimalinizi artırabilirsiniz ve nitekim bu 128 milyar dolarlık Merkez Bankası rezervinin çarçur edilmesi bu Komitenin becerisidir, yanlış yapmasından kaynaklanmıştır bu. Dolayısıyla, sizin birikiminiz şuydu: Başta bir tane aklıselim sahibi siyasetçi var, eğer ortada kredi genişlemesi varsa, işlerin biraz daha kötüye gitme ihtimali varsa, bugünden alınması gereken tedbirlerde frene basılması gerekiyorsa, BDDK’sini, Merkez Bankasını, ilgili kurumları, ilgili Bakan çağırır, onlarla oturur, görüşür, onlar konu hakkında görüşlerini bildirir, ondan sonra söylenenleri derler, toplar, siyasetçi olarak ülkenin geleceği için bir karara varır ve o kararı da bir şekilde uygulardı. Böyle kurumsal olarak yasaya dökülmüş, eni boyu, sağı solu belirtilmiş, rijit katı bir yapıyla yürümüyor bu

iş; bu iş bir sanat işi ve siz bunu yaptınız, yedi sekiz sene başarıyla yaptınız bunu ama maalesef bugün geldiğiniz noktada tekrar bu noktaya döndünüz ve bu sizin başınızı derde sokar ve sokmaya da devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayın lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Toparlıyorum.

Bugün 1 doları olan Merkez Bankasından daha zengindir ve burada deniliyor işte “kırılğanlıkları, sistemik riskleri ortadan kaldırmak için...” Bilakis, bu Kurul, Finansal İstikrar Komitesi, eski 5’inci maddedeki yetkiler ülkeyi bu hâle getirmiştir, kırılğanlığı yaratmıştır ve dolayısıyla şu anda karşı karşıya olduğumuz ulusal güvenlik sorununu ortaya çıkarmıştır. Ne dersiniz deyin ve ben bunu namusum ve şerefim üzerine söylüyorum, laf olsun diye söylemiyorum, gerçekten ülkenin şu anda karşı karşıya olduğu en büyük kırılğanlık budur. Ülkenin şu kadar milyar dolar borcu var, şöyle şöyle ekonomik sorunları var fakat bunun karşılığında onu sigorta edecek 1 dolarlık, 1 sentlik döviz yok ve vardı ama maalesef bu satıldı.

Dolayısıyla, şu anda finansal sistemin önemli bir savunma kalkanı elinden alınmıştır. O nedenle bence bu düzenlemelerin ortadan, buradan kaldırılıp, bunların yapılmayıp, bunu aklıselim olarak, bir kültürel birikim olarak ilgili Bakanın bu işi “informer” olarak yönetmesi çok daha akıllıca ve mantıklı bir iştir diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Bülent Bey, Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar, Değerli İsmail Bey -teklif sahibi olarak size sesleniyorum- şimdi, geneli üzerinde konuşurken devlet ve kurumsallaşmadan bahsettim, özellikle bu konuyla ilgiliydi. Devlet, devamlılığı olan, hafızası olan, akli olan bir kurum ama canlı, canlı bir kurum, hayatiyeti olan bir kurum; yaşaması lazım, devamlı olması lazım. Bu da kurumsallaşmayla mümkün yani kurumsallaşma da devamlılıkla ancak mümkün olabiliyor, liyakatle mümkün olabiliyor.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu var. Burada bir mantık var, mantalite var. Biliyorsunuz, burada kamu kurumlarını ayırmıştır; genel bütçeye dâhil olanlar, genel yönetim kapsamında olanlar, merkezî yönetim kapsamında olanlar, düzenleyici ve denetleyici kurumlar, mahallî idareler, sosyal güvenlik kurumları ve bunların bütçe esasları, bütçe yapıları, bunların tabi olduğu kuralları farklıdır. Ortak kuralları da vardır ama çalışma mantıkları, mantaliteleri de farklıdır; sorumlulukları farklıdır. Birçok kurumun kendisine ait kuruluş kanunu vardır. Merkez Bankası böyledir, BDDK böyledir, SPK böyledir; kendi görev ve yetkileri belirlenmiştir. Mümkün olduğunca düzenleyici ve denetleyici kurumlar ana gövdenin ana sorumluluğuna sahip kamu kuruluşlarının dışındadır. Adı üzerinde düzenleyici ve denetleyici kurumlardır onlar, işin yürütümüne yardımcı olurlar. Hani bir Osmanlı anekdotu vardır ya, bir Osmanlı padişahı bir akıncının atının nalını düzeltmesini görmüş, cezalandırmış “Herkes kendi işini yapacak.” demiş. Herkesin kendi işini yapması lazım. Her kurumun da kendi işini yapması lazım.

Şimdi burada bu yapılan iş, bu teklif edilen şekliyle Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine de aykırı, eski sistemimize de aykırı, parlamenter sistemdeki devlet yapısına da aykırı. Bütün kurumları harman ediyoruz, bir araya getiriyoruz, görev veriyoruz, bir de kanunla onlara ayrıca görev veriyoruz. Zaten devlette esastır -burada Sayın başkanımız da bakanlık yaptı, Sayın Şener de bakanlık yaptı, tecrübeye sahip birçok arkadaşımız var- devlette gerekli olduğu zaman, gerekli kişiler, sorumlular, yetkili

kişiler, mesela bir Maliye Bakanı bunları zaten bir araya toplayabilir, bir araya getirebilir. Kanunla bunlara ayrıca görev verilmesine gerek yok; bu, düzeni bozar. Kanunla bunları yaptığınız zaman bu düzen bozulur, kurumlaşmaya aykırı bir iş yapılmış olur. Onun için böyle bir düzenleme yapılması, Maliye Bakanlığının başkanlığında böyle bir düzenleme yapılması yanlış. Zaten yeni sistemde, bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde bakanlar Anayasa’ya göre bakanlıklarının iş ve işlemlerinden sorumlu değil; eskiden sorumluydu, birinci derecede bakanlar iş ve işlemlerinden sorumluydu. Şimdi öyle değil, bakanlar sadece Cumhurbaşkanına karşı sorumlu, bakanlıklarının iş ve işlemlerinden sorumlu değil hiçbir şekilde. Oradan gelen, Cumhurbaşkanından gelen talimata göre iş yapan... Aslında bakan olmaları, şu anda “bakan” denmesi yanlış zaten “sekreter”. Bir kurumun sekreteri nasıl işleri yaparsa alınan kararlara göre, Cumhurbaşkanlığınca alınan kararları yapmakla mükellef kişiler şu anda bakanlar. Eski bildiğimiz bakanlar değiller, sorumlulukları yok. Dolayısıyla böyle bir düzenleme yapılması da zaten yanlış, bu işin mantığına aykırı. Bunun çekilmesi gerekiyor Sayın Bakanım, sizin de bunu çok iyi kavradığınızı, bildiğinizi düşünüyorum. Bu bizim devlet anlayışımıza, kurumsallaşmamıza, geleneklerimize, geleneksel devlet anlayışımıza aykırı bir düzenleme olacak. Zaten bu toplantı istendiği zaman, istendiği sıklıkla yapılabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onun için bu düzenlemenin geri çekilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi önemli bir maddeyi konuşuyoruz. Demin aldığım bir bilgiye göre yarın bu kanun görüşülecektir.

Sayın Başkan, bence çok yanlış olur. Bu madde üzerinde biraz düşünülmesi lazım. Ben tamamına karşı değilim, düşüncelerimi ifade edeceğim.

Şimdi bu, anladığım kadarıyla, daha doğrusu hatırladığımız kadarıyla 2011 yılında 637 sayılı KHK’yle kurulmuş bir kurul, Finansal İstikrar Komitesi. Ben de bunun toplantılarında defalarca yer aldım. Hatta Sayın Durmuş Yılmaz’ın ifade ettiği yerden devam edecek olursak 2013 yılının Eylül ayını hatırlayın, “makroihtiyati tedbirler” diye kredi kartlarının sınırlandırılması, kredi düzenlemelerindeki sınırlandırmalar filan... O zaman biz Kalkınma Bakanlığı olarak bizim yaptığımız sunum çerçevesinde Finansal İstikrar Komitesinde öneri mahiyetli bir karar alınmıştır. Sonrasında da o kararı kurumlar, yerine göre, görevine göre BDDK, Merkez Bankası düzenlemeleri yaparak uygulamaya koymuştur. Ama bundan önce de tabii biz finansal sektörle ilgili olarak ilgili sayın bakanların başkanlığında defalarca toplandık, hiçbir hukuki düzenleme de yoktu arkadaşların dediği gibi. Yani bir bakanın zaten bu kurullar kendisiyle bir şekilde ya ilişkili ya bağlı ya da ilişik kurumlar. Dolayısıyla, bunları her zaman çağırıp yapabiliyordu. O zaman öyle bir şey tercih edilmiş ama o günkü düzenlemeye bakacak olursak bu -şimdi, buradaki eleştirilerime geleceğim- böyle çok daha derine inmeden düzenlenmişti. Şimdi, tabii, burada, Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetlerinin iş yapma tarzındaki öngörüsüzlüğü, gelişigüzel iş yapma şeklini görüyoruz. 2011’de kurulmuş kurul, 2018’de işte o uyum KHK’leri çerçevesinde kim vurduya gidiyor birçok kurum gibi -yani Kalkınma Bakanlığı da öyle oldu bir anlamda- ve bunu birisi gelmiş, kaldırmış, çok enteresandır. Yani arkadaşım Sayın Profesör Lütfi Elvan Bey’e buradan bir serzenişte bulunacağım: Bu FİK’i kaldıran kararnamenin yapıldığı tarihte kendisi

Bakandır, Kalkınma Bakanındır. Şimdi kendisi bize Finans Destek Komitesini yeniden getiriyor, böyle enteresan bir iş yapış tarzı var. Daha sonra ne oluyor? İşte, 2019 yılında -o zaman ben bu Komisyonunda değildim ama tabii takip ettik, milletvekiliydim- hiç olmayacak bir şekilde bir hâle dönüştürülüyor ve değişik şekilde çalıştırılıyor. İşte, bugün 128 milyar dolar meselesini, Türkiye'nin kırılganlıklarını konuşuyorsak o yapılan düzenlemelerden ve o şekilde kurumun yanlış çalıştırılmasından, bağımsız kurumlar üzerindeki kurumun ciddi bir yetki kullanmasından kaynaklanmıştır.

Şimdi, arkadaşlar, 4 düzenleme sonrasında en başa dönüyoruz. Kullandığımız enerji, yaptığımız yanlış işler, harcadığımız paralar, kaldırdığımız kurumsal kültürler yani onların maliyetini siz hesap edin. Yani bu şekilde bir yönetim tarzı, tabii, kabul edilebilir bir yönetim tarzı değil. Dolayısıyla, kurumlarla bu şekilde oynamamak lazım. Şimdi -yeri gelince söyleyeceğim- Finansal Sektör Komisyonu daha alt çaplı, orta düzeyli bir şey; ya, onu kaldırılıyorsunuz. Şimdi orada konuşacağız. Onu niye kaldırılıyorsunuz arkadaşlar? Yani bir şeyi kabul edebilmek için illa ki ne olduğunu tamamen...

Yani bilmediğiniz her şeye düşman olmak gibi -sizin için söylemiyorum- böyle bir anlayış var. Yoksa bu Finansal İstikrar Komitesi 2018'de kaldırılmazdı. Yani bilmiyorsak düşmanınız, kaldırılınsın; ha, yok yanlış yapmışız, yeniden kuralım Ekonomi Koordinasyon Kurulu gibi. Şimdi olmayan bir Ekonomi Koordinasyon Kuruluna atfı yapılarak bir düzenleme yapıyoruz; olacak iş değil, bu kabul edilebilir bir şey değil.

Şimdi, burada kuruluşlar detay detay sayılmış, buna ne gerek var? Finansal sektörle ilgili kuruluşlar sadece bunlar mı? Bizim birliklerimiz var, değil mi? Bankalar Birliği var, Finans Katılım Bankaları Birliği var, işte Sigorta Birliği var -tabii uzun isimlerini söylemiyorum- Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği var. Onlardan bir bilgi almak gerekirse bu Finansal İstikrar Komitesine davet edilemeyecek mi? Veya efendim, borsalarımız var; İstanbul Borsası var, efendim ne var, İstanbul Altın Borsası var, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası var. Bunlarla ilgili yarın bir şey gerektiği zaman bunları... Bunlarla ilgili, her biriyle ilgili dernekler var veya Merkezi Kayıt Kuruluşu var. Mesela, bakın, Finansal İstikrar Komitesinde bizim aldığımız kararların çok önemli kısmı Merkezi Kayıt Kuruluşunun bilgilerine dayalıydı, o etki analizlerini falan o zaman biz yapmıştık, benim ekibim yapmıştı. Yani şimdi Merkezi Kayıt Kuruluşunu o zaman niye yazmıyorsunuz? Dolayısıyla, böyle sayarak komisyon üyelerinin belirlenmesi son derece yanlış olmuştur.

Sayın Başkan, lütfen, bu konular sizin bildiğiniz konular. Bu nereden oldu, nasıl oldu, kim yaptı bilmiyorum ama bunları saymanın bir gereği yok. Bunu nasıl olsa Hazine ve Maliye Bakanlığı kendisine verilen yetki çerçevesinde davet eder, nihayetinde istişari mahiyette. Bakın, eğer biz -arkadaşların da ifade ettiği gibi- bağımsız kuruluşların, bağımsız kurumların bağımsızlığını gölgeleyecek şekilde buraya böyle tek tek tafsilatlı vazifeler yazarsak bu olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Yarının ne doğuracağını da bilemeyiz. Yani yarın bir başkası da gelir, bir başka arıza çıkartır. Dolayısıyla, bu şekilde sayılmaması lazım. Bir bakan her zaman bu kanun olmasa bile yapabilir. Ben arkadaşlardan biraz farklı düşünüyorum, böyle bir düzenleme yapılabilir ama Sayın Başkan, bu görevlerin tafsilatlı sayılmasına ne gerek var?

Çok tedirginlik içerisinde yazılmış, panikle yazılmış. Ya, bir kanuna bu kadar çok “kırılganlık” ifadesi yazılabilir mi? Evet, tamam, biz muhalefet olarak söylüyoruz “Türkiye kırılganlığı arttı.” falan ama kanunun her tarafı kırılgan ya, şu maddeyi bir okuyun ya! Türkiye kırılgan, kırılgan, kırılgan; finansal istikrarsızlık, finansal istikrarsızlık... Bir kanunda böyle şeyler yazılır mı? Bunları yazmaya

ne gerek var? Finansal istikrarın korunması bilmem ne amaçlı olarak çalışacaktır, istişari mahiyette bir şeydir. İşte ne bileyim, “İlgili bakanlar kuruluşları çağırmasın, ilgili Bakanlık bir yönetmelikle bunların düzenlemelerini yapar.” dersiniz olur biter, buna bile gerek yok, bu yapılabilir. 2011’de de vardı ama böyle “kırılganlık” ifadesi... Lütfen bunları çıkartın yani hakikaten piyasalara güvensizlik verir. Hükümet kendi getirdiği bir şeyde, buradan geçen bir maddede... Yani bunu hani biz söylesek bir siyasi amaçlı olarak diyelim ki... Burada böyle bir sorumsuz hiçbir muhalefet milletvekili yok çok şükür. Hakikaten Durmuş Bey’in söylediği gibi illiğime kadar hissederek söylüyorum, Burada bir tane laf olsun diye söylediğimiz bir şey yok arkadaşlar. Bakın, biz buraya tecrübeleri yaşayarak geldik, defalarca buralarda sunum yaptık, karar çıkardık, bunlara ne gerek var? “Kırılganlık” ifadesi kanunda bu kadar çok yazılır mı? Bunlardan vazgeçilmesi lazım Sayın Başkan. Yani, yarın sabaha kadar, öğlene kadar düzeltebilir misiniz bilmiyorum ama bunu çıkartmayalım lütfen. Şu Çek Yasası, eğer -o da yaptığınız bir hata zaten de- orada bir zorunluluk varsa o maddeyi filan çıkarın, bu maddeyi bir sonraki kanun teklifine bırakalım derim ben. Bunun bu şekilde yapılması piyasada ciddi bir sorun oluşturacaktır.

Ve bağımsız kurullarla ilgili gölge düşürmememiz lazım, karmaşa çıkmaması lazım. Evet, ben Lütfi Elvan Bey’in böyle bir şeyi, 128 milyar dolar meselesinde yapılan yanlışları, kurumlara o kadar müdahale edeceğini düşünmüyorum ama biz devlet yönetiyoruz, bir sistem kuruyoruz. Yani bugünkü bakan yapmaz, yarın gelen bakan yapabilir. Yapmak isterse ne olacak? Yani böyle bir şeye ihtiyaç yok ki. Dolayısıyla bu çok yanlış olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Hemen bitiriyorum.

Dolayısıyla, piyasalarda güvensizlik oluşturacak bu şeyden kaçınalım. Dediğim gibi çok yüzeysel bir şey yapalım illaki yazacaksak, bunu tamamen çıkartmazsınız belki ama ya öyle bir şey yapın veya şimdilik bunu geri alıp daha sonra üzerinde düşünmek lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, 2019 yılında bu (FİKKO) Finansal İstikrar Kalkınma Komitesi kurulacağı oturum tutanaklarına bakmanızı tavsiye ediyorum. Burada muhalefet milletvekilleri olarak canhıraş bunun yanlış bir düzenleme olduğu konusunda muhalefet ettik ama maalesef AKP ve MHP çoğunluğu buna destek verdi. Bunun derin krizlere yol açacağını söyledik.

Şimdi, Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz, bana yönelik bir şey mi söylediniz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, evet, size söylüyorum Sayın Başkan. Yani 2019 yılının tutanaklarına bakmanızı tavsiye ediyorum. O dönem bunun derin krizler yaratacağını söyledik. Burada Sayın Cumhurbaşkanına ve dolaylı olarak damadı Berat Albayrak’a verilen geniş yetkilerin bu ekonomi alanındaki denge, denetim ve fren mekanizmalarını yok etmediğini, krizlere yol açacağını söyledik ve maalesef biz haklı çıktık.

Sayın Başkan, şimdi, bağımsız kuruluşlar bir fren mekanizmasıdır. Bilirsiniz, ekonomide sonuç olarak -Durmuş Bey söyledi- geleceğe dönük belli tehlikeler gördüklerinde bu konuda herkesi uyarırlar, yürütmeyi de uyarırlar ve belli düzenlemeler yapılır ama bu kuruluşlar bağımsız değilse yani vesayet

altındaysa o zaman bu görevlerini yerine getiremezler. Biz bu krizleri bu fren mekanizmalarının işlememesi yüzünden yaşadık yani bu bağımsız dengeleyici, denetleyici kuruluşların işlememesi yüzünden yaşadık.

Diğer bir fren mekanizması da Meclistir arkadaşlar. Ya, biz de bir fren mekanizmasıyız, niye sizin freniniz hiç tutmuyor ya, niye biz hiç fren olamıyoruz? Yani ferman nasıl geliyorsa niye öyle geçiyor? Yasal düzenlemeler geliyor, geçiyor; yanlış yaptık, yine aynı yanlışla devam ediyoruz. Benim iddiam şu yönde: “Kalkınma” kelimesi çıkmış ama kanunun ruhu aynen devam ediyor. Yani ruhu şu anlamda söylüyorum: Cumhurbaşkanı, ilgili bütün kurum ve kuruluşları, belirlenen tedbirleri... “Cumhurbaşkanının belirlediği tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlar derhâl uygulamakla yetkili ve sorumludur.” dediğiniz anda son iki üç yıldır olan talimat mekanizmasının devam etmesi önünde hiçbir engel yok. Çünkü bunları derhâl uygula... Bakın, “Derhâl uygulamakla yetkili ve sorumludur.” diyor. Ee, şimdi, bu anlamda Cumhurbaşkanının belirlediği tedbirler... Ki Sayın Cumhurbaşkanı hâlâ “Faiz neden, enflasyon sonuç.” diyor. Buna inanan bir Cumhurbaşkanımız var, bu yüzden krizler yaşadık. Sayın Cumhurbaşkanı bugün faizlerin yüksek çıkmasına belki mecbur kaldı ama yarın bir noktada tepesi atacak yine, tıpkı yüzde 24’e çıkmıştı, belli anlamda istikrar sağlanmaya başlanmıştı “Yüksek bu faiz arkadaşlar.” dedi, bir Merkez Bankası Başkanı kovdu, öbürkünü getirdi, patır patır 15 puan faiz indirimi yapıldı. Gereksiz yani fazla, çok hızlı bir şekilde yüzde 7'lere faiz indirildi, piyasaya para pompalandı, 128 milyar dolar satıldı, o gelen para piyasaya pompalandı. Mustafa Bey söylüyor “Geçen yıl ekonomi büyüdü.” Ee, nasıl büyüdü? 1 katrilyon lira piyasaya para sürerseniz, piyasayı paraya boğarsanız ekonomi büyür ama bunun yan etkisi vardır, bu kortizon etkisidir. Sonucunda ne oldu? Bu yıl derin bir ekonomik kriz yaşıyoruz, finansal kriz yaşıyoruz; enflasyon patlamış, kurlar patlamış, faizler patlamış...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ama ekonomi büyüyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, bakın, kortizonu bir insana verirseniz -hekim var burada, hekimler var- İsmail Bey, hasta bir insana kortizonu basarsan ne olur? Kendini iyi hisseder değil mi, geçici olarak kendini iyi hisseder, kortizonu basarsanız kendini iyi hisseder.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Pandemi yok mu, pandemi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kendini iyi hisseder ama sonra ne olur? Kortizonu bir süreye kadar basabilirsin, fazla basarsan kortizonu bünye tepki verir. İşte yaşadığımız şey bu arkadaşlar, kortizonu fazla bastılar ve sonuçta bünye tepki verdi. 2017’de de aynı hatayı yaptık. 2017’de dedik ki: “Aman, bu KGF’yi bu kadar pompalamayın.” Ne oldu? 2018’de kriz patladı hemen seçimlerden sonra, kur fırladı. 2020’de yine aşırı bir para pompalandı piyasaya, hem de borç olarak, vatandaşlarımız borçlandı; evet, alışveriş yaptılar ama enflasyon patladı, kur patladı, faizler patladı. Durmuş Bey’in söylediği gibi, Merkez Bankasının da kasasında para bitirildiği için finansal kırılganlık arttı. Şimdi bunu kim frenleyecek arkadaşlar? Şunu söylüyorum: Bu komiteye bu yetkiyi vereceksiniz şimdi değil mi? Komitenin de başında Lütfi Elvan gözüktüyor ama Tayyip Bey bir telefon açacak, “Kardeşim, nedir bu faizlerin hâli? Faiz neden, enflasyon sonuç, düşürün bu faizleri.” diyecek, karşı mı çıkabilecek Lütfi Elvan? Çıkamayacak. Kurullar da zaten orada emir altında, yetki de var burada, derhâl uygulamakla yetkilidir. “Düşür faizi.” diyecek, ne olacak? Geçici olarak para pompalayacak belki, yine krizler; kriz sarmalından çıkamayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız...

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii.

Bunun tek bir yolu var: Bütün kurumların işini yapması, bizim de işimizi yapmamız. Biz, yürütmeyi dengeleyici ve denetleyici bir fren mekanizmasıyız arkadaşlar, aynı zamanda kanun koyucuyuz, doğru kanunlar yapmamız lazım. Bütün kurumların işlemesi lazım; Meclisin işlemesi lazım, dengeleyici ve denetleyici kurumların işlemesi lazım, basının işlemesi lazım. Bunların hiçbirisi işlemiyorsa “Cumhurbaşkanına verelim yetkiyi, istikrar olur.” olmaz. Bu anlamda burada pek çok düzenleme yapılmış ama Sayın Lütfi Elvan şuna cesaret edememiş, Cumhurbaşkanına verilen yetkiyi yani “bütün kurumlar Cumhurbaşkanının talimatını derhâl yapmak zorunda” cümlesini buradan çıkaramamış. Bunu çıkaramadığınız sürece arkadaşlar, bu yasa hep krizlere yol açar. Bakın, tutanaklar burada, 2019’da da aynılarını söylemişim, yine aynısını söylüyorum; kriz sarmalından bu ülkeyi çıkaramayız.

Değerli arkadaşlar, bakın, Merkez Bankasındaki olayı küçümsemeyin lütfen. Şu anda ülkenin kalkını düşmüş durumda. Şu anda Amerikan Merkez Bankası hâlâ para basıyor, her ay 150 milyar dolar piyasaya para sürüyor, her ay, trilyonlarca dolar para sürdü. Avrupa Merkez Bankası trilyonlarca dolar para sürüyor. Para bol, para bol şu anda ama yarın... Onların imkânı var, çünkü onların parasına güven var, sistemlerine güven var, kendi parasını basıyor ve sistem... Türkiye insanı dolara yatırım yapıyor. Türkiye gibi üçüncü dünya ülkeleri dolara, avroya parasını yatırıyor maalesef. Yurttaşlarımızın yüzde 70’i dolara, avroya parasını yatırıyor. Bizim gibi ülkeler kendi parasına güvenmiyor, o paraya yatırım yapıldığı için onlar para basabiliyorlar. Ama bu yağmur duracak arkadaşlar, bakın bunu unutmayın, burada not düşülsün. Bu yağmur üç vakte kadar duracak; üç aydır, altı aydır, bir senedir. Yağmur durduğu zaman yani o para basma meselesi durduğu zaman -hatta şu anda Amerika’da enflasyon başladı, Avrupa’da enflasyon başlıyor- onlar parayı geri çekmeye başladıkları zaman... Bakın, biz bollukta yokluk çekiyoruz. Şu anda dünyada bol para var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Epeyce aştınız, bir toparlarsanız memnun olurum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitiriyorum, son cümlelerim.

Biz bu kadar bol para varken yokluk çekiyoruz, yarın su kesildiğinde biz o zaman ayazda kalacağız arkadaşlar. Şimdi çatımızı güçlendirmemiz lazım, bunun için de reformlara ihtiyaç var. Böyle, gerçekten, bu anlamda -insanlar yaptığı hatalardan ders çıkarırlar- hatalarımızdan ders çıkarmıyorsak aynı şeyleri yaşamaya mahkûmuz arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Kamil Bey, sizin söz talebiniz var.

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aslında her şey söylendi, ben, kısaca, bir katkı anlamında bazı sorular yöneltmek aydınlatmaya çalışacağım.

Hepimiz gayet iyi biliyoruz ki 2019 yılında bir düzenleme gelmiş idi, o zaman bir eleştiride bulunmuştuk. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak... Bu komite daha bize gelmeden yani Mecliste henüz kanunlaşmadan “Komiteyi topladık, komitede şöyle kararlar alındı.” diye basında haberler yansımıştı. Bu da bizim burada üzerinde eleştiri getirdiğimiz bir şekildi. Bu, gerçekten üzerinde ısrarla durduğumuz bir konuydu.

Şimdi, bu bir kanun teklifi. İsmail Bey dinlerse sevinirim. Şimdi, teklifi veren milletvekili arkadaşlarım böyle bir Komitenin böyle bir değişikliğe maruz kalmasına, değiştirilmesine hangi gerekçelerle böyle bir kaniya varmışlar, bunu sormak istiyorum. Bu metin yürütmenin bir talebi midir? Öyleyse burada bir usul ve yöntem sorunu var; bunu hep tartışıyoruz. Eğer değil ise yürütmenin görüşü nedir?

Şimdi, Komite istişare ötesi bir yönetim görevi üstleniyor burada, bu yapılan düzenlemeyle. Şöyle ki: Sayın Şener de, Sayın Bakanım da bahsetmişti. Yani diyor ki mesela: “Finansal istikrar ve güvenliği tehdit edebilecek sistemik risklerin ve kırılganlıkların belirlenmesi, etkin bir şekilde izlenmesi ve yönetilmesi için...” (3)’üncü fıkranın (ç) bendinde “Sistemik risklerin gerçekleşmesi durumunda uygulanacak kriz yönetim planlarının oluşturulması.” Şimdi, bir başka konu var. Mesela, (3)’üncü fıkarda eş güdümde bahsediyor. “Komitede temsil edilen kurum ve kuruluşlar arasında iş birliği ve eş güdümü tesis eder.” Yani eş güdüm tesis etmek demek aslında üyesi olan kurum ve kuruluşların bağımsızlığını ortadan kaldıran bir düzenlemedir ve bu Komitenin yönetim fonksiyonu görevi diğer kurumları bağlayıcı bir düzenlemeye sevk eder ki bu da bağımsız olan kurumların bağımsızlığını ortadan kaldırır.

Şimdi, ben Hazine ve Maliye Bakanımızın ve yürütmenin diğer üye olan organlarıyla birlikte hangi sorunları var bu istişare ve eş güdümü sağlamak üzere, bunu merak ediyorum. Komiteye üye olan kurumları istişare amaçlı toplantıya çağırır, örneğin -bu Komitenin olmadığını varsayalım- bu kurumları toplantıya çağırır ve belli dönemlerde bir gelenek hâline getirip istişare edilmesi... Bir sorun mu var bu konuda ya da bir sorun mu yaşanacak, yaşanmakta? Veya burada bir hüküm eklenmiş “Kamu kurum ve kuruluşları, talep edilen veri ve bilgiyi Komitenin belirleyeceği şekil ve süreler içerisinde vermekle yükümlüdür.” Ya, nasıl bir... Gerçi utanç verici bir ifade. Yani Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sayın Bakan veya yürütmenin ilgili başkanlıkları böyle bir veri istediğinde, zamanında, süresinde şekil ve süreler içerisinde alamıyorlar mı? Yani böyle bir hükümle bunu zorunlu kalmaya çalışıyorsunuz. Ya, bu da anlaşılır bir şey değil; nasıl bir uygulamadır? Bir de -çıkartılan bir hüküm o- “Reel sektörle koordinasyonun artırılması yönünde.” diye bir ifade vardı. Evet, yani bu Komitenin içerisinden “kalkınma” ifadesini çıkardığınız için reel sektörü buradan kaldırılıyorsunuz belki ama yani fiyat istikrarı konusunda reel sektörün istişare amaçlı görüşlerine, düşüncelerine yine ihtiyaç duymayacak mısınız ya da reel sektör bu konuda neden dışlanmış?

Son olarak, Sayın Başkan, bunu daha önce de ifade etmiş idim geneli üzerindeki konuşmamda, kurulması planlanan bir Ekonomi Koordinasyon Kurulundan bahsediliyor, yani henüz kurulmamış ve böyle bir ihtiyaç var ise -olup olmadığı konusunu tartışmıyorum- bu neden kurulmadan böyle bir düzenleme, sorgulamak istiyorum. Yani kalkınma misyonu neden bu Komitenin görevi içerisinde yer alırken kapsam dışına alınmış, bunu da sorgulamak istiyorum.

Sayın Başkan, tekrar söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Peki, Garo Bey’e ilave bir söz vereyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben Hazine ve Maliye Bakanımıza sormak istedim ama yani kurumu temsil eden Bakan Yardımcımız var burada.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Toplu olarak cevap vereceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii, tabii, ben de size sormak istiyorum zaten yani açıklamak için. Bu ekonomi reform paketini, sonuç olarak sundunuz ve üzerinden ciddi de bir zaman geçti ve bununla ilgili yasal düzenlemelerin yapılacağını peyderpey öne koydunuz ama ilk düğmenin bu şekilde iliklenmesinde bir sıkıntı görmüyor musunuz? Bunu İsmail Güneş sonuç olarak imzalamış, getirmiş ama yani sonuç olarak sizden bu şekilde geldiğini biliyoruz. Yani bu kadar büyük bir iddiayla... Biliyorsunuz Berat Albayrak da büyük iddialarla çıkmıştı “Ekonomiyi büyüteceğiz, istikrar sağlayacağız...” Şu bu.. FİKKO’yu getirdi, sonuç, büyük bir hezimet söz konusu. Yeni bir Bakanımız, Siz de yeni bir Bakan Yardımcısısınız, siz de yeni bir iddiayla, büyük bir iddiayla ortaya çıktınız, söylemlerinizde “istikrar, kalkınma, büyüme, şeffaflık” pek çok büyük kelime söylendi ki aynılarını Berat Albayrak da söylemişti. Bu anlamda böyle bir başlangıcı doğru bulmuyorum ve Sayın Başkan, ben önerimi de söyleyeceğim, bu konuda yasamayla iş birliği yapmanızı öneriyorum. Yani hep böyle “Ben bilirim.” havasıyla bakanlarımız geliyor gidiyor oysa burada ciddi bir bilgi birikimi var. Ya, belli reformlara ihtiyacınız varsa -vergi reformu olsun, işte, bu kalkınmayla ilgili, istikrarla ilgili, reformlarla ilgili olsun- gelin, bunları birlikte yapalım, böyle palyatif adımlarla olmaz, düğmeyi doğru ilikleyelim, kural bazlı oynayalım yani dünya kural bazlı bir sistem istiyor Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada bir parantez açayım, ben de katılıyorum. Sayın Hazine ve Maliye Bakanımızla, belki tüm gruplarla birlikte bir araya gelip bir istişare yapabiliriz, faydalı da olacağına inanıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, bununla ilgili şu açıdan işaretler verirseniz sevinirim: Yol haritanız nedir? Yani böyle bir torba yasanın içine iki tane madde soktuk, hadi oradan üç tane cümle çıkardık ama işin özü orada duruyor. Bununla ilgili görüşlerimizi önceden alsanız, katkı sunsak yani nerede yanlış yaptık, öz eleştiri yapsak hep beraber ve doğruları yapsak daha iyi olmaz mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yol haritanızı merak ediyorum Sayın Bakan Yardımcısı, o açıdan size sordum bunu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Bakan Yardımcımıza söz verelim, özellikle bu Komiteyle ilgili epey değerlendirmeler oldu, kısaca sizin görüşlerinizi dinleyelim.

Buyurun lütfen.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; eleştiriler ve katkılar için teşekkür ederim.

Ben, daha önce, biliyorsunuz, bu üst kurullardan bir tanesinin başkanlığını yaptım, uzun yıllar başkanlığını yaptım, 2017’den sonra da emekli oldum. Yaklaşık üç ay kadar önce de Hazine ve Maliye Bakan Yardımcılığına başladım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hangisinin?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – TMSF.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Evet, TMSF’de ikinci başkanlık ve daha sonra başkanlık yaptım. Şimdi, bu üst kurulların çoğu yani en azından şöyle söyleyeyim: BDDK, TMSF bünyesinin içerisindeydi, 90’lı yıllarda da vardı. Efendim, Sermaye Piyasası Kurulu o zaman da vardı, Merkez Bankası Başkanlığı o zaman da vardı. Yeni kurulan burada ne var? Geçen sene kurulmuş Sigortacılık Düzenleme Denetleme Kurumu.

ERHAN USTA (Samsun) – 90’lı yıllarda yoktu canım, BDDK yenilerde kuruldu.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – 99’da kuruldu, 99’da kuruldu BDDK. Yani 2001 Krizi olduğunda o kararları BDDK aldı. Dolayısıyla demek ki üst kurullarla alakalı değil. Ben üst kurullarda başkanlık ve ikinci başkanlık yapıp o bağımsızlığı yaşayan, uygulayan bir bürokratım, 2017’den sonra da emekli oldum. Şimdi, konuştuğumuz mesele öyle bir şey ki sanki bu kurul yeni kuruluyor, yeni bir şey oluşuyor diye. 2011’de oluştu, neden oluştu? Yaşanan birtakım tecrübelerden dolayı o zamanın...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bankacılık tarihi kadar eski bir kurum.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Evet.

...Hazineden sorumlu Başbakan Yardımcısının Başkanlığında -o zaman Hazine Müsteşarı; şimdi onun yerine ben geçmiş oluyorum Bakan Yardımcısı olarak yani o anlamda devam ediyor- Hazine Müsteşarı, Merkez Bankası Başkanı, BDDK Başkanı, TMSF Başkanı, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı; 5 kişi. Ama bunların dışında, gerekli olduğunda da mesela zaman zaman -kalkınmayla ilgili Erhan Bey geldi mesela- kalkınmayla ilgili bir konu konuşulduğu zaman işte Kalkınma Bakanlığından ilgili yetkiliyi çağırıyorduk, onunla, bazen -Maliye Bakanlığı o zaman ayrıydı- Maliye Bakanlığından çağırıyorduk; dolayısıyla burada toplanıyorduk. 2011’de bu Finansal İstikrar Komitesi kuruldu ve biz bunun faydasını çok gördük. Neden, nasıl gördük? Şimdi, mesela Finansal Sektör Komisyonu 2005’te Bankacılık Düzenleme Yasası’yla kurulmuştu fakat Finansal İstikrar Komitesi kurulduktan sonra işlevsiz kaldı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu niye kaldırdığımızı da bu arada izah edin, gelecek o madde ama.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Hayır, hayır, onu özellikle söylüyorum yani işlevsiz kaldı hatta çoğu kere imzalar böyle bürokratlar arasında dolaştırılarak gidiyordu çünkü artık Finansal İstikrar Komitesinde o meseleler konuşuluyor idi ama 2005’te gerekliydi, niye? 2005’te Finansal İstikrar Komitesi diye bir komite yoktu. Hakikaten ekonomi öyle bir şey ki şimdi biz “bağımsızlık” diyoruz, elbette bağımsızlık önemli, o bağımsızlığı ben yaşayan bir bürokrat olarak söylüyorum ama ekonomi politikasından tamamen bağımsız, istediğini istediği şekilde yapan bir bağımsızlık değil; benim bildiğim, güçler ayrılığı, yasama, yürütme ve yargı arasında bir bağımsızlık olur. Yani ekonominin kurumlar arasında mutlaka koordinasyon, evet, günlük işlemlerde mesela bizdeki gibi... Şimdi, Sigortacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu daha geçen yıla kadar neydi? Bizim Genel Müdürlüğümüzdü. Kendisi tek başına bir imza atamazdı; Bakanımız imza atacak, o şekilde yürürdü ama şimdi öyle değil, bir üst kurul oldu geçen seneden bu yana; 5 kişilik bir yönetim var, kararlarını kendileri alıyor. Bu düzenlemeleri de onlar getirdiler bize; biz de tabii, bizim üzerimizden Parlamenta gitmesi gerektiği için bunun üzerinde ıstışare ettik. Geldik; milletvekillerine, sizlere getirdik bunu. Bazı maddelerinin değiştirilmesini talep ettiniz vesaire. Dolayısıyla, bu manada, demokrasinin çarklarının işlediği bir mekanizma. Yani, ben uzun zamandır -gerçi, daha doğrusu, ben milletvekilliği yapmadım, bilmiyorum o manada ama- bürokraside olmam nedeniyle belli ölçüde bazı şeylere şahidim; hakikaten, kanun yapmanın bu kadar zor olduğu, bu kadar... Yani, belki, bilmiyorum, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi midir, nedir; milletvekilliğini burada çok güçlenmiş gördüm, milletvekilliği mekanizmasının çok güçlü olduğunu gördüm. Bu da bir sistemin belki de demokratik sistem açısından çok önemli bir kazanımı olarak... Yani, biz burada mesela...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Pazı yaptık bayağı!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dışı sizi, içi bizi yakar!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Öyle demeyin, bir mutfak çalışıyor Meclisimizde yani.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL - Yani, mesela eskiden kanun tasarısı vardı; hükümet getirirdi, hiç kimse dokunmadan çıkardı. Ama şimdi ben, mesela bizzat yaşadıklarımın dolayısı...

ERHAN USTA (Samsun) – İşte...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL - Hayır, size gelmeden önce...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse, soruya doğrudan cevap verelim.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL - Şimdi, tabii, bu çerçevede, bir de 2019'da bir FİKKO'ya dönüşmüş bu, o dönemde fakat onun içerisinde bu kurumlar sayılı değil. Fakat FSB'den eleştiri aldık. FSB-işte, bu "Financial Stability Board" diye G20'nin altında kurulmuş bir birlik- diyor ki: "Bu bağımsız kurulların kim olduğunu buraya yazın." Dolayısıyla, onların...

ERHAN USTA (Samsun) - Daha önce de böyle bir eleştiri var mıydı? O, işte "Bu şekilde görev tanımlarını, bilmem neleri yazın..." 2011'de böyle bir şey söylemiyorlardı.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL - Yani, dolayısıyla, biz de o çerçevede... Yok, FİKKO'da şimdi bu kaldırılmış. Yönetmelikle belirlenmiş olduğu için biz onu kanunla getirme ihtiyacı hissettik. Dolayısıyla, yani, burada aslında yeni bir şey yok. Eskisi geliyor ama FİKKO'yla ilgili eleştirileri dikkate alarak yeniden düzenliyoruz. Bu önemli, bundan başlamak gerekiyordu çünkü bundan başlamadan diğer reform adımlarını... Kaldı ki bunların bir kısmı kanun değişikliği gerektirmeyen idari düzenlemeler çerçevesinde yapılacak şeyler.

Bir de, kalkınmadan vazgeçmiş değiliz. Tabii, kalkınma, esas itibarıyla... Daha önce "Ekonomi Koordinasyon Kurulu" diye bir kurulumuz vardı, üyeleri tamamen bakanlardan oluşuyor idi. Dolayısıyla, FİKKO o yükü de üzerine aldığı için, o da olmadığı için biz dedik ki: "Bu Ekonomi Koordinasyon Kurulunu yeniden yeşertelim; o, yine bakanlardan müteşekkil bir kurul olsun. Finansal İstikrar Komitesi de eski o işlevini iyi bir şekilde yapsın."

Bu "kırılganlıklar" tabiri FSB'nin düzenlemelerinde kullanılıyor. Her ekonomi kırılganlık yaşar, kırılganlık yaşamayan bir ekonomi olmaz; hele hele bugünlerde kırılganlık yaşamayan ekonomi yok gibi. Dolayısıyla, kırılganlık olması durumunda -her kurum ayrı ayrı ama- sonuçta bunların başkanları geliyor, hatta sunumlar yapıyor vesaire; o sunumlar çerçevesi içerisinde ortak akıl işletiliyor. Sayın Başkanımız o dönem çok az da olsa -üç aylık Bakanlık yaptı- Başkanlığımızı da yaptı; yani, dolayısıyla, o da bizzat şahit oldu. Buradaki kurulların birleşmesi, özellikle Merkez Bankası... Merkez Bankasının bağımsızlığı para politikası araçlarını kullanma anlamındadır; yoksa Merkez Bankasının bütün ekonomik politikalardan, her şeyden bağımsızlığı manasında bir şey olamaz. Yani TMSF'nin bağımsızlığı...

ERHAN USTA (Samsun) – Onu iddia eden yok ki zaten ya. Yani, şimdi onu iddia eden oldu mu?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL - Yani, dolayısıyla... Hayır, hayır, şu anlamda söylüyorum: "Bağımsızlık" derken, burada oluşturulacak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, toparlayalım. Epey uzadı.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL - Finansal İstikrar Komitesi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Cumhurbaşkanına verdiğiniz yetkiyi...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL - Onu anlatayım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sınırı var mı bunun, sınırı var mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL - Var tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Nerede var?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL - Şöyle: Orada zaten başlığını okursanız “sistemik risk” var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, o subjektif bir şey.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL - Şimdi, bakın, anlatayım, kabul edeceksiniz.

Şimdi, bu, daha önceki düzenlemede de vardı. O zaman ne vardı? Bakanlar Kurulu kararı vardı, Bakanlar Kurulu kararı. Şimdi, biliyorsunuz, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçince Bakanlar Kurulunun yerine ne ikame oldu? Cumhurbaşkanlığı geldi. Dolayısıyla, zorunlu olarak o ibarenin oraya dönüşmesi lazım. O da sadece ve sadece son derece istisnai “sistemik bir riskin varlığı durumunda tek bir kurumun, tek bir organın karar alamayacağı, bütün ekonomiye sirayet edebilecek bir riskin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz ondan hiç çıkmıyoruz ki, hep risk altındayız, hep kriz altındayız yani.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Hayır, hayır... Ama yani önceki düzenlemeyi de okursanız, Bakanlar Kuruluyula ilgili düzenlemeyi, aynıysa olduğunu görürsünüz, orada hiç değişiklik yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum, epey uzun bir izahat oldu.

Bülent Bey, sizin söz talebiniz mi var?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakandan sonra.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam.

Buyurun Sayın Bakan.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, Sayın Başkan, Sayın Gül’ü maskesini çıkarana kadar tanıyamamıştım ama maskesini çıkardıktan sonra tanıdım. Bürokrasiye ilk kazandıran biri olarak biraz önce sergilediği performansından o zaman haberdar olsaydım bürokrasiye değil, siyasete yönlendirdim açıkçası.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Sayın Bakanım, mümkün mertebe siyasete girmemeye çalışıyorum, teknik olarak konuşmaya çalışıyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – En teknik hâli bu Şakir’in, en teknik hâli bu.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, sorun böyle bir kurulun var olmasından da öte başka bir şey, yani idari olarak bu kurul oluşturulabilir; ilgili bakan ekonomiyle ilgili, finansla ilgili bazı sorunlar nedeniyle ilgili kurulların başkanlarını çağırabilir, birlikte tartışabilirler hatta orada bazı prensipler belirleyebilirler, bir eylem planı oluşturabilirler ve her bağımsız kurum da kendi görev alanına düşen görevleri kendi kanunlarının kendilerine verdiği yetkiler çerçevesinde uygulalar; bunda bir sorun yok. Yani sorun böyle bir kurulun kanunla kurulması. Kanunla kurulmasında ne gibi bir sorun var? Şimdi, Merkez Bankası Kanunu var, SPK’nin var, diğer kurulların kanunları var ve o kanunlarda bu bağımsız kurulların görevlerini bağımsız olarak yapabilmesi için düzenlenmiş maddeler ve yetkiler var. Öyle zannediyorum ki bizim bugün yaptığımız düzenlemeyle diğer kurulların kanunlarında kendilerine verilen yetkilere benzer yetkiler bu Komiteye veriliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, usul açısından -hukukçu arkadaşlarımız daha iyi takdir ederler ama- özel kanunlar her zaman için genel kanunların üstündedir.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani bunun iyi incelenmesi lazım. Bu sefer ortaya yetki çatışması çıkacak “Bu komite mi yetkili, yoksa Merkez Bankası mı yetkili; bu komite mi yetkili yoksa BDDK mı yetkili, TMSF mi yetkili?” diye, sorun burada. Ama Sayın Gül böyle, bunun faydalı bir kurul olduğunu falan anlattı. Faydalı olabilir, bir itirazım yok ama bu kanunun böyle düzenlenmesinde, diğer kurulların yetkilerinin bu komiteye verilmesinde temel ve köklü bir sorun var hem kurulların bağımsızlığı açısından hem de işin çelişkiye düşmemesi açısından, kimin yetkili olduğunda ortaya çıkacak ihtilaflar açısından.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Erhan Bey, sizin söz talebiniz var, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, yani biz burada mümkün olduğu kadar yapıcı bir şekilde, hakikaten bir teknisyen olarak konuştuk, biz siyasetçi olmamıza rağmen teknisyen olarak konuştuk; teknisyen olan Şakir Bey kardeşim de siyasetçi gibi konuştu. Bizim söylediğimiz eleştirilerin hiçbirisi karşılanmadı, onu söyleyeyim yani hani “En son o konuştu.” diye bunlar karşılanmış falan değil. Bu, tutanaklara bu şekilde geçsin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Bülent Bey, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, konu gerçekten de bir komitenin kurulmasıyla ilgili değil. Devlette devamlılık esastır, devlet akli vardır -biraz önce dediğim gibi- devlet hafızası vardır, kurumsallaşma esastır; kurumsallaşmayı devam ettirmek lazım. Bir devlette her şey kanunla olmaz, bazı şeyler uygulamalarla belirlenir, hele bizim gibi geçmişisi olan devletlerde böyledir.

Şimdi, 5018 var, ondan önce Muhasebei Umumiye Kanunu vardı. Bizim kamu mali yönetimimiz var, kamu mali kurumları var, bir geleneği var her şeyin; bu geleneğe göre bütün...

Şimdi, bir ilde tutup da böyle bir kanun yapar mısınız: “Güvenlikle ilgili olarak albaya bağlıdır. Emniyet müdürü de bilmem ne müdürü de falan filan...” Böyle kanun mu yaparsınız? Komite kurulur, aralarında bir sorun varsa toplantı yapılır, o konular halledilmek üzere toplantılar devam eder ama siz bunu kanunla yaparsanız o sürekli hâlde kimin hiyerarşide önde olduğu, arkada olduğu, olaylara bağlı olmadan belirlenmiş olur, bu da sıkıntı yaratır.

Şimdi, Merkez Bankasını tutup da Maliye Bakanlığına bağlarsanız, böyle bir kanun yaparsanız, görevlerini de bu kanunla belirlerseniz yanlış olmuş olur; bu, devlet geleneğimize, teamüllerimize aykırıdır. Yoksa olur -devleti bilen, devlet mantalitesi olan insanlar- kanun yaparsanız olur ama -ben Sayın Gül’ün de bunu kavradığını düşünüyorum eski bir maliye müfettişi olarak- bunun olması doğru değildir. Finansal İstikrar Komitesi olabilir, olsun ama buna Merkez Bankasını, BDDK’yi, TMSF’yi bağlamak yanlıştır, kanunla bunu bu şekilde yazmak yanlıştır. Her zaman için Maliye Bakanı çağırabilir, bu toplantıları yapabilir ama bunu kanunla lafız olarak dercetmek bu devlet geleneklerine aykırı olur, bir hiyerarşi tespit eder, görevlendirme yapmış olur ve sonuç olarak, biraz önce bahsettiğim, kamu mali yönetimi, kamu mali kurumlarıyla ilgili o sınıflandırmayı bozar, devlet geleneğimizi bozar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunu anlatmak biraz zordur belki ama bu, böyle bir konudur, hassas bir konudur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey’in bir söz talebi var.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son olarak Sayın Başkan, gene, not düşeceğiz herhâlde, geçecek bu madde, öyle gözüküyor.

Ya, biz iki yıl önce de uyarmıştık, sonuçta milyonlarca vatandaşımız işsiz kaldı. Atasözlerimiz var, süttten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yermiş. Bizim süttten ağzımız dağlanmış, bırakın yoğurdu yemeyi, süttü bile gene üflemekten içiyoruz, gene dağlayacağız ağzımızı. Yani bu açıdan yanlış yapmayalım arkadaşlar, yaptığımız hataları bir daha yapmayalım. Bu Merkez Bankasının bağımsızlığı, en azından özerkliği önemlidir Sayın Başkan. Bu düzenleme onu götürmüştür ve burada isimlerini sayarak bir bakanlığa bağılı pozisyonuna düşürmeniz de krizleri derinleştirecektir.

Mesela, açıkça söyleyeyim, SPK, bu “coin” meselelerine, Çiftlik Bank meselelerine niye müdahale edemedi? Bunları hep değerlendirmemiz lazım. Bu denetleyici, dengeleyici kurumların yeniden ele alınması lazım, rehabilite edilmesi lazım, görevlerini etkin bir şekilde yapıyor olması lazım. Eğer siz her şeyi bir yere bağlarsanız beklemede kalırlar, harekete geçemezler, atalet içinde olurlar. Şahap Bey görevini ne kadar yapabilecek veya BDDK görevini ne kadar yapabiliyor, SPK görevini ne kadar yapabiliyor? Yapamıyor ki biz bu Bitcoin skandallarını, Çiftlik Bank skandallarını yaşıyoruz. Bunları ele almamız lazım Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama ben son cümle olarak şunu söyleyeyim: Bakan Yardımcımıza sordum yol haritasını bir şey söylemedi. Herhâlde yok, böyle gideceğiniz yani -Allah verdiği gibi- yolda düzeceğiz kervanı herhâlde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir eylem planımız var biliyorsunuz Hükûmetin ilan ettiği, takvimlendirdiği.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İlan etti ama buraya gelen torba yasanın genel gerekçesini okudunuz değil mi Sayın Başkanım? Yani bu torba bunu karşılıyor mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, ilk adım olarak düşünülmeli.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İlk düğme böyle mi iliklenir? İlk düğmeyi böyle iliklerseniz gerisi yanlış gelir.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Sayın Başkanım, 7 tane madde bununla alakalı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, eylem planıyla alakalı.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Dolayısıyla bir kısmı haziran sonu itibarıyla, bir kısmı yıl sonu itibarıyla, bir kısmı da 2022 itibarıyla gerçekleşecek. Adım adım bunları yapmaya gerçekleştirmeye çalışacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu ilk adımı olarak geldi önümüze.

Peki, teşekkür ederiz.

Şimdi, bir adet önerge vardır, onu okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3607) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 3'üncü maddesiyle 4059 sayılı Kanun'un değiştirilmesi öngörülen 1'inci maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde yer alan “hazırlanması, uygulanması ve” ibarelerinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Giresun

Salih Cora

Trabzon

Ahmet Kılıç

Bursa

İbrahim Aydın

Antalya

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Komitenin görevi esasen komitede temsil edilen kurumlar arasında iş birliği ve eş güdümü sağlamak şeklinde tanımlanmakla birlikte, yanlış anlaşılmaya meydan verilmemesini teminen değiştirilmesi öngörülen maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendinde yer alan “hazırlanması, uygulanması ve” ibaresinin metinden çıkarılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 31- 5510 sayılı Kanun kapsamında tescil edilen ve Sosyal Güvenlik Kurumuna 2021 yılı Mart ayına]dönemine ilişkin bildirilen muhtasar ve prim hizmet beyannamelerindeki sigortalı sayısı 50’nin altında olan özel sektör işyeri işverenlerince 1/7/2021 ila 30/6/2022 tarihleri arasında 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında işe alınanların, işe girdikleri aydan önceki üç aylık sürede toplam on günden fazla 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmemiş olmaları ve isteğe bağlı sigortalılık hariç 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olmamaları, işe alındıkları yıldan bir önceki takvim yılında işe alındıkları işyerinden bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerindeki veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerindeki sigortalı sayısının ortalamasına ilave olmaları ve 12 ay süreyle bu sigortalılar için primlerini yasal süresi içerisinde ödemeleri kaydıyla, bu sigortalılar için 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınır üzerinden hesaplanan ve tamamı yasal süresi içinde ödenen sigorta primi ve işsizlik sigortası sigortalı ve işveren hissesi primlerinden bu Kanun veya diğer kanunlarla sağlanan prim teşvik, destek ya da indirimleri düşüldükten sonra kalan tutar, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında kefalet sağlanan ve kamunun doğrudan veya dolaylı olarak hâkim sermayedar olduğu bankalardan bu maddenin yürürlük tarihinden sonra 30/6/2022 tarihine kadar ilgili işverenlerce kullanılan kredilerde 12 aylık süreye ilişkin primlerin ödenmesini müteakip kredi faiz veya kar payı bakiyesinden düşülür. Bu madde kapsamında kredi garanti kurumlarınca kredi faiz veya kar payı bakiyesinden düşülen tutar Fondan karşılanır.

2021 yılı Mart dönemi için geçici 24 üncü, geçici 27 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ve geçici 28 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamında en az 20 gün nakdi ücret desteğinden yararlandırılan sigortalının haftalık normal çalışma süresine dönmesi durumunda, söz konusu sigortalı için birinci fıkradaki işe giriş ve ilave istihdam f şartına bakılmaksızın işyeri birinci fıkrada belirtilen destekten üçüncü fıkrada belirtilen süre ve sigortalı sayısı kadar yararlandırılır.

Bu maddeyle sağlanan kredi faiz veya kar payı desteği, destek kapsamına giren sigortalılar için 12 ay süreyle uygulanır. Bu madde kapsamına giren işyerleri ilave olarak işe aldığı en fazla beş sigortalı için bu destekten yararlanır.

İşyeri ile ilgili muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin yasal süresi içerisinde verilmemesi, primlerin yasal süresinde ödenmemesi ve Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması ya da mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığının tespit edilmesi durumlarında bu maddede belirtilen destekten yararlanılamaz. Ancak Sosyal Güvenlik Kurumuna olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ettiren ve taksitlendiren veya ilgili diğer kanunlar uyarınca yapılandıran işverenler bu taksitlendirme veya yapılandırma devam ettiği sürece bu madde hükmünden yararlandırılır.

Bu maddede belirtilen şartların sağlanması kaydıyla üçüncü fıkrada belirtilen yararlanma süresini aşmamak üzere, destekten yararlanılmış olan sigortalının destek süresini tamamlamadan işten ayrılıp yeniden işe başlaması halinde, söz konusu sigortalıdan dolayı yeniden işe başladığı tarihteki durumu dikkate alınarak bu destekten kalan süre kadar yararlanmaya devam edilir.

Bu madde hükümleri; 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 2886 sayılı Kanuna, 4734 sayılı Kanuna ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurtdışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

1/7/2021 ila 30/6/2022 tarihleri arasında 5510 sayılı Kanun kapsamına alınan işyerleri ve daha önce tescil edildiği halde ortalama sigortalı sayısının hesaplandığı yılda sigortalı çalıştırılmaması nedeniyle muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermeyen işyerleri de, bu maddede belirtilen şartlar sağlanmak kaydıyla, maddenin yürürlük tarihinden sonra ilk defa sigortalı bildiriminde bulunulan ayı takip eden üçüncü aya ilişkin muhtasar ve prim hizmet beyannamesinden itibaren bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen süre kadar bu destekten yararlandırılır.

Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad, unvan ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi destekten yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan işyerlerinden Fon tarafından karşılanan tutar gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır.

Bu madde kapsamında Fon tarafından işverene sağlanan, sigortalı hissesine karşılık gelen destek tutarının sigortalıya ödenmesi işverenden talep edilemez.

Bu madde kapsamında destekten yersiz yararlanıldığının tespiti halinde, yararlanılan destek tutarı işverenden 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

Fondan bu madde kapsamında karşılanan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

Bu madde kapsamında Fondan kaynak aktarılabilecek kredi garanti kurumları Hazine ve Maliye Bakanlığınca, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi teklif sahibinden bir izahat alalım kısaca.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bu uygulanırken geçici madde 31’in sonundaki paragraftaki şu ifade “kredi faiz veya kâr payı” desteği nasıl işleyecektir, bir örnekle açıklayabilir misiniz? Bankayla nasıl ilişkilendirilecek? Yani burada çok muğlaklık var, herkes farklı farklı anlıyor, ben şu anda 3-4 kişiyle konuştum, herkes farklı farklı anladı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şu sistemi bir anlatın bize.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Tamam.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, bu maddeyle, normalde 50’nin altında işçi çalıştırılan mikro ve küçük ölçekli işletmelere hem finansman desteği sağlıyoruz hem de istihdamı artırıyoruz. “Bunların şartları nedir?” diye baktığımız zaman: Tabii, 50’nin altında işçi olacak, bir önceki yılki çalışan işçi sayısının ortalamasında işçi alması lazım ve son üç ay içinde de sigortalı olarak on günden fazla çalışmaması lazım ve on iki ay süreyle de bu işte çalışması lazım, bunun sigorta primlerinin işveren tarafından ödenmesi lazım. Bunun haricinde, işçi sayısını dikkate almayan fakat nakdî ücret desteğinden faydalanan kişiler eğer aylık yirmi günden fazla nakdî ücret desteğinden faydalanıyorsa bunlara da “Haftalık çalışmaya geçerseniz, toplam ortalama işçi sayısı burada önemli değil, altında da olabilir.” diyoruz.

Diğer taraftan, bir madde daha: Diyelim ki geçen yıl herhangi bir işlem yapmamış veya yeni kurulmuş firmalarda işçi çalıştıracaklara da diyoruz ki: “İlk üç ay çalıştır, bunları beyan et, ondan sonraki dönemde de biz bunu kabul edelim.” diyoruz suistimal olmasın diye. Burada yararlanacak işçi sayısını maksimum 5 kişiyle sınırlandırıyoruz. Dolayısıyla burada ödedikleri primlerin karşılığında kredi çekecekler. Bunlara da her bir işletmede işçi başına 100 bin TL olmak üzere 500 bin TL’ye kadar kredi çekilmesine fırsat veriyoruz. Bu kredileri de Kredi Garanti Fonu kefaletiyle veya kamunun hâkim olduğu bankalardan çekecek ve bunun faizini de ödediği vergilerden düşürüyoruz. Ama şöyle de bir şey var: Diyelim ki bir işletme, biz daha önce 19 tane teşvik paketi çıkarmışız, bunlardan herhangi birinden yararlanıyorsa da buradaki yararlandığı kısmı düşüyoruz ve üzerini bunlara ödütüyoruz. Burada yaklaşık olarak ilk planda 3,8 milyar TL, totalde de 10 milyar TL’lik bir kredi çekilmesini ve bunun karşılığında da bu faizden indirilecek miktarın da yaklaşık olarak 1,6 milyar TL olmasını bekliyoruz. Bunun neticesinde de 100 bin kişinin istihdam edilmesini beklemekteyiz.

Sayın Kuşoğlu burada “Buradaki krediler kimlere verilecek?” diye sordu. Buradaki kredi şartını taşıyan -kamu bankalarından kullanılacak bu kredilerin çoğu- herkes de bu krediyi çekebilecek, orada bir sınırlama yok.

Diğer taraftan, şimdi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki. Çalışma Bakanlığımız, teknik bir açıklama ihtiyacı var mı? Bakan Yardımcınızın veya...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Burada, herhâlde bu kâr payı kamunun bazı...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Faiz ve kâr payı desteği.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Durmuş, bu konularda tabii ki bizden daha iyi bilir ama ben şöyle yorumluyorum bunu, şöyle bir şey: Diyelim ki Ziraat Katılım Bankasından kredi çekti; bunlarda faiz demiyoruz, bunlarda “kâr yapı” deniyor. Onları kastediyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şöyle mi anlıyorum: Benim 50 kişiden az çalışan bir KOBİ'm var. 5 kişi istihdam ettim, diğer sıraladığınız şartları da yerine getirdim. 5 kişi karşılığında Ziraat Katılımından veya Ziraat Bankasından veyahut da Kredi Garanti Fonu'nun kefaletiyle herhangi bir bankadan 100'er binden 500 bin TL çektim. Bu çektiğim kredinin faizi var veyahut da katılım bankasından kâr payı vereceğim. Dolayısıyla ben günün sonunda çektiğim bu 500 bin TL'lik kredinin faizini ne yapıyorum?

ERHAN USTA (Samsun) – Sigortayı oradan düşünüyorsun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bunu, normalde siz sigortayı ödediniz ya, ödediğiniz sigortadan düşünüyorsunuz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Düzenli bir kurumlar vergisi ve gider yazıyorum bunu, öyle mi?

ERHAN USTA (Samsun) – Yok, gider yazılmıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, hayır, faizi ödemiyorsunuz. Ne kadar ödediğinizi...

ERHAN USTA (Samsun) – Sigorta diyecek sana: Kaç lira? 1.340 lira mı ne...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Totalde de 1 kişi...

ERHAN USTA (Samsun) – Bu sigortayı, ödediğin sigortayı -sana faiz tahakkuk ettirecek ya aldığın çek ve kredi için- kredinin faizinden veya kâr payından düşeceksin.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hareket etmiyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yani diyelim ki maksimum 5 kişi çalıştırırsanız siz, 80.493 lira. Diyelim ki 500 bin liralık kredi çektiniz, bunun da faizi veya gelir payı 100 bin lira tuttu; siz onu 100 bin liradan 80 bin liraya düşünüyorsunuz, üzerine sadece 20 bin lira ödüyorsunuz veya diyelim ki faiziniz bundan düşükse, 80 bin liraysa 80 bin lira, altındaysa, ne kadarsa o.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şunu da söyleyeyim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir soru gelsin, isterseniz ondan sonra söyleyin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bunlar, normalde altı ay ödemesiz iki yıllık işletme kredisi.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tamam.

Benim merak ettiğim şey şu: Bu imkân KOBİ'lere de tanınacak mı, tanınıyor mu?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Mikro ve küçük ölçekli KOBİ'lere, 50'nin altındaki...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Yani 50 kişiden az olanları kapsıyor. Peki, o zaman ben de ek olarak şöyle bir soru daha sorayım: Bunlara zaten KOSGEB destek vermiyor muydu?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Veriyor, KOSGEB de destek veriyor. Mesela, bundan önceki dönemde aşağı yukarı 5 milyar TL küçük ve orta ölçekli işletmelere -yanılmıyorsam, herhâlde 30 bin lira mikro ölçeklere, 70 bin lira da küçük işletmelere- hibe olarak zaten destek verildi.

ERHAN USTA (Samsun) – Faizi ne olacak?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Faizsiz verdik biz onlara, üç yıllığına faizsiz destek verdik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Faiz belli mi? Onu da soran var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Faiz normal piyasa faizinden, işletme faizi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakan Yardımcımız söz istemedi. Sayın Bakan Yardımcım, var mı bir söyleyeceğiniz bir şey.

Buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; vekilimiz konuyu anlattı. 1/7/2021 ve 30/6/2022 tarihleri arasında 50’nin altında işçi çalıştıran küçük ve orta ölçekli işletmeler ilave 1 kişiyi işe aldığında, geriye dönük bir yıl içerisindeki ortalama kişi sayısına ilave olarak aldığı kişi için kredi talebinde bulunacak ve bunu bir sene çalıştıracak, on iki ay bunun sigorta primlerini falan ödeyecek; ben bunları kontrol edeceğim Sosyal Güvenlik tarafından- ondan sonra, bir senenin sonunda Kredi Garanti Fonu’na bildireceğim dolayısıyla onun uzun vadeli çektiği kredideki faizinden düşülecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu faiz ödemesi altı aydan sonra başlayacak, bir yılın sonundan itibaren düşmeye başlayacak.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Tabii, uzun vadeli olduğu için zaten...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Abdülatif Bey, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – “Mikro ve küçük işletmeler” diyorsunuz yani ikisi ayrı türde işletme anlamına mı geliyor? Mikroişletmeler ayrı, küçük işletmeler ayrı mı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, ayrı. 10’un altında işçi çalıştıranlar mikroişletme, 10 ila 50 arasında işçi çalıştıranlar küçük işletme.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orta olan da kaçtı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 250’ye kadar, 50 ila 250 olması lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, peki.

Bülent Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir konu daha soralım çok kısa.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey’e söz verdim, sonra size vereyim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bir teşvik yasasına karşı olmamız mümkün değil tabii ki, olması lazım ancak bunun genişletilmesi de lazım. Yalnız uygulamada da sıkıntılar olacak. Biraz önce mikroişletme için “10 ila 9 arasında.” dediniz, 50’nin altında olanları da...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 10’un altında...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 10 ile 0 arasında, evet.

Kaç işletme var böyle, 50’nin altında olan bu kapsamda kaç işletme var? Şimdi, “En fazla 5 kişi bir işletmede.” diyorsunuz, “100 bin kişi de istihdam edilecek diye bekliyoruz.” diyorsunuz. 20 bin işletmeyi geçmeyecek demek ki bu maksimum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 714 bin işletme var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaçı faydalanacak?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 714 bin işletme var, 100 bin kişi istihdam edilecek tahmininde bulundunuz; 20 bin kişi yapar o da.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 714 bin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şöyle...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani 20 bin işletme yapar. 700 bin işletme 10 ila 0 arasında mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – 50 kişinin altı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız Bülent Bey, 5 maksimum, 1 işçi de alabilir, öyle hesap yaparsanız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani şimdi, mesela, bir yeminli mali müşavirlik işletmesi, serbest mali müşavirlik işletmesi, bir avukat bunlardan faydalanabilecek mi? Türlerine göre bir farklılık var mı? Bir NACE kodu uygulaması var mı? Bölgesel ya da sektörel bazda iş alanına göre bir farklılık gözetmiyor musunuz, her alanı mı destekleyeceksiniz? Şimdi, 700 bini...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Orada sektör ayrımı falan yok Sayın Vekilim. Yani 50'nin altında işçi çalıştıran bütün işletmeler bundan faydalanacak, tabii yalnız ilave istihdam şartıyla.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kaç işletme var Sayın Bakanım burada?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kaç işletmenin faydalanmasını bekliyorsunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Şu anda 714 bin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunlardan kaç tanesi faydalanabilir? Beşerden sayarsak 20 bin görünüyor Bülent Bey'in dediği gibi ama...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 714 bin işletme mi var 50'nin altında?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Daha fazla olması gerekmiyor mu?

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ SAVAŞ ALIÇ – Vergi sicil numarası bazında denkleştirilmiş yani işveren olarak 714 bin, iş yeri sayısı 1 milyon 800 bin SGK'de kayıtlı ama bunu işveren olarak denkleştirirsek vergi sicil numarası bazında 714 bin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani 1 milyon 800 bin ama işveren bazında 714 bin.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Daha yükseklere var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 1 iş yeri için faydalanabilecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, yani 100 bin istihdam öngörüyorsanız, dediğim gibi 20 bin işletme, 25 bin işletme ya da 30 bin işletme faydalansın; fazla değil ama bu. Yani 714 bin ya da 1 milyon 800 bini alsak...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Tabii, o şöyle Sayın Vekilim: Yani herkes beşer kişi olarak düşündüğünüz zaman, her işletme beşer kişi düşünürseniz o zaman doğru 20 bin oluyor 20 kere 5, 100 bin ama bunun 1, 2, 3 ilave istihdam edildiğini düşünün...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Diyelim ki 3 olsun, 3 olursa da 30 bin en fazla. Yani şöyle: Bir de, burada bir kısıtlama olacak mı? Dediğim gibi, bir müşavirlik işletmesi, bir hukuk işletmesi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sektörel bir kısıt var mı Ahmet Bey?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yok. Başkanım, bir şey söyleyeyim mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Burada mesela 1 işçi çalıştıran iş yeri sayısı 239 bin; 2 ve 3 işçi çalıştıran 230 bin. Yani bu 714 binin büyük bir kısmı zaten 1, 2, 3, 4 kişi. Bunların alabileceği maksimum kişi zaten sınırlı. Dolayısıyla da...

ERHAN USTA (Samsun) – Yani daha önce çalıştırdığı ortalamanın üzerinde olacak.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Doğru, ilave işçi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, devam ediyor mu talebiniz?

Bitti mi Bülent Bey?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, bitmedi.

Şimdi, kişi başı ne kadar kredi alabiliyor?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 100 bin lira, maksimum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Maksimum 100 bin lira.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 100 bin lira kredi alırsa yararlandığı miktar ne oluyor maksimum?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 16.098 lira.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yıllık mı tümüyle mi?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bu zaten 1 işçiyi bir yıl çalıştırması lazım ödediği SGK primi aşağı yukarı 16.086 lira ve dolayısıyla da 100 bin lira da kredi çekerse bunun faizinden o kadar miktar düşecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, 100 bin lira kredi çekerse 16 bin lira şeye verecek, istifade edecek, o kişiye -maksimum olduğuna göre- 100 bin liraya yakın da maaş verecek.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 12 bin lira kredi faizi varsa ayda 4 bin lirayı ödeyecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, bunu dediğim gibi, sektör bazında, iş kolu bazında bir ayırım yapmadan uygulayacaksınız öyle midir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sektör bazında bir ayırım var mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdiye kadar olmadı ama böyle Sayın Bakan, böyle yapmadınız şimdiye kadar, SGK'nin...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Yani daha önceki teşviklerimizde biliyorsunuz, imalat sektöründe falan ilave istihdama ayrıcalık verilmişti, ayrıcalık verilmişti oraya hatta asgari ücretin de biraz üzerinde sigorta primiyle verilmişti. Evet, burada küçük işletmelere bir nevi kredi imkânı vermek, kredi imkânı verirken de aynı zamanda fazla ilave istihdam sağlamak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, şimdi, şunu niçin sordum, bu sektörel bazda ya da işletme bazında niye farklılıklar yapalım, Nejat Bey de burada eski bir başkan olarak. Şimdi, bu dönemde bir ekonomik kriz var, pandemi krizi var onunla beraber. Bazı işletmeler iyi durumda, bazı işletmeler sıkıntıda, özellikle esnafa sıkıntı var. Bu ayrımı, teşvik yapıyorsa, devlet bir teşvikte bulunuyorsa bu ayrımı yapabilmesi lazım. Yani teşvik edilmesi gerekeni etmemiz lazım zaten işleri iyi olanı teşvik etmenin pek anlamı yok. Bu dönemde bazı işletmelerin işleri iyi, özellikle sanayi kuruluşlarında, küçük

sanayi kuruluşlarında bazı alanlarda, dışarıya yönelik iş yapanlarda durum iyi. Şimdi onları tekrar teşvik etmenin pek anlamı yok ama sıkıntıda olanı teşvik etmek lazım yani böyle bir mekanizma geliştirmek lazım. Onun için de bu ayrımı, bu ayrıntıyı dikkate almak lazım diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Vekilim, zaten hem ilave istihdamı teşvik eden...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mikrofonu yaklaştırırsanız Ahmet Bey, duyulmuyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Şimdi, bizim daha önce de uyguladığımız çok teşvikimiz var. Mesela, ilave istihdam teşvikinde -bu Geçici 19'uncu madde diye geçiyor, 4447 sayılı Kanun'da- orada imalat ve bilişimde hem birim desteğini veriyoruz hem de aynı zamanda gelir vergisini, vergi desteğini de beraber veriyoruz. Oradaki mesela, burada 1.300 küsur liraysa şu anda ödeyeceğimiz bir vatandaş için ilave istihdam için faiz desteği vereceğimiz, orada 1.536 liraya hatta eğer imalatla olursa 3.972 liraya tekabül eden ilave desteğimiz var. Diğerlerinde ise bu vergi desteğiyle beraber 1.556 liraya gelen bir ilave desteğimiz var. Zaten bu krediyi ihtiyacı olan alacak. İhtiyacı olmayan, daha fazla bir desteği varsa, istihdam desteklerimizden faydalaniyorsa bunu niye alsın ki?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Nasıl belirleyeceksiniz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Bizim usul ve esaslar ayrıca bakanlık tarafından belirlenecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Şimdi, şöyle ama benim söylemek isteğim şuydu: İhtiyacı olan alsın. İhtiyacı var ama sıkıntıda, alamıyor. Ben de onu diyorum, onları teşvik etmek lazım. Şimdi, ihtiyacı olan... İş iyi olan zaten "İşlerim iyi." diyor, kredi alıyor, buna başvuruyor, öbürünü de alıyor yani bu teşviklerden onlar istifade edebiliyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Şimdiye kadar uygulamada sıkıntıda olan esnafın, küçük KOBİ işletmelerinin teşvik edilmesi mümkün olmadı, onun için bunu söylüyorum. Yani sıkıntıda olana yönelik bir şeyler yapılması lazım burada. Durumu iyi olan, alabilecek durumda olan zaten alıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz Bülent Bey.

Erhan Bey...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, burada tabii, eylem planının 5/1(a) maddesinde "İstihdam teşvikleri sadeleştirilmeye gidilecektir." deniliyor. Hakikaten tebrik ediyorum arkadaşları, ciddi bir sadeleştirme getiriyorlar(!) Yani şu anda gördüğümüzün en karmaşığını getirdiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu henüz gelmedi yalnız, o eylem henüz gelmedi.

ERHAN USTA (Samsun) – Ne gelmedi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gelecek o eylem yani bu eylem o değil.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, onun olmadığını biliyorum canım ama iyi niyet var. Onunla ilgili eylem gelir, gelmez bilmiyorum ama hiç olmazsa yapacağımız uysun. Yani şu anda karmakarışık, defalarca okuyarak anlayamadığımız... Ondan sonra tabii, bunu mükellef nasıl anlayacak, firma nasıl anlayacak da nasıl uygulayacak bilmiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mali müşavirler ne yapsın?

ERHAN USTA (Samsun) – Danışmanların işine yarayacak, paranın yarısını onların alacağı bir sistem getiriliyor. Aslında sistem -kimse de endişe etmesin- öyle çok fazla da bu sistemden insanlar faydalansın diye değil, faydalanmasın diye getirilmiş bir sistem. Yani buradan 100 bin kişilik böyle bir sistem yaratılacağını falan da düşünmüyorum, olmayacaktır çünkü zaten mevcut teşvikler var, o teşvikleri bundan düşeceksen ilavesinden gelecek öyle 3-5 kuruş için hiç kimse bu işe girmez. Artı, nihayetinde yine, cari faiz oranları üzerinden verilecek bir şey. Yani, hani orada, faizde de bir avantaj falan da yok, dolayısıyla... Ha, nasıl olur; geçen yıl işi tamamen durmuştur, bir de şimdi geçen yılın üzerine ilave olarak getirilmesi lazım. Yani dolayısıyla, burada normal şartlarda baktığımızda işi kötü olanların sıkıntılarını gidermemek değil de işi iyi olanların, bu pandemide işini daha da büyütme imkânı olanlara yönelik bir şey. Yani, dolayısıyla, getirilen teşvike bir itirazımız yok. Ancak, bunun belki, biraz daha hakikaten düşünülerek bir sadeleştirme mutlaka yapılması lazım. Ben, Çalışma Bakanlığı bütçesinde de söyledim, daha sonraki bütün kanun tekliflerinde de söyledim. Bu sistemin mutlak surette çalışılması lazım. Bu ifadeyi görünce hoşumuza gitmişti ama hemen arkasında da bunu görünce tabii, çok fazla, orada söylenenin de yapılmayacağına ilişkin bir izlenim doğdu.

Şimdi, Sayın Başkan, yani hiç olmazsa bu bir miktar tamam, sektör kısıtlaması yok, orası iyi ama niye 1/7/2021 ile -işte, tabii nihai tarih verecek- ama başlangıç tarihini hiç olmazsa bu yılın başı alalım. Yani düşünün bir tane firma bu dönemde risk almış, yatırıma girmiş, işte şu ayda, mesela mayıs ayında 10 işçi çalıştırmaya başladı, diyelim bir firma kuruldu, yeni bir yatırım yapıldı. Ona “Bunu alamayacaksınız.” diyeceğiz. Yani hiç olmazsa bu yılbaşından olması lazım, bir miktar bunu... Şu adaletsizliği hep yapıyoruz: Hep “şey çıktıktan sonrakiler için ilave falan” diyoruz, e daha önce o zaman hiç teşvik almadan yatırıma girmiş insanları da firmaları da cezalandırıyoruz. Bu anlamda buraya ben tekrar bakılmasının uygun olacağını düşünüyorum. Tabii, bu bir istihdam teşviki olmakla birlikte bir işveren desteği. Dolayısıyla, işveren desteğinde de yine, o sürecin başından beri yapılan şey burada da yapılıyor, İşsizlik Sigortası Fonu kaynakları kullanılıyor. Yani nihayetinde bankalara faizi düşülecek, o bankalar faizi birisinden herhâlde talep edecek, değil mi? O talep de zannediyorum bunun ödenekleştirme işlemi bütçeden değil, İşsizlik Sigortası Fonu’ndan ödenerek yapılacak. Tabii, İşsizlik Sigortası Fonu’nun üzerine yine bir yük daha geliyor; orada da uzun dönemli bakmamız gerekir. İşte, sabahleyin konuştuk yani 14’üncü madde kapsamında. Böyle de bir durum var. Dolayısıyla, bunun hakikaten sıkıntıda olan firmalarımıza veya büyümek isteyen firmalarımıza -kimi sektörler var pandemi onlar için bir avantaj hâline geldi- onlara da hani ciddi, güzel bir imkân sağlayacak şekilde dönüştürmek lazım. Bu hâliyle “biz bir destek paketi açıklayalım fakat mümkün olduğu kadar da kimse faydalanmasın” anlayışıyla yapılmış bir şeymiş gibi geldi bana.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Garı Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, İsmail Bey de söyledi “19 tane teşvik sonuç olarak devrede.” diye...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 10 diyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İşte, demek ki olmuyormuş.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 10, 10...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 20’ncisini getirdiğiniz zaman da olacak mı bir hekim olarak size soruyorum, yani aynı teşhisi, aynı tedaviyi uygulamaya kalktığınız zaman...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 1 milyon 192 bin kişiyi istihdam etmişiz yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, 1 milyon 192 bin kişiyi istihdam ettin, 5 milyon kişi işini kaybetti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, soruyu sordunuz Garo Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu niye söylemiyorsunuz İsmail Bey, yanlış bir teşhis yani o anlamda teşhisi doğru koyun sonra tedavisine bakalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

İlave bir sorunuz var mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Konuşmamı yapıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi?

Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Aslında bunların tümü yanlış çünkü ekonomi kendi iç dinamiğinde kendi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, 2 önemli Bakanlığımızın Bakan Yardımcıları burada.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Biz koşullandırıyoruz...

Özür dilerim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, lütfen...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Koşullandırıyoruz ve dolayısıyla basite gidiyoruz, kolayından gidiyoruz, ekonomi kendi iç dinamiğiyle istihdam yaratır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dolayısıyla, Mustafa Bey...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Olağanüstü bir durumdan geçiyoruz ya, normal bu teşvikler, yani millet de faydalıyor bu teşviklerden.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Garo Bey, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani, sözüm meclisten dışarı olarak bunu söylüyorum, aynı şeyleri yaparak farklı sonuçlar beklenmesi mümkün değildir, ünlü bir düşünürün bu anlamdaki sözü olarak söylüyorum. Aynı şeyleri yapıyorsunuz ve farklı sonuç bekliyorsunuz, olmuyor. Yeniden bir torba yasada bir düzenleme getirdiniz. Oysa, arkadaşlar, bakın, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız da burada. Ya, dört ayda bütçe fazlası verdiniz, bununla gurur duyuyor musunuz? “Bu, başarıdır.” diyor musunuz? Olağanüstü bir dönemde bütün dünya maliyeleri açık verdiler ve bunu şunun için verdiler: “Biz sosyal devletiz, biz vatandaşımıza sahip çıkarız, esnafımızı, işçimizi, işsizimizi aç, açıkta bırakmayız.” dediler, bütçe açığı verdiler ve bununla gurur duydular “Biz vatandaşımızı aç, açıkta bırakmadık.” diye. Hazine ve Maliye Bakanımız çıkmış “Biz bütçe fazlası verdik efendim.” diye gurur duyuyor. Bence bu utanılacak bir şeydir. Biz parayı orada tutmuşuz kasanın başında tamam mı, çünkü niye, geçen yıl çok har vurup harman savurduk, şimdi de diyoruz ki: “Bütçeyi sıkı tutacağız, vatandaşımız isterse ölsün, intihar etsin.” Her gün vatandaşlarımız intihar ediyor, arkadaşlar her gün vatandaşlarımız intihar ediyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Olur mu öyle şey ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bütçe açığı verince de “Har vurup harman savurdunuz.” diyorsunuz, bütçe fazlası verince...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şunu söylüyorum: Vatandaşlarımıza bütün o demokratik ülkelerin yaptığı gibi...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Geçen “kaldı” diyordunuz, fazla verince “Niye verdi?” diyorsunuz. Bu yaklaşımınız doğru değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Müsaade et Uğur Bey ya, müsaade et.

Bakın, hep yaptığınız, hatalı yaptığınız şeyi yapmayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şunu söyle: Geçen sene...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya bir müsaade et.

Sayın Başkan, bu nedir ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen müdahale etmeyelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Anlamakta zorlandığım için söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dinlesen anlayacaksın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İstifade etmeye çalışıyorum ama istifade edemiyorum ki, allak bullak oldu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, başkanının bize yapmasını yadırgadığımız şeyleri biz de onlara yapmalıyız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, siz “biz” değilsiniz; siz ortadasınız, siz tarafsınız. “Başkası” değil... Bize “başkası” diyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben genel, herkese söylüyorum. Herkesin kendi başkası için, size de onu söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz “başkası” değiliz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu “hepimiz” anlamında.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz Başkansınız, tarafsızsınız orada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani genel bir ahlaki kuralı söylüyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu bir tabir ya, bir deyim ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buna da müdahale etmeyin canım. Felsefede böyle geçiyor, ne yapalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi Hazine ve Maliye Bakanımıza, Lütfi Bey’e bunun iletmesi için sizi de bu anlamda duyarlılığa tekrar çağırıyorum, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yardımcımıza da çağrı yapıyorum: Vatandaşımızı aç, açıkta koydunuz. Ya on beş ay geçti arkadaşlar, Allah’tan korkun. Ya 8 milyon aileye 1 kere biner lira verdiniz. Ya, güne vursanız 2 lira yapar ya, 1 gün için 2 lira verdiniz ailelere. Böyle mi destek olur ya? Ya, esnaflara verdiğiniz üçer, beşer bin lirayla destek mi verdik sayıyorsunuz bir yılda ya?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Çok vicdansınız ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bütçenin el verdiği ölçüde destek verdik. Bütçenin el verdiği ölçüde destek verdik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sıra size geldiğinde görüşlerinizi ifade ediniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütçe kaynakları bunun için seferber edilmeliydi. Bakın, gereksiz harcamalar kısılmalıydı, israftan vazgeçilmeliydi, şatafattan vazgeçilmeliydi, yandaşlara aktarılan milyarlardan vazgeçilmeliydi ve bütçe kaynakları zorlanıp vatandaşlarımıza doğrudan gelir desteği verilmeliydi. Bu, yapılmadı. Bu torbada da bunu beklerdik biz sizden İsmail Bey, vicdanlı bir vekil olarak bunu beklerdik ama yine vicdansızlık etmişsiniz.

Şimdi, yurttaşlarımızın can suyuna ihtiyacı var Sayın Bakan Yardımcım, can suyu, esnafımızın can suyuna ihtiyacı var, borca değil bakın...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bak, Yaşar “Biraz vicdanlı ol!” diyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dur, bir sus ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, lütfen müdahale etmeyelim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Esnafımızın can suyuna ihtiyacı var, işçimizin can suyuna ihtiyacı var; borca ihtiyacı yok ya, zaten borçlu adamlar, kadınlar, zaten borçlu insanlarımız, daha fazla borca gömeceksiniz. Neyle gömeceksiniz İsmail Bey?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Git bakalım kamu bankasına, kredi faizi kaç? Yüzde 25’ten aşağı kredi faizi var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, süreniz bitti. Toparlarsanız memnun oluruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bağırdılar Sayın Başkan. İki dakika içinde toparlayayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, ilave süre veriyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

Gidin, kamu bankalarına bakın bakayım, yüzde 25 kredi faizi, yüzde 28. 500 bin lira kredi alacak, bir yıl sonra kaç para ödeyecek? 150 bin lira kredi faizi ödeyecek. Sen diyorsun ki: “Ben 80 binini düşeceğim.” Zaten gırtlığına kadar borçlu insan, onun doğrudan gelir desteğine ihtiyacı var. Ama herkesin değil, bakın Bülent Bey de söyledi, herkesin değil, bazı sektörler çalışıyor, bazıları durmuş durumda. Selektif davranmamız lazım; bazı işçimizi, esnafımızı, KOBİ’mizi daha çok desteklememiz lazım, çalışanlara falan destek vermeyin. Ya, geçen sene bir teşvik çıkardınız Sayın Bakan Yardımcım, adam ihracatçı, yüzlerce insan çalıştırıyor, 300 kişi daha almış “Ben bütün sigorta primlerini karşılıyorum.” dediniz, bunu yaptınız, adam şaşırdı kaldı “Ya, ben zaten çalışıyorum.” dedi. Milyonlarca lira destek verdiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şaşıran adam o parayı almaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğrudan ihtiyacı olanın, intiharın eşiğinde olan yurttaşımızın elinden tutmalıyız. Siz ne yapıyorsunuz? İşsizlik Sigortası Fonu var, ben bunu ortaya salıyorum, teşviki, 500 bin lira daha borçlansın, 1 milyon lira daha borçlansın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, süreyi epey açtınız. Rica ediyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, bitiriyorum Sayın Başkanım.

Bu anlamda, gidilen yol yanlış arkadaşlar. Yeniden bir yanlışın içindesiniz. Yapılması gereken -tekrar söylüyorum- doğrudan gelir destekleri ve doğrudan ihtiyacı olanlara; iflas aşamasında olana, ekmeği bulamayan yurttaşlarımıza, intihar aşamasında olan yurttaşlarımıza doğrudan gelir desteği verilmeli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Abdüllatif Bey, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, gerçekten karmaşık bir teşvik sistemiyle karşı karşıyayız. Yani buna bir isim vermek lazım, ben daha önce böyle bir karşılıklı, koşullu teşvik görmedim; herhâlde “sarmal” “ikili teşvik” demek lazım buna. 2 ayrı teşvik var, birincisi kredi teşviki, ikincisiyse istihdam teşviki. İstihdam teşvikinden yararlanabilmek için kredi almak zorunda, kredi teşvikinden yararlanabilmek için de istihdam yapmak zorunda; ikisini birbirine bağlamış, bir sarmal ortaya çıkmış. Şimdi, işi iyiye, ilave istihdam yapıyorsa, krediye de ihtiyacı yoksa neden zorla “Kredi al.” diyorsun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diğer teşviklerden zaten faydalaniyorsun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Nasıl?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diğer teşviklerden faydalaniyorsun zaten ilave istihdamla kredi çekmeden de.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, dinleyelim bir, not edelim lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kredi çekmeden nasıl yararlanıyor yani?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle tamamlamayız bu görüşmeleri, karşılıklı konuşmayın.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kredi çekmeden nasıl yani?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yaralanıyorsa bundan yararlanamıyor ya, diğer teşviklerden yararlanıyorsa bundan yararlanamıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, tamamlayın lütfen arkadaşlar.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, farz et ki diğer teşvikten filan yararlanmıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, yararlanıyorsa bundan yararlanamıyor zaten.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Diğer teşviklerde birinden yararlandığı zaman ötekinden yararlanamama gibi bir husus var ama bunda öyle bir şey yok. Yani diğer teşviklerden de faydalaniyor, ondan da faydalaniyor. Eğer diğerlerinden faydalandıysa o faydalandığı miktar burada kredi faizinden düşülüyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İsmail Bey, demin “Faydalanamıyor.” diye bir açıklama yaptı.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şu ana kadar söylediğimde bir yanlışlık var mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Yok. Bülent Bey, Sayın Vekilim “Birinden faydalanan diğerinden faydalanamıyor.” dedi de o açıdan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Diğer teşviklerden yararlanıyorsa da bundan yararlanabilecek.” diyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İşte tamam.

Benim de söylediğim şu: Bu pakete göre, kredi çekmediği takdirde istihdam teşvikinden yararlanabiliyor mu?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yararlanabiliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, bunda kredi çekmesi lazım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ben de onu söylüyorum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, Bakanımız gayet güzel izah etti. Bunu biz niye konuşalım? Yani ikisi bir arada oluyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ben anlamadım. Başka paketlerde başka şeyler varsa o beni ilgilendirmiyor kardeşim. Bu getirdiğin metin, senin getirdiğin metin, başka, daha önce çıkanları söylemiyorum ben. İstihdam teşvikinden yararlanabilmesi için kredi çekmesi lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İkisi aynı anda olması gerekiyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kredi teşvikinden yararlanabilmesi için de istihdam yapması lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Niye sabahtan beri müdahale ediyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, biz buna müdahale etmiyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Neye müdahale ediyorsun o zaman?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Mutlaka teşvikten yararlanması için kredi mi çekmesi lazım?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Mutlaka, falanı filanı bırak kardeşim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ben de diyorum ki bu krediyi çekmeyi gerektirmeyen 19 tane teşvikimiz var bizim, onlardan yararlanıyorlar.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, boş ver o 19 teşviki, ben bundan bahsediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bundan bahsediyor Abdülatif Bey.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – O zaman getir hepsini, 19'unu birlikte konuşalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Açık olay.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Birini birine bağlıyorsunuz, öbürünü öbürüne bağlıyorsunuz. Kredi ihtiyacı olan ama istihdam kendisine yük olacak adamı tutuyorsunuz istihdama zorluyorsun veya krediye ihtiyacı var, istihdama ihtiyacı yok; aynı şekilde birbirine bağlamışsın ve iki koşulda kendi lehine işleyen kaç işletme olacak ortada? Kredi bulmak için zorunlu olarak istihdam yapacak veya istihdam yapıyorsa bundan bari yararlanayım, bir de kredi çekeyim diye ilave borç yükü altına girecek. Yani bu sağlıklı bir mekanizmaya benzemiyor. Üstelik sürekli teşvik getiriyoruz diye karmaşık şeyler getiriyorsunuz buraya milim milim, gıdım gıdım. Teşvikler karmaşık olmaz, teşvikler sade anlaşılır olur; sade, anlaşılır düzenlenmeyen teşviklerin teşvik niteliğinin de ne kadar olduğunu ölçemezsiniz. Zaten teşvik sisteminin şöyle bir karakteri vardır: Bu teşviklerden çoğunlukla teşvik edilemeseler bile o işi yapacak olanlar yararlanıyor. Adamın işi iyi, daha da geliştirmek istiyor farz et, hem ilave istihdama gidiyor hem biraz kredi alırsa işini geliştirecek, buna teşvik yapmasan da karşılıklı şu teşvik düzenini getirmesen de hem istihdamı yapacak hem de krediye gidecek ama krediyle istihdamı birbirine bağlamanızda başka bir gerekçe olmalı. O gerekçe sizin madde gerekçenizde de yok, genel gerekçenizde de yok. Yani finans kuruluşlarının kredi vermede bir tıkanıklığı mı var şu konjonktürde?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayabilerseniz çok memnun olurum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bunların kredi mekanizmalarını mı açmak istiyorsunuz? Yani bankacılık sistemi açısından, kamu bankaları açısından, finans sektörü açısından yani yeni bir kredi dalgasına mı ihtiyaç var? Bu konuda da bir bilgi vererseniz memnun olurum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Erol Bey, buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben demin bir soru sordum Bakan Yardımcısı Ahmet Bey'e; bir ayırım yaptınız mı ya da küçük, ortayı nasıl niteliyorsunuz diye. Esasında teşvik vermeye ilişkin karar verirken bu kadar adaletsiz bir yapıya eşit davranmak aslında eşit davranmak anlamına gelmez. Şunu kastediyorum: Özellikle imalat sanayisine dayanan küçük şirketlerin büyük şirketlerle ilişkileri var çünkü bizim imalat sanayimizin organizasyon yapısında büyük şirketler malzemelerinin çoğunu küçük şirketlerden satın alırlar, dolayısıyla böyle birliktelikle ilgili bir ilişkileri var. Şimdi, dolayısıyla da burada gerçekten şunu yapmak zorundaydınız diye düşünüyorum. Yani kimin gerçekten ihtiyacı var, kimin yok sorusunu bir şekilde bir analiz yapıp bir cevabını vermiş olmanız lazımdı. Bakın, ben size bir şey söyleyeyim. Yani aslında söylüyoruz ama nereye denk düşüyor, anlamış da değilim. Hükümet başından beri bu meseleyi anlayamadı, sandı ki pandemi sadece üretimi vuruyor yani ekonominin arz cephesiyle ilgili bir sorunla karşı karşıya olduğunu düşündü, hâlbuki öyle değildi. Ekonominin talep tarafı daha önemliydi çünkü özellikle bizim iş dünyamızın organizasyon yapısında esnaf ve zanaatkar dediğimiz kişiler görece olarak Batı dünyasında olmadığı kadar fazladırlar. Dolayısıyla da o insanlara yönelik olmak üzere bir teşvik sistemi getirilebilmeliydi. Bunu yapmadınız çünkü sanıyorsunuz ki: "İşte 100 bin lira kredi vereceğiz." Ne olacak? "100 bin istihdam olacak." Olmayacak, ben size söyleyeyim, şimdiye kadar olmadı. Olmadı çünkü sorun sadece üretimle bağlantılı bir sorun değil, üretseniz neyi, nasıl satacaksınız? Yani bir talep yoksa eğer insanlar gerçekten yoksullaşmışsa, işlerini kaybetmişlerse herhangi bir gelirleri yoksa ve bu giderek yaygınlaşıyorsa ki bunların içinde daha geniş kesimler esnaf ve zanaatkar niteliğinde olan insanlar ise o zaman sizin devlet olarak yapmanız gereken şey insanlara gelir transferi yapmaya yönelik bir perspektif benimsemeniz lazım. Yani Garo arkadaşımın söylediği doğru, sizin bütçede fazla vermiş olmanız övünülecek bir mesele değil artık, aksine bugün Amerika ekonomisi biliyorsunuz bütçe açığını alkışlayan bir yerden siyaset yapıyor, ekonomi tercihlerini yapıyor. Dolayısıyla da buradan şuraya getirmek istiyorum. Kaç dakikam var bilmiyorum ama Hükümet başından beri bu meseleye sadece üretim cephesiyle baktı ve dolayısıyla da iş dünyasına yani parasal genişleme politikalarına, doğrudan doğruya bankacılık kredi sistemini de etkileyerek esasında parası olanlara para verdi. Yani ben daha önce de söyledim, geçen sene bankacılık sektörünün kârı yüzde 22 arttı, borsanın reel getirisi yüzde 29 olarak ortaya çıktı; bu dünyanın hiçbir borsasında olmadı. Neden böyle oldu? Çünkü siz parayı bastıkça o parayı alanlar bunu işte dövizde, şurada, burada bu işi... Dolayısıyla da yani burada diyorum ya, bunları anlatmanın da ne kıymetiharbiyesi var bilmiyorum ama olması gereken şey şu: Tamam, teşvik verelim, biz de buna destek veririz ama gerçekten ihtiyacı olan ve olmayanı nasıl ayırıyorsunuz, onu bir açıklamanız lazım bence. Çünkü gerçekten bizim baktığımızda biz "İş ve Aş Buluşmaları" diye bir program yürütüyoruz, çeşitli şehirlere gidiyoruz parti olarak, gördüğümüz tablo bize anlatılan tablodan yani mevcut iktidarın anlattığı tablodan çok daha vahim. Dolayısıyla da o yani ne bileyim, muhalefetin işi bu, biz eleştireceğiz siz de o eleştirilere cevap olarak eleştirileri ciddiye alıp bir şey yapmanız lazım ama şu ana kadar benim gördüğüm kadarıyla yaptığımız eleştirilerin hiçbirini ciddiye almadı iktidar partisi ve dolayısıyla hiçbir şeyi değiştirmede. Onun için ben de kendi kendime konuşurken ya ben nice konuşuyorum acaba diye soruyorum yani bir anlamı var mı, yine bilmiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyoruz.

Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İsmail Bey, "Bu bütçeden ödenmeyecek, fondan ödenecek." demişsiniz, fonda ne kadar tutar kaldı? Peki, şimdiye kadar fondan ne kadar teşvik amacıyla harcandı, kaç işletmeye...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 54 milyar lira.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 54 ama bir de birikim var yani bu süre... Birikimle beraber mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, bir yılda ne kadar harcadı?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Aşağı yukarı bütçeden 54 milyar lira.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Fakir fukaraya verilseydi, toplam talep artırılısaydı...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, bir de şu yönü var: Şimdi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bir saniye, bunlar duyulmadı Sayın Bakan Yardımcısı, tekrarlar mısınız bu son söylediklerinizi.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – 78,5 milyar şu ana kadar 2020 ve 2021’de bu pandemi nedeniyle ödenen paralar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bütçeden mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütçeden mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Bütçeden.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - İşsizlik sigortasından ne kadar dediniz?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL –İşsizlik sigortası da 54 milyar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hangi kalemlere, nereye verdiniz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İşsizlik sigortası dâhil mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – İşsizlik sigortası hariç, o 54 milyar. Şimdi, 78,5 artı 54; 120, 130 milyar lira.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 78’i nereye verdiniz?

SALİH CORA (Trabzon) – Vatandaşa verdi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, sürekli böyle sorularla...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, ben konuşuyordum. Şimdi, Şakir Bey verdiği rakam...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bülent Bey konuşuyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Yıl sonuna kadar bu 78,5 milyar lira 104 milyar lira olacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bütçeden yapılan harcama yıl sonu itibarıyla 104 milyar olacak diyorsunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, bu çok önemli. Şimdiye kadar bütçeden yapılan harcama...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Ama buna 2020 de dâhil tabii, sadece 2021 değil, 2020-2021.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam, pandemi süresince. Şimdi, bizim bildiğimiz şimdiye kadar açıklanan, esnafa yapılan yardımın 8 milyar bütçeden olduğu, geri kalanının fondan karşılandığı, yardımlardan, bağışlardan karşılandığı şeklinde. Şimdi, sizin verdiğiniz rakam çok önemli.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Tabii, bunların bir kısmında gelirden vazgeçmeler var yani vergi almıyorsunuz mesela; o da tabii bunların içinde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Büyük kısmı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, nasıl gelirden vazgeçiyor?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Yani 10 lira vergi alman gerekirken 5 lira alıyorsun, 5 lira vermiş demek ki.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama o şey değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kademeyi yüzde 1’e düşürmüştün.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – O da bütçeden düşürmüştün demek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Evet, karşılıklı şey yapmayalım. Detayını izah edersiniz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan Yardımcısı, nakitten bahsediyorum, nakit destek.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – O da nakit, ben onu alacaktım, almıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olur mu öyle şey?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, hayır. Verdiğiniz nedir? Bütçeden yapılan, verilen...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Normalde kanunen ödenmesi gereken tutar. Sonuçta, bütçeden vazgeçtiğimiz bir şey yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani sermayeye oynayacaksın.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, ödenen nedir? Onun dışında ödenen nedir, bütçeden şimdiye kadar ödenen nedir?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – İşte, hepsi 78,5 milyar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ödenen nedir diyorum ama.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Ödeneni çıkaralım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam, lütfen onu...

Bir de şöyle bir sorum var İsmail Bey: Şimdi, verdiğiniz şöyle bir rakam var; 5 kişi olursa maksimum bir işletmede 80.493 liradan yararlanıyor dediniz. Şimdi, bu yeni dönemde belki faizler artacak, bilmiyoruz ya da düşecek onu da bilmiyoruz, muhtemelen artacaktır. Şimdi, bu faizin tümü mü yoksa sigorta priminin tümü mü karşılanacak bu şekilde; hangisi fazla olursa baz alınacak, rakam olacak?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, şöyle bir şey Sayın Vekilim. Normalde diyelim ki 500 bin lira kredi çektiniz, 100 bin lira da faizi geldi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne kadar?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 100 bin lira da faizi geldi. Diyelim ki 80 bin lirasını buradan düşeceğiz, 20 bin lirasını kişi ödeyecek. Bu tabii ki sigorta primleri artarsa yani önümüzdeki çünkü...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - O zaman bu 80.493’ü prim ödemeyi maksimumdan yaptınız, tavandan yaptınız.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Maksimumdan, tavandan.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki asgari ücret olursa ne kadar?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM - Taban, taban.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Zaten asgari ücretin yüzde 37’si.

Pardon, tabandan, tabandan.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır hayır. Deddiği gibi Ahmet Bey’in tavandan bu. Tabandan olursa, asgari ücretten olursa ne kadar?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM - Asgari ücretten olursa.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Asgari ücretten zaten bu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu asgari ücret mi, tavan mı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Asgari ücret.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki tavandan olursa ne olacak?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM - Tavan yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ne olursa olsun o ödediği prim yani daha yüksek prim ödemiş olabilir ama faydalanabileceği kısım asgari ücret kadar. Diyelim ki kişi asgari ücretten değil de... Sizin demek istediğiniz şu galiba: Diyelim ki kişi 7 bin lira net, vergilerle beraber 10 bin lira alıyor, aşağı yukarı burada 3 bin lira vergi veriyor kişi başına ama buradan faydalanabileceği miktar asgari ücret üzerinden 1.600 lira.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Anlaşıldı İsmail Bey, teşekkür ederiz.

Eğer tamamlayabilirsek...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tüm faiz giderlerini karşılamıyoruz sadece asgari ücret üzerine tekabül eden giderlerini karşılıyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yani alıcıyı faize... Yani hemen hemen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamladınız mı acaba?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamamdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamil Bey, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, istihdamı artıracak, üretimi destekleyecek, yatırımı teşvik edecek ne olursa, nasıl bir öneri gelirse bunların hepsinin kutsal olduğunu ve arkasında durulması gerektiğini düşünürüm ama şunu da soramadan edemiyorum: Esnafın bugünkü durumu, mikro ve küçük ölçekli işletmelerin iş hacimlerini büyütmek, yeni istihdam ihtiyaçları yaratmak derdinde olduğunu mu düşünüyorsunuz? Bakın, esnafın, KOBİ’lerin bankalara -burada küçük ve orta büyüklükteki işletmelerden bahsediyorum ayrımı yok benim elimdeki rakamlarda ama- borcu Mart 2021 itibarıyla 935 milyar 626 milyon lira. Bu 2019’da yani pandemi öncesi 676 milyar 570 milyon liraymış. KOBİ’lerin bankalara borcu pandemi sürecinde yüzde 50 oranında artmış. Bankalara borçlu KOBİ sayısı 3 milyon 921 bin şu anda, Mart 2021 itibarıyla, 2019’da 3 milyon 104 binmiş; yaklaşık 900 bin KOBİ eklenmiş bankalara borçlu sayısı olarak. KOBİ’lerin takipteki borcu 56 milyar 342 milyon, 2019’da 61 milyarmış; bu, pandemi nedeniyle getirilen yapılandırmalar, uygulamalar çerçevesinde nispeten düşmüş. Borcu takibe düşmüş KOBİ sayısı ise 278 bin 706. Bu rakamlar 2011’le karşılaştırıldı, karşılaştırılacak gibi de değil zaten de. İşsizlik oranı yüzde 13,1 TÜİK rakamları ama umutsuzları da sayarsak yüzde 25,8; yaklaşık 10 milyona yakın işsiz olduğu bir yerdeyiz. İmalat sanayi kapasite kullanım oranı yüzde 75 düzeyinde.

Şimdi, 30/6/2022 tarihine kadar, 1/7/2021 ile 30/6/2022 tarihleri arasında -ben bu soruyu yeniden yönetmek istiyorum- esnafın böyle bir kredi kullanma ihtiyacı, imkânı ve ödeme kapasitesi var mıdır? Böyle mi düşünülüyor da buradan istihdam yaratılmaya çalışılıyor, bunu anlayabilmiş değilim, bu ortaya koyduğum genel çerçeve içerisinde.

Bir de şu da var: 5 kişiye kadar faizden düşülecek vesaire. Bunun detayına girmeyeceğim ama bunun nasıl takip edileceğinin de ayrı bir konu olduğunu düşünüyorum. Çalıştırılan kişilerin sigorta primlerinin bir şekilde ödenerek istihdam kâğıt üzerinde yaratılmış mı olacak? Böyle bir şart ve koşullar altında bu kanun maddesiyle ne kadar... Ben mikro ve küçük işletme sayısı üzerinden potansiyeli değil, öngörünüz yani buradan ne kadar bir kredi hacmi söz konusu olacak, öngörünüzü çok merak ediyorum bu KOBİ borçlanma koşulları altında.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi teklif sahibine...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kısa bir sorum olabilir mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son paragraftaki “Bu kapsamda fondan kaynak aktarılabilecek kredi garanti kurumları Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.” diyor. Yani KGF dışında hangi garanti kurumları var ki?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ona Sayın Bakanımız cevap versin de ben öbürkülerine cevap vereyim. Burada tabii ki Sayın Sındır’ın sorduğu şu var: “Burada küçük veya mikro ölçekli KOBİ’lerimiz istihdamı artıracak mı?” dedi. Tabii ki siz bugünün şartlarıyla düşünüyorsunuz -şu anki şartlar- ama bu kanun 1/7/2021’de başlıyor ve 30/6/2022’de bitiyor. Yani diyelim ki bir sene sonra bu pandemi bitti, gelecek mayısta siz müracaat ettiniz ve dolayısıyla da mesela piyasalar açılacak, istihdam da artacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, vakit çok ilerledi, olabildiğince kısa, net cevaplar verelim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, diğer taraftan -daha önce söyledim ama- ilk planda hedef 3,8 milyar. Normalde de 10 milyara kadar çıkmasını bekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Garı Bey’in sorusu vardı, ona kim cevap verecek.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Bakanım, Garı Paylan Bey bir soru sordu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Kredi garanti kuruluşlarını Hazine belirleyecek.” diye bir ifade varmış, orada KGF dışında bir kuruluş var mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Yani Hazinesinin belirleyeceği başka bir şey de olabilir. Yani orada bir sınırlayıcı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne mesela?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Yani bir banka, kamu bankası da olabilir, vesaire.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama “kredi garanti kurumları” diyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Burada esas itibarıyla kredi garanti fonu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel bir düzenleme olur ki... Bir tekrar ona bir bakın lütfen. Ayrıca bilgilendirin Sayın Vekilimizi.

Evet, böylece tamamlamış olduk görüşmeleri.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, demin tartıştığımız konuyla ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Bülent Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Demin Sayın Bakan Yardımcım -İsmail Bey- demin tartıştık ya, şöyle bir ifade var: “Bu kanun veya diğer kanunlarla sağlanan prim, teşvik veya destek ya da indirimler düşüldükten sonra...” Yani diğer teşviklerden faydalanıyorsa o düşülüyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Tabii düşürülüyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani onlardan bağımsız değil, demin öyle söylediniz sanki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ahmet Bey, bir ızah eder misiniz bu konuyu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani diğer teşviklerden faydalanıyorsa bu da düşülüyor, yani mükerrer... Demin sanki “Diğerlerinden de faydalanıyorsa yine de faydalanır.” dediniz, değil mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkanım, şimdi bir defa yeni konuştuğumuz şu teşvik asgari ücret üzerinden prime...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O anlaşıldı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Alt sınır üzerinden.

Daha önce Ek 19 diye bizim uyguladığımız bu ilave teşvik orada asgari ücretin üzerinde var, 1,5 katına kadar olan miktar var, onu da ben söylemiştim yani. Ondan bu krediyi almayan bir esnafa öbür tarafta bir ilave teşviğimiz var, o daha avantajlı çalıştıran işveren için, dolayısıyla onu kullanır, krediye de ihtiyacı olan kullanır diye ondan bahsetmiştim.

Şimdi, diğer teşviklerde şöyle bir şey var: 5 puandan faydalanır ve bir de diğer uygulanan 18-20 teşvikten faydalanır, 2’sinden faydalanır. Ama bunda öyle bir durum yok, bunda diğer teşviklerden de faydalanabilir, bundan da faydalanabilir. Ama bunda da bu sefer bizim işsizlik sigortasından ödeyeceğimiz miktardan faydalandığı miktar kadar düşülüp verilir. Yani işverenden çıkacak para kadar verilir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dolayısıyla 2 teşvikten birden faydalanmamış oluyor. Yani her 2’sinden de faydalanmamış oluyor, 2’sinden aynı anda.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Hayır faydalaniyor ama ben aradaki farkı veriyorum, hangisi şeyse, onu kesiyorum ondan.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama yani çift teşvik olmamış oluyor işte.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değil. Evet, peki teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Demin öyle anlaşıldı da, onun için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Önerge yok anladığım kadarıyla madde üzerinde.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir sonraki...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şey, Sayın Başkan, nakit desteğini Bakan Yardımcımız da açıklayacaktı.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Evet, 48 milyar vergi hariç nakit ödeme.

(Gürültüler)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onlar neye ilişkindir? Esnafa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 5’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, değerli arkadaşlar, Garo Bey, lütfen böyle bir usulümüz yok, değerli kardeşlerim yok böyle bir usulümüz ya, yapmayın Allah aşkına. Komisyonumuz, maddeyi okuttuk, dinleyemedi insanlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cevap alamadık, ondan dolayı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama verdi bir cevap, memnun olmayabilirsiniz. Söyledi bir cevap, verdi size.

Değerli arkadaşlar, şimdi 5’inci madde okundu. 5’inci madde üzerinde söz talebi olan var mı?

Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan ama izahattan sonra daha iyi olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Affedersiniz Erhan Bey, affedersiniz, ben de yoruldum anlaşılan.

Buyurun, izahat istiyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, burada daha önce 2001 yılında kanun çıkmış, 2003 yılında da hayata geçmiş bireysel emeklilik sistemine daha önceki dönemde 18 yaş altı kardeşlerimiz katılamıyordu ve 18 yaş üstü kardeşlerimizin yaş sınırı olmaksızın katılabiliyor. Burada katıldıktan sonra da, daha sonra bunu desteklemek amacıyla da 2013 yılında yüzde 25 devlet katkısı getirdik, 2017 yılında da otomatik katılım sistemi getirdik ve dolayısıyla da şu an itibarıyla da bireysel emeklilik sisteminde 12 milyon 630 bin katılımcı ve 174 milyar 458 milyon da toplam birikmiş mevduat bulunmaktadır.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Fon.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Fonu var.

Burada bizim şöyle bir şey var: Bireysel emeklilik sisteminde hem insanların birikim yapması sağlanıyor hem de bunu çeşitli yerlerde değerlendirilmesi sağlanıyor. Eskiden, aşağı yukarı bir ay öncesine kadar siz fonlarınızı yılda 6 kez değiştirebiliyordunuz. İsterseniz bunu diyelim ki altına yatırabiliyorsunuz, isterseniz dövizle yatırılıyorsunuz, isterseniz mevduata ve bunları da değerlendirebiliyorsunuz ve dolayısıyla da kendi gelirinizi kendiniz belirliyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

ERHAN USTA (Samsun) – Mali etkisini bir söylesin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mali etkisini bir ifade edin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Burada biz yaklaşık 2,4 milyon kişinin on yıllık sürede buna katılmasını, 32 milyar TL’lik de burada...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç kişi var şu anda?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 12 milyon 600 bin kişi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şu anda aktif.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Aktif.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Bu 32 milyar TL bu düzenlemeden kaynaklanacak on yıllık ilave yük mü?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yük değil de gelecek fon.

ERHAN USTA (Samsun) – Fon mu?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Tasarruf bu, tasarruf.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır hayır, yüzde 25'i kadar da katkı payı mı olacak?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yüzde 25'i.

ERHAN USTA (Samsun) – Hazineye gelecek katkı payı ödememiz ne olacak bizim, bana onu söyleyin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Onu da söyleyeyim: Yani bu 2013 yılında getirilen yüzde 25'lik katkı payını tamamen alabilmeniz için sistemde on yıl kalmanız ve 56 yaşını doldurmanız lazım, emekli olmanız için. Eğer daha önce bu sistemden çıkarsanız, diyelim ki sistemde üç yıldan az kalırsanız hiç katkı alamıyorsunuz, üç yıl kalırsanız yüzde 15'ini alıyorsunuz, altı yıl kalması durumunda yüzde 35'ini. Sistemde en az on yıl kaldığınız durumda, emekli olamazsanız, diyelim ki genç girdiniz, 56 yaşını doldurmadınız o zaman da yüzde 60'ını alıyorsunuz. Eğer sistemden emekli olursanız, on yılı ve 56 yaşını doldurursanız veya vefat veya maluliyet aylığıyla ayrılması hâlinde bu yüzde 25'lik katkı payını tamamen alıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Erhan Bey, devam edin lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunu sormamıştık ama bu da ilave bilgi oldu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi?

Peki, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman madem öyle şunu da soralım, daha ilavesini sorayım: Sistemde on yılı doldurduğunda yüzde 60'ını alıyor, toplam devlet katkısının yüzde 60'ı mı? Mesela, son yıl ödediğinin de yüzde 60'ı mı oluyor, toplamın, yoksa her biri için on yıl hesabı mı var?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yok, onu da ben şöyle izah edeyim...

ERHAN USTA (Samsun) – Mesela, ben şöyle söyleyeyim: 2010 yılında girdim, tamam, paramı yatırıyorum. On bir yıl oldu, yarın çıkacağım, geçen ayda oldu. On yıldır devlet de bana katkı veriyor; on yıldır vermiyor da işte, yüzde 25 yeni başladı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şöyle bir şey, burada tabii ki bir devlet katkısı var, bir de sizin bu paradan...

ERHAN USTA (Samsun) – Kendi kazandığım var, o ayrı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kendi getiriniz var.

ERHAN USTA (Samsun) - Kazandığıma zaten bir şey yok. Devlet katkısını ben...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yok yok, hayır hayır, şimdi, şöyle bir şey, normalde siz, on yılı doldurdunuz, 56 yaşını da doldurdunuz, emekli oldunuz, devlet katkısının tamamını alıyorsunuz. Diğer taraftan, burada mesela diyelim ki sizin yatırdığınız para 200 bin lira, sizin paranız olmuş 600 bin lira ve dolayısıyla da 400 bin liralık bir gelir elde etmişsiniz, buradan da stopaj veriyorsunuz normalde sistemde. Bu sistemde stopaj da eğer vefat ve emeklilik durumlarında yüzde 5, o 400 bin liralık gelirinizin. On yıl süreyle sistemde kalmakla birlikte emekli olmadınız, diyelim ki 18 yaşından önceki çocuk girdi ama on yılda çıktı, burada yüzde 10 stopaj ve on yıldan az süre kalırsanız da yüzde 15.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Durmuş Bey'in talebi var galiba, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Yok, hayır, ben konuşma yapmadım daha, soru soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Etki analizini de tam alabilmiş değiliz. 2,4 milyon kişi on yılda bu yeni düzenlemeden dolayı girecek diyorsunuz, değil mi? 18 yaş altı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Evet evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunun devlet katkısını maliyet olarak yıllık maliyetini ne öngörüyorsunuz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Mesela, o, yıllara göre değişiyor. 32 milyar, aşağı yukarı totalde bunun yüzde 25'i nedir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, bence böyle devam etmemiz çok sağlıklı, verimli olmuyor. Soruları alalım, topluca cevaplandıralım. Kurumumuza da gerekirse söz verelim.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Çünkü bu, Kurum Başkanından isteyeceğimiz şey olacak yani onun bir rakamını alalım, nasıl bir hesaplama yapıldı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha 5'inci maddedeyiz İsmail Bey.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, Sayın Başkanım, biliyorsunuz, bu BES, bizim aslında yurt içi tasarruflarımız... Yani BES daha önceden çıkarıldı. Yurt içi tasarruflarımızın hep düşük olduğunu söylüyorduk, finansal sistem de gelişsin, bankacılık dışı finansal sistem de, işte, sigortacılık da gelişsin diyorduk. Sonra, sadece devletten alacağı emekli aylığına insanlar bağlı kalmasın diyorduk çünkü bu, devletin üzerindeki, sosyal güvenlik sistemi üzerindeki yükü de artırıyor, daha doğrusu baskıyı artırıyor. İnsan diyor ki: "Ben bir tane maaşla nasıl geçineceğim?" İşte, böyle ilave, tamamlayıcı bir sigorta olsun filan diye bunlar getirilmişti ama en temelinde, bizim bu sistemi getirdiğimizde, bu yüksek, yüzde 25'lik devlet katkılarını sisteme entegre ettiğimizde yurt içi tasarruf oranımız yüzde 14'tü TÜİK rakamlarına göre ve Kalkınma Bakanlığı rakamlarına göre. Sonra, TÜİK bir gecede bir millî gelir revizyonuna gitti, bir anda, baktık ki bizim yurt içi tasarruflarımız yüzde 14 değil, yüzde 25'miş; 10 puan arttı. Şimdi, tasarruflar yüzde 14'ken dizayn edilmiş ve aslında, baktığımızda, hazineye ciddi yük getiren... Çünkü devlet "Her yatırılan 100 lira karşılığında 25 lira ben vereceğim." diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fakat açığımız pek değişmedi, açık da arttı, tasarruf-yatırım açığı da arttı.

ERHAN USTA (Samsun) – Tasarruf-yatırım açığı çok değişmedi çünkü işte, inşaatla yatırımlarını da aynı miktarda, yüzde 10 artırdığı için TÜİK şey oldu ama şu: Yüzde 14’le hiçbir ekonomi gitmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Ülkenin yatırım ihtiyacı var, yatırımların artması gerekir diyoruz, dolayısıyla yüzde 14’le sürdürmek... Ama şu anda baktık ki yüzde 25. Evet, yani, Asya ülkelerine göre filan hâlâ çok düşük, orada ortalama yüzde 33-35, onların 7-8 puan altındayız ama hararetimiz azaldı. Dolayısıyla, şimdi, bu sistemde devlet katkısı için öngörülen 2021 yılı bütçe ödeneği 5 milyar 750 milyon; 5,8 milyar, değil mi? Şimdi, yıllık 6 milyar lira civarında sisteme gelen bir yükü konuşuyoruz. Burada ben şunu iddia ediyorum ama doğrudur yanlıştır, arkadaşlar düşüncelerini söylesin: Bu iş biraz kamu yönetiminin inisiyatifinden çıktı, şu anda bireysel emeklilik sistemi şirketleri tarafından sürdürülen “lead” edilen veya nasıl diyelim, işte, onlar tarafından domine edilen bir hâle geldi gibi geliyor bana düzenlemeler itibarıyla. 6 milyar lira yük... Ha, devlet olarak şunu da söylüyoruz tabii...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – On yılda.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, efendim, hazineden şu anda yıllık 6 milyar lira zaten oraya bir hâlihazırda para ödüyoruz. Sistemi yeni kurmuyoruz. 18 yaş için olanı söylüyorsunuz siz; onun tam rakamını alamadık da kaç gelecekseniz...

Şimdi, ben yıllık 6 milyar lira ödüyorum. Mesela, Hazine ve Maliye Bakanlığımızın herhâlde bir çalışması vardır “Bunun tasarruf etkisi ne oldu?” diye. Kurumun böyle bir çalışmasının olmasını beklemiyorum ama Hazine tarafının böyle bir çalışması çok eskiden vardı ama bu konuda lütfen, bize ya Sayın Bakan Yardımcısı ya da Sayın Başkan bir bilgi versin. Çünkü bir bakmamız lazım, değil mi? Başında yapmadık, bir çalışma hiç olmazsa sonunda yapalım. Her yıl yaklaşık 6 milyar lira ödüyorsam ben, bunun bir tasarruf etkisinin, net bir tasarruf etkisinin olması lazım. Tasarruf oranları üzerindeki -millî gelir jargonuyla istiyorum arkadaşlar- etkisi nedir, buna bakılması lazım; değilse de “Bu sistemi kaldıralım.” demiyorum, devlet belirsizlik yaratmaz çünkü devletin taahhüdüne güvenerek “Yüzde 25 veriyorum.” demesine güvenerek sisteme girmiş insanlar var ama genişletip genişletmeme hususunu bence iyi düşünmek lazım. Yani bu sistem çok maliyetli bir sistem, her 100 lira karşılığında 25 lira destek veren bir sistem. Dediğim gibi, hararetimiz azaldı çünkü yüzde 14 düzeyinde yurt içi tasarrufumuz varken konuştuğumuz bir şeydi, yüzde 25’se benim bu kadar bir ihtiyacım yok, tasarruf etkisi de çok net değil.

Şimdi, dolayısıyla, bu anlamda, hani, şu an itibarıyla çıkarma imkânınız yok ancak bunları -yani ben biraz da bürokrasinin kulağına su kaçırmak için söylüyorum- böyle düşünmemiz lazım yoksa, sigorta şirketlerinin tamamen sürüklediği bir şey hâline gelirse yazık yani Türkiye’nin öncelikleri farklı bence. Yani 6 milyar lira buraya vermek yerine, 6 milyar lirayı... Üstelik her yıl üst üste gelen ve sürekli de artan... İşte, mesela, diyelim ki önceki yılda, 2019’da 4 milyar liraymış, 2020’de 5,1 milyar liraymış, şu anda 5,8 milyar lira, sistem yürürlüğe girerse muhtemelen bu 5,8 milyar lira da yetmeyecek. Dolayısıyla, Sayın Başkanım, bunu, bu sistemi bugün değil ama -kayıtlara da geçsin, tarihe de not düşelim bunları çünkü yarın bir gün inşallah biz iktidar olduğumuzda hepsi için “Biz size söylemiştik.” diyeceğiz- genişletmek yerine daraltmak gerekir. Bunu da ben değerli arkadaşların takdirine sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Sayın Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımıza şu anlamda, kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Yani “41 milyar lira harcadım bütçeden.” dediniz sanıyorum.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – 48.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “48” dediniz ve sonra da şöyle açıkladınız: “Tıbbi malzemeler aldık.” Ya, biz şunu soruyoruz: Doğrudan vatandaşın cebine giren, doğrudan vatandaşın cebine giren kaç para harcadınız?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Onlar vatandaşın cebine giren paralar değil mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, yapmayın ya, böyle şey... “Doğrudan vatandaşın cebine giren” ne demek?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – “48 milyar lira bu iş için harcadık.” dedim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani tıbbi malzeme almışsınız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sorusunu sorsun Garo Bey, size geldiğinde cevap verirsiniz, böyle karşılıklı konuşmayalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Doğrudan gelir desteği” diyorum “doğrudan gelir desteği” diyorum Sayın Bakan Yardımcım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu maddeyle de ilgili değil tabii ama sordunuz, sıra geldiğinde cevap versin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Her neyse yani sonuçta kayıtlara geçsin.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama soru net yani soruya cevap versin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğrudan gelir desteği olarak bizim bildiğimiz 8 milyar TL kasanızdan para çıktı, vatandaşın cebine giren para olarak bu söylendi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uluslararası tanımı varsa o tanıma göre bir cevap verin lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani on beş ayda 8 milyar lira bütçeden para harcanmış. Dünyanın en düşük rakamı, OECD ülkeleri içinde en düşük rakam ve vatandaş başına vursanız 100 lira yapmıyor bakın, güne vursanız gerçekten 1 lira yapmıyor vatandaşımıza verilen destek. Ya, bu anlamda aç açıkta bıraktınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, maddeyle ilgili konuşabilirsek çok sevinirim, sorunuzu sordunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, ben kayda geçsin diye söyledim.

Şimdi, maddeyle ilgili şunu söyleyeceğim: Değerli arkadaşlar, bakın bizim kamusal bir emeklilik sistemimiz vardı ve bütün yurttaşlarımız buna güvenirdi. Yani emekli olan bir kişi, aç açıkta kalmayacağını düşünürdü ve buna güvendiği için de çocuklarını sigortalı yapmaya çalışırdı -sigortalı olsun çocuklarım, emekli olsun- şimdi hem emeklilik Kafdağı’nın ardına gitti -yani 65 yaşa kadar çıkmış bir emeklilik düzeni var yeni gençlerimiz için, düşünün ki şu anda 18 yaşında işe başlayan bir genç 65 yaşında emekli olacak çünkü şu durumda, Kafdağı’nın ardında bir emeklilik hedefi var- hem de emekli olduğu durumda ciddi bir emekli maaşı alamayacağını düşünüyor çünkü babasının hâlini görüyor; 1.500 lira, 1.800 lira emekli maaşı alıyor babası, geçinemiyor, aç açıkta. Şimdi, siz ona başka bir kapı gösteriyorsunuz. Ya, kamusal emeklilik sistemi... Kamu olarak şunu gösteriyoruz, diyoruz ki:

“Biz, size yeterli emekli maaşı veremeyeceğiz ey gençler -hatta- yeni çocuklar.” Şimdi, çocukları da katıyorsunuz bırakın gençleri. Ne yapalım? Sana bireysel emeklilik sistemi satalım, orada baban bir yandan, anan, baban senin için prim ödesin.

Değerli arkadaşlar, şu günkü ekonomik şartlarda kim pirim ödeyebilecek?

SALİH CORA (Trabzon) – Tasarruf amaçlı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Türkiye’nin varlıklı küçük bir azınlığı bu primi ödeyebilir onu söyleyeyim, varlıklı küçük bir azınlığı bunu yapabilecek.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ya, Allah’ını severseniz... Net söylersek: Ne kefile ne varlıkla sistem çalışıyor, bunu söyledik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, müsaade edin.

Varlıklı küçük bir azınlık bir tek çocuklarını bireysel emeklilik sistemine sokabilir bugünkü şartlarda.

Peki, kamu ne yapacak bu konuda size söyleyeyim: Kamu da zengin ailelerin çocuklarına bin lira yatırılırsa 250 lira onun hesabına para yatıracak. Şimdi, sosyal devlet anlayışına bu uyuyor mu arkadaşlar? Yani biz zenginden alıp yoksula vermemiz gerekirken, yoksulun vergileriyle oluşmuş kamusal kaynakları zengin ailelerin çocuklarının bireysel emeklilik sisteminin finansmanı için kullanacağız. Ya, böyle bir şey olabilir mi? Yine vicdana davet ediyorum sizleri değerli arkadaşlar.

Çalışma Bakan Yardımcımız galiba ayrıldı. Yapılması gerekeni söylüyorum: Kamusal emeklilik sistemini, yani sosyal güvenlik mekanizmasını güçlendirmektir arkadaşlar. Biz sosyal güvenlik mekanizmasını yani kamusal sosyal güvenlik mekanizmasını -ki pek çok ülke bireysel emeklilik sistemini terk etmişken yurttaşları için şimdi tekrar kamusal emeklilik sistemini ihya etmeye çalışıyor- kamusal emeklilik sistemindeki gücü arttırmamız gerekiyor, kamu tasarrufunu burada güçlendirmemiz gerekiyor ama biz ne yapıyoruz? SGK’nin açıklarını her gün büyütüyoruz, SGK’nin gelecekte emekli maaşlarını ödeyemeyeceği duygusunu yaratıyoruz ve yurttaşlarımızı bireysel emeklilik sistemine yönlendiriyoruz. Bu tercih doğru değil arkadaşlar, bu tercih doğru değil. Bu açıdan bu düzenlemeye sonuna kadar karşıyız değerli arkadaşlar. Yani zengin ailelerin çocuklarının bireysel emeklilik sistemine gitmesini, yoksul ailelerinin çocuklarının vergileriyle finanse etmek bir sosyal devlet anlayışına asla ve asla uymaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Bülent Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir soru sormak istiyorum: Geçenlerde çıkarmıştık, dövizle de bireysel emeklilik sistemine katılmak mümkündü, döviz olarak; onlarda da Cumhurbaşkanına yüzde 10’a kadar o devlet katkı payını düşürme yetkisi de verilmişti. Şu anda nedir, kaç kişi katıldı, dövizle ne kadarlık bir gelir elde edildi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunları not edelim, topluca cevaplayalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yüzde 10’a düşürüldü mü? Cumhurbaşkanı o yetkisini kullandı mı acaba?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Topluca cevap istiyoruz.

Durmuş Bey, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, dediniz ki: On yılda 2,4 milyon kişi 32 milyar TL tasarruf edecek. Bu bilginin temeli yapılan bir araştırma mıdır, anket midir, “survey” midir, nedir ve bunun dayandığı şey nedir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Topluca cevap istiyoruz İsmail Bey, lütfen yoksa bitiremeyeceğiz bu tartışmayı. Siz not edin lütfen soruyu.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Peki Başkan, ben sorumu tekrar edeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soruyu not edin, topluca cevap verelim. Ben defalarca bunu dile getirmekten yoruldum gerçekten, hakikaten yoruldum.

Sorunuzu sorun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Soruyorum efendim: On yılda 2,4 milyon kişi 32 milyar TL biriktirecek ve bunun yüzde 25’i 8 milyar da hazine bunlara katkı sağlayacak.

Şimdi, tasarrufun kaynağı ya getiridir; getiri caziptir, bugün harcamalarınızı kısarsınız, gelecekte harcamaya karar verirsiniz, dolayısıyla o getiriden yararlanırsınız. Dolayısıyla bu yüzde 25’lik katkı belki ileride bugün harcama yapmanızı engelleyebilir ve dolayısıyla tasarruf etmenizi sağlayabilir. Tasarrufun en önemli kaynağı millî gelirin artması. Eğer gelirinizi artmıyorsa yapacağınız bir ton şey yok, tasarruf yok. Yani siz gerçekten bu sürede bu kadar... Şu anda bir millî gelir var, ailenin bir geliri var, ailede bir ana, bir baba var, ikisi de diyelim ki bireysel emeklilikte üyeler ve gelirlerinin bir kısmını cari harcamalara harcadıktan sonra kalanı tasarruf ediyorlar ve 2-3 tane de her neyse 18 yaş altında çocukları var. Yani bunların gerçekten onlara verebilecekleri, onları bireysel emekliliğe dâhil edebilecekleri artı değerleri olacak mı? Biraz önce arkadaşımın dediği gibi, yine, Erhan Bey’in de dediği gibi demek ki bu gelir dağılımındaki bir bozukluğun işareti yani asıl tasarruf yapması gereken, geçimini sağlaması gereken insanlar bunu yapamayacaklar dolayısıyla, bir de üstelik yüzde 25’e çıkmış olan, yüzde 30’a doğru da giden millî gelirden tasarruf edildiği bir ortamda bu kadar teşvike acaba gerek var mı eğer TÜİK’in rakamları doğruysa?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Süleyman Bey, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, Zorunlu Bireysel Emeklilik Sistemi uygulamasının benzerleri geçmişte Zorunlu Tasarruf Fonu ve Zorunlu Konut Edindirme Kesintisi adıyla uygulanmış ve başarısız olmuştu. Bu 2 fon için yapılan kesintiler yıllar sonra ve gerçek nemalandırma yapılmadan, çalışanlar ciddi kayıplara uğratılarak geri ödenmişti. Sonuçta ne çalışanların ciddi bir birikimi oldu ne de bu fonlarda çalışanlar ev sahibi olabildi. Zorunlu BES de benzer bir sonuca mahkûm bir uygulama olarak görülmekte; amaç çalışanı değil ekonominin ve sermayenin ihtiyaçlarını karşılamaktır; amaç sosyal güvenlik ve emeklilik sisteminin piyasalaştırılması ve özelleştirilmesidir; amaç devletin kamusal bir hak olarak sağladığı emeklilik sisteminin aşındırılması ve küçültülmesi buna karşılık özel sigorta şirketlerinin desteklenerek finans sermayesinin teşvik edilmesidir.

Hazinede para kalmadı, yeni kaynak arayışına giriyor iktidar, 18 yaş altı vatandaşlarımızı BES kapsamına alıyorsunuz, bunu kimden bekliyorsunuz? Bu ödemeyi kim yapacak? Milyonlarca ücretli çalışanın aylık geliri asgari ücret düzeyinde, kayıt dışı istihdam edilenler asgari ücret bile elde edemiyorlar, milyonlarca işçi İşsizlik Sigortası Fonu’ndan yani kendi primleriyle birikim yaptığı bir kaynaktan kısa çalışma ödeneği almakta yani pandemide bile işçiler kendi kendini finanse etti. Ücretsiz izne çıkarılanlar günlük 50 lira açlık ücretine mahkûm edildi, gençlerin dörtte 1’i işsiz, ülkede çalışabilir 63 milyon 401 bin kişiden istihdam imkânı bulabilen kişi sayısı sadece 28 milyon 89 bin. Geniş tanımlı işsizlik oranı Mart 2021 itibarıyla yüzde 25,8, geniş tanımlı işsiz sayısı 9,2 milyona ulaştı.

TÜİK'in açıkladığı resmî enflasyon bir tarafa, halkın çarşı pazarda yaşadığı enflasyon yıllık olarak yüzde 50 olarak ifade edilmekte, emekli maaşı açlık sınırının altında. Ülkede bunlar yaşanırken 18 yaş altı vatandaşlarımızı BES kapsamına almak için teklifte bulunuyorsunuz. Nedir bireysel emeklilik? Çalışanların tasarrufları üzerinden otomatik katılımlı ve başlangıçta zorunlu bir tasarruf sistemi. Değerli arkadaşlar, çalışanların ağırlıklı bir çoğunluğu elde ettiği gelirle asgari ihtiyaçlarını bile karşılayamıyor; borç içinde, yokluk içinde geçim sıkıntısı çekiyor; bu yoksul kesimden tasarruf yapması bekleniyor. Çalışanların tasarrufları üzerinden kurgulanan bu sisteme bir de 18 yaşından küçük vatandaşların katılımı bekleniyor, hem de salgın döneminde.

Mevcut bireysel emeklilik sistemi uygulaması Türkiye’de beklenen sonucu vermiş midir, bunu öncelikle sorgulamak lazım. 2013 yılında devlet katkısı gibi çok ciddi bir teşvik sağlanmış olmasına rağmen çalışanlar tarafından benimsenmiş bir sistem olmamıştır, sınırlı sayıda kişinin katılımı söz konusu olmuştur. Bu sisteme girenler iyi bir gelir elde edemediklerini düşündüklerinden sistemden çıkmaktadırlar. Devlet katkısı teşviki sunulmasına rağmen on yedi yıllık dönemin sonunda kişilerin sistemden çıkış oranı yüksektir. Neden mi? Size güncel bir örnek vereyim, geçen hafta Muğla’dan bir vatandaşın aldığı bilgilere dayanarak söylüyorum: Bireysel emeklilikte yedi yılda 40 bin TL biriktirmiş bir kişi bugün BES’ten çıkmak istediğinde devlet katkısının yüzde 65’i kesiliyor yani 6 bin TL kesinti oluyor. “Peki, bu kişinin yüzde 100 devlet katkısından faydalanması için ne gerekiyor?” diye baktığımızda –biraz önce de söylendi- on yıl şartı ve 56 yaş şartı isteniyor yani parayı bu iktidar kullanacak, geri ödemeyi on yıl sonraki iktidar yapacak gibi bir durum.

Değerli arkadaşlar, ücretli çalışanların büyük bölümü asgari ücret seviyesinde gelir elde etmektedir. Özellikle 10 kişiden az çalışanı bulunan iş yerlerinde ücret seviyesi asgari ücrettir. SGK verilerine göre, Türkiye’de istihdam edilenlerin yarısından fazlasının sigorta primine esas kazancı asgari ücret seviyesindedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur, toparlarsanız.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bitiriyorum Başkanım, teşekkür ediyorum.

TÜİK’in Komisyona sunduğu rapora göre, bir kişinin asgari aylık geçim maliyeti, hem de Kasım 2020 tarihi itibarıyla net 2.800 TL olarak hesaplanmıştır. TÜRK-İŞ’in otuz dört yıldır her ay düzenli olarak yaptığı araştırmaya göre de Nisan 2021’de tek bir kişinin aylık yaşam maliyeti net 3.336 liradır. Bu uygulama, iş gücü piyasasına zarar vermektedir. OECD ülkeleri içerisinde en düşük asgari ücret ödenen ülkeler arasında Türkiye bulunmaktadır. Reel olarak asgari ücretin en düşük seviyelerde olduğu Türkiye için bu şekildeki tasarrufların artırılması akılcı yaklaşım değildir. Bunun yerine, kullanılabilir gelirin artırılması üzerinden bir politika üretilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Emine Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben de bu kanun maddesiyle getirilmesi düşünülen yenilikle ilgili yapılan konuşmaların üzerine birkaç ekleme yapmak istiyorum.

Şimdi, yapılan bilimsel araştırmalara göre Türkiye’de bir işçi çalışma yaşamı boyunca en az 6 farklı işte çalışmış, belirli bir süre işsiz kalma durumu olabiliyor ve her seferinde düşük ücretle çalışmak zorunda bırakılıyor. Tabii, bunun üzerine Türkiye ekonomisindeki istikrarsızlıklar, yüksek enflasyon ve TL’nin sürekli değer kaybetmesi dikkate alındığında yüzde 25 devlet katkısına rağmen zorunlu BES’ten işçi ve emekçinin kazançlı çıkmasını bir kenara bırakalım, çalışırken yapılan yüzde

3'lük prim kesintilerinin tam olarak geri alınmasının da mümkün olmadığı görülüyor. Tıpkı Sayın Girgin Vekilimizin bahsettiği gibi, geçmişte uygulanan Zorunlu Tasarruf Fonu uygulamasında olduğu gibi geçmişte olumsuz örnekler var; şimdi zorunlu BES konusunda benzer sonuçların çıkması mümkün.

Şimdi, gelelim şu andaki fonda bu zorunlu girişlerle ilgili çıkışlardan da bir iki rakamdan bahsetmek istiyorum ben, durumu daha iyi anlamak için. Şimdi, güvensizlik nedeniyle, zorunlu BES'in başlamasından bu yana... Üç buçuk yıl oldu zorunlu BES başlayalı ve çalışanlar kademeli olarak, tabii zorunlu olarak, dâhil edildi. Buna rağmen, BES sistemine dâhil edilen 17,7 milyon çalışanın 12 milyonu -yani üçte 2'si- sistemden ayrılmış görünüyor, yalnızsa düzeltin lütfen. Sistemden çıkanların da çok büyük kısmının cayma hakkını kullananlar olduğu görülüyor yani bu işte bir terslik var.

Şimdi, 18 yaş altı Bireysel Emeklilik Sistemi getirildiği takdirde, yine ben, benden önceki konuşmacıların da söylediği şeye katılıyorum... Şu andaki ekonomik tablo içerisinde "2,4 milyon kişinin on yılda katılması düşünülüyor." demişsiniz, doğru mu rakam? Doğru aldım herhâlde. Bu ekonomik ortamda hakikaten siz, çalışan kesimler kendileri bile bu kadar yüksek oranda sistemden ayrılırken, kaç kişinin primlerini ödeyip de çocuklarını bu sisteme dâhil edeceğini düşünüyorsunuz? Yani getirilen uygulama şu anda bana çok uygulanabilir görünmüyor, açıkladığınız rakamların da neye göre hesaplandığını öğrenmeyi isteriz.

Bu anlamda zorunlu BES sisteminin aslında yeniden gözden geçirilmesi gerekiyor çünkü toplanan miktara baktığımızda da ciddi oranda bir para var yönetilmesi gereken burada, bu bana başka bir şeyi de hatırlatıyor tabii. Şimdi, son durum BES'te biriken toplam fon miktarı 172 milyar 23 milyon lira, katılımcıların ödediği 139 milyar 316 milyon, buna devlet katkısı 20 milyar 80 milyon, otomatik katılımla da 12 milyar 627 milyon lira toplanmış sistemde. Bu 172 milyar yüksek bir para. Nasıl İşsizlik Sigortası Fonu'nda biriken paralar bugün kullanılıyorsa yarın öbür gün bu fonda biriken paralar da acaba -İşsizlik Fonu'ndaki azalmaya atıfta bulunmuştum daha önceki geneli üzerine yaptığım konuşmada- sanki ona destek olacak, destek olarak yaratılmış, daha doğrusu destek olarak düşünülmüş bir fon gibi bir görüntü veriyor, bunu da kayıtlara geçmesi açısından belirtmek istedim. Zaten diğer maddede de bununla ilgili daha detaylı konuşuruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi, kurum Başkanına bir söz verelim.

Buyurun, sorulan sorulara kısa ve net cevaplar lütfen.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY –Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Dövizli BES uygulaması soruldu; dövizli BES uygulamasına henüz başlanmadı, dolayısıyla oradaki yüzde 10 devlet katkısı kullanılmış değil. On sene içinde yaklaşık 2,4 milyon 18 yaş altı vatandaşın sisteme katılacağını öngörüyoruz; bu, ihtiyatlı senaryoya göre yaptığımız bir hesaplama. Sisteme dâhil olan katılımcılar nezdinde yapılan anket çalışmalarında katılımcıların yüzde 54,1'inin çocukları için ödeme yapmayı tercih edecekleri yani çocuklarını sisteme katmayı düşüneceklerine dair anket sonuçlarını kullandık, daha detaylı varsayımlar vakit olursa paylaşabilirim, elimde mevcut. Bu 22,4 milyon ve 32 milyar liralık birikimin arka planının detaylarını paylaşabilirim vakit olursa.

ERHAN USTA (Samsun) – Hazine katkısı?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Hazine katkısı yine on yıllık periyotta net olarak 5 milyar lira tahmin ediliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yıllık değil ama, on yıllık toplam, kümülatif.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY –Yıllık değil, on yıllık kümülatif net olarak 5 milyar lira tahmin ediliyor 32 milyarlık birikime karşılık.

ERHAN USTA (Samsun) – 32 milyar yani orada geliri filan da mı var?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY –Evet, dâhil Sayın Vekilim.

Şöyle arz edeyim: Örneğin, bugüne kadar sisteme 25,6 milyar liralık devlet katkısı ödenmiş olmasına karşın 3 milyar lirası, daha doğrusu 2,8 milyar lirası vatandaşlar tarafından sistemden hak edilerek çekilmiştir. Dolayısıyla 25,6 milyar liralık ödemeye karşılık 2,8 milyar liralık efektif reel bir ödeme söz konusu. Bunun dışındaki rakamlar ise 8 milyar lirası hazineye geri dönmüş durumda hak edilmediği için, 14 milyar lirası da henüz yine hak edilmemiş, vatandaşımızın hesaplarında hak edilirse hesaplarına aktarılmayı bekleyen bir tutar söz konusu. Dolayısıyla 25,6’ya karşılık 3 milyar liralık, 2,8 milyar liralık bir reel, efektif bir ödeme söz konusu. Bu oran yüzde 25’ten oldukça düşük bir orana tekabül ediyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok affedersiniz, bir şey söyleyeceğim: Bu 32 milyar on yılın sonunda bu kapsamda getirisiyle birlikte gelen fon büyüklüğü.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY –Evet, birikim.

ERHAN USTA (Samsun) – Devlet katkısı 32’nin içerisinde mi?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY –Değil, hariç.

ERHAN USTA (Samsun) – Dolayısıyla “Hazineden ödeyeceğimiz on yıllık tutar da toplam 5 milyar.” diyorsunuz, doğru mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki...

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY –Evet, girenler ve çıkanlar hesaba katılmış hâli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, sizin ilave edeceğiniz bir şey var mı buna?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın vekilimiz dedi “Zorunlu BES’e geçişten sonra burada kalan olmuş mudur?” diye. Burada, 12 milyon 600 bin kişinin 6 milyonu bu zorunlu BES’e geçişten kalanlardır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Tasarruf etkisi ne oldu uygulamamızın diye onu bir...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu kurum başkanımıza tekrar...

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Bizim kurumumuz nezdinde bu kapsamda yapılmış bir çalışma yok Sayın Vekilim ama tahminimiz, eski yıllardan yapılmış, güncel olmayan çalışmalar var 2011-2012’lere giden, onlarda yüzde 1 ila 2 arasında bir katkı yapıldı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, yeni bir çalışma yapmakta fayda var bu konularda.

Evet, teşekkür ediyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 4632 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Yetkili organlarınca karar alınması kaydıyla, üyelerine veya çalışanlarına emekliliğe yönelik taahhütte bulunan dernek, vakıf, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındakiler hariç olmak üzere sandık, tüzel kişiliği haiz meslek kuruluşu veya sair ticaret şirketleri nezdinde 1/1/2021 tarihi itibarıyla mevcut bulunan emeklilik taahhüt planları kapsamındaki yurt içi ya da yurt dışındaki birikimler ve taahhütlere ilişkin tutarlar (plan esaslarına göre aktarım tarihine kadar mutat yapılan ödemeler nedeniyle oluşanlar dahil), 31/12/2023 tarihine kadar kısmen veya tamamen bireysel emeklilik sistemine aktarılabilir.

Emeklilik taahhüt planlarındaki belirlenmiş fayda esaslı olmayan birikim ve taahhütlerin aktarımında birinci fıkrada belirtilen yetkili organ kararı aranmayabilir.

Birinci fıkra kapsamında bireysel emeklilik sistemine aktarılan tutarlar gelir vergisinden müstesnadır. Bu kapsamda aktarım yapan üyeler aktarım tarihinden itibaren üç yıl içinde malûliyet ve ölüm haricindeki bir nedenle sistemden ayrılamaz. Aktarım yapan üyelerin sistemde kazanacakları süreye ve üyelerden sosyal güvenlik sistemi ve tabi olduğu vakıf senedi kapsamında emeklilik hakkı kazanmış olanların aktarım sonrası sistemde emeklilik hakkı kazanacağı yaşa ilişkin esas ve usuller Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca belirlenir.

Bireysel emeklilik sistemine aktarılan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince daha önce gider kaydedilmemişse, aktarıldığı yılın ticari kazancının tespitinde dikkate alınır.

Birinci fıkrada belirtilen aktarımın yapılması amacıyla gerçekleştirilen taşınmaz veya iştirak hissesi satışından doğacak kazancın, bu kapsamda aktarılan kısma isabet eden tutarı kurumlar vergisinden müstesnadır.

Birinci fıkra kapsamında yapılan işlemler her türlü harçtan, düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden, lehe alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır. Şu kadar ki, bu istisna aktarılan tutarla sınırlı olarak uygulanır.

Bu madde kapsamında emeklilik sözleşmesi akdetmiş olan katılımcılardan, aktarıma ilişkin olarak giriş aidatı dahil herhangi bir kesinti yapılmaz.

Bu kapsamda aktarılan tutarlar aktarım sonrasında 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun bireysel emeklilik sistemine ilişkin hükümleri çerçevesinde vergilendirilir. Bu madde kapsamında yapılacak aktarıma ve bireysel emeklilik sisteminde hak kazanılacak süreye ilişkin usul ve esasları belirlemeye Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, önerge yok.

6'ncı madde üzerinde izahat isteyelim.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, bu maddede daha önce 2007 yılında vakıf ve sandıklara böyle bir fırsat verilmiş BES’e geçme anlamında ve bunlardan da on yıllık süre zarfında 20 adet vakıf ve sandıktan 21 bin 761 adet üye geçmiş ve toplamda da 2,1 milyar TL bir birikim sağlanmıştır. Buradaki gelen talep daha çok vakıf ve sandıklardan gelmektedir, bunlar daha çok ihtiyari emeklilik sandık ve vakıflarıdır. Buradaki temel amaç şudur: Her kişinin tüm birikimi ayrılmış olacak ve buradaki yetkili organlarca karar alınacak ve bu karar alındıktan sonra da buradaki meblağdan 1/1/2021 tarihi itibarıyla mevcut meblağ olacak ve bunun geçiş tarihi de 31/12/2023 tarihine kadar geçecek. Burada, yaklaşık 50

adet vakıf ve sandık bulunmakta ve toplamda 300 bin kişi bu vakıf ve sandıklarda, toplam meblağlar da 40 milyar TL'dir, bu tamamen isteğe bağlı bir şey olup ilk etapta 5 milyar TL, 2023 yılına kadar da 10 milyar aktarım gerçekleşmesi beklenmektedir. Burada, tabii bu bireysel emekliliğe geçişlerde diyelim ki daha önceki sandıklarda biriken parayı bireysel emekliliğe geçirdiğiniz zaman burada herhangi bir devlet katkısı olmayacaktır, bundan sonra üzerine ilave bir para yatırırssa oradan yüzde 25 oranında devlet katkısı alacaktır.

Diğer taraftan, buradaki birikimlerini BES'e aktarıırken buradaki gelir vergisinden muafiyet var.

Bir de buradaki aktarılan parayı bir sefere mahsus olarak; eğer bir kişinin gideri varsa –normalde BES'de de var o- diyelim ki belli bir oranını siz gider olarak gösterebiliyorsunuz, o şekilde bir kereye mahsus olarak gider olarak gösterebileceksiniz. Üç yıl çıkma şansınız yok. Eğer, dediğim gibi, bu, tamamen o vakıf ve sandıklardaki genel kurulca alınacak karar neticesinde ve kişinin istemesiyle olacak bir şey çünkü burada şu akla gelebilir: İşte, burada kalan kişilerin parası ödenecek mi? Çünkü herkesin biriktirdiği -BES'deki gibi- biriken parası kendi şahsına ayrılmış olarak tutulacağı için kalan kişiler burada zarar görmeyecek.

Emekli olmuş kişiler buraya geçerse burada tabii ki BES kuralları geçerli olacak; eğer BES'de emekliliği hak ediyorsa devam edecek, etmiyorsa da BES'in emeklilik şartlarına uyacak yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) –Soru sormak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Şener....

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dövizle ilgili şey...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Dövizle ilgili bir şey yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Borçlanma da ne kadar ve kaç kişiden toplandı?” diye sordum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Abdülatif Bey’e söz verdim ama.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben daha önce sordum da cevap verilmedi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Borçlanma yapılmamış. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme Denetleme Kurumu Başkanımız açıkladı, bu başlamamış. Bu soruyu sordunuz ama cevapta herhâlde burada yoktunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Buradaydım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başlamamış.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Yapılmadı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Neden yapılmadı? Kanun çıkardık.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Uygulanmamış.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O kadar uğraştık, uygulanmayan kanunu niye çıkarttınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz verelim.

Buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Dövizli BES uygulamasına henüz başlamadık Sayın Vekilim, yurt dışından buraya yapılacak tahsilatların, transferlerin nasıl yapılacağına dair çözülmesi gereken teknik birtakım konular var. O yüzden henüz uygulamaya geçmedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Abdüllatif Bey, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, bu maddenin düzenlenmesinin gerekçesi olarak “Aktüeryal olarak sürdürülemez duruma düştüğü için üyelerinin gelecekteki yükümlülüklerini karşılayamama riski bulunan -işte dernek, vakıf, sandık gibi- kuruluşlara üye olanlar hesaplarını BES’e aktarabilecekler.” diyorsunuz. Peki, bir sandıktan BES’e aktarımlar yapılırken o sandık varlığını devam ettirecek mi gene aynı eski usule göre, yoksa, tamamen o sandıktaki bütün hesaplar mı devredilecek?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Notlarımızı alalım, topluca cevap vereceğiz. Soruları not edin.

Başka sorunuz var mıydı?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Emine Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben soru soracaktım Başkanım.

Bu aktarımların bireysel emeklilik sistemine katkısı, faydası... Onu tam anlayamadım galiba kaçırılmış olabilirim yani burada, gerekçeye göre bu diğer hizmet sunucularının kendi üyeleriyle ilgili bir fayda sağlama olanağı getiriliyor BES’e aktarılacak; işte, uzmanların değerlendirmesi, profesyonel fon yöneticilerinin falan diyerek. Burada bireysel emeklilik sisteminin kazancı ne olacak? Onu tam anlayamadım galiba, söylediniz mi ya da birisi söyledi mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soruları topluca cevaplandırıyoruz.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, Durmuş Bey, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Benim sorum şu: Şimdi, “Şu anda toplam bir millî gelir var, bu millî gelirin yüzde 25’i kadar da tasarrufum var.” diyor; devletin resmi rakamının içerisinde bu kurumların elinde birikmiş tasarruf. Bunu, BES’e aktarmakla Türkiye’de ülkenin makro düzeyde çıkarı ne olacak yani buradan beklenen fayda ne?

Yükü biliyoruz, yükü şu: Burada biriken paralar BES’e devredildikten sonra yapılan ilave tasarrufa yüzde 25 devlet katkı sağlayacak. Bu, kamunun üzerine bir yük.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Artarsa.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Artarsa.

Fakat bunu devretmenin toplamda makro açıdan Türkiye ekonomisine katkısı ne olacak, ne bekleniyor buradan?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, sorunuzu sordunuz.

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Durmuş Bey gibi benzer bir soru soracağım: İsmail Bey, şimdi, sonuç olarak bu dernekler, vakıflar da kamusal kurumlardır ve kamusal kurumlarda, sonuç olarak emeklilik sandıklarında birikmiş bir kamusal varlık özel emeklilik şirketlerinin hesaplarına aktarılacak. Ya, bunun yerine... Her şeyi özele atalım diye, o dünyanın terk ettiği neoliberal sisteme siz hâlâ zorlayın bakalım, nerede duvara çarpacağız! Ya, bunun yerine bu kaynakları kamunun emeklilik sistemine aktarmak gibi bir şeyi hiç düşünmediniz mi?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Zaten emeklilik sistemi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, o ayrı bir şey. Mevcut emeklilik...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, rica ediyorum, hakikaten artık ben uyarmaktan yoruldum. Topluca cevap verelim, karşılıklı konuşmayalım, bitiremeyeceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mevcut emeklilikte bile belli hakları var kişinin. Bu emeklilik haklarını şöyle iyileştiririz diye bir yasa ortaya konulabilirdi, bu teşvik edilebilirdi ve bu kamusal kaynaklar kamusal emeklilik sistemine aktarılabilirdi. Ya, böyle bir şeyi düşünmüyorsunuz, her şeyi bireysel emeklilik sistemine aktaralım diyorsunuz.

İkincisi, şunu soracağım: Şimdi, üyelerinin gelecekteki yükümlülüklerini karşılama riski bulunan hizmet sunucularının diyorsunuz. Şimdi, bu tespit nasıl yapılacak? Yani kişi diyelim ki vakıf, kendisi mi diyecek genel kurulunda “Ya, biz gelecekte üyelerimizin yükümlülüklerini karşılayamama riskiyle karşı karşıyayız.” diye bir karar mı alması gerekiyor? Öyle bir karar alan bir kuruluştaki kim kalır? Diyelim ki 5 bin tane emeklisi var o dernek, vakıf, emeklilik sandığının ve böyle bir karar aldı; dedi ki “Biz gelecekte yükümlülüklerimizi karşılayamama riskiyle karşı karşıyayız.” 4 bini geçti bireysel emeklilik sistemine, bin tanesi zaten batacak. Ya, parasını çektiler götürdüler, geri kalanlar zaten açıkta kalacak, tamamen ödeyemez duruma gelecek yani, çünkü kaynaklar diğer tarafa geçmiş olacak. Zaten bu anlamda zor durumda olduğu düşünülen emeklilik sandıkları iyice ödeme sıkıntısıyla karşı karşıya kalacak ve ciddi bir mağduriyet yaratılacak. Ya, bu geçiş dönemini yönetmemiz gerekiyor. Ya, bu kararı alan bir emeklilik sandığından belli oranda geçişler olacak, geride kalanlar daha büyük bir mağduriyet yaşayabilirler. Bunu hiç düşündünüz mü İsmail Bey? Bu soruma cevap verirsiniz.

Bir de genel kurul kararı, artı kişi iradesi diyorsunuz değil mi? Yani bu konuda yasada ifade vardır umarım. Yani bunu da tekrar bir teyit etmek gerekir ama esas mesele, bence bu kaynakları kamusal emeklilik sistemine aktarmayı düşünmemiz lazım ve bu geçişi iyi yönetmemiz lazım aksi takdirde ciddi mağduriyetler yaratırız. Zaten batmakta olan, ödeme sıkıntısı yaşayacağı düşünülen sandıkların daha da büyük ödeme sıkıntılarına ve mağduriyetlere yol açma riski var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de bu aktüeryal olarak sürdürülemez duruma düştüğü için üyelerinin gelecekteki yükümlülüklerini karşılayamama riski bulunan özel emeklilik hizmeti veren sandıklar... Galiba “50” dediniz değil mi onlara?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 50.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunların listesi var mı liste istesek.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Var listesi, hariç olanlarda var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onu gönderebilirsiniz ya da okuyabilirsiniz memnun olurum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Erhan Bey, sizin talebiniz vardı.

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, bu gelecekte sürdürülemezse bugün de muhtemelen bu fon ve sandıklarda bir sıkıntı var. Burada şimdi geçecek mi... Yani, burada şunu bir defa net anlamamız lazım: Burada bir kurtarma operasyonu var mı? Yani burada başlangıçta devlete, hazineye herhangi bir yük gelecek mi gelmeyecek mi? Gelmeyecek. O zaman şunu anlıyorum ben: Diyelim ki ben bugüne kadar işte, bin lira yatırdım o sandığa, belki işte, kötü yönetildiği için 900 lira var. Bu 900 lirası geçecek değil mi? O bin lira

hesabından falan deyip üstü hazineden, devletten falan şeklinde bir şey mantıksız olur zaten de emin olalım diye. Peki. Sandık kurtarmanın olmadığını söylüyorsunuz. Peki, yani o zaman burada bireyin sağlayacağı avantaj ne olacak? Yani, mevcutlar için, geçirdiği para için herhangi bir devlet katkısı yok. Ondan sonra ileride para kesilirse değil mi, normalde olduğu gibi devlet katkısı olacak. Bireyin motivasyonu sadece öbür sandıktan kurtulup kaçmak mı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Değerlendirme.

ERHAN USTA (Samsun) – Değerlendirme orada da var zaten.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yok, orada yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, sandıklar o parayı ne yapıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, rica ediyorum, hakikaten rica ediyorum. Topluca cevap verin lütfen.

Lütfen sorunuzu sorun Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, geçişler bireysel olacak değil mi? Bir karar alacak diyorsunuz ama geçişler bireysel olacak. Yani geçmeyen olur, o sandıkların tüzel kişilikleri falan devam edecektir muhtemelen, değil mi? Tamam, onu öğrenmek istiyorum. Tabii, son olarak da Sayın Durmuş Yılmaz'ın söylediği şey çok önemli tabii. Yani bunun mevcut stok açısından bir yurt içi tasarruf etkisi yok. Bu zaten tasarruf edilmiş miktarlar olduğu için yani millî gelir eşitliği açısından herhangi bir tasarruf etkisi yok; o kayıtlara geçsin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, cevap vermek üzere önce kurum Başkanımıza söz veriyorum.

Buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorulara kısa, net cevaplar, doğrudan soruyu muhatap alan.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Emekliliğe yönelik taahhütte bulunan vakıf, sandık, kuruluşlar BES'e neden aktarım yapmak istiyorlar? Bu kuruluşların özellikle en önemli amacı, en birinci motivasyonu uzman, profesyonel portföy hizmetinden yararlanabilmek. 2020 yıl sonu itibarıyla emeklilik sistemindeki fonların reel getirileri yüzde 10 ve üzerine çıkmıştır; 2019'da yüzde 12, 2010'da yüzde 10 önemli bir faktör. Keza, birikimlerini katılım esaslı fonlarda değerlendirmek isteyen üyeler de BES'e aktarım için tercih etmektedirler. Bunun yanında söz konusu üyelere BES'ten emekli olduklarında düzenli maaş, toplu para veya bunların karması olan değişik emeklilik seçenekleri kendilerine sunulmaktadır. Ayrıca aktarım sonrasında ödeyecekleri katkı payları içinde devlet katkısından faydalanabileceklerdir. Temel motivasyonlar sandıklar için bunlar.

Peki, sisteme ne tür bir katkısı olacak? Vakıf sandıklardaki birikimler hâlihazırda, çoğunlukla mevduat ya da gayrimenkul gibi yatırımlarla değerlendiriliyorlar, çok sınırlı alanlara yöneliyorlar, verimlilikleri oldukça sınırlı kalıyor. BES'te ise sermaye piyasalarımıza derinlik sağlayarak ekonomimizin ihtiyacı olan uzun vadeli finansman olanaklarını sunan hisse senedi, girişim sermayesi fonları, kamu ve özel sektör borçlanma araçları gibi fonlara yatırım imkânı getirilmektedir. Bu

çerçeve de bir yandan üyeler BES'e katıldıktan sonra ödeyeceği ödemeler için yurt içi tasarruflarımız artarken bir yandan da aktarılan birikimlerin ekonomimize uzun vadeli finansman olanakları sağlaması beklenmektedir.

Bu aktarım daha önce de uygulandı, 2007-2017 arasında uygulandı, 2017'ye kadar geçerli olan bir uygulamaydı. Bu aktarımdan kamuya herhangi bir yük getirilmesi söz konusu değildir, sandık üyeleri sandık içinde kendi birikimlerini nakde çevirip alarak sisteme nakdi olarak taşımak suretiyle aktarım yapacaklardır. Dolayısıyla herhangi bir açığın sisteme taşınması söz konusu olmayacaktır. Vakıf sandıkların tamamen feshetmesi söz konusu değil, bu mecburi değil. Yetkili kurumlar bu aktarımı nasıl yapacaklarına kendileri karar veriyorlar, kısmen aktarım yapabilirler, tamamen aktarım yapabilirler veya sadece emeklilik hizmetlerini, emeklilik birikimlerini aktarıp sağlık hizmetlerine ilişkin faaliyetlerini devam ettirebilirler. Dolayısıyla bu konuda da tercih vakıf yönetimlerine bırakılmış durumdadır.

Not alabildiğim sorular, mevcut üyeler... (Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir uğultu var, rica ediyorum biraz daha sessiz dinleyebilirsek, hakikaten anlaşılmıyor.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Son bir soru kalmıştı. Geçişte üyeler mağdur olur mu, geçmeyi tercih etmeyenler? Vakıf sandıklar böyle bir karar aldıklarında bize aktüeryal durumlarını gösteren bir aktüeryal raporu sunmak zorundalar. Bu raporu inceleyerek biz kalan mensupların, üyelerin sahip oldukları hakların korunacağına dair kesin, açık, net sonuca ulaştığımız takdirde bu geçişe onay veriyoruz, bu geçiş böyle yapılıyor. Dolayısıyla kalan üyelerin haklarının korunması da sağlanmış oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha önce bir uygulamamız var zaten.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Daha önce böyle bir uygulama oldu, uzun bir süre yaşandı, yaşanan tecrübelerle gelişti.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Batan sandıklar olmadı mı?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Yani aktaranlar aktardılar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamladınız mı?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Tamamladım.

ERHAN USTA (Samsun) – Başkanım küçük bir soru.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Küçük bir soru, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Süre ne olacak? Yani o parayı getirip buraya yatırdığında onun süresi sıfırdan mı başlıyor yoksa geçmişteki süreleri –hani, on yıllık vesaire süreler oluyor ya hak kazanım için- o hakları da taşıyor mu?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Evet, taşıyor Sayın Vekilim. Orada geçirdiği süreyi esas alıyoruz ve de aktardığı birikimi esas alıyoruz, o birikimi bir endekse oturtarak oradan da bir süre hesaplıyoruz, hangi süresi daha kısaysa o süreyle geçiyor, daha doğrusu geçirdiği fiilî süreyi aşmamak kaydıyla aktardığı birikiminden de yola çıkarak bir süre hesabı yapıyoruz. Bu ikisine bakarak onun...

ERHAN USTA (Samsun) – Taşıyor mu? Bu ciddi bir motivasyon yalnız.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Evet, dolayısıyla orada geçirdiği süre emeklilik sisteminde sayılıyor, emekliliğe sayılıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

İsmail Bey var mı özel ekleyeceğiniz bir şey?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yok Başkanım, yeterli izahat oldu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun;

a) 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “orta vadeli mali plan,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

b) 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve malî plan” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

c) 16 ncı maddesinin başlığında yer alan “malî plan” ibaresi başlık metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasında yer alan “de kapsayacak şekilde onaylanan” ibaresi gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminlerini, bütçe dengesi ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren” şeklinde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

ç) 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “program ve malî planda” ibaresi “programda” şeklinde değiştirilmiştir.

d) 18 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Orta vadeli malî planı” ibaresi “Orta vadeli programı” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aslında şöyle bir teklif var üyelerimizden: 7 ile 8’inci maddeler birlikte görüşülebilir; eğer uygun görürseniz birlikte görüşelim.

O zaman 8’inci maddeyi de okutuyorum:

MADDE 8- 5018 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 8- Mevzuatta orta vadeli mali plana yapılan atıflar orta vadeli programa yapılmış sayılır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, 7’nci ve 8’inci maddeyle ilgili izahat için teklif sahibine söz veriyorum.

Buyurun İsmail Bey.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yeni sisteme geçildikten sonra Kalkınma Bakanlığı kalktıktan sonra Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Program, ikisi de Maliye Bakanlığı ve Bütçe ve Strateji Başkanlığı tarafından yapıldığı için, burada sadeleştirme adına ikisini birleştiriyoruz. Orta Vadeli Programda eksik olan, Orta Vadeli Mali Programdaki bazı şeyleri aktararak sadeleştirmeye gidiyoruz.

Diğer 8’inci maddede “orta vadeli mali plan” olarak geçen tüm mevzuattaki yerleri “orta vadeli mali program” olarak yapıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey’in söz talebi var.

Buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – İsmail Bey’in açıklamaları yanlış oldu ama neyse önemli değil.

Şimdi, burada tabii bu önemli bir şey Orta Vadeli Program, Türkiye’de ilkini 2006-2008 Yılı Orta Vadeli Programı diye çıkarmıştık, yıllarca da ben bunun teknik koordinasyonluğunu yaptım. Burada şöyle bir...

Sayın Başkan, bu Cemal Bey, bizi zaten hiç dinlemediği gibi maske de kapatıyor ya, sürekli telefonla konuşuyor; bizde motivasyon filan bırakmadı Cemal Ağabey. Sayın Başkanım, size ihbar ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sessizlik rica ediyorum. Telefon konuşmalarımızı mümkünse bir koridora çıkıp yapıp dönebilirsek hakikaten memnun oluruz, tam anlayamıyoruz söyleneni.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım ama uzatıp da uzatıyorlar, muhalefete de söyleyin. Yani biz burada sabahtan beri mahkûmuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkese söylüyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ya “uzatmak” diye bir şey olabilir mi? Aaa...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Özellikle söz almıyorum ama bazı arkadaşlar söz almak için...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ne demek “uzattıkça uzatıyorlar” Cemal Bey?”

ERHAN USTA (Samsun) – İşimizin gereğini yapıyoruz ya, bunları konuşacağız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – O zaman hiç görüşmeyelim.

SÜLEYMAN GİRGİN (Aydın) - O zaman konuşmamıza da gerek yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Hiç burada lüzumsuz bir şey konuşan var mı ya? Para kazanıyor ya.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hiç konuşmayalım daha mi iyi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok yok, Cemal Bey, herkes hakkını kullanıyor herkes konuşacak yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bu torba iki günlük. Bu torba iki günlük Cemal Bey.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben hiç kullanmadım, ben de hakkımı telefonla kullanıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz de konuşmak isterseniz hemen söz verelim Cemal Bey.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Telefon hakkı burada kullanılmaz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ya, telefon hakkı yok ki burada.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - O kadar sesli konuşuyorsun ki farkında değilsin.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok aşırı gürültü oluyor, siz farkında değilsiniz de çok aşırı gürültü oluyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Olmadı Cemal Bey, olmadı.

ERHAN USTA (Samsun) – Sen farkında değilsin Ağabeyciğim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ben arkadaşın açıklamalarını hiç dinleyemedim senin telefonun yüzünden.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama devlet işleri konuşuyorum ben de.

ERHAN USTA (Samsun) – Ne konuşursan konuş.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Git arka sıraya, arkada konuş.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bir tetikçi gelmiş, millete ceza kesiyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Git, dışarıda konuş, zaten burada konuşmuyorsun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ceza kesiyor, yarın seçime bürokrat girmeyecek, ben gireceğim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Gireceksen git, dışarıda konuş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olabildiğince sessiz yapabilirsek konuşmalarımızı çok memnun olurum çünkü hakikaten anlaşılmıyor yani sıkıntı var.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ya, tamam, özür dilerim arkadaşlar. Şimdi vatandaşa biz bu kadar...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – “Ya, niye uzatıyorsunuz.” diyor, zaten dinlemiyor, ne konuştuğumuzu da bilmiyor. Yirmi dakikadır telefonla konuşuyor, ben konuşulanları duyamıyorum Cemal Bey’in sesinden.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bakanım, belki soru sormanızı engellemek için yapmıştım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, lütfen devam edin.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, şimdi bu Orta Vadeli Programın önemli bir doküman olduğunu bir defa o tespiti yapalım. Zamanında ilk kurulduğunda tabii Orta Vadeli Program bir yandan Maliye Bakanlığı bir yandan da o zaman ki Devlet Planlama Teşkilatının görev, yetki ve fonksiyonlarından dolayı 2 doküman hâline getirilmişti ancak o şekilde uzlaşılabilmisti. Aslında 2 doküman hâlinde olmasının çok fazla bir mantığı yok, tek doküman olması beklenirdi. Şimdi dolayısıyla, bunun birleştirilmesinin doğru bir karar olduğunu düşünüyorum. Burada bana göre bir yanlışlık yok fakat burada şimdi bununla ilgili benim bir de önergem olacak fakat teknik açıdan önergeyi yeni madde olarak vermemiz gerekecek, önergenin detayını o zaman konuşacağım ancak Sayın Başkan, şuna ihtiyacımız var: Şimdi, eğer kanun hükmüne bakarsanız, Orta Vadeli Program bütçe sürecini başlatan doküman olarak geçiyor, Orta Vadeli Program’ın tanımı bu. Tabii, bu ilk 2006’da 2006-2008 için yapıldı, 2005’te yapıldı. Yani ondan sonra, küresel kriz ortamında bir kısım buna biraz “ekonomik program” rolü atfedilince sürekli olarak işte, eylül, ekim aylarına doğru geciktirildi. İşte, en son da 29 Eylül’de çıktı biliyorsunuz ama şimdi şunu düşünün: Bütçe sürecini başlatan bir dokümanın eylül ayının sonunda veya ekim ayında çıkması yani bir defa, aleni bir mantıksızlık çünkü bütçe sürecinin başı. Bütçe süreci ne zaman başlar? Yani Dünya Bankası çalışmalarına bakın, modern ülkelerin hepsinde yeni yılın bütçe süreçlerine aslında ta nisan aylarında falan başlarlar. Biz de o yüzden, bu, 5018’i yaparken bu Orta Vadeli Program mayıs ayındaydı orijinal kanunda; ondan on beş gün sonra, haziranın ikinci haftası içerisinde, 15’ine kadar da Orta Vadeli Mali Program bununla uyumlu şekilde çıkmasıydı. Yani Orta Vadeli Program’a prestij kazandırmak gibi olsa bile biraz zorunluluklardan dolayı bir “ekonomik program” rolü atfedilince ister istemez sürekli geciktirildi. Bir defa, Orta Vadeli Program’dan programın bu rolünü üzerinden almamız lazım. Orta Vadeli Program bütçe sürecini başlatan bir dokümandır ve dolayısıyla bütçe sürecinin başında olması lazım.

Şimdi, tabii, ne oldu sefer? Bütçe sürecinin başlaması lazım çünkü yani mayıs aylarından, haziran aylarından itibaren bütçe hazırlama rehberleri, birtakım şeyler hepsi korsan çıktı, OVP yok, korsan çıkıyor. Korsan çıkınca ne oluyor? Yani bakın, burada şu ayrım önemli: Hükûmetin bir kısım yeni üç yılda -yani birinci yılı detaylı ve artı iki yılı da daha yüzeysel olmak üzere- önümüzdeki üç yılda uygulayacağı politikaları, ilkeleri kurumların bilmesi lazım, hedefleri kurumun bilmesi lazım, makroekonomik göstergeleri kurumların bilmesi lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Kurumlar bu politikaları bilmeksizin... Kendilerine verilecek ödenek teklif tavanlarını bilmesi lazım ki o tavanlar üzerinden onları dikkate alarak bir teklifte bulunsun.

Şimdi, dolayısıyla temel amacımız, bu dokümanlarda bütçe sürecinin ıslah edilmesi idi, yoksa, biz geçmişte nasıl yapıyorduk bütçeyi, yıllarca o şekilde de yaptık: İşte, kurumların bin ihtiyacı oluyor, bin istiyor ama Maliye Bakanlığı 50 veriyor, planlama 25 veriyor, 75'ini alıyor, gidiyor ama önceliklendirmeyi kurumun yapması gerekirken merkezdeki uzmanlar yapıyordu, bu da yanlış bir şeydi.

Şimdi, dolayısıyla -sözü fazla uzatmak istemiyorum- bu sürecin mutlak surette erkene alınması lazım, onunla ilgili önergemiz olduğunda çok kısa yine o zaman izahat veririm belki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde ihdası şeklinde olduğu için yürürlükten önce işleme alacağız onu, burada değil.

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, o zaman alınacağı için... Belki şu anda olsa daha güzel olurdu, ikisini birlikte konuşmuş olurduk.

Dolayısıyla sürecin bugün olmayacağını, olamayacağını tahmin ediyorum ama keşke bu Genel Kurulda olmuş olsaydı, bunun konuşulması lazım; süreci mutlak surette erkene almamız lazım Sayın Başkan. Yani biz eğer bir fayda temin etmek istiyorsak, bütçe sürecini düzgün yürütmek istiyorsak, kaynaklarımızı etkin kullanmak istiyorsak bu kaçınılmaz bir şey ama bunun şimdi olmasının da en yakın zamanda düşünülmesinin ben faydalı olacağını düşünüyorum.

Şimdi, diğer husus da şu, bakın, şunu da yapamamış oluyoruz: Şimdi, düşünün, 29 Eylülde 2021 yılı OVP'si çıktı -bu yıl için söylüyorum, 2020 yılında- ondan sonra hemen Yıllık Program da çıktı, şu anda hangi aya geldik? Mayıs ayındayız. 2021 göstergelerine ilişkin olarak herhangi bir güncelleme yapacağımız bir doküman var mı? Yok. 2021 yılı 29 Eylülde veya 17 Ekim bütçesinde ne söylendiyse aynısı duruyor. Bu ne zamana kadar duracak? Eğer OVP'yi yine eylülde, ekimde çıkarırsak o vakte kadar duracak. Yani bir yıl boyunca koyulan makrohedeflerin revize edilmemesi diye dünyada bir şey yok arkadaşlar. Bütün dünya yılın ilk yarısında yani yıl başlamadan, ekim aylarında koyduğu hedefleri yılın ilk yarısında “macro economic fiscal update” diye bir güncelleme yapar. Şimdi, bizim güncelleme yapacak bir dokümanımız da yok. Şimdi, mayıs ayında çıkarmış olsak işte, mesela, şimdi 2021'in güncellemelerini de yapacağız. Evet, diyelim ki “Büyümeye yüzde 5.” dedik ama “Mevcut şartlar altında 6 olacak, 3 olacak.” diyeceğiz. İşte kura “6 7.” dediydik “Şimdi 8 olacak.” diyeceğiz gibi, o güncellemelerin yapılacağı bir dokümana Türkiye'nin ihtiyacı var. Şimdi, böyle bir dokümanımız yok, yıllık yapıyoruz, öbür yılın sonuna kadar. Yani rakamlar tamamen şey oluyor, böyle, hiç geçersiz hâle geliyor kimi zaman; olabilir normal, bütün dünyada bu tür şeyler oluyor. Bir güncelleme ihtiyacı var. Dolayısıyla Orta Vadeli Program eğer mayıs ayını alırsa esas fonksiyonunu, hem süreç fonksiyonunu şey yapacak hem de güncellemeyi de onun üzerinde yapacağız. Ha, ne olur? Diyelim ki şimdi, orada bu yılın mayıs ayında yapılmış...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayabilerseniz sevinirim.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, toparlıyorum.

2021, yani 22 OVP'si diyelim ki bu mayısta çıkmış olsaydı 2022 için 2022 hedeflerini dahi ufak tefek 17 ekim bütçesinde değiştirebilirsiniz, onda problem yok, yıllık program da çünkü orada çıkacak zaten. Çok fazla orada değişiklik olmaz ama içinde bulunan yıllla ilgili tekrar bir revizyon ihtiyacı varsa onlar yapılabilir. Dolayısıyla 1 defa hedef koyma 2 defa güncelleme imkânımız da elimizden gitmiş oluyor. Bir hedef koyuyoruz, ta bir yıl sonra o hedefi tamamen geçersiz hâle geldikten sonra... Dolayısıyla burada şu da oluyor tabii ki: Resmî revizyon yapılmıyor ancak böyle beyanatlara dayalı

olarak revizyonlar yapıyor, bunlar da modern ülkelerin gördüğü, kabul ettiği bir şey değil. Bu anlamda birleşmenin doğru olduğunu söylüyoruz ancak süreci erkene alacak bir değişikliğin de mutlak bir zaruret olduğunu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Erhan Bey bir planlamacı olarak OVP'ye karşı çıkmadığına göre ben de karşı çıkmıyorum, onun bilgisine, tecrübesine saygı duyarım ancak bu 9'uncu maddede sormak istediğimi bir konu var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 7 ve 8'i konuşuyoruz yalnız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 5018'in 9'unda, yani onunla bağlantılı değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buradaki 9 değil, tamam.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kamu idareleri bütçelerini kalkınma planı, Cumhurbaşkanlığı programı, mali plan vesaire Cumhurbaşkanlığı yıllık programı... Şimdi Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programlarını gördük, görüyoruz ama Cumhurbaşkanlığı programı görmedik hiç, bu fazla mı yazılmış, yanlış mı yazılmış, bu düzeltilmesi gereken bir ibare değil mi? Siz daha iyi biliyorsunuz Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı vardır, Cumhurbaşkanlığı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hükümet programı yerine şu anda Cumhurbaşkanlığı programı diye geçiyor, eskiden hükümet programı diye geçen doküman şimdi Cumhurbaşkanlığı...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok ki öyle bir program.

ERHAN USTA (Samsun) – Öyle bir doküman da yayınlanmadı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yıllık program tabii sonuçta...

ERHAN USTA (Samsun) – Yıllık program ayrı; bu soruyu ben daha önce sormuştum, bize onun “Hükümet programının yerine geçecek olan” demişlerdi ama öyle bir doküman da yok benim bildiğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, öyle bir şey olmayacak, hiçbir dayanağı da yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçmişte Meclise gelip okunan program kastediliyorsa, dediğiniz gibi bir düzeltme ihtiyacı olabilir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, yani buradan çıkarılması lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hükümet programı getirip güvenoyu alma mekanizması artık yok. Eğer öyleyse ona bir bakmakta fayda var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani Cumhurbaşkanlığı programı düzenlenmesiyle ilgili herhangi bir yerde herhangi bir hüküm yok, Cumhurbaşkanlığı programı diye bir şey yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu bir inceleyelim, arkadaşlarımız da not etsinler, bu konuyu bir inceleyelim.

Teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu ibarenin çıkması gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet Durmuş Bey, siz söz istediniz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Arka plan bilgisi olarak Erhan Bey şu bilgiyi verdi: Aslında her iki planın da Orta Vadeli Planın da Orta Vadeli Programın da tek bir doküman olarak çıkarılması baştan düşünülmüş ama bir nedenle ayrı ayrı programlar olarak uygulamaya konmuş ama buradan, ben sizin

dediğinizden şu sonucu çıkarmadım. Bir taraftan Orta Vadeli Programa ihtiyaç varken Orta Vadeli Mali Plana da ihtiyaç var fakat bunun ikisinin bir arada yapılabilmesi öngörülmüş. Dolayısıyla, bu düzenlemeyle eğer Orta Vadeli Mali Plan'la ortaya konulmak istenilen hesap verilebilirlik, şeffaflık ve Orta Vadeli Programın, ekonomik programın millî gelirin üç yıl boyunca birinci yılda şuradan alacağım, şuraya getireceğim, şu kadar yüzde büyüyeceğim; ikinci yılın sonunda oradan alacağım, şuraya getireceğim, şu kadar büyüyeceğim; bu çerçevede de cari açığım şu olacak, efendim, ithalatım bu olacak, ihracatım bu olacak, kur varsayımım şudur ve bunun arkasında da dolayısıyla bunu nasıl bu hedefe ulaşacağımı da bunun içinde bir mali program var, bütçem de böyle böyle böyle olacak, vergiyi şöyle toplayacağım, topladığım vergiyi siyasi tercih olarak şöyle şöyle harcayacağım diyen bir doküman bu. Eğer burada yapılmak istenen de Orta Vadeli Mali Program'daki bilgiler ortadan kalkacaksa bence bu bir felaket ve dolayısıyla da siz önümüzdeki dönemde karşılaacağınız problemlerin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kalkması söz konusu değil, yine soralım ama birleşmesi söz konusu.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Onun güvencesi nedir bilmiyorum, bunun güvencesi nedir bilmiyorum, sorunların tohumunu şimdiden ekiyorsunuz diye düşünüyorum ve uyarıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Abdüllatif Bey, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, Sayın Başkan.

Şimdi, Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan'la ilgili bir değişiklik yapılıyor 7'nci ve 8'inci maddelerde. Bu değişikliğe göre iki metin birleştiriliyor ama peşinen şunu söylemek lazım: Zaten bu Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan özellikle de son yıllarda hiç işe yaramıyordu, adı var kendi yok diyebileceğimiz metinler hâline dönüşmüştü. Neden bu hâle gelmişti? Çünkü mevzuat açıktır, her yıl bütçe çalışmalarının bir parçası olarak Orta Vadeli Programlar eylül ayının ilk haftasında, Orta Vadeli Mali Planın da eylül ayının 15'ine kadar hazırlanıp gönderilmesi gerekiyordu ama özellikle benim bulunduğum dönemlerde, son birkaç yıldır bu planlar vaktinde hazırlanmıyor, vaktinde ilgili yerlere gönderilmiyor, hep eylül ayının sonunu buluyor, hatta ekim ayına taşıyordu hâlbuki, bütçe 17 ekimde Meclise geliyor, e üstelik de tüm devlet dairelerinin, ilgili bakanlıkların kendi gider bütçelerini en geç eylül ayının sonuna kadar Strateji ve Bütçe Başkanlığına göndermeleri gerekiyordu. Yani, kendilerine Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan gelmeden önce kendi bütçelerini hazırlamak zorunda kalıyorlardı; bu ise bütçe sistemini altüst eden bir şeydi. Önümde Sayın Cumhurbaşkanının bütçe çağrısı var, bu bütçe çağrısına ek olarak bütçe hazırlama rehberi var, biraz önce dikkatli bir şekilde okudum; kurumlara gönderilen bu bütçe çağrısında Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: "Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan hazırlanmıştır. Burada genel ilkeler, bütçelemeyle ilgili temel politikalar, ödenek tavanları belirlenmiştir. Bu esaslar dairesinde ve bütçe hazırlama rehberinden yararlanmak suretiyle ilgili gider daireleri bütçelerini hazırlasınlar ve göndersinler. Buna göre de Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Meclise bütçenin son şeklini gönderir." Şimdi, bu bütçe çağrısı havada kalıyor çünkü ne Mali Program ortada ne de Orta Vadeli Mali Plan ortada. Şu ana kadar yürümeyen, işlevsiz, vakti geçtikten sonra hazırlanan ve duyurulan bir metin niteliğindeydi. Şimdi bu ikisi birleştiriliyor, zaten işe yaramayan iki metnin birleştirilmesine "Aman neden yapılıyor? Buna ihtiyaç yoktur." demek doğru değil ama lütfen en azından önümüzdeki 2022 yılı bütçesi görüşüleceği sırada -Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olarak- bu mali planın, programın hazırlanıp hazırlanmadığı, ne zaman hazırlandığıyla ilgili, bizim de vaktinde ulaşacağımız şekilde idarenin zorlanmasında fayda var çünkü, bütçe süreci düzgün işlemiyorsa bir kere gönderilen bütçeyi bizim buradan reddetmemiz lazım. Yasalarda belirlenmiş olan süreçleri düzgünce işletin, hazırlanması gereken belgeleri vaktiyle hazırlayın, ona göre gönderin. "Yok. Onu yaparız, bunu

yapmayız. Size bir metin göndeririz, siz de onaylarsınız.” mantığıyla bize gelen metinler olursa bence buna Komisyonun da Meclisin de direnmesi lazım. Eğer Meclis Sayın Gül’ün dediği gibi güçlü bir Meclisse tabii. Evet, bunu arz etmek istedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeleri görüştük.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Cetvelin 9 uncu sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, Cetvele 9 uncu sıradan sonra gelmek üzere aşağıdaki 10 uncu sıra eklenmiş ve mevcut sıra numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir.

“9) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı”

“10) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, “İzahtan varestedir.” diye bir söz vardır ama buyurun izah edin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Evet, izaha çok gerek yok Başkanım ama burada 73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak yeniden yapılandırılmıştır. Bu iki ayrı yapılanmanın mali olarak karşılığı olması için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun ekli (I) sayılı cetvelinde gerekli değişiklikler yapılacaktır, yapılması arzu edilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Sadece bir çarpıklığı ifade etmek için söz aldım.

Yani koskoca Bakanlık bir kararnameyle yapıyoruz, her şeyini yapıyorsunuz, fakat şu 5018’deki bütçesinin adını ne olacağını veya cetveldeki yerini...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu mahkeme, Anayasa Mahkemesinin galiba

ERHAN USTA (Samsun) – İşte, hayır, mutlak bu gerekli.

Bu mevcut sistemin çarpıklığıdır yani onun için kanun çıkarmak zorunda kalıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 99 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teklif sahibine izahat için söz veriyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, daha önce bu madde üzerinde konuşmuştuk, Finansal İstikrar Komisyonu kurulduktan sonra buna çok gerek kalmadığı ve dolayısıyla da çok fonksiyonel olmadığı için kaldırılması...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında ben burada farklı düşünüyorum, bu Finansal Sektör Komisyonu ile Finansal İstikrar Komisyonu farklı şeyler. Bir defa, Finansal İstikrar Komisyonu hele hele şu anda dizayn edilen haliyle tamamen çok daha üst düzey bir komisyon ve yaptığı işler biraz daha farklı. İki komisyonun toplantılarına da katılmış birisi olarak söylüyorum, Finansal Sektör Komisyonu ise daha orta düzey yöneticilerin yan yana gelip altı ayda bir Türkiye'nin finansal sektörleriyle ilgili ne tür riskler yükseliyor, neler yapılıyor, bunların konuşulduğu... Mesela biz oraya giderdik, makroekonomiye ilişkin sunum yapardık, ödemeler dengesi sunumunu biz yapardık, işte Hazine Müsteşarı finansmanı anlatırdı, Maliye Bakanlığı bütçeyi anlatırdı, onlar da kendi durumlarını filan anlatırdı; böyle bir bilgi alışverişi olurdu. Çünkü hepimiz bir ekonomi içerisinde yaşıyoruz, hepimizin işi diğeri açısından önemli yani makroyu bilmeden bankacılık yapılabilir mi veya bankacılıktaki riskleri, sıkıntıları görmeden veya ne bileyim ben, diğer taraftaki... Bence yanlış oluyor bunu kaldırmak, onu söyleyeyim.

Diğer bir husus da oluşumu da farklı, orada birlikler var, mesela ben hatırlıyorum orada Altın Borsası Başkanı var, Bankalar Birliği var hem birlikler var hem borsalar var yani çok daha farklı, çok daha geniş bir komisyon; buralara işlerlik kazandırmamız lazım.

Evet, şuna katılıyorum: Son zamanlarda, işte BDDK Başkanı filan gelmiyor, Başkan Yardımcısını filan gönderiyordu, böyle, biraz yük gibi görebilir kurumlar bunu ama işte devlet olmak bu. Bakanlar zorlayacak, buraları işler hâle getirmek lazım ki ekonomide ne olup bitiyor, finansal istikrarla ilgili, fiyat istikrarıyla ilgili, efendim, makroekonomik istikrarla ilgili sorunlarınız var mı, yok mu, yükselen bir şey var mı, yok mu... Çünkü buralar dışarıya da kapalı, hizmete özel toplantılar, dolayısıyla insanların rahatlıkla konuşabileceği yerler. Bu anlamda bunu iyice bir gerçekleştirmeleri lazım yani "FİK'i kurduk, efendim, bunu kaldırıyoruz." demek bence çok çok basit bir gerekçe olur; buna bakmak lazım. Kaldırılmaması daha doğru olur Sayın Başkan, benim düşüncem o.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben de Erhan Bey'in söylediğine ilave olarak şunu söyleyeyim: Şimdi, Bankacılık Kanunu'nun 99'uncu maddesinde "Finansal Sektör Komisyonu" başlığıyla bir madde düzenlenmiş. Bu, en son ne zaman toplandı, ne kadar toplandı, bununla ilgili bilgi almak isterim. Toplanmıyor muydu, işlevi yok muydu?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Pandemiiden bu yana toplanmadı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Pandemiiden bu yana toplanmadı. Peki, 100'üncü maddede de Eşgüdüm Komitesi var, bu neden kalıyor? Bu, toplanıyor mu? Pandemiiden beri toplandı mı Eşgüdüm Komitesi? Yani bu iki komite, Finansal Sektör Komisyonu ve hemen arkasındaki maddede Eşgüdüm Komitesi aynı mahiyette -benzeri mahiyette işlevleri olan- kaldırılacaksa, toplanmıyorsa birlikte kaldırılması gereken komisyon ve komiteler.

Şimdi, at binicisine göre kişner -Erhan Bey'in de söylediği gibi- bunları toplamıyorsak, bunlardan hiçbir şey beklemiyorsak tabii ki bir faydası yok, kaldıralım, daha başka maddeleri de kaldıralım isterseniz. Ama bu, neden kaldırılıyor bir gerekçesi olması lazım. Finansal Sektör Komisyonu, bu toplantılar yapılmıyor, bir sahibi yok, bir faydası yok mu, bu toplantıların yapılmasının bir anlamı yok mu yani? O zaman Eşgüdüm Komitesinin de bir anlamı yoktur. Hem son toplantılarla ilgili hem de Eşgüdüm Komitesini dikkate alarak bir bilgi verebilerseniz memnun oluruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, öncelikle şunu söyleyeceğim: Burada “İkili yapıya mahal vermemek.” derken ikinci yapıyı Finansal İstikrar Komitesi olarak mı anlamamız gerekiyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorularımızı soralım, topluca cevap versinler, karşılıklı konuşmayalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, ona göre konuşacaktım da Sayın Başkan, tek bir kelime yeterliydi. O zaman varsayım ile devam edeceğim konuşmama. Finansal İstikrar Komitesi kastediliyorsa ikili yapıda, bu onunla ikili olabilecek bir yapı değil; yani biri Cumhurbaşkanı ve Hazine ve Maliye Bakanının patronluğunda oluşturulan ve onların direktifleriyle hareket etmesi gereken bir yapı, buyusa bir koordinasyon kurumu. Yani bütün ekonomik sektör oyuncularının gelip bir koordinasyon sağlaması, fikir teatisi yapması, istişarelerde bulunması, kurumsal alanda iş birliği yapması için bir istişare kurulu gibi, koordinasyon kurulu gibi... Yani onun ile bunun ikili bir yapı oluşturma şansı yok Sayın Başkan. Bence burada gerekçede bir hata var yani bir koordinasyon kuruluyla sonuç olarak emir ve direktiflerin gerçekleşeceği, büyük oranda kurullar arasında ikili bir yapı söz konusu olamaz.

Ben bu Finansal Sektör Komisyonunun kurulma gerekçesini merak ediyorum İsmail Bey, niçin kurulmuş bu komisyon? Finansal Sektör Komisyonunun kurulma gerekçesi nedir? Şimdi, niçin atıl kalmış ve niye kaldırılıyorsunuz? Gerçekten bu ikili yapı kurma gerekçesi benim için yeterli değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Durmuş Bey, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Finansal İstikrar Komitesi, kamunun tek taraflı olarak sistemle ilgili algılamaları, tespitleri ve o tespitler çerçevesinde alınması gereken kararları karşı tarafa empoze etmek ve zorla yaptırmayı gerektiriyor. Fakat bu teknik bir konu, içinde sivil toplum örgütleri de var, dolayısıyla sistemin daha sağlıklı işleyebilmesi için kamudan karşılıklı olarak kamudan özel sektöre, özel sektörden kamuya karşılıklı iletişim, bilgi aktarımıyla ilgili bir şey. Mesela, mevduatlarla ilgili olarak bankacılık sigorta muameleleri vergisi vardı eskiden, bu vergi Türkiye’de döviz piyasasının çalışmasını engelliyordu ve insanlar Türkiye’de işlem yapıyorlardı, bu vergiyi ödememek için bankalar da gidip Bahreyn’de muhasebeleştiriyorlardı bunu, Türkiye’de yapmıyorlardı ve Türkiye buradan kaybediyordu. Şimdi, bankalar ile otoriteler, BDDK’si, Merkez Bankası vesairesi karşılıklı bir araya geldi, bunun faydası ve zararını tartıştılar, tartışmanın sonunda bir noktaya vardılar ve bu, Hükûmete, siyasi otoriteye teklif edildi “Bunun şurası şöyle yanlış, bunu şöyle düzeltelim.” diye. Dolayısıyla, bununla ikisi aynı şey değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, bu yorumlara cevap vermek üzere Bakan Yardımcımıza söz verelim.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI ŞAKİR ERCAN GÜL – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce kısmen açıkladım ama biraz daha açayım bu meseleyi. Biliyorsunuz, bu Finansal Sektör Komisyonu, Finansal İstikrar Komitesi yokken Bankalar Kanunu’yla birlikte gelmişti 2005’te. O zamanlar, işlevseldi, Finansal İstikrar Komitesi 2011’de kurulduktan sonra çok fazla işlevsel olmamaya başladı. Artık, üyeler, imza dolaştırmak suretiyle, bir araya geldiğinde, nasıl olsa Finansal İstikrar Komitesinde bu meseleler... Çünkü Finansal İstikrar Komitesi sadece oradaki üyelerle sınırlı değil yani gerektiğinde ilgili konuya göre diğer kamu kurumları, meslek örgütlerini de toplantıya çağırabilecek bir yapı var. Dolayısıyla, Finansal Sektör Komisyonu fiilen etkisiz hâle geldi.

Eşgüdüm Komitesi biraz farklı, Eşgüdüm Komitesi sadece BDDK ile TMSF'yi ilgilendiren bir komite, bütün bu diğer yapıları ilgilendiren bir yapı olmadığı için onun varlığının devam etmesinin daha doğru olacağını düşündük.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - İsmail Bey sizin herhangi bir yorumunuz var mı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım zaten Sayın Bakan Yardımcımız açıkladı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 33/A maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel Riskler Yönetim Merkezi ve olağanüstü durumlarda teminat

MADDE 33/A- (1) Yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya reasürans teminatı bulunamayan ya da teminat sağlanmasında güçlük bulunan riskler, nükleer riskler gibi özellik arz eden riskler ile sigorta edilmesinde kamu yararı bulunan riskler için teminat sağlama, sigorta veya reasürans havuzları kurma veya kurulmasını koordine etme, sigorta ve reasürans şirketleri arasında işbirliği yapılmasını sağlama, oluşturulacak havuz, organizasyon veya işbirliği mekanizmalarının yürütülebilmesi amacıyla tüzel kişiliği haiz Özel Riskler Yönetim Merkezi kurulmuştur.

(2) Hangi risklerin Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamında yönetileceği Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun önerisi üzerine Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından; kapsama alınan risklere ilişkin olarak Devlet tarafından prim veya reasürans desteği verilip verilmeyeceği, verilecek ise kapsamı, reasürans Devlet desteğinin bir bedel karşılığında temin edilip edilmeyeceği hususları Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun teklifi ve Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenir.

(3) Özel Riskler Yönetim Merkezinin işletilmesine ilişkin iş ve işlemler bir kamu sigorta veya reasürans şirketi tarafından yürütülür. Özel Riskler Yönetim Merkezi, bir sözleşme ile işleticisi şirketle çalışma usul ve esaslarını belirler.

(4) Özel Riskler Yönetim Merkezinin merkezi İstanbul'dadır. Özel Riskler Yönetim Merkezi, bu Kanun kapsamındaki faaliyetleri bakımından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tâbi değildir.

(5) Özel Riskler Yönetim Merkezi, Yönetim Kurulu tarafından yönetilir. Yönetim Kurulu, Hazine ve Maliye Bakanlığından en az daire başkanı düzeyinde bir üye, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan en az daire başkanı düzeyinde bir üye, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından önerilecek bir üye, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca belirlenen şartlara uygun olarak Birlik tarafından önerilecek üç aday arasından belirlenecek bir üye ile işletici şirketin temsilcisi bir üyeden oluşur. Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcisi Yönetim Kurulunun başkanıdır. Kurul üyelerine, bir ay içerisinde dörtten fazla olmamak üzere, her toplantı günü için (3000) gösterge rakamının Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda toplantı ücreti ödenir.

(6) Özel Riskler Yönetim Merkezinin gelirleri; Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamındaki sigortalardan elde edilen primler, bunların getirilerinden ve sigorta ve reasürans işlemleri çerçevesinde elde edilebilecek diğer gelirler ile sair gelirlerden oluşur. Özel Riskler Yönetim Merkezinin giderleri;

Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamındaki sigortalar için ödenecek tazminatlardan, reasürans ve benzeri piyasalardan sağlanacak korumaya ilişkin ödemelerden, tanıtım ve bilgilendirme için yapılan harcamalardan, hasar tespit işlemlerine ilişkin harcamalardan, işletici şirkete yapılacak ödemelerden ve Özel Riskler Yönetim Merkezi amaçları doğrultusunda yapılacak diğer ödemelerden oluşur.

(7)Özel Riskler Yönetim Merkezi, gelir ve kurumlar vergisinden muaftır. Bu muafiyet, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini kapsamaz. Özel Riskler Yönetim Merkezi, kendisine yapılacak bağış ve yardımlar ile her türlü ivazsız intikaller yönünden veraset ve intikal vergisinden; taraf olduğu işlemlere ilişkin düzenlenen kağıtlar yönünden damga vergisinden muaftır.

(8)Kamu yararı açısından gerek görülmesi hâlinde sigortacılık ilkeleri gözetilerek Cumhurbaşkanı kararı ile Özel Riskler Yönetim Merkezi Doğal Afet Sigortaları Kurumuna ve Tarım Sigortaları Havuzuna reasürans teminatı verebilir veya bu kurumlardan reasürans desteği alabilir.

(9)Özel Riskler Yönetim Merkezinin teşkilatı, çalışma usul ve esasları, varlıklarının yatırıma yönlendirilmesi, yetki ve sorumlulukları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(10)Terör, savaş hâli, doğal afetler ve benzeri olağanüstü durumlarda, yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya reasürans teminatı sağlanamaması ya da sağlanmasında güçlük bulunması ve Cumhurbaşkanlığının gerekli görmesi halinde, sivil hava ve deniz ulaşım araçları için, Hazine ve Maliye Bakanlığınca sigorta veya reasürans teminatı sağlanmasına karar vermeye Hazine ve Maliye Bakanı yetkilidir. Verilecek teminatın kapsamı, süresi, türü, limitleri, karşılığında bir bedel alınıp alınmayacağı, bedel alınacak ise bedelin tutarı, alınacak bedelin nemalandırılması ve yönetimine ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanı tarafından belirlenir.”

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Güneş, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, bu 11’inci maddede...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Açıklamadan önce biz soru sorabilir miyiz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ben belki açıklayacak olabilirim.

Şimdi, bu 11’inci madde -2011 yılında- normalde 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu’na 33/A maddesinin eklenmesiyle oluşuyor. Burada o dönemde Orta Doğu’da ve Libya’da çıkan olaylar neticesinde ulaşımı sağlayacak şirketlerin uçakları ve deniz araçlarını sigortalattırmada problem çıktığı için, bu maddeyle, terör, savaş hâli, doğal afetler ve benzeri olası durumlarda yurt içinden veya uluslararası piyasalardan söz konusu riskler için sigorta teminatı sağlanamaması durumunda burada devlet desteği veriliyor. Sonra, 2012 yılında aynı maddede tekrar bir düzenleme yapılıyor; bu, olağanüstü durumlar teminatı, buna ilaveten bu olağanüstü durumlar teminatı aynı şekilde kalıyor fakat diğer taraftan, yine terör, savaş, doğal afet ve benzeri olağanüstü durumlar nedeniyle yurt içinde ve yurt dışından sigorta ve reasürans teminatı bulunamayan riskler veya nükleer riskler gibi riskler için de Olağandışı Risk Yönetim Merkezi kurulmasına karar veriliyor. Bunun neticesinde de bir alacak sigortası Olağandışı Risk Yönetim Merkezi, bir de bu maden işlerinde çalışanlar için bir risk merkezi kuruluyor fakat bunların tüzel kişiliği olmadığı için bunların bankalardan kredi çekme işlemi yapmada da sıkıntıları var. Bir de bunları tek çatı altında toplamak için de bu kanun maddesinde Özel Riskler Yönetim Merkezi kurularak bundan sonra da oluşabilecek işte boya sanayisidir, yani böyle sigorta primini, sigorta teminatını sağlamakta veya reasürans sistemi bulmakta güçlük çeken sektörler de bu

havuz içinde toplanacak, buraya tüzel kişilik kazandırıldığı için daha derli toplu olacak, diğer taraftan da daha önce tüzel kişiliği olan TARSİM ve DASK'le arasında reasürans hizmetleri yapılabileceği için dışa bağımlılıktan kurtulacak; temel amacı kanunun bu.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL — Teşekkür ederiz Sayın Güneş.

Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) —Şunu söylemek istiyorum: Şimdi bu düzenlemeyle daha önceki terör, savaş, doğal afet ve benzeri olağanüstü durumlarla ilgili riskleri çıkarmışsınız.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) — En son maddede var o.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) — Tekrar mı var?

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL — Sayın Güneş, siz soruları not alın, bütün milletvekillerimiz sorduktan sonra toplu cevap vereceksiniz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) — Daha önceki 3'üncü madde en son...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) — Yani o cümle yer değiştirdi o zaman?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) — En aşağıya kaydettik, en aşağıda.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) — Bunlar çıktıysa riskler neymiş böyle bir özel kuruluş kurup bunlara teminat, sigorta, reasürans sağlayacak nitelikte diye soracaktım ama bu şeyler devam ediyor, tamam.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL — Abdüllatif Bey, bitti mi konuşmanız?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) — Soruydu bu, belki konuşurum. Şimdilik bitti.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL — Arkadaşlar başka söz isteyen?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) — Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL — Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) — Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, İsmail Bey, benim maddeden anladığım, bilmiyorum, Kurum Başkanımızın da maddeden ne anladığını henüz duymadık ama... Benim maddeden anladığım: Özel Riskler Yönetim Merkezi, yurt içinden veya uluslararası piyasadan sigorta veya reasürans teminatı bulunamayan ya da teminat sağlanmasında güçlük bulunan nükleer riskler gibi özellikle arz edilen... Şimdi, bu, değerli arkadaşlar, siz onu küçümsediniz, bir uçak kalkacaktı oymuş, buna indirgediniz ama ben o kadar...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) — Hayır, ilk çıkış şeyi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Tamam neyse öyle anlattınız ama durum kayıtlara öyle geçmesin. Yani, bu, sonuçta Türkiye, bir nükleer santral projesi yürütüyor ve 2023-2024'te açılacak ve dünyada da artık değerli arkadaşlar, yani bir yeşil ekonomiye geçiş olduğu için bu tip hem kömür santralleriyle ilgili, nükleer santrallerle ilgili, yani yeşil ekonomi meselesine aykırı olan sigortaları sigortalamıyorlar çünkü şirketler "Biz çevreci, ekolojik, yeşil ekonomik meseleleri sigortalayacağız." diyecekler bundan sonra ama biz o ligden artık koptuğumuz için, hani biz ekolojik olmayan, nükleer, kömür santralleri projelerine devam ettiğimiz için uluslararası reasürans şirketleri artık bunları sigortalamıyorlar. Öyle açıklayın İsmail Bey, deyin ki: Bunlar artık uluslararası reasürans şirketleri sigortalamayacaklar, bu açıdan biz millî ve yerli bir reasürans yapısı yapacağız işte efendim bu Özel Riskler Yönetim Merkezinde ve kömür santrallerini, nükleer santralleri buradan reasüre edeceğiz; bu bir.

İkincisi, Kanal İstanbul Projesi, bu maddenin arkasında yatan ikinci konu da... Nükleer santral, kömür santralleri projeleri yani ekolojik olmayan bütün projeler birinci gereğesidir bu yasanın, ikinci gereğesi de Kanal İstanbul'dur. Kanal İstanbul'da uluslararası alanda reasüre edilecek herhangi bir şirket bulamazsınız bugünkü şartlarda çünkü ekolojik yıkımı getirecektir, hiçbir şirket buna yanaşmaz. Ne finanse edebilecek bir şirket bulabileceğiz, göreceksiniz, ancak Merkez Bankası kaynakları, hazine kaynakları, başka kamu kaynakları devreye sokulursa bir intihar olarak yapılmaya çalışılacak ya da sigorta edilme konusunda da ancak yerli bir reasürans yapısının yani bu Özel Riskler Yönetim Merkezi adı altında sigortalaması söz konusu olabilecektir.

Değerli arkadaşlar, şimdi dünyadan ne şekilde ayrıştığımıza bakmamız lazım, pozitif anlamda mı ayrışıyoruz; yani yeşil ekonomi, yeni yaşam artık bütün bu meseleleri tartışan bir Türkiye gerçekliği mi söz konusu olacak yoksa kömüre dayalı bir enerji politikası, nükleere dayalı bir enerji politikası ve bir rant projesi olan Kanal İstanbul Projesi'ni yapmakta inat, hem finansal bir yıkım yaratacak dünyadan kopmayı getirecek... Bu açıdan, bu tip meseleleri de biz de dünyanın yolunda yürüelim yani doğru olan yolda, demokratik dünyadan bahsediyorum. Yeşil ekonomiye doğru yürürsek, ekolojik bir yaşama doğru yürürsek o projelerimizi reasüre edecek gerek yerli -yerli yapı olsun buna itirazım yok- gerekse uluslararası reasürans şirketlerinin sigortalama şansına sahip oluruz, aynı zamanda da o doğrultuda yürürsek uluslararası finans şirketlerinde finanse etme şansına sahip oluruz. Aksi takdirde, yerli kamusal kaynakları bu tip dünyadan kopmuş projelere harcamaya devam ederiz ve sigortalatamayız bile. Bu açıdan, çok yanlış bir uygulama olduğunu düşünüyorum ve sonunda da şöyle diyorsunuz: "Millî menfaatlerin gözetilmesi amaçlanmaktadır." Ya, Kanal İstanbul'u yapmayı millî menfaat sayıyorsunuz, nükleer santral yapmayı millî menfaat sayıyorsunuz, hâlâ Yatağan'da, Maraş'ta kömür santralleri yapmayı, halkımızı zehirlemeyi millî menfaat sayıyorsunuz. Dünya bunlardan kopuyor, bu açıdan yanlış yoldasınız İsmail Bey, bir hekim olarak size söylüyorum; ekolojik bir yaşamı savunmalısınız, yani insanlar bu projeler yüzünden sağlıklarını kaybediyorlar.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL - Sayın Emecan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Ben de Sayın Paylan'la benzer şeyler söylemek için söz istemiştım. Şimdi, maddeye baktığımız zaman, içeriğinde yapılan değişikliklere, zaten madde 33/A'da ne diyor: "Yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya reasürans teminat bulunamayan ya da teminat sağlanmasında güçlük bulunan..." Yani, şimdi bu "teminat sağlanmasında güçlük bulunan riskler" dediğimiz zaman... Devamında, nükleer riskler zaten var ve hakikaten de Akkuyu Nükleer Santrali direkt aklımıza geliyor burada, devamında, "sigorta edilmesinde kamu yararı bulunan riskler için teminat sağlama" şeklinde 2 tane cümle zaten hakikaten durumu özetler gibi. Yani, burada, kamu yararı getireceği ifade edilen, ısrarla savunulan ama hakikaten Türkiye için bir yıkım olacak olan Kanal İstanbul ve nükleer santral projesi gibi projeler için getirilmiş olduğu ortaya çıkıyor. Yabancı yatırımcının -artık belki biraz da muhalefetin söylemleri doğrultusunda da belki bu sonuca gelindi- yabancı yatırımın risk almaktan korkması, daha doğrusu tereddütle yaklaşması... Risk almaya tereddütle yaklaştığını biliyoruz artık bu projelerle ilgili. Sayın Genel Başkanımızın da bu konuda çok net, açık ifadeleri var zaten gelecekle ilgili, bu ifadeler de bu tereddüdü yaşıyordur mutlaka.

Şimdi, kaynak sağlama konusunda sıkıntılar var ama siz ısrarla ve ısrarla, ısrarla ve ısrarla bu projeleri yapmayı düşündüğünüz için, hiçbir geri adım atmadığınız için kimi yollar arıyorsunuz bunları gerçekleştirmek için. Şirketlere bu projelere girebilmeleri için de birtakım teminatlar sağlamanın ismidir getirdiğiniz bu düzenleme diye düşünüyorum. Başka bir şey daha var, bu maddede mesela Merkez Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'yla Kamu İhale Kanunu'na tabi olmayacağı görülüyor,

yani denetim de sınırlı olacak burada, yine bir denetim yok. Zaten Kamu İhale Kanunu elek gibi oldu artık, sipariş projelerle sistem yürütüldüğü için İhale Kanunu diye bir şey kalmadı. Burada da muaf bırakıyorsunuz İhale Kanunu'ndan, onu burada da değerlendirmiyorsunuz. Sonuç olarak, çok bu ülke yararına kullanılacak bir madde gibi görünmüyor bu uygulama. Benim yorumum bu şekilde.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sağ olun Sayın Milletvekilim.

Sayın Teklif Sahibi, sabrınız için teşekkür ederim.

Şimdi söz sizde.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Bir kişi daha var.

Buyurun Bülent Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İsmail Bey, bir soru soracaktım: Şu onuncu bentte geçen “Terör, savaş hâli, doğal afetler...” vesaire diye başlıyor ya. “Cumhurbaşkanının gerekli görmesi hâlinde sivil hava ve deniz ulaşım araçları için Hazine ve Maliye Bakanlığınca sigorta veya reasürans teminatı sağlanmasına karar vermeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.” “Sivil”den kasıt kamuya ait olmayan mıdır?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Askerî olmayan...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Askerî olmayan mı, kamuya ait olmayan mı? Yani kamuya ait olanların dışında özel sektöre ait olanlara mı veriliyor bu?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Özel sektör de olabilir, Türk Hava Yolları da olabilir yani sivil demek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, ne demek yani “Özel sektör de olabilir, Türk Hava Yolları da olabilir.” Askerî olmayan demek mi? Kamuya ait olanlar girmiyor mu buraya?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Vekilim, bu kanunun 2011 yılında çıkış amacı -zaten o madde esas buraya aktarılıyor- mesela Orta Doğu'daki savaş hâlinde veya Libya'daki Arap Baharı'nda oradaki vatandaşların tahliyesinde oraya uçaklar gidiyor, deniz araçları gidiyor, bunların diyelim ki vurulma tehlikesi var yani normal sigorta şirketleri bunları sigorta etmiyor ve dolayısıyla diyoruz ki: Bu gibi olağanüstü durumlarda bunun sigorta ettirilmesini ben sağlıyorum. Cumhurbaşkanımızın karar vermesiyle. Bu madde ta oradan beri aynı şekilde geliyor yani orada bir değişiklik yapmıyoruz biz.

Diğer taraftan, sayın vekillerimiz, tabii, sadece olayı Kanal İstanbul'a ve nükleer santrale bağlıyor. Bu kanun da 2012 yılında tekrar düzenleme yapıldığında mesela ne kuruluyor? Devlet destekli alacak sigortası havuzu kuruluyor. Ne kuruluyor? Mesela maden çalışanları zorunlu ferdi kaza sigortası. Mesela, bunların içinde hekim sigortası var. Biraz önce bahsettiğiniz gibi hekimlerin mesela sigorta riskleri, primleri çok yüksek. Bu prim yüksekliğinden dolayı sigorta şirketleri sigorta etmez hâle gelebilecekler veya boya sanayisinde diyelim ki patlama riski yüksek. Bu sektörler bu güvenceden mahrum mu kalsın? Niye bunu sadece getirip de Kanal İstanbul'a veya nükleer santrale dayandırıyorsunuz?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Onlar da dâhil.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yani bunlar da dâhil tabii ki.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Emecan, lütfen...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Mesela daha önce de söyledim, TARSİM, aşağı yukarı 159 milyon TL; diğer taraftan DASK, 257 milyon TL dışarıya reasürans hizmeti için para ödemiş. Bunlar burada bir havuz oluşturunca burada kalacak. Niye dışarı gitsin ki paramız?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye gitsin ya?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – İşte, onun için yani o pencereden bakın, hep farklı farklı bakıyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Paylan, lütfen karşılıklı olmasın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu, onunla ilgili mi? Değil ya.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Onunla ilgili tabii ki, onunla ilgili.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Reasüransta paramız zaten dışarı gidiyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Burada da bir havuz kuruyoruz. Zaten Türk reasürans şirketi kuruldu, Türk sigorta şirketi kuruldu; bunların işletmesini de zaten o 2 şirketten biri yapacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama maddenin gerekçesi başka, “bulamaması hâlinde” diyor. Niye bulamıyor?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – İşte, dedim ya, risk yüksek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yerli de var.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Bakanlık temsilcilerimizden... Söz istiyor musunuz? Kısa olsun lütfen.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Sayın Vekilimiz konuyu yeteri kadar özetlediler diye düşünüyorum. Ben, denetim konusuna sadece bir ekleme yapabilirim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunun yeşil ekonomiyle bir ilgisi var mı?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Sayın Vekilim, yeşil ekonomiyle bir ilgisi yok yani maddeyi düzenlerken böyle düşünmedik. Esas olarak şu an kapsamda devlet destekli alacak sigortası ile maden çalışanlarının zorunlu ferdi kaza sigortası var ve hekimlerin sorumluluk sigortaları var. Bu üç havuzu bu çatı altında topluyoruz ve piyasadan temin edilemeyecek özel riskler, özellikli riskler olduğunda bu çatının altında havuz kurulmasına imkân sağlamaya çalışıyoruz; temel amacı bu. Mesela, kimya fabrikaları var, riski yüksek boya fabrikaları, çırçır fabrikaları var. Bunlar teminat bulamıyorlar piyasadan. Bunlar için bir havuz oluşturulduğunda, sigortacılık matematiğine göre riski düşük olur, şirketlerin alacağı primlerden daha düşük primlerle daha uygun şartlarda teminat sağlanabilir hâle geliyor. Tüzel kişilik sağlanması burada önemli, bu havuzlar tüzel kişiliğe sahip olmadıklarında hukuki ilişkilere taraf olamıyorlar. Örneğin, devlet destekli alacak sigortasında -Ekonomi Reform Programı’nda da var-alacak sigortası poliçesi olan KOBİ’ler bu poliçeleri bankalarda teminat olarak kullanabilecekler ama havuzun bir tüzel kişiliği olmadığı için bankalar nezdinde hukuki olarak kendilerini temsil edemiyorlar, reyting alamıyorlar. Dolayısıyla, bankaların sermaye yeterliliklerinde bir avantaj sağlamadığı için bunu şu an gerçekleştiremiyorlar. Aynı anda bunun gibi birçok amacı, faydası, hedefi olan bir madde, denetimi de bizim tarafımızdan, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından yapılacak.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Gürsoy, teşekkür ederim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bir soru sorabilir miyim?

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Ben aslında bir benzetişim yapmak istiyorum. Bu İşsizlik Sigorta Fonu, bir şekilde, işvereni destekleme fonu gibi kullanılır hâle geldi. Bütçe dışı bir kaynağı çeşitli amaçlarla kullanıyoruz.

Şimdi, burada benim dikkatimi çeken -tabii, hepimizin- bu konu ifade de edildi, metinde de yer alıyor. “Tarım sigortaları havuzuna reasürans teminatı verebilir veya bu kurumlardan reasürans desteği alabilir.” deniyor. Dolayısıyla, siz, tarım sigortaları kapsamında, TARSİM kapsamında üreticiden aldığımız sigorta, primlerinden ortaya çıkan havuzdan, dilerseniz, buradaki bu Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamındaki sigortalar için de reasürans desteği alabileceksiniz veya reasürans desteği verebileceksiniz. Gene oluşmuş bir fonu bu anlamda, bu sigorta kapsamında, teminat kapsamında değerlendireceğiniz anlaşılıyor. Yani çiftçinin bir TARSİM’i kalmıştı dokunulmadık, ona da dokunmuş oluyoruz herhâlde. Öyle mi oluyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Emecan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, bu bahsedilen tehlikeli ve çok tehlikeli iş yerleri olarak kabul ettiğimiz kimya tesisleri, boya üretimi, patlayıcı ürünleri üreten tesisler ne zamandan beri teminat bulamıyorlar yani ne zamandan beri böyle bir sıkıntı var da böyle bir kanun teklifi bunlar için... Şimdi, bunları gerekçe göstererek getirdiğinizi söylüyorsunuz. Yani ne oldu da bulamıyorlar, bununla ilgili nasıl bir tespitiniz var? Bu firmalar yeni kurulmadı yani hep piyasada olan firmalar. Ne zamandan beri böyle bir risk var? Neden böyle bir şeye gerek duyuldu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi cevap vermek üzere Kurum Başkanımıza söz veriyorum.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Bu ihtiyaç uzun zamandır var. Bu kurumlar, doğrudan reasürans brokerları aracılığıyla daha ziyade bu teminatları doğrudan yurt dışından bulma yoluna gitmek zorunda kalıyorlardı. Uzun zamandır gerek bize gerekse sigorta şirketleri birliğine gelen çok sayıda talep var. Bu, uzun zamandır hem sektörün hem Kurumun gündeminde olan bir konuydu; yeni bir konu değil bu açıdan bakıldığında.

Bir de reasürans paylaşımıyla ilgili bir soru vardı. Bu kurumlar, havuz mantığı gereği, bir süre sonra bünyelerinde belirli bir fon biriktirmeye başlıyorlar. Bu fonu yine birbirleriyle korelasyon içinde olmayan sigorta havuzlarıyla yani aynı anda risk görme ihtimali çok düşük olan havuzlarla birbirlerine reasürans teminatı vermek suretiyle kullanabiliyorlar. Bu suretle dışarıya aktarılan reasürans primleri o kadar azalmış oluyor. Örneğin, Doğal Afet Sigortaları Kurumu şu an TARSİM’e, tarım sigortaları havuzuna yüzde 10’a kadar bir reasürans katkısı yapabilir hâle geldi çünkü DASK’ın 10 milyarın üzerinde bir fon birikimi sağlandı. Bu sayede yurt dışına akacak reasürans primleri içeride tutulabiliyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yurt dışından bulabiliyor olsalardı hâlâ, yurt dışına çıkacak reasürans primlerini düşünmeyecektik. Belki de böyle bir şey gelmeyecekti o zaman, değil mi? O zaman yine aslında şu anda içinde bulunduğumuz ekonomik durumun getirdiği bir sonuç olarak görülüyor. Tabii, bu yorumlarımı Kanal İstanbul ve Akkuyu Nükleer Santral yorumumu yine saklı tutarak yapıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Garo Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bu DASK yani doğal afet sigortaları ve tarım sigortaları havuzu sonuç olarak çok önemli yapılar yani Allah korusun, bir deprem durumunda yurttaşlarımızı güvence altına almak veya diyelim ki bugünlerde kuraklık var, milyonlarca çiftçinin, çok ciddi anlamda kuraklığın şeyini karşılamak için ama eğer ki siz bunların elde ettikleri primleri, diyelim ki daha riskli alanlarda prim olarak kullanırsanız o zaman bu alanları riske atmış olmayacak mısınız? Yani diyelim ki -diyorsunuz ya- kimya tesisi, Allah korusun, nükleer santral, Kanal İstanbul, başka şeyler veya diyelim ki termik santral gibi prim bulunamayan yerlere bu sosyal boyutu yüksek olan alanların primlerini... Bunlar birbirini reasüre edebilirler, tarım ile DASK birbirini reasüre edebilir ama çok riskli alanlara bu kaynakları aktarmak bu alanları riske atmayacak mı? Yani bunun doğru bir adım olduğunu düşünmüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Durmuş Bey’in de sorusunu alalım.

Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sadece öğrenmek istiyorum, benim sorum da şu: İngiltere’de özel sektörün kendi arasında organize ettiği, büyük riskleri kabul etmek için kurduğu Lloyd’s of London gibi bir reasürans şirketini Türkiye’de kamu eliyle mi kurmak istiyoruz? Amaç bu mudur?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu arada, bu sorulara ilave olarak, sizin talebiniz var mıydı?

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Evet efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizin görüşünüzü de alalım. Söz istemediniz, o yüzden vermedik.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Ben istedim ama sıramın gelmesini bekliyordum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben de bir soru sorayım, bir kelime söyleyeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, hanımefendiyi bir dinleyelim, olur mu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Sivil” kelimesi tanımlar arasında yok, Sigortacılık Kanunu’na uygun mudur? Mesela demin Mustafa Bey “askerî olmayan” anladı, ben de öyle anlayabilirim, tanımlanmamış.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Sivil havacılık kastedilen Sayın Vekilim, sivil havacılık araçları.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sivil havacılık ama sivil denizcilik...

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Veya deniz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Sivil karacılık” diye bir şey yok. “Hava, deniz, kara” diyor.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Sivil hava, sivil deniz... Sivil hava araçları, kastedilen o.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır “kara, deniz ve hava ulaşım araçları için” diyor.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Şimdi, o araçlar, sorumluluk sigortası poliçeleri olmadan seyahat etmesi mümkün olmayan araçlar yani bir uçak, eğer bir sorumluluk poliçesi yoksa havalanamaz. Uluslararası kurallar...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama “kara, hava ve deniz” diyor.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜR SOY – Keza öyle, deniz araçları da öyle.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Sivil” sözcüğü yeterli midir?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Yeterlidir Sayın Vekilim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tanımlanmamış bir sözcük ama.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Ayrıca tanımlamaya gerek görülmedi Sayın Vekilim. Sivil araç yani “sivil havacılık” tanımından hareketle ve “sivil denizcilik” tanımından hareketle “sivil deniz ve hava araçları” dendi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki “sivil karacılık” deyince ne anlarsın? Sivil havacılık tamam “sivil karacılık” deyince ne anlarsınız, “sivil denizcilik” deyince ne anlarsınız? Yok ki öyle bir tabir.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Yani askerî araçlar tamamen bambaşka kurallara ve kanunlara tabi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İşte, o zaman, asker-sivil ayrımına gelmiş oluyor.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Askerî olmayanların da içinde kamu olabilir, özel olabilir. Örneğin, daha önce...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet işte, onun için yetersiz, dolayısıyla yetersizdir “sivil” lafı diyorum ben de.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi sivil toplum kuruluşumuzdan bir temsilcimizin bir görüşü olacak herhâlde.

Buyurun.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Bir sigorta profesyoneliyim, sektöre başladığımdan beri hep reasüransta çalıştım uzun seneler. Bugün, Türkiye Cumhuriyeti’nde gördüğünüz hemen hemen bütün büyük projeleri şahsen, bizzat plase ettim; bu üçüncü havalimanından tutun da Türkiye’de 1960’lardan kalmış olan aklınıza gelebilecek hemen hemen tüm termik santralleri diyebilirim size, Güneşyakalardan tutun. Dolayısıyla hem sektörün içinden hem de bu işin mutfağından geliyorum.

Öncelikle Hanımefendiye bir cevap vermek istiyorum, Kanal İstanbul Projesi’yle ilgili olarak bir şey söylemek istiyorum. Kendisi, bu özellikli riskler yani daha doğrusu özel riskler havuzunun aslında Kanal İstanbul gibi projelerin reasürans plasmanlarının yapılması için kurulmuş bir kurum olabileceğini ya da olma ihtimalinin olduğunu söyledi. Kanal İstanbul Projesi bir CAR poliçesidir, bir inşaat poliçesidir, özel bir risk değildir, dünyadaki birçok reasürörle reasüre edilebilecek bir risktir, hiçbir özelliği de yoktur, sıradan bir CAR poliçesinden farksızdır; dolayısıyla burada değerlendirilmesi diye bir şey söz konusu değildir.

İkincisi, nükleerle ilgili söyleyeyim. Dünyada, gelişmiş olan bütün ülkelerin nükleer havuzları vardır, sigorta pulları vardır, Wich is German Pool, Swiss Pool, Russian Pool gibi bir sürü “pool”lar vardır ve bu “pool”lar dünyada birbirlerine reasürans desteği verirler. “Reinsure” tarzı ya da “insured” olmak üzere iki çeşit nükleer havuz reasürans çeşidi vardır. Dolayısıyla da baktığımız zaman, bizim ülkemizin her hâlükârda bir nükleer havuza ihtiyacı vardır ancak şunu söyleyeyim: Aslında, bu özel riskler havuzuyla ilgili bu tasarının, daha doğrusu bunun bahse konu olmasındaki temel sebep, baktığımızda, bizlerin devlet destekli alacak sigortasının var olduğu bir kurumumuz vardı -daha doğrusu bir kurum niteliği taşımıyordu- bunun dışında, yine, madencilerle ilgili bir havuzumuz vardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Havuzumuz var ama hükmi şahsiyeti yok.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Fakat bunların her biri amorf yapıları, bazıları havuz, bazıları değil; dolayısıyla, kimlikleri belli olmadığı için biz, bunları tek bir kimlik altında toplamak ve aslında sektördeki insanların ve sigorta şirketlerinin de ihtiyacına cevap vermek adına, bir noktada, daha derli toplu bir yapı olsun istedik çünkü baktığınız zaman madencilerle ilgili, tıbbi kötü uygulamayla ilgili olan tarafta biz en ufak bir adım atamıyoruz. Neden atamıyoruz? Çünkü biz bunların sadece tahsilatını takip etmekle yükümlüyüz onun dışında bir ürün yapamıyoruz, hizmet edemiyoruz ama devlet destekli alacak sigortasında ürün yapıyoruz ve bugün 6 milyar TL kadar bir rakamı şu anda piyasada insanların sağlıklı ticaret yapabilmesi adına çok ciddi bir destek sunduk piyasaya ve bu gerçekten çok kıymetli. Şu anda da bankalar için aslında devlet destekli alacak sigortası için özel bir ürün tasarlandı ve Basel Kriterleri sebebiyle devlet destekli alacak sigortasının bankalar için olan ürünün satılabilmesi için bin tüzel kişiliğe ihtiyacımız var çünkü şu andaki ORYM denilen ve devlet destekli alacak sigortasını satan yer, baktığınız zaman, bir kurum değil, tüzel kişiliği yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Dolayısıyla da tüzel kişiliği olmadığı zaman bankalara hasarı ödemeniz gereken bu kurumun tüzel kişiliği haiz olması gerekiyor ki bankalar bu hasarı ödemelerini bu kurumdan kabul edebilsinler. Asıl temel amacı bu ama ilerleyen dönemlerde de evet, riskli; işte, çırçır fabrikalarıydı, şuydu, kimya sanayisiydi, bu tarz kurumların da aslında bulamadıkları teminatları bulma yolunda birtakım adımlar atılacak ama bunlar için çok erken çünkü bunların...

Biz gerçekten rasyonel bir kurumuz hepimiz liyakatli, bu işi bilen insanlar olarak buraya geldik ve çok iyi bir ekibiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun. Peki...

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Son bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Dolayısıyla da burada da çok rasyonel bir şekilde bir risk analizi yapıp risk iyileştirildikten sonra onlara teminat verilmesi yönünde bir havuz oluşturulacaktır. Yani risk iyileştirmeden paramızı çarçur etmek ya da başka bir amaçla atılan bir adım ne yazık ki yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İyi ki yok.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Dolayısıyla burada herkesin... İyi ki yok, herkes müsterih olsun yani o anlamda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ederiz, sağ olun.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Yani ne yaptığımızı biliyoruz gerçekten.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi maddeyi oylarınıza...

Affedersiniz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bir yorum yapmak istiyorum ben.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Buyurunuz, buyurunuz efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Lloyd’s bir havuz mu?

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Lloyd’s şöyle efendim, birçok... Şöyle, aslında bir Lloyd’s’un...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Emine Hanım’a söz verdim, bir onu dinleyelim, sonra size tekrar dönelim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yok, cevap versin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi? Buyurun.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Lloyd’s’u aslında birçok reasürörün bir araya gelerek kurmuş olduğu bir kurum olarak düşünün, Londra’da -baktığınız zaman- aslında denizcilere hizmet etmek amacıyla 1800’lerde kurulmuş, küçük küçük, herkesin işte, o belli risklere teminat verme usulüyle kurulmuş bir yapı ama sonrasında bunlar sendikalaşmış, bazıları sendika, bazıları özel yapılarda olmak üzere toplu bir kurum kurulmuş ama Lloyd’s’un kurulması ya da bizim böyle bir amacımız yok. Biz zaten bir reasürans şirketi olarak kamu, devlet eliyle kurulduk. Şunu da söyleyeyim: Zaten, bugün baktığınız zaman gelişmiş ve gelişmekte olan bütün ülkelerde, devletin mutlaka kendine ait bir reasürans şirketi var. Bugün Hindistan’ın bile GIC adında Türkiye’de korkunç derecede etkin olan bir reasürans şirketi var. Doksan iki sene önce...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayalım lütfen, çok detaya inmeyelim.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Çok özür dilerim.

Milli reasüransımız var, biliyorsunuz, İş Bankasının bir kuruluşu, kendileri çok değerli bir kurum. Aynı şekilde biz de Türk Reasürans olarak onlara destek olmaya, bu piyasaya ek bir kapasite yaratmaya geldik ve onların hiçbir şekilde kapasitelerinden alarak bir şey yaratmadık. Bir rekabet hâlinde değil, ek bir kapasite koyduk piyasaya. Bugün 22 sigorta şirketine destek oluyoruz Türkiye’de, brokerlara...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Bir şeyi son olarak söyleyeceğim. Çok özür diliyorum efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Artık toparlayalım ama.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN –Sadece ilk yılımız itibarıyla 1 milyar TL paranın yurt dışına gitmesini engelledik, doksan iki yıllık şirket de 1,7 milyar gibi bir parayı içeride tuttu.

Çok teşekkür ediyoruz.

Emine Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben, hanımefendiye verdiği bilgiler için teşekkür ediyorum öncelikle. Bu arada, aslında beni biraz doğruladığı için de teşekkür ediyorum. Aslında ben de tam sizin söylediğiniz şeyi ifade etmeye çalıştım.

Şimdi, ne diyor kanun teklifinde: “...teminat sağlanmasında güçlük bulunan riskler...” Şimdi, Kanal İstanbul, evet, bir inşaat projesi, inşaat ve rant projesi ama aynı zamanda siyasi bir proje. Bunun da altını çizmemiz gerekiyor ve siyasi iktidarın yürüttüğü...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Siyasi projeye onun ne ilgisi var?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdi, böyle bir durumda, böyle bir projeye dışarıdan, yabancı yatırımcının gelip destek vermesindeki güçlükten bahsettim ben. Bunun yanında yine bu şekilde siyasi olarak tartışılan bir projeye dışarıdan acaba çokça reasürans şirketi teminat gösterir mi, açıkçası onda da şüphelerim var ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok açık bir izahat yapıldı yani bunun üzerinde çok fazla durmak da artık biraz gereksiz gibi geliyor bana. Yeterince açıklama yapıldı diye düşünüyorum açıkçası teknik açıdan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben de yaptığımı düşünüyorum yeterince açıklama.

Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim soruma cevap alamadım ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey’in sorusuna Kurum Başkanımız mı cevap verecek?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, evet, Kurum Başkanımıza soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kurum Başkanımıza söz veriyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – TARSİM, tarım sigortaları ve DASK’ı bu meseleye katmak yani sonuç olarak çok yüksek riskli meselelerin riskini karşılamak, riskini yüklenmek ne kadar doğru? Yani, bu doğru değil, kesinlikle bunu çıkarmamız gerekiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, cevabını alalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani, çok riskli şirketler birbirini reasüre edebilirler ama tarım ve deprem sigortasından bahsediyoruz.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Sayın Vekilim, bu karşılıklı dayanışma sınırlı bir ölçüde yapıyor, tabii ki sınırsız değil. Örneğin, DASK, ancak yüzde 10, Bakanlar Kurulu kararıyla TARSİM’in yüzde 10’una kadar reasürans teminatı verebilir, bunun ötesine geçemez. Şu an DASK’ın sadece kendi fonu 10 milyar liranın üzerinde, toplam koruması 40 milyara yaklaşmış durumda, 400 milyonluk bir teminattan, destekten bahsediyoruz. Dolayısıyla, bunlar limitli, tabii ki sınırsız değil, olması da doğru değil. Bakanlar Kurulu kararıyla limitlenmiş durumda. Böyle bir şey yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Sayın Vekilimin sorusuna cevap vereyim. Bu Lloyds...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu karar değişebilir, değişemez mi? Burada bir sınır yok çünkü. Burada, yasada bir sınır yok yani Cumhurbaşkanı -Bakanlar Kurulu yok artık- bir kararıyla “Yüzde 50’sini verdim.” diyebilir burada, bir sınır yok ki.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – E, onlar Cumhurbaşkanlığı kararına tabii.

Bir defa, içeride o kadar bir kaynak olması icap eder.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama sınır yok yani yasada sınır yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, sordunuz soruyu, cevabını alalım ama karşılıklı... Yok öyle bir usulümüz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Karşılıklı değil Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, artık çok abarttık. Hakikaten çok abarttık yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yasada sınır yok. Yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eyvallah, siz fikrinizi ifade ettiniz, tamam. Cevabını dinleyelim. Buyurun.

Tamamladınız mı?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TÜRKER GÜRSOY – Tamamladım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 5684 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- (I) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 33/A maddesi uyarınca oluşturulmuş ve faaliyet göstermekte olan havuz, organizasyon veya işbirliği mekanizmaları, işletici şirket ile Yönetim Kurulu arasında akdedilen sözleşmeyle Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesine geçer.

(2) Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesine geçen havuz, organizasyon ve işbirlikleri için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan görevlendirmeler ve bu kapsamda yapılan sözleşmeler, birinci fıkra kapsamında yapılan işlemler dışında başkaca bir işlem yapılmasına gerek olmaksızın sona erer.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, önceki maddenin bir geçiş düzenlemesi.

Söz talebi yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir sonraki madde olan 13’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- 25/3/2020 tarihli ve 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“a) İbraz süresinin son günü 30/4/2021 ilâ 31/5/2021 (bu tarihler dahil) tarihleri arasına isabet eden veya ibraz süresi bu tarihler arasında başlayan çeklerin ibraz süresi 31/5/2021 (bu tarih dahil) tarihine kadar durur. Bu çeklerin belirtilen tarihler arasında ibraz edilmesi ve çek karşılığının tamamen bulunması halinde ödeme yapılır, çek karşılığının bulunmaması veya kısmen bulunması halinde ise karşılıksızdır işlemi yapılmaz. Belirtilen tarihler arasında ibraz edilmeyen veya ibraz edildiği halde karşılıksızdır işlemi yapılmayan çekler 1/6/2021 tarihinden itibaren, kalan ibraz süreleri içinde ibraz edilebilir.”

“(2) Bu fıkrayı ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki çekler bakımından yapılan ibraz, ödeme ve diğer işlemler sebebiyle ilgililerin hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmaz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet İsmail Bey, izahatınız olacaktı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, burada tabii ki geçtiğimiz günlerde, Genel Kurulda bir madde ihdas ettik. Tabii ki oradaki piyasanın rahatlaması açısından bir düzenleme yaptık ama teknik, belki o sırada öngöremediğimiz bir şey oldu, onu düzeltiyoruz burada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, herhâlde Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bir rekor kırıyoruz, öyle gözüküyor. İsmail Bey, bu da size nasip oldu.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Orada siz de itiraz etmediniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani nasıl itiraz etmedik, Komisyonunda mıydık yani neye itiraz etmedik biz?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Destek verdik hepimiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bir rekor kırdık arkadaşlar, kırdınız yani İsmail Bey size nasip oldu. On günde, on gün önce çıkan yasa, on gün sonra burada Komisyona götürmek de size nasip oldu.

Değerli arkadaşlar, bu madde -yalnızca kayda geçsin diye söylüyorum- gerçekten piyasayı kilitlemiştir şu anda yani ödeme zorluğu olanlar zaten ödeyemiyorlar ama ödeme gücü olanlar da ödeyemiyor, hatta çekini götürüp işte ibraz dahi edemediler çünkü yasa buna cevaz vermiyordu. Ya bu yasa nasıl bu Meclise gelir? Sayın Başkan, bunu sorgulamamız lazım. Ya bu bürokrasi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Valla bence de sorgulayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama hepimiz sorgulayalım, siz de sorgulayın yani bu bürokrasinin ne durumda olduğunu da gösteren bir şey. Yani sonuç olarak, bunu bürokrasi getiriyor, bir bürokrat. Ben piyasadan gelen bir insanım, alaylıyım yani ben bu maddeyi okumuş olsaydım o saniye arkadaş, bu piyasayı kilitler diyebilirdim. Bu anlamda bürokrasinin de durumunu gösteren bir durum, bunu da şapkayı önümüze koyup bir daha...Bunun sorumlularının bu hesabı da vermesi gerekiyor diye düşünüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Erhan Bey...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu tam kapanma pazartesiydi zannederim, Sayın Cumhurbaşkanlığı tarafından açıklandıktan hemen sonra bizim İYİ Parti Grubu olarak, bunun ekonomi ayağının eksik olduğunu dolayısıyla, öteden beri zaten yapılacak olan şeylerin dışında, bu kapanmaya has bir kısım kararlar alınması gerektiğini ifade eden bir beyanatımız oldu. Şunu söylemiştik biz orada, aslında, “çeklerin arkasının yazılması” deriz ya, “Çek yazılmasının mayıs sonuna kadar ertelenmesi yönelik bir düzenleme yapılmalıdır.” diye bizim bir talebimiz olmuştu çünkü bizim ismimiz de bu işlerde biraz geçti ama tabii, burada yapılan tamamen farklı bir şey. İbraz edilmesi, yasaklanması ayrı bir şey, çeklerin arkasının... Çünkü zorluğa girmiş insanlar, kapanma olacak, on yedi gün kapanma, fon akımında belli bir aksama olacak; dolayısıyla, çekin kredi tarihçesi bozulmasın, insanların kredibilitesi bozulmasın diye hani bizim böyle bir önerimiz olmuştu ve burada yapılan şey hakikaten son derece yanlıştır. Bunun da mutlaka... Birisinin bir bedel ödemesi gerekir. Yani bu kadar aleni bir hata nasıl yapıldı bir, kim getirdi bu öneriyi, milletvekili mi, bürokrat mı, bakan mı, bunun bilinmesi lazım. Ondan sonra da bunun hakikaten bizim tarafımızdan bilinmesi lazım Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İyi niyetle yapılmış bir iş ama maalesef son anda gelen önerelerde zaman zaman teknik birtakım muğlaklıklar olabiliyor, böyle bir süreç yaşadık.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani, hele hele bir bürokrasi süzgecinden, Ticaret Bakanlığının süzgecinden geçirilerek gelmiş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama hakikaten üzerinde hep birlikte değerlendirmemiz gereken bir husustur.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu çok daha vahim bir durumdur, bunun üzerine düşünmek gerekir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Emine Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Evet, şimdi en başta dediğiniz gibi, 29 Nisanda gelen bir geçici maddede bir düzeltme yapıyoruz. Ticaret Bakanlığının yasaya aykırı bir tebliğine karşı bir düzeltme fakat burada, ikinci fıkrada şöyle de bir durum var: “Bu fıkrayı ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki çekler bakımından yapılan ibraz, ödeme ve diğer işlemler sebebiyle ilgililerin hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmaz.” Yani “Hükümlerin uygulanmasından kaynaklanan sorumluluklar da ortadan kaldırılıyor.” deniliyor. Burada kastedilen, bankalardaki bu uygulamayı yani piyasadaki uygulamayı yapanlar mı yoksa bu kanun maddesini getiren...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soralım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Ona bir açıklık getirebilir miyiz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Bakan Yardımcımıza sorularla ilgili söz veriyorum.

Buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Efendim, şimdi on yedi günlük tam kapanma nedeniyle özellikle ticari hayatın yavaşlayacağından ve duracağından bahisle bu düzenlemenin yapılması öngörüldü. Aslında gerekçesinde o iyi niyeti görmek mümkün, kanun gerekçesi son derece net ama onu gerçekten kanun metnine yansıtamamışız. Bu, Bakanlık olarak bizim şeyimiz, bunlar yani Ahmet'tir, Mehmet'tir; bu anlamda kalemi ben almadım desem, şimdi ne anlamı var bunun? Ama şunu ifade edeyim: Yani burada kesinlikle iyi niyetle... Çünkü ertesi gün Meclis'in tatile gireceği bilindiği için yetiştirilmeye çalışıldı. Aslında bazı taraflar da vardı bunda ama yani gerçekten gerekçede koyduğumuz iyi niyeti metne yansıtamamış olduğumuz sonradan belli oluyor.

İkinci fıkra, özellikle bankacıların... Yani ben bir sorun olacağını düşünmüyorum çünkü orada gayet açık ve net, kimsenin parasını alıp da birisine ödemiyorsunuz. Yani ödemesi gereken karşılığı varsa başkasına ödenecek ama orada şöyle bir gerekçe Bankalar Birliği tarafından söylendi, sanıyorum onun üzerine kaleme alındı bu: Bazı mükellefler “Bakın, burada ibraz yasağı var, efendim, siz benim paramı nasıl ödersiniz?” diyebilirler diye bir gerekçe ama biz şunu biliyoruz: Çek ödemelerinde -isterse karşılığı olsun- kesinlikle borçlunun muvafakatı olmadan bankalarda ödeme yapılmadığını biz biliyoruz, bunu da herkesin bilmesinde fayda var çünkü soruyor yani “Ödeyeyim mi ödemeyeyim mi?” diye soruyor. Burada, belki bundan kaynaklanan tek problem, kötü niyetlilerin bunu biraz kullanmış olma ihtimali yani parası olduğu hâlde bunu ödememe durumu olabilir ama bu kesinlikle iyi niyetle yapılmış bir şeydir, bunun bilinmesini de ben özellikle istirham ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İyi niyetin tabii ki olması lazım yani bunu söylememeniz lazım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Yok, estağfurullah. Ben belki sürçülisan etmiş olabilirim. Kusura bakmayın.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Buraya gelen bir kanunda kötü niyet zaten düşünemeyiz bile, kötü niyet aramamız lazım Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Gerekçeyi oraya yansıtmadığımız için bunu söyledim efendim yani gerekçede aslında var bu ama.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İyi niyetin zaten olması gerekir tabii ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- 3/6/2011 tarihli ve 642 sayılı Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin I inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Başkanlıkların görev sürelerini üç defa ile sınırlı olmak üzere beşer yıllığına uzatmaya Cumhurbaşkanını yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önerge yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, izahat yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha önce izah etmiştik ama tekrar izah edelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama kayıtlara geçiyor. Yarın öbür gün birisi bakar ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzah edilmişti aslında ama bunu bir tekrarlayalım.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, daha önce ben izah etmişim ama burada, 2011 yılında kanun hükmünde kararnameyle Konya Ovası Projesi Kalkınma İdaresi, Doğu Anadolu Projesi Kalkınma İdaresi ve Doğu Karadeniz Projesi Kalkınma İdaresi kuruluyor. Bunlar beş yıllığına kuruluyor, daha sonra bunlara Cumhurbaşkanımız tarafından bir defaya mahsus olmak üzere beş yıllığına uzatma yetkisi veriliyor. Bunlar da kullanılmış ve şimdi de bunların süresi dolmak üzere, zannedersem 8 Haziranda dolmak üzere. Bunların beşer yıllık, beşer yıllık 2 sefer daha uzatma yetkisini Sayın Cumhurbaşkanımıza veriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, bu, sizin de ifade ettiğiniz gibi beş yıllığına kurulmuş, bir beş yıl uzatılmış, ne tür bir iş yapıyorlar da bunlar şimdi tekrar on yıl daha değil mi? 15 yıl diyoruz ama o beş yıl sayılacağı için...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – On yıl.

ERHAN USTA (Samsun) – ...bir on yıl daha yani 2031 yılına kadar yaşama imkânları var. Bir defa burada biz izahat derken şunu bekliyoruz, yoksa sizin söylediğinizi buradan zaten görüyoruz. Yani burada gerekçesi nedir, bu kuruluşların, bu bölgesel kalkınma idarelerinin görev sürelerinin uzatılmasındaki gerekçe nedir? Başladıkları nasıl bir iş vardır da yarım kaldı? Onu bir öğrenmek isteriz. Ha, bana göre -benim çok alanım değil ancak tabii planlamacı olunca bizimle de bunların irtibatı olmuştu zamanında, ben o zaman da karşı çıkıyordum zaten Sayın Başkan bilir- bunlar son zamanlarda tamamen siyasi amaçla kullanılan kurumlar hâline gelmiştir. Bir defa bu tespiti net olarak bana göre yapmak gerekir; bir.

İkincisi; tabii, bizim, burada, o bağlamda diyelim ki Konya Ovası Projesi bağlamında yapılacak yatırımlara, oradaki hizmetlere hiçbir itirazımız olmaz; tam tersine, bu kuruluşlar orada kurumlar arasındaki koordinasyonda sıkıntı çıkardığı için yatırımlarda benim tespitlerime göre gecikmeye veya huzursuzluklara dahi yol açmaktadır. Dolayısıyla, bu sürelerinin uzatılmasının ben ülkemiz açısından çok faydalı olduğunu filan bu anlamda düşünmüyorum. Ne faydası olduğunu veya bundan sonra nasıl bir fayda temin edildiğini söylemeniz lazım. Zaten beş yıldan sonra bir beş, artı on yıl daha uzatıyorsak zaten bugüne kadar öngörülen hiçbir amacın da gerçekleşmediğini itiraf etmiş oluyorsunuz siz de, bu da bizi teyit ediyordu. Ha, şunu diyorsunuz ilave olarak “Ya, bugüne kadar yapamadık ama bundan sonra iyi hizmetler yapacağız.” Yani bu çok inandırıcı gelmiyor çünkü bizim zaten bütün ana yatırımcı kuruluşlarımızın ya il müdürlükleri var ya da bölge müdürlükleri var. Buralarla irtibatla da, koordinasyonda da ciddi sıkıntılar çıkıyor bunlar. Dolayısıyla, ben, bu uzatmanın doğru olduğunu düşünmüyorum. Hizmet durmasın, oradaki yatırımlar elbette de devam etsin ancak esas ana kurumu var zaten o yatırımların; DSİ ise DSİ’si var, Karayolları var -ne bileyim ben- diğer kurumları var, onlar zaten yatırımları yapacak ve onların da teşkilatları var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Başkanı aslında bir dinlemek isterim. Açıkça söyleyeyim, biz ne DAP’ı ne DOKAP’ı ne de GAP’ı etkin kurumlar olarak görmüyoruz ama bunun sebebinin illa sizde olduğunu düşünmüyorum çünkü ne yeterli kadronuz var ne yeterli bütçeniz var ne sizi ciddiye alan herhangi bir siyasi irade var o anlamda yani sizi ciddiye alma anlamında söylüyorum çünkü kurumlar kendi başlarına hareket ediyorlar, bakanlıklar kendi başlarına hareket ediyorlar, sizi bir koordinatör olarak görmüyorlar ama sizin kuruluş amacınız nedir? Kamu yararı olarak ya bir... Ne diyor? “Tüm kamu yatırımlarının sorumlu bir muhatap tarafından izlenmesi...” Yani sizin kuruluş amacınız bu; izlenmesi, koordine edilmesi, raporlanması, kamu yararının gözetilmesi, yine aynı örneği vereceğim: Karadeniz’in o yaylalarında yürüyen taş ocağının açılıp açılmamasının kamu yararı olup olmadığını sizin raporlamanız ve bakanlıklara bu anlamda rehberlik etmeniz bekleniyor. Mesela, siz o rehberliği ettiniz mi diye size açık bir soru soracağım: Cengiz’in şu anda İkizdere Yaylası’nda açtığı taş ocağında “Bir kamu yararı vardır, bunu açması uygundur.” diye sizden bir uygunluk alındı mı? DOKAP’la ilgili bu, net bir soru soruyorum size, bir örnek olarak merak ediyorum. Sizin bu raporunuzu ciddiye alan da olur muydu, bunu bilmiyorum. Yani o açıdan, sizin ya daha önemli, yetkin bir hâle getirilmeniz lazım, ya da görevinizin uzatılmaması lazım. Benim tercihim tabii ki görevinizin daha etkin bir hâle getirilmesidir çünkü çok ciddi bölgesel kalkınmışlık farkları olan bir ülkeyiz. Ya Doğu Karadeniz’in hâline bakın, Doğu Anadolu’nun hâline bakın, Güneydoğu Anadolu’nun hâline bakın, bir de Batıya bakın. Herkes Batıya gitmeye çalışıyor, Doğu boşalıyor, Karadeniz boşalıyor, Doğu Karadeniz, Doğu Anadolu boşalıyor: Konya Ovası’nın sulamayla ilgili sorunları var, Mustafa Bey anlattı. Yani bunları kim çözecek? Bir kamu otoritesi, bir koordinatör olarak mademki böyle bir yapı var, koordine edecek ve kamu yararını öne alacak yani şirket kârlarını değil kamu yararını, yurttaşın yararını esas alacak. O açıdan, bu kurumları ya ihya edelim -Sayın Başkan, gerçekten önerim budur. Siz de sonuç olarak bu konuda bakanlık yapmış bir insansınız- ya bu yapıları ihya edelim, neye ihtiyaçları var duyalım mesela. Yasama olarak ben merak ediyorum, neye ihtiyacınız var daha etkin olmak için? Siyasi iradeye mi ihtiyacınız var? Kadroya mı ihtiyacınız var? Bütçeye mi ihtiyacınız var? Niye etkin değilsiniz? Bütün bunları duymak istiyorum, buna göre de yorumlarıma devam ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

İbrahim Aydemir Bey, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Bir teşekkür de Sayın Kuşoğlu'na ediyorum; bu mevzuyla ilgili başlarken çok özel, güzel notlar düştü.

Hakikaten bu kurumların bütçeleri yeterli değil ancak bu kurumların süre itibarıyla iki dönem değil, kalıcı olmaları gerekir kanaatindeyim çünkü çok yakın takip ediyorum, Erhan Bey bütçe görüşmelerinde de buna benzer notlar düşmüştü, o zaman da söyledim ben. Bu kurumlar müthiş moral veriyor bir defa zemine ve bu kurumlar asla siyasi bir tavır içerisinde değil. Ben DAP'tan biliyorum, 16 ili takip ediyorum; burada hangi belediye gelirse gelsin, hangi siyasi partiden olursa olsun, hangi kurum yönelirse yönelsin proje bağlamında onlara ciddi destek veriliyor. Ben bunu mesela somut bir örnekle size anlatayım: Bizim Erzurum Olur ilçesine gittim yakın zamanda, orada bir kütüphane yapılmış. Kütüphanenin toplam maliyeti 1 milyonu aşılıyor ama DAP'ın buraya katkısı 300 bin lira. 300 bin lira bir zemin oluşturuyor, o zeminin üzerine hayırseverler de başka kurumlar da ilaveler yapıyor, orada muhteşem bir eser çıkıyor ortaya yani DAP, burada, böyle çok esaslı bir fonksiyon ifa ediyor. Daha önce Sevgili Bakanımızın bir tarifi vardı, efendim, Devlet Planlama Teşkilatında -siz de oralarda çalıştınız- çok yetkin, özel beyinler var idi, o kurum şimdi yok ama onun yerini alan , illerde çok özel yapılar oluştu. Bunlardan birisi mesela DAP yahut kalkınma ajansları, bunlara gözümüz gibi bakmalıyız diye düşünüyorum. Samimi söylüyorum ki bütçeleri yetersiz olsa bile o moral vermeleri bakımından, köylere yönelmeleri, işte kırsalda çok ciddi destekleyici, projelere destek verici tavırlarından dolayı vatandaşta büyük bir kabul görüyorlar. Dolayısıyla bunları mutlaka ama mutlaka ihya edici, bütçelerini de artırıcı, onu da özellikle söyleyeyim...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Artırdınız da elinizi mi tuttuk?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, ben milletvekili olarak bunu not düşmek durumundayım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Önerge getirin, destekleyelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yani bak, sen konuşurken ben sükut ettim, hep dinledim, değil mi?

Dolayısıyla, efendim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, İbrahim Bey'in insicamını bozdunuz bak.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, şunu söylemeye çalışıyorum: Elbette tenkit edelim, elbette noksanları ifade edelim, bundan memnuniyet duyarım. Dahasını söyleyeyim, mesela Erhan Bey'in partisinden bir milletvekili arkadaşımız şunu söyledi: “Yahu arkadaş, biz 2019'da 90 milyon diye DAP'a bütçe ayırmıştık, hiç haberimiz olmadan Bakanın ihtiyarıyla, Bakanın inisiyatifiyle 130 milyona çıkarılmış. Niye çıkarılmış?” Oysa denmesi gereken şudur: “130 milyon değil, 530 milyon olsun, 1 milyar olsun, neyse artsın bu.” Denmesi gereken buyken niye bu söyleniyor? Şunun için: Bu kurumlar vatandaşta bir kabul, bir memnuniyet gösterince vatandaştaki o memnuniyet de efendim iktidara yansır düşüncesiyle bunların önüne bir set koymak, bir bariyer koymak gibi yaklaşım... Ben, mesela sizin gibi münevver insanlara bu tarzı hiç yakıştırmadım bugüne kadar. Not düşünüyorum ben, özellikle bilgi sadedinde kayıt düşünüyorum ben bunları ki konuşalım, buraları daha iyi hâle getirelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne yaptık ya, neyimize yakıştıramadın, “Artırın.” dedik.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bakın biraz önce burada bir hanımefendi, Genel Müdür Hanımefendi çıktı konuşma yaptı. Hakikaten çok tenvir edici, aydınlatıcı bir konuşmaydı. Gördüğüm kadarıyla herkes memnun oldu. Nitelik olunca nitelikle beraber memnuniyet de oluyor, bilgi birikim sahibi de oluyoruz. Buralarda da bu nevi kurumlarda da bu tür çok pozitif yansımalar geliyor. Öyleyse, 2 defa daha beşer yıl uzatılacak, buna memnun oluruz bu maddeden dolayı ama benim şahsi düşüncem şu: Buralar kalıcı olmalı, bütçeleri daha da fazla olmalı, daha da artırılmalı, çok daha özel bir hâle gelmeli. Ben, Kurum Başkanına, hem ajanslar hem işte DAP, KOP gibi şeylerle ilgili kardeşime de minnettarım, ara ara gidip görüşüyoruz, çok özel projelerin altına imza atıyorlar ve illerde, ilçelerde, dahası arkadaşlar, mezralarda bile fonksiyon üstleniyor bu kurumlar. Mesela Necdet Hocam burada, Batman’a yönelse kuvvetle muhtemel görececek -ki biliyordur mutlaka, haberi vardır- efendim, bu Kurumun oradaki ayağı ne tür özel hizmetler yapıyor, mutlaka...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Batman GAP kapsamında oluyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – GAP.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – GAP kapsamında oluyor.

Dolayısıyla arkadaşlar, bu madde hepsi öyleydi, hepsi ihtiyaca mebniydi, çok özel çalışmalardı. Hepsine teşekkür ediyorum ama hususen buna özellikle teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mustafa Bey de bu arada söz istedi.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Ben de seçim bölgemdeki KOP Bölgesel Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla ilgili kısa bir bilgi vereyim. Tabii, 8 haziran itibarıyla on yılını dolduracak KOP, DOKAP ve DAP İdaresi Başkanlıkları. Biraz da herhâlde adının geçici olmasından kaynaklı ki bir kurumsallaşma sağlamadı bu idarelerde. Yönetimin geliştirilmesi gerekmekte, personel sıkıntısı var, başka kurumlarda o geçici görevle personel temin etmek zorunda kalıyor özlük hakları yetersiz, personel bulamıyor. Bu anlamda, desteklenmesi gerekiyor. Bütçeleri az ama ben şuna şahidim az bütçeyle gerçekten çok önemli işler de yapıyorlar. Bu on yıl daha uzatılması.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dağ köylerinde çilekciliği geliştirdiler mesela, biliyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Evet. On yıl daha uzatılmasını uygun buluyoruz ama biraz kurumsallaşmanın da sağlanması, personelin özlük haklarının da iyileştirilmesi gerektiği düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Yeni, söz talepleri var.

Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İbrahim Bey, sağ olsun güzel bir konuşma yapınca ben de konuşmak istedim, yoksa Cemal Bey’in korkusuna konuşmıyoruz.

Şimdi, GAP'la ilgili 95 milyon konmuş bu senenin bütçesine, 95 milyon 2021 bütçesi, Doğu Anadolu -İbrahim Bey'in- 96 milyon, 129 milyon Konya, Doğu Karadeniz 95 milyon; bunlar çok küçük rakamlar, bunlar personel giderleri, cari harcamalar da var, bunların artırılması lazım yani yatırıma giden hiçbir şey kalmıyor neredeyse.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yatırım bütçesi ayrı ama.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Madem görev süresini uzatıyoruz, bütçelerinin de artırılması şarttır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şöyle: Ben, bu yapılar kurulurken Kalkınma Bakanıydım. GAP değil de diğerlerini kurduğumuz dönemde, kısa bir bilgi vereyim müsaade ederseniz. Bu yapılar esas itibarıyla iş yapmak üzere kurulmuş yapılar değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Koordinasyon.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yapılan işleri planlamak, koordine etmek ve izlemek üzere kurulmuş yapılar. Yani esas işi yapan sulamaysa DSİ, Karayollarıysa TCK, eğitimse Milli Eğitim bunların rolü “Bölgesel Kalkınma” dediğimiz şey yatay bir konudur yani bütün sektörleri keser. İşte o sektörler arası, kurumlar arası iş birliğini sağlama, aynı hedefe odaklama bütün kurumların faaliyetleri. O anlamda, bütçesinin ötesinde bir etkide bulunduğunu ifade etmek isterim. Başkan olarak belki girmemem lazım ama geçmişimden dolayı kısa bir bilgi arz etmiş oldum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ancak bütçe çok önemli, bütçe çok önemli. Parasız iş olmaz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Bakanım...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkanım...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz talepleri var sırayla söz vereceğim Abdüllatif Bey, sonra Erhan Bey, sonra siz.

Pardon, afedersiniz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sizi tamamlamak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yatırım projeleri, o bölgesel kalkınma idaresinin bölgesindeki yatırım projeleri ilgili bakanlıkların yatırım programında yer alıyor, dediğiniz gibi, bunları koordine ediyor, ihtiyaç bildiriyor KOP idaresi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Şimdi, İbrahim Bey'in kütüphane örneğinden sonra ben fikrimin ne kadar isabetli olduğunu bir kez daha anlamış oldum. Yani hakikaten o kurulum aşamasında biz de vardık bu KHK'nin yazılmasında, benim o zaman da görüşlerim farklıydı ama şu: Bir koordinasyon yapacaktı, o koordinasyon yapılamadı, şimdi para dağıtmak herkesin hoşuna gidiyor İbrahim Bey. Yani KOSGEB bir yandan dağıtıyor, Kalkınma Ajansı bir yandan dağıtıyor, bölgesel kalkınma ajansı bir yandan dağıtıyor, şu dağıtıyor, bu dağıtıyor. Bu, elbette bir heyecan yaratır ama yani kültür il müdürlüğü var yani kültür il müdürlüğü ne iş yapacak? Yani burası para veriyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Onlara destek verecek.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır şunu söylemeye çalışıyorum: Bu para dağıtmaktan kaynaklanan şeyler, ya paralar çarçur oluyor. Bakın, 50,100; 50,100 derken bunların her biri...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tam tersi, samimi söylüyorum, para dağıtmıyor, o paralar çok yerli yerine oturuyor dahası ilave çok ciddi katkılarla beraber efendim özel yatırımlar ortaya çıkıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır. Şimdi 300 bin lirayı kim verdi?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Proje kapsamında yapıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Elbette proje kapsamında yapıyor canım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biraz özellikli bazı sınırlı örnek şeyler yapılıyor yoksa...

ERHAN USTA (Samsun) – Arkadaşlar, sayısını söylemiyorum, önüne gelene para saçıyor, düğünde para saçılır gibi filan der miyim canım, elbette proje bağlamında, diğerleri de öyle yapıyor. Kalkınma Ajansı da çağrılara çıkıyor bilmem nerelere çıkıyor o da öyle yapıyor, KOSGEB farklı yapıyor bilmem ne. Yani bu para dağıtmanın bir cazibesi var, bu cazibe ayrı bir şey, parayı alanlar açısından belli bir heyecan da oluşturabilir ancak bizim buna attığımız değer, Sayın Başkanın ifade ettiği çok daha farklı bir şeydi. Bunları yapamıyorsa bunları yeniden -bizim para dağıtan bir sürü kurumumuz var- para dağıtan kurumlar hâline getirip de oyalanmanın bir şeyi yok. Az önce söylediğim şeyi çok iyi hatırlıyorum, kurumlar arası da huzursuzluk çıkıyor yani orada DSİ zaten bir işi yapacak, yatırım onun yatırımı ama çok fonksiyonlu olmayıp veya çok kapasitesi olmayıp kendi işine karışan birileri olması durumunda bu sefer onun da motivasyonunu bozuyoruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Erhan Bey, bir şey söyleyeyim, Türkiye'nin neresine giderseniz gidin, bir tane, kurumlar arasında niza çıkaran, problem çıkaran bir örnek yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bundan sonra 9 tane yeni madde ihdasını tartışacağız, onu hatırlatmak isterim, o yüzden toparlayabilirsek çok memnun olurum.

ERHAN USTA (Samsun) – Sizin DAP tecrübeniz vardır elbet, bizim de DOKAP tecrübemiz var, ben de böyle bir idarenin olduğu bir ilin milletvekiliyim. Ama şunu herhâlde bizim için düşünmüyorsunuzdur: -bizim burada meselelere bakışımız- “Yok, buradan işte, iktidara bir şey yansır da olumlu bir şey olur, biz ondan dolayı bunlara karşı çıkalım.” diye bir düşüncemizin olamayacağını da belirtmek isterim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Abdüllatif Bey, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, Sayın Başkan, bu 14'üncü madde, görev süresi sona eren Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi'nin süresinin beşer yıldan on yıl daha uzatılmasını öngören, düzenleyen bir madde. Bu maddenin faydalı olduğunu düşünüyorum, her ne kadar yeterli personel sayısına sahip olmamaları, yeterli bütçeye sahip olmamaları bir problem olarak görülse de bu problemlerin üstesinden gelmek her zaman mümkündür. Bunları daha nitelikli, daha kalifiye, daha yüksek bütçelere ulaştırmak mümkün olabilir, böyle bir umudumuz olabilir en azından. Bunun ötesinde de bölge kalkınması merkezden görünmeyen bazı ayrıntıları gerektiriyor. Sadece belli bir bölgenin kalkınmasıyla ilgili ve o bölgeyle ilgili yatırımların neler olması gerektiğiyle ilgili kafa yoran, sadece onunla uğraşan birimlerin olması faydalı, özellikle de potansiyeli bulunan bölgeler açısından bu daha da gerekli çünkü Türkiye'nin her tarafında değişik özellikler var, Konya'ya gittiğinizde farklı potansiyeller görürsünüz, Karadeniz'de daha farklı potansiyeller görürsünüz. O bakımdan, başta Konya Ovası Projesi olmak üzere, bu projelerin süresinin uzatılmasını faydalı görüyorum ama daha etkin hâle dönüştürülmesi için de çaba harcamak gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamil Bey, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, DAP, DOKAP ve KOP görev süresinin uzatılması... Ben, bir kez daha özellikle şunu sormak istiyorum: Biz, iyi niyetle “Bunlar iyi, güzel çalışıyor, uzatalım.” mı diyoruz yoksa bu bölge kalkınma idaresi başkanlıkları rakamlarla ve verilerle projelerinin gerçekleşme oranlarıyla varmak istedikleri hedefe ulaşma oranlarıyla değerlendirme yaparak mı bu misyonunu tamamlamıştır; yok, bir beş yıl daha uzatalım mı diyeceğiz? Yani iyi niyet ve gönülden gelen bir talep, istekle uzatalım, uzatalım yani kim istemez ki bir bölgesel kalkınma idaresi başkanlığı... GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ilk ortaya çıktığında, GAP projesi çerçevesinde, ilk sulama yatırımları ve enerji yatırımlarına yönelik kurulmuş bir Başkanlık, sonradan bölgesel entegre kalkınmayı öngören, sosyal, kültürel her alanda çok yönlü -sağlık, kültür, eğitim gibi her alanda kalkınmayı bölgesel anlamda öngören- bir kuruluş olarak devam etti. Dolayısıyla, hâlen bakıyoruz, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı kapsamında -ki 1980’li yılların sonlarıydı, 1989 yılıydı GAP projesinin başladığı yıl, Master Plan’la başladı, 1989 yılıydı- 2021’e geldik, sulama yatırımlarının tamamlanma oranı hâlâ yüzde 35, yüzde 36; yüzde 40’ı bulmuş değil sulama yatırımları tamamlanma oranı. Şimdi, ben bu kurumların misyonunun önemli olduğunu düşünüyorum ama etkinliği konusunda endişelerim var.

Ayrıca şunu da belirtmek istiyorum: Avrupa Birliğinin istatistiki sınıflandırma sistemine göre, biliyorsunuz, kalkınma ajansları var, aynı görev, aynı misyon. Belki ajans ya tek bir ili veya birkaç ili kapsayan ajans ki 26 düzey 2 bölgesi var, 26 kalkınma ajansı anlamında. Yani, bu kalkınma ajanslarının işlevlerine, fonksiyonlarına, misyonlarına baktığınızda, hiçbir fark da göremiyorum aslında, ona bakarsanız. Dolayısıyla, burada, Bülent Bey’in bahsettiği bu ajansların giderleri, bütçeleri, ayrılan ödenekler, bunların harcama dağılımına baktığımızda, büyük oranda personel gideri olduğunu da göreceğiz yani, sermaye giderleri ve diğer cari giderler ne düzeyde, buna da bir şey diyemiyorum. Yatırımcı olan kuruluşlar, Devlet Su İşleri, Karayolları Genel Müdürlüğü ve benzeri bakanlıklar düzeyinde yatırımcılar. Ya, biraz, bu konuda sağlıklı bir veriye dayalı bir değerlendirme yapabildiğimizi düşünmüyorum şu anda. Sadece iyi niyet ve buna dayalı duygusal bir şeyle bakıyoruz, aslında bunu özellikle belirtmek istedim. Uzatılsın, uzatılsın ama uzatılmakla hangi hedefe gidecek? Yani, şu anki durumu nedir, beş yıl uzattığınız takdirde yani uzatılması için Cumhurbaşkanına yetki verdiğimiz takdirde koyduğumuz hedef nedir, bunu ben bilemiyorum yani, çok böyle afaki bir karar olmuş olacak diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi soru ve yorumlara cevap sövmek üzere Genel Müdürümüze söz veriyorum.

Buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ - Sayın Başkanım, sayın vekillerim; öncelikle teşekkür ediyorum bana bu fırsatı verdiğiniz için.

Ben Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü olarak huzurlarınızdayım. Genel Müdürlüğümüz, 2018 itibarıyla yeni kuruldu. Bölgesel anlamda çalışan kalkınma ajanslarımızın ve bölge kalkınma idarelerinin de münhasır işi bu: Bu kurumları koordine etmek, hem yerelde birbiriyle iletişimi, ilişkileri, alandaki iş yapış şekilleri, performans değerlendirmeleri hem de bu kurumların yerelden ulusala,

ulusaldan küresele şiarınca -bazı değerlerimiz var ki ulusalı aşır uluslararasına varan taraflarımız var- bunların sevk, idaresi ve koordinasyonu anlamında bu konuya münhasır bir Genel Müdürlüğü üç yıldır yürütmekteyim.

Ben şunu arz etmek istiyorum: Yani, hakikaten bu benim için bir şans, sondu, en azından bekleyen şeyimiz de yok, bunu aktarmak istiyor idim, bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Şimdi, kalkınma ajansları ve bölge kalkınma idareleri biz göreve geldiğimiz günden itibaren ilk on yılını tamamlamış kurumlar idi. Yani, hani, kamu yönetimi anlamında böyle çok olgunlaşmış, gelişmiş yapılar değil ve başlangıçları ve katettikleri yol ve serencam açısından da aslında tam istenildiği gibi belki o bazı şeyler oturmamıştı ama biz, şu an şunu programlamaya gayret ediyoruz: İkinci on yıl. Yani, ilk on yılda bir emekleme dönemi, bir edinilmiş tecrübe ve ikinci on yılda bölgesel kalkınmanın hakikaten...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – “Bir fırsat daha verin.” diyorsunuz yani?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ - - Şimdi, kalkınma ajansları 81 ilde ofisleri olan yapılar ve her biri, işte, hani -üniversite adı vermekte şey görmüyorum- ODTÜ, Boğaziçi, İstanbul, Ankara, Gazi Üniversitesi gibi... Hakkâri’de ben İngilizce bilen eleman istihdam edebiliyorum; bu, kamu yönetimi anlamında bizim için bir şans. Yani, bunların, örtüşen yerleri var, birbirini tamamlayan yerleri var, tamamlamayan yerleri var ama şuna katılıyoruz: Ben, şimdi, ajanslara da değinmeden edemiyorum çünkü bunlar bizim bölgesel çalışan, iki “unique” kurumumuz ve bunların aslında, bakanlıkları göz önüne getirdiğimizde, dokundukları her konu aslında bir bakanlığın alanı, işi; o anlamda, yepyeni işler, konu olarak “meşgale konuları değil” diyemeyiz.

Bizim bunları yerleştirdiğimiz yer şöyle sayın vekillerim, Sayın Başkanım: Bazen KOSGEB’e benzetirler, bazen TÜBİTAK’a benzetirler; ikisi de değil yani, bölge kalkınma idareleri, kamu yatırım programına konu olan yatırımları bölgelerinde sevk, idare eden, regüle eden eylem planları ve izleme süreçleriyle kurumlar yani, belki şunu da izah etmekte fayda var: Eylem planları... Biz, mesela ona yeni bir jargon getirdik: “Yeni nesil eylem planları” Şimdi, sayın vekillerimizin de dile getirdiği eylem planlarında 2014-2018 itibarıyla alır isek, yeni kurulan 3’lü BKİ’lerin dönemi itibarıyla... Çünkü GAP öncesi hikâyeye sahip, o bambaşka, efsane dönemi de olan yapı, orada bambaşka rüzgârlar estirmiş yapı GAP ama diğer 3 bölge kalkınma idareimizin hikâyesi, kurgusu başka eylem planları üzerinden fiiliyata geçti ve onlar da aslında ilk eylem planları itibarıyla -2014, uzatmalarla 2020’ye kadar- ilk eylem planı gereklerini yüzde 85-90 oranlarında yerine getirdiler yani bunların her biri... KOP için belki küçük ölçekli sulama ya da orada ürün deseninin çeşitlendirilmesi; DOKAP Bölge Kalkınma İdaremiz açısından yine bitkisel desen, turizm konuları; Doğu Anadolu açısından hayvancılık, yine küçük ölçekli sulamalar; GAP, dediğim gibi ayrı bir hikâye.

Bu yapılar niçin hâlâ ihtiyaç duyuluyor? Şimdi, bizim bunlara bakışımız... Bakanlıklarla kurgu itibarıyla, konu itibarıyla çakışıyor olmakla beraber bakanlıklar “konvansiyonel kurumlar” olarak -tabirimi caiz görün, ben böyle kendimi serbest anlatabilmek için, eğer sürçülisan edersem kusuruma bakmayın- daha rahat kurumlar, hareket kabiliyeti olan ve bölge önceliklerine, imkânlarına, kabiliyetlerine göre kendilerini daha hızlı adapte edebilen, daha hızlı sonuçlar üretebilen... Yani normal bir bakanlık, il müdürlüğü ya da merkez teşkilatının hızı ya da şeyiyle değil de kendi ölçeklerinde daha hızlılar, aktifler. Ajanslarımda da çok sık karşılaşıyorum, terzi usulü ürünler ortaya çıkabiliyor. Şimdi KOSGEB merkezden -onu küçümsemek adına değil, “mass” anlamında- kitlesel üretim yapabiliyor ama biz, her bir bölgede ajans ve BKİ’yi entegre ediyoruz yeni dönemde, yatırım destek ofislerini BKİ il temsilcilikleri gibi regüle ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, biraz toparlayalım artık.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Diğer yandan...

ERHAN USTA (Samsun) – Eski dönemde bir şey olmadığını da bu anlamda ifade ediyor, sizin döneminizde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Efendim?

ERHAN USTA (Samsun) – Sizin döneminizde de bir şey yapılmadığını da bu şekilde söylemiş oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, hayır.

ERHAN USTA (Samsun) – Hep yeni döneme vurgu. Herkes kendi miladı zannediyor yani fazla, uzun uzadıya anlatacak bir yanı yok bu işin.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Sayın vekilim, edinilmiş tecrübeler üzerine 2’nci on yıl kurgusu. Yani ben bardağın dolu tarafı, boş tarafı; dolu tarafını... Şimdi, hak yemek olur, öyle demek istemem, öyle anlaşılınca özür dilerim, öyle değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Yani bardağın dolu tarafı da alınarak 2’nci on yıl kurgusunda, yeni nesil eylem planları çerçevesinde, bölgelerin sonuç odaklı program öncelikleri kapsamında, odakları özelinde kurumsal bütçelerini de artırmak yoluyla dokunuşlar yapmak istiyoruz. Siz söylediniz ya “Bunu bakanlıklar yapmıyor mu?” Yapıyor tabii ki. Tekrara düşmeden, çarpan etkileri olan, bakanlıklardan ortaya çıkan boşlukları doldurmaya matuf konular, çalışmalar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, toparlarsanız sevinirim.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Yani şimdi, Hakkârî’nin... Ne bileyim, çiftçi... Küçük küçük rakamlar belki dokunuşlar.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ağrı’yı söyle.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Ağrı...

Yani her bölgenin kendi özelinde, bölgesel baktığınız zaman... Ben şimdi bölgesel bir kurumun temsilcisiyim, hani o anlamda merkezî bakış açısını da aşağı yukarı bildiğim için mercekleri nasıl üst üste geçirip, hem bölgesel hem merkezî bakışı nasıl üst üste getirip de ufak kıvılcımları yangınlara çeviririm arzusundayım; yani derdimiz bu, hakikaten ufak rakamlar hakkında ama onların oluşturduğu etki bambaşka. O anlamda, biz, etkinliklerinin hem personel hem yapısal olarak geliştirilmesi yönünde çalışmalarımızı yapıyoruz, tamamladık. Sadece, aciliyetine binaen bu maddeyi oradan aldık çünkü 8 Haziranda doluyordu, bu maddeyi öne alarak huzurlarınıza getiriyoruz. Yoksa bu kadar personel olarak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayrıca da bir hazırlık var anladığım kadarıyla.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Diğer açılardan daha nitelikli, etki düzeyini artırmaya matuf düzenlemelerimiz bu yıl içerisinde gelecek, öyle ümit ediyoruz, hazırlıkları tamamladık. O manada Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum tekrar.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, o zaman bize bir de rakam versin. Son on yılda bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması anlamında bu idarelerin olduğu bölgelerde nasıl bir gelişme oldu?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Onu ara ara OECD’nin... Bölgesel şeylere veriyoruz. Küçük de olsa değişiklikler oldu ama takdir ederseniz ki...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gerileme var.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ – Sayın Vekilim, şöyle: Şimdi, bütün rakamların içerisinde... Yeni nesil eylem planın, onların etki düzeyini tüm global rakamda ölçmek öyle kolay değil ama o bölgeler özelinde etki anlamında onları biz takip ediyoruz. Size de ben müsaadeniz olursa aktarırım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Daha sonra bir bilgilendirme yapabilirsiniz seviniriz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürürlük maddesine geçmeden önce yeni madde ihdasına ilişkin 9 adet önerge vardır.

Önergeleri okutup oylatacağız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, tam sekiz saattir tek bir birleşim yapıyorsunuz, rekor kırdınız Mecliste.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi? Arada bir kalkıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, tek bir ara verdiniz, 2’nci Birleşim sekiz saat...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeleri okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3607) esas numaralı Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Madde: 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun’a aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 27- 1 Ocak 2020-31 Aralık 2020 tarihleri arasında meydana gelmiş olan depremlerde evi, iş yeri yıkılan veya deprem sonrası ilgili belediye, valilik veya bakanlıkça hafif, orta veya ağır kusur raporu verilen veya söz konusu depremler nedeniyle bu kanun kapsamında kentsel dönüşüm kapsamına alınmış bulunan yapılardaki bağımsız birim mülkiyet sahiplerine yapıların yıkılarak yeniden yapılması şartıyla, bu maddeyi ihdas eden kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde talep edenlere kamu sermayeli bankalar tarafından aylık % 0,30 sabit faiz oranıyla 2 yılı ödemesiz 240 ay vade ile konut ve işyeri desteği kredisi kullandırılır.

Kamu bankalarının bu maddenin uygulanmasından kaynaklanacak gelir kayıpları Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenir.”

Cavit Arı
Antalya

Emine Gülizar Emecan
İstanbul

Kamil Okyay Sındır
İzmir

Bülent Kuşoğlu

Abdüllatif Şener

Süleyman Girgin

Ankara

Konya

Muğla

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamil Bey, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Kısa bir bilgi vermek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, İzmir depremini hepimiz biliyoruz, acımız büyük, ondan önceki Elâzığ, Malatya depremleri de aynı şekilde ve depremlerde hasar gören, hatta artçı depremler nedeniyle daha sonra, ana depremin sonrasında da hasar gören, ağır, orta, hafif hasar gören yapılar oldu. Bunların kimisi yıkıldı, yıkılanlar kentsel dönüşüm kapsamına alındı veya vatandaşın kendisi kentsel dönüşüme girmek zorunda bırakıldı veya kendisi giriyor ama -özellikle İzmir, Elâzığ da aynı şekilde eminim- şöyle bir gerçek var: Bu konutlarda oturan vatandaşların çoğunluğu emekli, bir emekli maaşıyla, ikramiyesiyle veya biriktirdiği parasıyla evini almış, şimdi bu kentsel dönüşüm kapsamında yeni bir ev alır gibi buna katılması, para ödemesi mümkün değil. Onlara bir kolaylık sağlanması gerekir ki bu vatandaşlarımızın bu mağduriyeti ortadan kalksın ve evlerine kavuşabilsinler yoksa çok ciddi, büyük bir mağduriyet bu depremler açısından. Sadece depremde evi yıkılanlar için değil bu, hasarlı olan binaların da aynı şekilde yıkılıp yeniden yapılması adına, hatta belki de güçlendirilmesi adına bir kaynak ihtiyacı var, finansman ihtiyacı var, bunu karşılayabilecek durumda değil vatandaşlarımız ve normal piyasa faiz koşullarında, kredi koşullarında alıp faizini ödeme şansları da pek yok bir emekli maaşlarıyla, onlara bu imkânın devlet tarafından verilmesi gerekir diye düşünüyoruz.

Ben ciddi, önemli olduğunu düşündüğüm bir teklif olarak maddeye eklenmesini rica ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3607) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “yüz milyon lirayı aşan” ibaresi “binbeşyüz lirayı aşan” şeklinde değiştirilmiştir.

Cemal Öztürk

Ahmet Kılıç

İbrahim Aydın

Giresun

Bursa

Antalya

Salih Cora

Trabzon

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun kesin hesabı ve denetimini düzenleyen 74'üncü maddesinin ikinci fıkrası “Bu belgelere, ilgili siyasi partinin aynı hesap döneminde edindiği taşınmaz ve değeri yüz milyon lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleri ile edinim tarihlerini ve şekillerini de belirten listeleri eklenir.” hükmünü içermektedir. Maddeyle, bu hükümde yer alan “yüz milyon lira” tutarının “binbeşyüz lira” şeklinde güncel Türk Lirası olarak yeniden belirlenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Siyasi partilere ilişkin...

Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3607) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 2820 sayılı Kanunun ek 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve 70 inci” ibaresi ”, 70 ve 74 üncü” şeklinde değiştirilmiştir.

Cemal Öztürk

İbrahim Aydın

Ahmet Kılıç

Giresun

Antalya

Bursa

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siyasi partilerle ilgili, bağlantılı bir önerge.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Siyasi Partiler Kanunu'nun 74'üncü maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, uyumlu olarak anılan maddede yer alan parasal değerin her yıl yeniden değerlendirilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Değerli arkadaşlar, bu Siyasi Partiler Kanunu'yla ilgili değişiklikler önemli. Siyasi Partiler Kanunu önemli ölçüde eskidi, mali hükümleri artık uygulanabilecek durumda değil. Bu konuda Vedat Bey'le de görüşüyoruz, bu konuyu da gördüm. Aslında Siyasi Partiler Kanunu'nun özellikle mali hükümlerinin baştan ele alınması lazım yeniden mali hükümlerle ilgili. Çünkü siyasi partiler artık büyük kurumlar hâline geldi; çok para harcayan, harcaması gereken kurumlar oldu, farklı bir anlayışla ele alınması gerekiyor, öyle bir hazırlığımızın olması lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3607) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE: 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 28- Kanunları uyarınca ilgili bakanlıklar tarafından üzerinde turizm tesisleri yapılmak üzere adlarına kamu arazisi tahsis edilen Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli yatırımcılar ve işletmecilerden; irtifak hakkı tesis edilip edilmediğine veya kullanma izni verilip verilmediğine bakılmaksızın 1/1/2021 tarihi ile 31/12/2021 tarihi arasındaki dönemde geçici 25 inci ve 26 ncı maddeler kapsamında ertelenen bedeller hariç olmak üzere tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis,

irtifak hakkı, kullanma izni bedelleri, yararlanma bedelleri, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat payları ile Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli turizm tesislerinin yatırımcıları ve işletmecilerinden bu faaliyetleri dolayısıyla Hazine taşınmazlarını izinsiz kullanımlarından dolayı aynı dönemde tahsil edilmesi gereken ecimisillerin ödeme süreleri, başvuru şartı aranmaksızın 30/11/2022 tarihine kadar ertelenir ve bu alacaklar ertelenen tarihe kadar herhangi bir zam veya faiz uygulanmadan tahsil edilir. Bu döneme ilişkin tahsil edilen bedeller iade edilmez.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Cemal Öztürk

Giresun

Ahmet Kılıç

Bursa

Salih Cora

Trabzon

İbrahim Aydın

Antalya

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

4706 sayılı Kanun’un geçici 25’inci ve geçici 26’ncı maddeleriyle; Covid-19 salgınının ülkemiz turizm sektörüne olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik alınacak tedbirler çerçevesinde, kanunları uyarınca ilgili bakanlıklar tarafından üzerinde turizm tesisleri yapılmak üzere adlarına kamu arazisi tahsis edilen Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli yatırımcılar ve işletmecilerden, 1/4/2020 tarihi ile 31/12/2020 tarihi arasındaki dönemde tahsil edilmesi gereken bedellerin ödeme sürelerinin ertelenmesi yönünde düzenleme yapılmıştır.

Ancak, dünya genelinde etkili olan Covid-19 salgınının sona ermemiş olması ve bu durumun ülkemiz turizm sektörüne olumsuz etkilerinin hâlen devam etmesi nedeniyle, 1/1/2021 tarihi ile 31/12/2021 tarihi arasındaki dönemde geçici 25’inci ve 26’ncı maddeler kapsamında ertelenen bedeller hariç olmak üzere tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat payları ile ecimisillerin ödeme sürelerinin de, başvuru şartı aranmaksızın 30/11/2022 tarihine kadar ertelenmesi, bu alacakların erteleme tarihi sonuna kadar herhangi bir zam veya faiz uygulanmadan tahsil edilmesi yönünde düzenleme yapılmak suretiyle ülkemiz turizm sektörünün desteklenmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz talepleri vardır.

Abdüllatif Bey, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Cemal Bey, bu teklif sizden geliyor. Biliyorsunuz, bu Covid nedeniyle esnafın borçları ertelendi faiziyle, çiftçinin borçları ertelendi faiziyle; vergiler, sigortalar erteleniyor faiziyle ve üstelik, daha kısa süre öngörülüyor. Burada iki yıllık erteleme var, hatta daha önce de ertelenenlerin ve onların da devam edeceği düşünülürse iki yıldan da daha uzun ertelemeler var ve “faiz ve herhangi bir zam tahsil edilmeden” deniliyor; hâlbuki bunların ekonomik gücü daha fazla, turizm sezonu açıldıktan sonra bunların çok daha rahat para kazanacağı biliniyor. Burada bir adalet görüyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey’in de bir sorusu olacak galiba.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu soruyu bana mı soruyorsunuz?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, teklif sizin olduğu için size soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Turizm Bakan Yardımcımız da burada, ondan da izahat isteyebiliriz.

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Cemal Bey’i vicdanlı bir milletvekilimiz olarak biliyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evvelallah.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben de aynı noktanın altını çizmiştim. Bir zam veya faiz uygulanmadan iki yıl boyunca amme alacağını erteliyoruz; olabilir ama burada sonuç olarak turizm işletmeleri, tamam, zorluk yaşıyor olabilirler, buna katılıyoruz, ciddi sıkıntıları var ama mesela, geçen yaz rakamları düşük göstererek bir şekilde faaliyetlerini yaptılar. Biz ertelemiştik bütün borçlarını ama yazın faaliyete girenler söz konusu oldu, işini çok düzgün yapanlar, tam kapasiteyle çalışanlar da söz konusu oldu ve borçlarını ertelemiştik faizsiz olarak. Şimdi iki yıl daha faizsiz olarak bütün borçlarını erteliyoruz.

Arkadaşlar, az önce, biliyorsunuz “5 işçi alırsan –Bakan Yardımcımız burada- ben sana 500 bin lira borç vereceğim.” Hangi faizden borç vereceksin? Yüzde 28 kredi faizinden borç vereceksin küçük işletmeciye, esnafa, KOBİ’lere. Çiftçi borçlarını erteledik, tefeci faiziyle erteledik. Çiftçi borç yükü altında, tefeci faiziyle erteledik, yüzde 18, yüzde 19 faizlerle erteledik. Gerçekten bu turizm lobisi çok güçlü. Sayın Bakanımız da gerçekten etkin bir bakan yani o anlamda, kendisi de turizm yatırımcısı, ona faydası var diye söylemiyorum, yanlış anlaşılmasın ama sonuç olarak kendisi, mesela, açma, kapanma tedbirlerini bile kendisine göre yaptırabiliyor yani turizm faaliyetlerine göre yaptırabiliyor. Diyor ki: “Tam kapanma lazım.” “Niye?” “Çünkü turizmi açmamız lazım.” Esnafı kapatalım, dükkânları kapatalım, her yeri kapatalım. Niye? Turizmi açacağız. Olabilir, siyasi tercihtir ama her şey turizm için yani çiftçi yok bu ülkede, esnaf yok. Bütün bunların faizle borçları ertelenebilir ama turizmcinin borcu faizsiz ertelenir.

Burada ciddi bir eşitsizlik var Cemal Bey, imza attığınız şeyi –bilmiyorum- bir daha okursanız eminim imzanızı çekersiniz.

Turizm Bakan Yardımcımız da burada.

Saygılar, hoş geldiniz.

Arkadaşlar, diğer bir mesele: Turizm Bakanımız, sanıyorum, bugün Rusya’daydı. Niye? Rusya ağustos sonuna kadar turist göndermeme kararı almıştı, şimdi bunu haziran sonuna kadar revize etti, haziran sonuna kadar turist göndermeyecek, haziran sonunda değerlendirecek. Ne zamana kadar? Ukrayna politikasından Türkiye vazgeçinceye kadar bu turist gelmeyecek, belli.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Covid düşene kadar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, onunla ilgisi yok.

Tayyip Bey Ukrayna’yla ilgili bir destek açıklaması yaptı “Kırım” dedi, “Biz Ukrayna’nın yanındayız.” dedi, Putin...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Niyet okuyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle, niyet değil. Biz siyasetçiyiz, siyasetçiler analiz yaparlar, analiz yapıyoruz.

Putin’i tanıyoruz. Sonuç olarak, Putin, uçak düşürüldüğünde de “Sana turist göndermiyorum, ticaret yapmıyorum, doğal gazın vanasını da ne yapacağımı görürsün.” dedi.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – O politikalar değişmedi ama önceden beri öyle.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynı şey, onu söylüyorum.

Bu anlamda, gücü gücüne yetene... Eğer, bizim Merkez Bankamız güçlü olsaydı “Göndermezsen gönderme arkadaş.” diyebilirdik ama bunu diyemiyoruz. Turizm Bakanımız oraya gidiyor, ricada bulunuyor, o da diyor ki el altından: “Ukrayna politikasını değiştirirsen düşünüyoruz.” Bu açıdan baktığımızda...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Putin’e hep methiye düzüyordun, ne oldu şu anda iftira atıyorsun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Şimdiye kadar hep Putin’e methiyeler düzüyordun, Ermenistan’dan sonra bakıyorum, hep böyle atıyorsun yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hangi kayıtta? Bir tane örnek göster. Ne ilgisi var, ne alakası var? Hiçbir zaman...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Öyle oldu ama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tam tersine, Rusya oraya yerleşti dedim. Neyse... Konuyu değiştirme, konuyu saptırma şimdi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ben saptırmıyorum, sen saptırıyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Saptırıyorsun, hayır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen karşılıklı konuşmayalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mesele şu: Değerli arkadaşlar -şimdi Sayın Bakan Yardımcımız da burada- bu yaz, turizmin bir şekilde açılması gerekiyor, buna katılıyoruz ama halk sağlığını önceleyerek açılması gerekiyor yani turizm sektörünün çıkarlarını önceleyerek değil, halkın çıkarlarını önceleyerek açılması lazım. Sayın Bakan Yardımcısı burada. O reklamdan ben utanç duydum arkadaşlar. O “Enjoy, I’m vaccinated.” diye bir maske takıldı ya hanı, “Keyif alın, ben aşı oldum.” diye bir maske takıyorlar vatandaşlarımıza ve reklam yapıyor. Gerçekten, bu utanç verici yani bana utanç verdi Türkiye’nin bir vatandaşı ve milletvekili olarak. Böyle bir reklam, asla doğru değil arkadaşlar. Dünyada hiçbir güçlü ülke, demokratik bir ülke böyle bir şekilde vatandaşlarını lanse etmez reklamda, ki geri çekildi o reklam ama böyle bir reklamın çekilmesi bile tamamen ticari kafayla bakılmış, vatandaşını yalnızca bir meta olarak gören aklın bir sonucudur arkadaşlar. Bu doğru değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız sevinirim, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, sektör, turizm sezonu açılmayabilir yani siyasi gerekçeler olur, Avrupa buraya göndermez ama biz öncelikle vatandaşımızın çıkarlarını, vatandaşımızın sağlığını düşünmeliyiz değerli arkadaşlar. Bunun için de yapılması gereken... Bakın, hepiniz buradaydınız, geçen yıl bütçe görüşmelerinde dedik ki: Ya, tek bir aşıya bağımlı kalmayalım arkadaşlar, Çin aşısına bağımlı kalmayalım. Uğur Şahin’le hepimizin hukuku var, Türkiye’nin bir evladı. “Öncelikli olarak ben doğduğum ülkeye gönderirim, bu aşığı bulduğum ülkeye gönderirim.” dedi, hazırda aşı göndermeye, bağlantı yapılmadı, Çin aşısına bağımlı kaldık. Ne oldu sonuçta? Aşı yok elimizde. Vatandaşlarımız yeterince aşılanamadı, ekonomimizi aşamadık. O yüzden de 30 milyar dolarlık turizm gelirini kaybetme riskiyle karşı karşıyayız 1 dolara muhtaçken.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ya, aşılamada dünyada 7’nci sıradayız ya!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, yapmayın Allah’ınızı severseniz ya!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ne yapmayın ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, epey aştık süreyi. Toparlarsanız sevinirim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ben veriye göre söylüyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Kaçınıcı sıradayız, söyle?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, sayı olarak söylüyorsun, oran olarak bak sen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Dünyada 7... Düşünsene...

CAVİT ARI (Antalya) – Kaç kişi aşılanmış?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – 7'nci sıradayız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, onun için bu durumdayız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sürenizi epeyce aştınız. Lütfen son cümleler olsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, neyse... Toparlıyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – O zaman aşıda bir sorun var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, o açıdan geçen yıl eğer ki bütçe görüşmelerinde yeterli bütçeyi koysaydık, irade konulsaydı, BioNTech aşısı yeterli oranda alınsaydı şu anda vatandaşlarımız aşılanmış olurdu, öncelikle hayatlarını kurtarmış olurduk, sonra ekonomimiz yükseldi, turizm de açılırdı.

Biliyor musunuz, şu anda Amerika'da herkes aşılandı. Ekonomi büyük bir V çıkışına...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Herkes aşılanmadı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, şöyle: Arkadaşlar, demokrat eyaletlerde herkes aşılandı, Trumpçılar aşı karşıtı, okyanus kıyılarında herkes aşılandı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 150 bin doz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım..

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 150 bin doz. Yani 75 milyon kişi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, son cümlelerinizi alalım lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, gayrisafi hasılanın yüzde 80'inin oluşturan sahil eyaletlerinde yüzde 80 aşılanma var. Maske takma zorunluluğunu da kaldırmış durumda, ekonomi büyük bir sıçrama içinde.

Bakın, 2 milyar dolar koyacaktık, belki 50-60 milyar dolar gayrisafi hasilamıza katkı alacaktık, artı, on binlerce vatandaşımız hayatını kaybetmeyecekti. Bu açıdan tarihî bir hata yapıldı Sayın Başkan. Bu açıdan, da turizmin öncelenmesi konusu da en azından faizli olarak ertelenmesi ya da çiftçilerin de faizleri silinsin, o zaman turizmcilerin de faizleri silinsin ya da tersi de beraber yapılsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, bu pandemi döneminde sıkıntı olan sektörlerin desteklenmesine bir itirazımız olamaz -devlet imkânlar çerçevesinde, imkân da oluşturmali ayrıca, sadece imkânlar çerçevesinde değil- bunlar desteklenmelidir. Bu anlamda, turizm sektörüne verilen destekte de herhangi bir şikâyetimiz yok ancak bence de bunu yaparken adil olmamız gerekiyor. Mesela, adaletli bir şekilde yapmak lazım. Yani bundan

önce konuştuğumuz hiçbir sektörde, burada yaptığımız işte veya Sayın Cumhurbaşkanının açıkladığı diğer desteklerde bu kadar cömert destekler yapılmadı. Bir havalimanı işletmecilerine yapıldı, bir de şimdi turizmcilere yapılıyor. Yani sanki biraz böyle güçlü olanın daha fazla bir şey kopardığı, zayıf olanların daha az desteklendiği bir durum söz konusuymuş gibi. Yani esnaf en fazla mağdur olan kesim. Pandemi başlayalı ne kadar oldu? On beş ay filan oldu herhâlde veya on dört, on beş ay neyse, 11 Martta başlamıştı. Şimdi ondan beri esnafa verdiğimiz destek ortada; işte, 5 milyar liralık destek, bir de bugün 4,6 milyar TL'lik destek açıklandı, 2 milyon esnaf kabaca. Yani burada bir çırpıda bir havalimanında 2 milyar liralık destek verilebiliyor. Şimdi o anlamda bu adaleti gözetmemiz gerekiyor burada. Arkadaşların da ifade ettiği gibi, hakikaten Tarım Kredi faizlerini yüzde kaçtan şey yaptığımızı burada gördük ve esnafa da aynı şey var. Yanlış hatırlamıyorsam, kamuda kiracı olan diğer işletmelere de bu kadar büyük fedakârlık yapılmadı. Yani bir okul kantininde filan ne kadar erteleme olduğunu bilen var mı; bilmiyorum, okul kantinlerinde işte, kiracı olanlarda bu kadar cömert değildi. O yüzden, burada adaleti gözetmemiz lazım. Bunların aynısını biz diğer desteklerde de bekliyoruz.

Ben, bunun dışında, arkadaşlar iki yıl dedi ama iki yıl diye anlamıyorum yani geçen yıl ertelenenlerin bu yıl ödenmesi gerekiyor kanundan anladığım kadarıyla. Hele öyle değilse itirazım bir kat daha artacak, kafam tavana vuracak iki yıl erteliyorsanız; yani başkalarının bir gün ertelemezken bura iki yıl erteleniyorsa o daha da kötü bir şey olur.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – İki yıl diye bir ifade yok orada.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir de şeyi sorayım ben; mali boyutu nedir bu işin? Yani ne kadar bir erteleme yapılacak? Mesela bundan faiz alınmış olsaydı ne kadar bir faizden fedakârlık yapmış oluyoruz diye onu sorayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Bakan Yardımcımıza bir söz verelim bu görüş ve sorulara cevap vermek üzere, buyurun...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bir soru ekleyebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye... Emine Hanım bir soru ekleyecek.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Bakan Yardımcımızın sorulara vereceği cevaplara ek olarak, bu düzenlemeyle toplam ne kadar bir gelirden vazgeçildiğini de söyleyebilir misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bir saniye, bir soru daha var.

Necdet Bey, buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Bakan Yardımcısına şunu da sormak istiyorum: Aslında Bakanlığın ismi sadece turizm değil, Kültür ve Turizm Bakanlığı. Müzisyenlerin bir kısmı intihar etti, birçok özel tiyatro kapanmak zorunda ve kapanıyor İstanbul'da da. Yani böyle bir şey gelirken bu ülkenin kültürüyle ilgili, tiyatrosuyla ilgili, müzisyenleriyle ilgili -devasa borçlar erteleniyor- destek olmadığı gibi, onlarla ilgili bir düzenleme yok. Bu konuda bir açıklama yaparsanız sevinirim ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Bakan Yardımcınıza söz veriyorum.

Buyurun Nadir Bey.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun saygıdeğer milletvekilleri; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Bilindiği üzere, geçen yıl tüm dünyayı saran Covid-19 salgınıyla beraber, geçen yıl içerisinde yine Meclisimizin takdiriyle 2020'nin sonuna kadar bu kamudan tahsisli turizm tesislerinin kamuya ödeyecekleri bedeller ertelenmişti. Bu yıl içerisinde yine Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda bizim Turizmi Teşvik Yasası'yla ilgili bir çalışmamız vardı. Orada da bu yılın, 2021'in ilk üç ayıyla ilgili bir erteleme önerisi vardı, o kabul gördü ama orada gerek Cumhuriyet Halk Partisi gerek diğer muhalefet partilerinin tüm milletvekilleri özenle "Bunu niye üç ay yapıyorsunuz? Turizmci çok sıkıntıda. Bunu yıl sonuna kadar yapmanız lazım." diye uzun uzadıya orada görüşler, öneriler belirttiler, Komisyonun tutanaklarında da bunlar var. Bunun üzerine biz Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla çalışmalarımızı yaptık ve Meclise bu konuyla ilgili bilgilendirmede de bulunduk. Tabii, Meclisimizin takdiri. Bu getirilen öneriyle yıl sonuna kadar, dolayısıyla geçen yıl 4'üncü aydan itibaren başlayan sekiz ay, bu yıl da bir yıl daha önden, bir yıl sekiz aylık kamuya olan ödemeler ertelenmiş olacak. Bunun bu yılki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçen yıl ertelenenler bu yıl ödenecek değil mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ödenecek onlar oradaki vade süresince, onlarla ilgili bir düzenleme yok. Bu yılki getirilen; geçen yılki 1.973 milyondur, bu yıl getirilen şeylerle yıl sonuna kadarki ödemeler, ertelemelerle beraber Kasım 22'ye kadar süre veriliyor. Bunun da ekonomik şeyi 1 milyar 125 milyon TL.

ERHAN USTA (Samsun) – 1.973 ayrı değil mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ayrı, toplamı 2 milyar civarında oluyor Sayın Vekilim. 2 milyara yakın devlete, Millî Emlake ödenmesi gereken bedeller, hazineye ödenmesi gereken bedeller ötelenmiş oluyor, ertelenmiş oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamuya yükü ne civarda?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – 2 milyar işte.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O ertelenen?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – 1 milyar 125 bu sene ödemesi gereken bir...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam ama kamu ne kadarlık bir destek vermiş oluyor net olarak?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Faiz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Faiz kısmını hesaplamadım tabii, onları da hesaplarız yani. Toplam ödenmesi gerekenler...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Burada miktar değil adalet önemli, politika değil. Devlet adil olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, soru sorulduğu için etkisi nedir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 2 milyar 400 milyon...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yani toplam geçen seneki, Covid başladığından beri bu ödemelerin ertelenmesinin şeyi 2 milyar civarında, devletin alması gereken para iki yıl...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu yıl da hariç ama değil mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Toplam, ikisinin toplamı, geçen yıl ve bu yılın toplamı 2 milyar, 2 milyar artı eksi...

ERHAN USTA (Samsun) – Erteleme süresini ben anlayamadım yani.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bu yılki 2022’ye kadar, geçen yılki kanunda kaçtı? Bu yıl ödeyecekler onlar.

ERHAN USTA (Samsun) – 2021’de ödenecek değil mi? Onu belirtin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşımıza bir söz verelim, o bir izah etsin.

Buyurun, kendinizi de tanıttin lütfen.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VELİ TUNÇEZ – Sayın Başkanım, değerli Komisyonumuzun değerli üyeleri; Millî Emlak Genel Müdür Yardımcısı Veli Tunçez. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçen yıl çıkarmış olduğumuz Geçici 25 ve Geçici 26’ncı maddeler kapsamında toplam 925 milyon liralık bir erteleme yapmıştık. Bu ertelemelerin vadesi bu yıl doluyor ve bu yıl için o paraları tahsil ediyoruz, bu madde kapsamında zaten onlar yok, birincisi.

İkinci olarak da bu yıl ertelediğimiz toplam rakam 1.125 milyar TL, bunları erteliyoruz. Bunların da 19,2’dir biliyorsunuz şu anda amme alacakları için yıllık gecikme zammı oranı, bu kadarlık bir zam ve faizden vazgeçilmiş oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Teşekkür ederiz, sağ olun.

Buyurun, devam edin.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, Sayın Vekilimiz, tabii, sadece Turizm Bakanlığı olmadığımızı haklı olarak ifade ettiler. Tabii ki biz hem Kültür hem Turizm Bakanlığı temsilcileriyiz. Yine, devletimizin, Bakanlığımızın imkânları çerçevesinde tiyatrocılara biz geçen yıl 50 milyon civarında ve bize sunacakları projeler kapsamında, bunun da ötesinde yine Telif Fonu’muzdan oynadıkları oyun ve getirdikleri proje çerçevesinde desteklerimizi yapıyoruz.

Yine, sinema salonlarıyla ilgili belli desteklerimiz oldu. Yine, “Müzik Susmasın” kampanyası çerçevesinde biz son ödeyeceklerimizle beraber yaklaşık 150 milyona yakın sanatçılara, özellikle bir geliri olmayan, sıkıntısı olan, daha alt, üst düzey gelirleri olmayan sanatçılarımıza, müzisyenlerimize de destek veriyoruz. Bu çerçevede de biz kültür anlamında elbette -tabii ki bu istenilen düzeyde olur olmaz onun tartışmasına girmiyorum ama- imkânlarımız çerçevesinde tiyatrocumuza, sinemacımıza, müzisyenimize destek veriyoruz. Yine, kültürün diğer alanlarında da bu pandemi koşullarında imkânlarımız çerçevesinde elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, yapılan değerlendirmeler ışığında...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir düzeltme yapabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, ben de söz almak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, tamam.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz zaten teklifi imzalayansınız. Siz imzanızla konuşmuşsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir müsaade ederseniz, Bülent Bey söz aldı.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nadir Bey açıklaması sırasında muhalefetin geçen yıl bu yasa önergesini desteklediğini, bu yıl sanki desteklemiyormuş gibi bir durum olduğunu ifade etmeye çalıştı ama...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hayır, tam tersini söyledim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu sene de destekliyoruz, geçen yıl da dediğiniz gibi destekledik ama daha adil olması yani aynı paralelde esnafa da, işte, verilen örnekte olduğu gibi okul kantinlerine de benzeri desteğin adil bir şekilde, adaletli bir şekilde yapılmasını sadece temenni ediyoruz, diliyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ben de bu kapsamda söyledim, ben de aynı amaçla söyledim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onu ifade edeyim, yanlış anlaşılmasın, yoksa destekliyoruz tabii ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Garı Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben de düzeltmek isterim. Biz, geçen yıl bu düzenleme yapılırken yalnızca işletmelere ve patronlara dönük değil, turizm emekçilerine de destek verilerek böyle düzenlemelerin yapılması gerektiğini söylemiştik. Bu maddeye destek vermedik bu anlamda, “Hayır” oyu verdik, bunu da söyleyeyim ve bu yıl da bu faiz uygulanmadan yapılmasının büyük bir adaletsizlik olduğunu düşünüyorum. Yani bilmiyorum, direkt Bakanlıktan mı İsmail Bey’e geldi, İsmail Bey imzaladı, getirdi bunu bilmiyorum çünkü sonuç olarak hepiniz Cumhurbaşkanlığına bağlısınız yani Cumhurbaşkanlığı, Tarım Bakanına da yapıyor değil mi? Diğer sanayiciye de KOBİ’ye de hepsine de... Niye turizme sıfır faiz de diğerlerine faizli? Ya, eminim, Sayın Cumhurbaşkanı bunu duysa -yani “eminim” diyorum neredeyse, eminime yakın diyorum- bunu durdurur. Yani “Ben çiftçinin yüzde 18 faizle borcunu erteleyeceğim, turizmcinin sıfır faizle erteleyeceğim.” Bu kabul edilebilir bir şey değil Sayın Başkan, milletvekilleri için de kabul edilebilir değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, daha önce de ifade ettiniz zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cemal Bey de sanıyorum bu konuyu düzeltecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, bir Antalya Milletvekili olarak ve özellikle de büyük otellerin, bu tahsisli otellerin çoğunluğunun da Antalya’da olduğunu varsayarak tabii ki turizm sektörünün yaşaması adına bu alınan kararı her ne kadar diğer çekincelere aynen iştirak etmekle birlikte, sektöre yapılan bir destek olarak görüyoruz. Eşitliğin sağlanması adına yine, Kültür ve Turizm Bakanlığının bünyesinde desteğe ihtiyacı olan çok sayıda ihtiyaç sahibi sektörler, çalışanlara desteğin de yine olması gerektiğini, iktidarın tarım başta olmak üzere diğer alanlara da destek vermesi gerektiğini dile getirerek turizm ölçeğinde tesislerin bir an evvel turizm sezonuna yetişebilir hâle getirilmesi, bu anlamda ihtiyaç olan desteklerin sağlanması ama bunun yanı sıra da turizm emekçilerine, çalışanlarına da sahip çıkılarak sektörden uzaklaşmak zorunda kalan şu an yaklaşık 400 bin civarında çalışanın da yine geriye kazandırılması ve sezonun bir an evvel normale döndürülmesi hem turizm sektörü adına önemli hem de Türkiye adına önemli bir durum. Ben bu anlamda tüm çekincelerle birlikte, bir Antalya Milletvekili olarak, en azından bu şekliyle de olsa birazcık nefes alırdığını ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Kamil Bey, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Çok kısa bir soru yöneltmek istiyorum. Bu madde gelmeseydi böyle bir soru da olmayacaktı benim açımdan ama 15 Mayıs’tan itibaren turizm sektöründe PCR testi olmadan 16 ülkeden 4 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla, yok o ayrı... PCR testi olmadan yolcu kabul edeceğimiz konusunda bir karar alınmış. Bu konuda seyahat acenteleri ve turizm işletmecileri endişe duyuyorlar, gelecek olan turistlerin de sırf bu nedenle PCR testi olmayan yolcularla aynı yere aynı yolculuğu yapmak istememeleri nedeniyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Şimdi, herhâlde Genel Müdür Yardımcımız teknik bir bilgi verecek.

Buyurun.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VELİ TUNÇEZ – Sayın Başkanım, değerli vekillerimiz; biraz önce vekillerimiz okul kantinleriyle ilgili herhangi bir indirim veya kapalı olan dönemlere ilişkin ne yapıldığına ilişkin soru yönelttiler. Bu okul kantinleri ve benzeri nitelikli hazine taşınmazlarını kiralayanlarla ilgili İçişleri Bakanlığı genelgelerindeki kapatma sürelerinde kira bedelleri alınmamıştır. Buna ilişkin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Faiz alındı mı?

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VELİ TUNÇEZ – Kapatma dönemlerine ilişkin hiçbir bedel alınmadı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, hiç kira alınmadı.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VELİ TUNÇEZ – Kira bedeli alınmamıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamen vazgeçildi, anladım.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VELİ TUNÇEZ – Buna ilişkin talimatımızı verdik zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buradakinden daha ileri bir esneklik.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VELİ TUNÇEZ – Kısmi kapalı olanlarla ilgili olarak da gerekli indirimler yapılmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Bakan Yardımcımıza da söz verelim, en son Cemal Bey’e söz vereyim.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – 15 Mayıs’tan sonra PCR testi istemediğimiz ülkelerle ilgili bizdeki durum da şu: Tam tersine, turizm sektörünün, seyahat acentelerinden, hava yolu işletmelerinden otelcilerine kadar sektör temsilcileriyle yaptığımız görüşmelerde bunun isabetli olduğunu, hatta bu ülkelerin sayılarının çok daha az olduğunu, daha fazla olması gerektiğine dair bize talepler var. Tabii, bunun kararını biz veremiyoruz. Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulunun, geldikleri ülkelerdeki vaka sayıları ve oradaki sağlık durumu dikkate alınarak bu kararlar veriliyor. Tabii, bunun şöyle bir faydası oluyor Sayın Vekilimiz bizim açımızdan: Tabii ki Sağlık Bakanlığının kriterlerini sağlayan ülkelerden PCR testi istememiz... Tabii ülkemizde PCR testleri 230 TL civarlarında, makul bir fiyatı var ama özellikle bize ziyaretçi gönderen ülkelerdeki PCR testinin bir ailenin neredeyse bir tatil boyu maliyetini karşılayacak kadar bir maliyeti var. Dolayısıyla, o ülkeden gelenler için çok ciddi bir maliyeti olduğu için biz risk durumunu... Tabii, Sağlık Bakanlığımızın analizlerine göre bu ülkelerden PCR testinin istenmemesi için -daha fazla ülkemize gelmeleri açısından-

bizim de olumlu görüşümüzle çıkarıldı, belki haziran ayında bu ülke sayıları yine vakanın seyrine bağlı olarak daha da artacaktır. Özellikle Doğu Avrupa ülkelerinden ülkemize çok sayıda gelmek isteyen var, bu PCR maliyeti yüzünden gelmeyi hep erteliyorlar, erteliyorlar.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Cemal Bey, buyurunuz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Turizm emekçileriyle ilgili ne yaptınız?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Kısa çalışma ödeneği uzatıldı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye...

Garı Bey, söz verdim ama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Pardon, özür dilerim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu önergemizde, tabii sadece turizmle ilgili bir durum söz konusu olmakla birlikte, biraz önce arkadaşlar dediler ki: “Niye esnafa destek verilmiyor?” Ona da değindikten sonra bu konuyla ilgili birkaç cümle söyleyeceğim. Bugün Cumhurbaşkanımız kabine toplantısı sonrasında bir basın açıklaması yaptı ve salgın döneminde zarara uğrayan esnafa hibe desteği verileceğini açıkladı ve işlerine ara veren esnaflarımıza 2 grup halinde destek vereceklerini, 1’inci grupta kahvehane, kıraathane, pastane, internet kafeler gibi işletmelerin yer aldığını ve 235 bine ulaşan işletmelere bir defaya mahsus 5’er bin lira hibe verileceğini söyledi. Yine 2’nci grupta, bakım-onarım, tamirat, hırdavatçılar, müzisyenler, oto yıkamacıları, oyuncak, kozmetik, bakıcılar, bakırcılar, ayakkabıcılar, konfeksiyon ve benzer işletmelere -yine berberler, otobüsçüler, pazarlamacılar dahil bunlara- toplamda 1 milyon 150 bini aşkın işletmeye bir defaya mahsus 3 bin lira hibe verileceğini -bak, bunlar erteleme değil, hibe- ve toplamda da 4milyar 602 milyon liralık kaynağın karşılıksız hibe edileceğini söyledi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunlar için kanun çıkması gerekmiyor mu Cemal Bey? Buradan çıkması gerekmiyor mu?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tabii, çıkacak bu. Yani bunu Cumhurbaşkanı açıkladı, kanun gerekiyorsa kanun çıkacak demek ki.

Ancak bugünkü Bakanlar Kurulu toplantısı sonrasında bu deklare edilen... Şimdi, bizim önergemizde bir şey var, kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı kullanma izni, yararlanma, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat payları ile ecrimisillerin ödeme sürelerini erteliyoruz ve başvuru şartı aranmaksızın erteleniyor. Yani burada kurumlar vergisi, gelir vergisi yok. Kaldı ki tabii, sektör sektör demek ki Hükümette de böyle bir şey var. Turizm sektörünün Türkiye ekonomisinde ne kadar stratejik bir sektör olduğunu hepimiz kabul ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tarım değil!

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Yani bunlara girmeyeceğim ama hepsi birden olmuyor, peyderpey Hükümet desteklerini açıklıyor, biz de ona uygun kanun teklifleri veriyoruz. Dolayısıyla, burada, elbette gönül istiyor tarıma, özellikle küçük KOBİ'lere, esnafa... Bunlara da çıkardık zaman zaman bazı şeyler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Faizli çıkardık, hepsi faizli.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, bu tabii ki kira olduğu için bunlarla ilgili şey tartışılabilir ama benim de gönüm istiyor ki faiz alınsın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, toparlayabilirsek Cemal Bey.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Yani teklifimiz bu. Takdir sizin.

Ben dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nejat Bey’in de bir söz talebi var.

Buyurun

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) - Sayın Başkanım, dikkatten kaçan, Garo Bey’in dikkatinden kaçan bir başka sıfır faizli destekten bahsetmek istiyorum: KOSGEB’in şu anda başvuruları devam eden ve yaklaşık 100 bin kişi ya da kuruluşa hedeflenen üç yıl ödemesiz, beş yıl ödemeli ve sıfır faizli bir destek var. O herhalde dikkatinizden kaçtı. Çok büyük bir destek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne kadardı?

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) - 2 ayrı kademede 50 bin ve 75 bin olmak üzere...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 30 bin ve 75 bin değil mi?

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Evet, evet.

Tarihinde KOSGEB’in sıfır faizli desteği ilk defa oluyor. Ben biraz önce konuşmanızı dinlerken “Başka örnek yok.” dediniz. Bu örneğin şu anda başvuruları devam ediyor, 21 Mayıs’ta sonra erecek, ondan sonra da dağıtımlar başlayacak, onu hatırlatmak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyoruz bu bilgi için.

Erhan Bey tekrar bir talepte bulundu.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan bu şeyi, miktarı aldık ama kaç tane tesis olduğunu söyleyebilir misiniz bu turizm işletmesi, bu kapsama giren, bu madde kapsamına giren kaç tane tesis var?

İkincisi, bu kantin meselesinde hiçbir bir bedel almadığımız süre ne kadar yıl içerisinde, onu bir öğrenmek istiyorum.

Esnafa ilgili olanı, Cemal Bey, zaten az önce söyledik onu, açıklanan 4,6 milyar... Yani toplamda bir 5 milyar vardı, üzerine bir de 4,6 milyar oldu ama şunu unutmayalım: Bakın, on dört aydan fazla oldu pandemi, esnafın özellikle bir kısmı bu desteği... 3 bin lira veya 5 bin lira, o da yeni bir defalık verecek biliyorsunuz, daha önceki verilenlerde işte bin, bin, 3 bindi, herkes de almadı onu. Bunların aylık verilmesi gerekiyor on dört aydır yani bu esnafın hakikaten sıkıntısı bu kadar fazla yani bizim her ay 5 bin lira vermemiz gerekir. İşte on dördüncü ayında yani 14 Aralık 2020’de ilk destek açıklandı, dokuz ay sonra uygulaması ocak, şubatta oldu, yaklaşık bir yıl sonunda biner liralara vermeye başladık -kısmen verdik onu da- şimdi de on dördüncü ayından, on beşinci ayından sonra sadece bir defa bir 3 bin lira, 5 bin lira veriyoruz. Bunu, esnafa hani hakikaten ciddi bir destek veriyormuş gibi bence söylememek gerekir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim, sağ olun.

ERHAN USTA (Samsun) – Nejat Bey’in söylediği o desteği o zaman biz de çalışmıştık, o çok sınırlı. Yani onun şartlarını taşıyıp da o desteklerden, sıfır faizli KOSGEB kredi desteğinden faydalananların sayısı çok sınırlı olacaktır diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, söz talebiniz yok, öyle mi?

CAVİT ARI (Antalya) – Yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3607) esas numaralı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Yeni Madde- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Merkezî yönetim bütçesinin hazırlanma süreci, Cumhurbaşkanı tarafından kabul edilen orta vadeli programın en geç Mayıs ayı sonuna kadar Resmî Gazete’de yayımlanmasıyla başlar. Orta vadeli program; kalkınma planları, stratejik planlar ve genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda gelecek üç yıla ilişkin; makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri; bütçe türleri itibarıyla toplam gelir, gider, denge ve borçlanma tahminlerini; kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içerir.”

Durmuş Yılmaz

Erhan Usta

Ankara

Samsun

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzah mı etmek istersiniz?

Buyurun Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, burada maddeyi konuşurken de aslında büyük ölçüde izah etmiştim. Yani, burada temelde yapmaya çalıştığımız şey şu: Bu orta vadeli program artık birleştirildi, tek doküman hâline geliyor. Orta vadeli programın eylül ayında değil de orijinal 5018’de olduğu gibi mayıs ayı sonuna kadar yayımlanmasına ilişkin bir düzenlemedir. Onun dışında, tabii, aslında, şu anda madde o birleştirmelerden sonra filan epeyce bir sıkıntılı. Yazımını burada biraz daha da güzelleştirdiğimizi aslında düşünüyorduk. Şimdi, orada şöyle bir sıkıntı var: “Bütçe gelir gider denge tahminlerini üç yıllık verir.” şeklinde söyleniyor ancak bu makro politikalar açısından, makro ekonomik hedefler açısından üç yıl olacağı, geçen maddede böyle bir şey yok yani, aslında bu bir zafiyet. Onların da hâlbuki üçer yıllık dönem itibarıyla olması gerekiyordu, o birleştirmeden sonra o şey kayboldu. Bunları filan da burada biz düzeltiyoruz esas itibarıyla. Bir de tabii, dediğim gibi, bir güncelleme açısından da mayıs ayında yapılması çok önemli içinde bulunan yıl açısından da bir güncellemeye imkân verecektir.

Ben, destek verilmesinin uygun olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Yeni Madde- 5018 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“a) Milli bütçe tahminlerini gösteren rapor,”

Durmuş Yılmaz

Erhan Usta

Ankara

Samsun

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, biliyorsunuz, 5018 sayılı Kanun'un 18'inci maddesi, merkezi yönetim bütçesiyle birlikte ekinde nelerin verileceğini düzenleyen madde. Şimdi, biz, buraya milli bütçe tahminlerini gösteren raporun da eklenmesini talep ediyoruz. Bu, şu: Biliyorsunuz, bu, 2018 yılındaki Anayasa değişikliğinden önce Anayasa'nın 162'nci maddesinde bir hüküm altındaydı yani milli bütçe tahminlerini gösteren raporun bütçeyle birlikte verileceği bir anayasal hükümdü. Şimdi, bu, öteden beri Anayasa'da olduğu için 5018 müzakereleri esnasında biraz gözden kaçtı, daha sonra bunu DPT olarak hatırlattığımızda Maliye Bakanlığı “Ya, zaten Anayasa'da yazıyor, daha kuvvetli ne olacak, 5018'de yazmasak da olur.” denildi ve uygulamada hep milli bütçe tahmin raporu yer aldı. Milli bütçe tahmin raporunun ne olduğunu birazdan açıklayacağım. Ya, bu teknik bir şeymiş gibi geliyor ama bunlar önemli. Bir süre sonra, bakın, bu kavramları bilen belki de bürokrat kalmayacak. Şimdi, Anayasa'da var diye 5018'e konulmadı. Şimdi Anayasa'dan çıkartıldı. Yine, işte bilen bilmeyen bir şekilde çıkarıldı Anayasa'dan bu, şimdi ne 5018'de var ne Anayasa'da var. Hâlbuki bu çok önemli bir dokümandır yani ülkenin kaynak harcama dengesinin gösterildiği dokümandır bu. Aslında, bütçe de bunun bir cüzüdü. Bizim eski patronlarımız şunu söylerdi: “Milli bütçe tahmin raporu esas dokümandır.” Aslında, bütçe onun ekidir şeklinde de düşünülebilirdi yani, o anlamda ekonominin tamamının kaynak harcama dengesini gösteren... Aslında bugün de bütçede de var yani bütçenin gerekçesinin ilk sayfasında olan rapordur kastettiğim rapor ama yarın bir gün “Bu da nereden çıktı yani bunu vermeyelim.” dese birisi yani Maliye Bakanlığı ve Strateji Başkanlığı buraya gönderirken öyle göndermiş olsa hiç kimse de itiraz edemez çünkü artık hiçbir kanuni müessesede kalmadı o dokümanı vermenin gerektiği. Bunun, belki bugün olmaz ama daha sonraki şeylerde ele alınmasının ben faydalı olacağını düşünüyorum yani o eklere ekleyelim ki bu bilgi kaybolmasın, bunun önemli olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3607) esas no.lu Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ederiz.

Bülent Kuşoğlu

Abdüllatif Şener

Süleyman Girgin

Ankara

Konya

Muğla

Cavit Arı

Emine Gülizar Emecan

Kamil Okyay Sındır

Antalya

İstanbul

İzmir

Madde: 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu'na aşağıdaki madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- Epidemik veya pandemik bulaşıcı hastalıklarla ilgili önlemler kapsamında, Cumhurbaşkanlığı veya ilgili Bakanlık kararlarıyla faaliyetleri geçici olarak durdurulan işletmelerden, cezai işlemler sonucu faaliyeti durdurulanlar hariç olmak üzere, bu Kanunun 3üncü maddesinde tanımlı esnaf ve sanatkarın 01/05/2021-30/06/2021 tarihleri arasındaki işyeri kiralari, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 23üncü maddesi kapsamındaki yedek ödenekten, Cumhurbaşkanı Kararıyla karşılanır. Söz konusu kira bedellerinin belirlenmesi, belge ibrazı ve ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının çıkaracağı yönetmelikle düzenlenir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutalım?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gerekçeyi okuyun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Covid-19 salgınına karşı alınacak önlemler kapsamında idari işlemler sonucunda kapatılan esnaf ve sanatkar işletmelerinin 01/05-30/06/2021 tarihleri arasında doğan kira bedellerinin Cumhurbaşkanlığı tasarrufundaki yedek ödenekten karşılanması öngörülmüştür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3607) esas no.lu Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Karamamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ederiz.

Bülent Kuşoğlu

Abdüllatif Şener

Süleyman Girgin

Ankara

Konya

Muğla

Cavit Arı

Emine Gülizar Emecan

Kamil Okyay Sındır

Antalya

İstanbul

İzmir

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Madde: 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'a aşağıdaki madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- (1) Esnaf ve sanatkarların, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketince Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinin kefaletiyle veya doğrudan kullandıkları kredilerinden vadesi 1 Ocak 2021-31 Aralık 2021 tarihleri arasında dolan/dolacak olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmeyenler vadesinden itibaren iki yıl süreyle faizsiz olarak ertelenir.

(2) Türkiye Halk Bankası A.Ş.’nin ertelemekten doğacak faiz kayıpları, esnaf ve sanatkâr kredilerine uygulanan cari faiz üzerinden hesaplanarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutayım Bülent Bey?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde ile esnaf ve sanatkârların Türkiye Halk Bankası AŞ’den Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Merkez Birliğine bağlı bölge birliklerine ortak olan esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri kefaletiyle veya doğrudan kullandıkları kredilerinin vadesi 1 Ocak-31 Aralık 2021’e dolacak olanlar iki yıl süreyle faizsiz olarak ertelenmesi öngörülmektedir. Türkiye Halk Bankası AŞ’nin bu ertelemekten kaynaklanacak zararlarının ise merkezi yönetim bütçesinden karşılanması teklif edilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3607) esas no.lu Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ederiz.

Bülent Kuşoğlu

Abdüllatif Şener

Süleyman Girgin

Ankara

Konya

Muğla

Cavit Arı

Emine Gülizar Emecan

Kamil Okyay Sındır

Antalya

İstanbul

İzmir

Madde: 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun “Kaçakçılık Suçları ve Cezaları” başlıklı 359’uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu maddede yazılı vergi kaçakçılığı suçlarının icrası kapsamında değişik zamanlarda aynı neviden fiille aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda bir cezaya hükmedilir. Ancak bu ceza dörtte 1’inden dörtte 3’üne kadar artırılır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutalım?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Söz verebilirseniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz istiyorsunuz.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, bu vergi usulle ilgili Vergi Usul Kanunu’nun 359’uncu maddesiyle ilgili bu konu önemli; epey bir mağduriyete yol açmış vaziyette, geçen torba kanundan sonra da görüşüldü. Sayın Bakan Yardımcısı da ifade edecektir herhâlde, Maliye Bakanlığı da aynı görüşte, bunun düzeltilmesi ve

bu mağduriyetlerin önlenmesi gerekiyor. Ceza Kanunu'nun 43'üncü maddesinde yer alan düzenlemeye de paralellik sağlanacak, gruplar da bu konuyla ilgili olarak bir mutabakat sağlamıştı. Bunu tekrar gündeme getiriyoruz, dikkate almanız temennisiyle gündeme getiriyoruz ama kabul edilmese bile Genel Kurulda bu konunun değerlendirilmesi gerekir düşüncesindeyiz, geçen sefer öyle söz verilmişti çünkü.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu husus aslında, Adalet Bakanlığımızın hazırladığı insan haklarıyla ilgili eylem planında yer alan bir husus yani Hükümetimizin de doğru bulduğu bir düzenleme ancak olgunlaştırılması meselesi söz konusu. Bunu grupların gündemine biz de siz de getirirsek herhâlde bir uygun zamanlamayla, yöntemle gerçekleştirilmesi mümkün olur diye düşünüyorum. Zaten dediğim gibi İnsan Hakları Eylem Planı'mız içinde yer alan bir husus ama değerlendirilmesi, detayına bakılması gerekiyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Böylece önergeleri tamamladık.

15'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz talebi yoktur.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

ERHAN USTA (Samsun) – Kapatmadan 1-2 tane sorumuz vardı, Milli Emlakçı arkadaşlar gittiler yani gitmedilerse gelsin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gittiler mi arkadaşlar? Bir arayalım Milli Emlakçı arkadaşları, sorular olmuştur, cevaplarını Erhan Bey'e iletmelerini isteyelim. Bizim bütçe dairesinden arkadaşlarımız arasınlar, temin etsinler bilgileri. Dediğiniz gibi fazla uzattık herhâlde bürokratlar kaçtılar, biz devam ediyoruz bak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, biz sabahlara kadar çalışıyorduk ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biz alışığız çalışmaya planlamadan.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Maliyeden ayrılınca böyle oldu, Maliyeye bağlı olsaydı kaçmazdı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ama on saatir oturttunuz bizi burada aralıksız yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ne diyelim memleket için bu fedakârlığı yaptık hep birlikte.

Evet, 16'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, görüşmüş olduğumuz teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygun...

Affedersiniz, tümünü oylamayı unuttum.

Evet, sayın üyeler, görüşmüş olduğumuz teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergeler ile yapılan değişikliklerin kanunun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona

tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca muhalefet şerhlerinin Mayıs 2021...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç Mayıs?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 18 Mayıs 2021 saat 17.00'ye kadar...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çarşamba gününe verelim onları da.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tatil olduğu için hani resmi tatil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama basamaz mısınız Çarşamba günü?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mümkün değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani basılması problem olur o yüzden...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, saat 11.00'e geliyor. Bu saatten sonra çalışmamız mümkün değil. Sabah 10.00'dan beri mesaideyiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman Çarşamba kaç kadar diyelim?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çarşamba öğlene kadar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çarşamba 12.00 diyelim. Arkadaşlar artık gelecekler. 19 Mayıs Çarşamba saat 12.00'ye kadar verilmesini, özel sözcüler olarak Abdullah Nejat Koçer, Şirin Ünal, Ekrem Çelebi, Orhan Yegin, İbrahim Aydın, Bekir Kuvvet Erim, Ahmet Kılıç, Nilgün Ök, İbrahim Aydemir, Cemal Öztürk, Yaşar Kırkpınar, Uğur Aydemir, Salih Cora, İsmail Güneş, Mustafa Baki Ersoy ve Mustafa Kalaycı olarak belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul Edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun, teşekkür ediyorum.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.46

